

Berxwedan

Sal 9
Hejmar 122
31 Mart 1991
Buha 2.50 DM
Rojnameya 15 rojîn

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Kürdistan Newroz'u serîhildanlarla kutladı

● Kerboran devrimi yaşıyor. Mart ayı baştan sona serîhildanla geçti. Ve direniş Kerboran'da yine kanla yazıldı; sömürgeci kurşunlara hedef olan Abdurrahim ÇİÇEK şehit düştü

● Sêrt'de sömürgeci uygulamalara karşı kitlesel açlık grevi başarıyla sonuçlandı. Açlık grevi sürecinde Sêrt bir toplu direniş merkezi haline geldi

● Farqîn, Hezro ve Amed'de 28 Mart günü Mahsum KORKMAZ (Agit)'ı anmak amacıyla kepenk indirildi, yoğun gösteriler yapıldı

● PKK IV. Ulusal Kongresi'nde ilan edilen Af Yasası'na uyma çağrısı, Kürdistan'ın çeşitli alanlarında yankı buluyor. Hênê'de çağrıya uyan bir grup korucu kaymakamlığa giderek silahları geri vermek istedi. Hezex'de halk korucuları Af Yasası'na uyarak silah bırakmaya zorluyor, koruculara ambargo uyguluyor

21 Mart 1991 - Hezex: '91 Newroz'unda Kürdistan'da yüzbinler ayaklandı — Foto: Berxwedan

Kürdistan'da sömürgeci uygulamalar

Newroz gösterileri sırasında gözaltına alınan ve tutuklanan yurtseverlerin sayısı binleri buldu

Çewlik'de bir ilkokul öğrencisi, PKK'ye yardım ettiği gerekçesiyle 70 gün tutuklu kaldı

Çolamerg'de kar üzerinde kurulan işkence çadırları ve etrafı mayınlanan köyler 12-13. sayfalarda

Güney Kürdistan'a giren TC birlikleri ağır kayıplar vererek geri döndü

–30'a yakın asker ve çok sayıda çete öldürüldü
–Sömürgeci birliklerin komutanlarından Yarbay Muzaffer'in de ya öldüğü ya da gerillalara esir düştüğü bildiriliyor

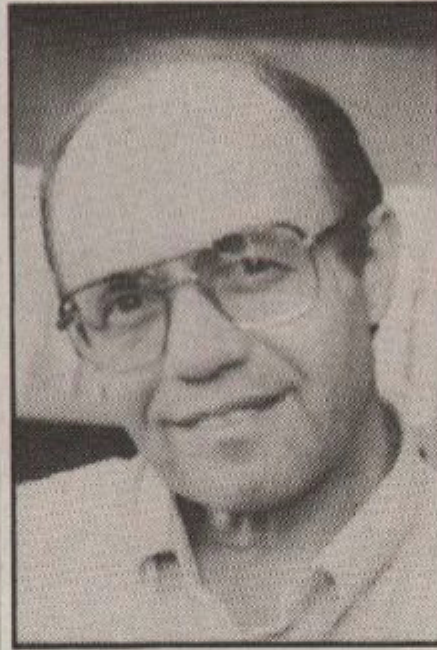
Qilaban *(Berxwedan)*: Türk askeri birlikleri, Güney Kürdistan'daki PKK gerilla üslerine baskın düzenlemek amacıyla 28 Mart 1991 tarihinde sınır ötesi harekata giriştı. Çok sayıda askeri birliğin, korucular ve havadan da helikopterler desteğinde giriştiği bu saldırılar sırasında şiddetli çarpışmalar oldu. Sınırın Güney ve Kuzey kesimlerinde 31 Mart tarihine kadar devam eden çarpışmalarda, sömürgeci güçlere ağır kayıplar verdirilerek, geri çekilmek zorunda bırakıldılar.

En son elimize ulaşan bilgilere göre, TC birliklerinin geri çekilme işlemi dün sona erdi. Çarpışmalarda toplam 30 kadar asker ve çok sayıda korucu öldü. Yaralıların sayısı ise çok daha fazla. Çarpışmalarda Komando Tabur Komutanı Yarbay Muzaffer Alıçgüzel'in de ya öldürüldüğü ya da ARGK gerillalarına esir düştüğü bildiriliyor.

Devamı 3. sayfada

TC, onurlu bir bilim adamı karşısında aciz

BEŞİKÇİ HOCA TEKRAR TUTUKLANDI

"...Gerillaya katılan genç erkeklere ve genç kadınlara, gerillayı destekleyen herkese, gerilla mücadelesinin önderliğini yürüten bütün kadrolara, Başkan APO'ya... binlerce selam olsun."

(İ. Beşikçi'nin tutuklanmasına gerekçe gösterilen mesajından)

11. sayfada

GERİLLA ATAKLARI SERÎHILDANLARA EŞLİK EDİYOR

■ Kent merkezlerinde ve kırlarda gerçekleştirilen gerilla saldırılarında sömürgeci düşmanın toplam 33 askeri ve 8 özel tim elemanı öldürüldü, onlarcası da yaralandı

■ Pazarcix ilçe merkezine gerilla baskını / Wan'da jandarma taburuna saldırı: 2 asker öldürüldü / Cizîra Botan merkezinde özel tim konvoyuna saldırıda 5 tim elemanı öldürülürken, 2'si de ağır yaralandı

■ Batuyan dağlarında büyük çarpışma: en az 20 düşman askeri öldürüldü / Gabar'da çarpışma: 4 düşman askeri öldürüldü

Batuyan dağlarında kahramanca çarpışarak sömürgecilere ağır kayıplar verdiren 5 ARGK gerillası şehit düştü

Serîhildan ve gerilla haberleri 4-11. sayfalarda

Kürdistan serîhildanı büyüyor, TC zor durumda

Saddam rejiminin Kuveyt'i işgaliyle Ortadoğu'da yeni bir hız kazanan siyasal gelişmeler, Saddam'ın yenilgisinin ilan edildiği Mart ayı başından beri yeni biçimler kazanarak sürüyor. Kuşkusuz Ortadoğu'da yeni bir dönemi ifade eden bu süreç, bölgesel ve uluslararası gelişmeler üzerinde ortaya çıkmıştı. Saddam rejiminin Kuveyt'i işgali de böylesi gelişmelerin bir sonucuydu. Irak'a karşı yürütülen topyekun savaş sonucunda ise daha karmaşık ve daha hareketli bir durum ortaya çıktı. Şimdi herkes kendisini bu duruma uyarlamaya çalışıyor. "Saddam'a düşmanlık" adı altında Irak'ı yerlebir eden emperyalizm, yeniden Irak Baas rejiminin koruyucusu haline geliyor ve bu temelde egemenliğini geliştirmeye çalışıyor. Bölgenin işbirlikçi güçleri kendi yapılarını ayakta tutabilmek için çaba harcarken, halklar ve ilerici güçler ise durumu anlamak ve bu temelde gericiliğe karşı çıkarlarını ve mücadelelerini geliştirmek istiyorlar.

Körfez krizi Kürdistan sorununu Ortadoğu'nun en önemli sorunu olarak uluslararası siyasetin gündemine getirmişti. Kuşkusuz bunda en temel etken, Kürt halkının ilk defa bölgesel bir krizi kendi öz siyasal güçleriyle karşılıyor ve böylece kendi çıkarlarının sahipliğini yapıyor olmasıydı. Körfez krizinin Saddam rejiminin yenilgisiyle sonuçlanması, Kürdistan'daki siyasal mücadeleyi bir sıçrama düzeyinde hızlandırdı ve Kürdistan sorununu birincil derecede öne çıkardı. Şimdi tüm güçler kendilerini bu gelişmeye göre ayarlamaya çalışıyor. ABD ve TC gibi güçler, her ne kadar başka sorunları öne çıkarmaya çalışıyorlarsa da, Filistin, Kıbrıs ve benzeri sorunları ileri sürmeye eğilimli görünüyorlarsa da, Kürdistan'daki gelişmeleri gölgelemek mümkün olmuyor. Kürdis-

Devamı 14. sayfada

Avrupa'da Kürdistanlı yurtseverlerin etkinlikleri

Newroz kutlamaları büyük bir coşku ile devam ediyor / s. 17'de

Helebçe katliamının 3 yıldönümünde sömürgeci Saddam rejimi ve emperyalizm bir kez daha protesto edildi / s. 18'de

İÇİNDEKİLER

"Şewqa Berxwedan" dergisinden alınmıştır.

Bahri TEKDEMİR ve İbrahim ALTINDAĞ yoldaşları yaşarken

Her zamankinden farksız bir sabahtı. Voltadaydık yine. Olağan konuşmalarımızı ve sohbetlerimizi sürdürüyorduk. Bir taraftan da gazeteleri bekliyorduk. Kulaklarımız havalandırmadan da duyulacak mazgalın tıkırtısında; gözlerimiz bu tıkırtının hemen arkasında kapıda koltuğunun altında gazete tomarıyla belirecek arkadaşı bekliyordu.

Bekleyişimiz uzun sürmedi. Önce mazgalın sesini duyduk. Sonra da koltuğunun altında gazetelerle arkadaş belirdi kapıda. Havalandırma kapısının yakınında bulunan arkadaşlar hemen gazeteci arkadaşa doğru hareketlendiler. Gazeteleri alan arkadaşlar, öne çıkan haberleri havalandırmadaki herkesin duyabileceği bir sesle okumaya başladı. Bu, neredeyse geleneksellesmiş bir davranıştı.

Ve işte bugünün sabahını diğer günlerden ayırıp bellekleri-mize kazıyan neden: "Tarih: 6 Ekim '90." Bir arkadaş, *"Bir de burayı dinleyin"* diyerek, dikkatlerimizi çektikten sonra şu haberi okudu coşkuyla: *"Kars'ın Ardahan ilçesinde bir subay ve astsubayı öldüren, bir astsubayı da yaralayan iki er olaydan sonra firar etti..."* Bu sırada havalandırmadaki arkadaşlardan, *"Her bijî"* sesleri yükselmeye başladı. Haberi okuyan arkadaş durmak zorunda kaldı. Sonra yeniden okumaya başladı: *"Firardaki erler Abdülkadir TEKDEMİR ve Ali İbrahim ALTINDAĞ'ın bir süre önce Diyarbakır'da yasadışı PKK örgütü militanı oldukları gerekçesiyle yargılandıkları öğrenildi..."*

Haber henüz bitmemişti ki, *"Bu bizim Bahri olmasın?"* sesleri duyulmaya başladı. Gerçi isim yanlış yazılmıştı, ama yine de arkadaşlar bu soruyu sormaktan kendilerini alamadılar. Bu, **Bahri** yoldaşın tümümüzde bıraktığı eylemci etkisinin nedeniydi. Henüz bir kesinleşme olmamasına rağmen, bazı arkadaşlar eylemi ona maledebiliyorlardı.

Kısa bir an geçmişti ki, artık gazetede yazılı olan isim yerine **Bahri** yoldaşın ismi telaffuz ediliyordu coşkuyla. **Abdülkadir**, kesin bir ifadeyle **Bahri** olmuştu. Bu eylemi yapan **Bahri** olmayabilirdi. Herhangi bir arkadaş ya da gerçekten gazetede adı geçen arkadaş da eylemi yapmış olabilirdi. Ama arkadaşlar eylemi çoktan **Bahri** yoldaşa maletmişlerdi bile. O'na olan sevgi, güven ve inancın ifadesiydi bu.

İçimde, *"Keşke O olsa"*, *"O'dur"*, *"Belki de değildir"*, *"Ama Bahri'den başkası değildir"* düşünceleri çırpınıp durdu bir süre. Bu çarpışmada **Bahri** ismi hep öne çıkıyordu. İbre ondan yana kayıyordu. Kısa bir an sonra, *"Evet, evet... bu O'dur"* dedim kendi kendime. **Bahri** yoldaş tam da "askerce" bir eylem yapmıştı. Yani tam da kendisine göre bir iş.

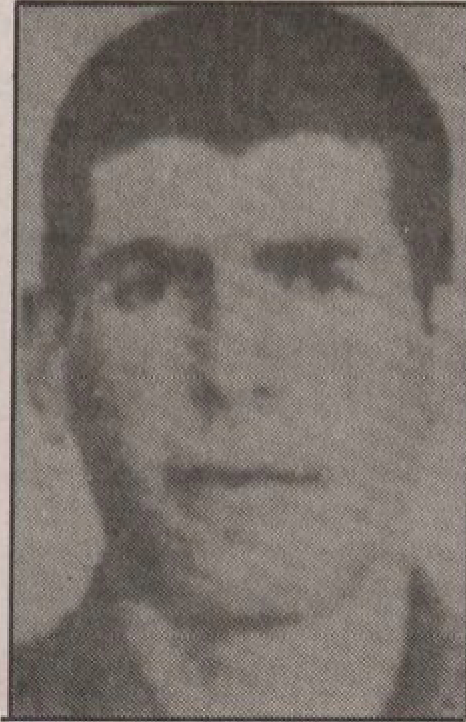
Seslendirmediğim bu düşüncem bir başka arkadaş tarafından şöyle dile geliyordu: **"Tam da Bahri'ce bir eylem."** Kısa bir tereddütten sonra hepimiz aynı kanıya ulaşmıştık: Bu **Bahri**'dir ve O'nun eylemidir.

Bir başka arkadaş, **"Bu, kardaşımın vuruş tarzıdır"** dedi, **Bahri** yoldaşın sık sık kullandığı sözcüklerle. Kafalarımızda O'nun sözleri, onun davranışları, gülüşleri... coşuyor, gülüyoruz **Bahri** yoldaşı andıkça. Sevinç yumağıyız. Tutsak yoldaşlarını, tutsaklığını unutmayan ve sözünde duran yoldaşımıza sevincimiz ırmak ırmak....

Günlük konuşmamızın eksenini **Bahri** yoldaş ve eylemi oluşturuyordu. Eylemin değerlendirmesini yapıyor, sonuçlar çıkarmaya çalışıyorduk o gün. İzleyen günlerde de bu hep böyle devam etti . Ama içimi kemiren bir kurt vardı. Acaba gerilla birliğine yetişebilecekler miydi? Onun için her gün gazeteleri dikkatle izliyor, TV, radyo haberlerini kaçırmamaya çalışıyordum. Bir şey çıkmayınca rahatlamıştım. Aşağı yukarı bu tüm arkadaşlar için geçerliydi. Öyle oldu ki, bazı arkadaşlar -bu rahatlamadan sonra- **Bahri** yoldaşın gerilla birliğine nasıl katıldığını, o anki yüz hatlarını ve hareketlerini bile anlatıyorlardı.

Ve bir kara haber... **A. İbrahim ALTINDAĞ** yoldaşın düşmanla girdiği çatışmada kahramanca şehit düştüğünü yazıyor gazeteler. Bu militanca eylemin gerilla birliğine katılmayla sonuçlanmasını ne kadar da istiyorduk oysa. Habere üzülüyoruz. *"Keşke gerilla birliğine yetişebilseydi"* diye hayıflanıyoruz.

A. İbrahim yoldaşın şahadet acısı dinmemişken bir kara haber daha uçuşuyor... **Bahri** yoldaş şehit düşmüştü. O da can yoldaşımız **A. İbrahim** yoldaş gibi yiğitçe savaştıktan sonra düşman tarafından hunharca katledilmişti. **Bahri** yoldaşın şahadet haberinin yanına iki yoldaşın da küçük fotoğrafları konulmuştu. Sanki benim de farketmediğim, içimde bir kuşku varmış gibi, fotoğrafa bakıp, *"Bu O"* sözcükleri kendiliğinden dökküldü usulca dudaklarımdan.

Bahri TEKDEMİR

İbrahim ALTINDAĞ

Can yoldaşım **Bahri** artık fiziki olarak yaşamıyordu. O'nun bir türlü cansız, yerde upuzun yatışını düşünemiyorum. Böyle bir sahneyi gözümün önüne getiremiyorum o anda. Yüzünden hiç eksik etmediği gülümseyişiyle, *"...Kardaş"* dediğini duyar gibi oluyorum. Buna dayanamıyorum. Acılar üst üste binerek, şahadet acılarının nasırlaştırdığı yüreğime hücuma geçtiler. Yüreğim yumuşadı ve şehitlerin acısı birden bire ayaklandı içimde. Gözlerim doldu gazete sayfasına bakarken. Yalnız **Bahri**'ye miydi bu? Hayır hayır. **Bahri** yoldaş sadece tutuşturdu şehitlerin acısını. Bu öfke, intikam duygusu ve O'nun şahadeti karşısında yoldaşı olarak duyduğum insani bir tepkiydi.

Bahri yoldaşı olanca sıcaklığı ve canlılığıyla düşünüyorum. Bu, beni O'nunla tanıştığım güne götürüyor. '88'in Ocak ayıydı. Soğuklar yine böyle kudurmuştu. Dünmüş gibi hatırlıyorum. **Bahri**, bir grup yoldaşla birlikte Amed'den Eskişehir Özel Tip Cezaevi'ne sevk edilmişlerdi. Üzerinde bir eşofman altı ve bir kazak vardı. Tüm giysisi bundan ibaretti, o ilikleri donduran soğukta. Cezaevi idaresi, tek tip elbise direnişi sürdüğünden, diğer arkaşların da elbiselerini almıştı. İlk karşılaşma ve bu karşılaşmadan edinilen izlenim önemlidir. İnsana kişi hakkında unutamayacağı belli başlı bilgiler verir. **Bahri** yoldaşı ilk gördüğümde bıraktığı izlenim, O'nun tam bir asker olduğuydu. Fiziki yapısı, konuşmaları, hareketleri bu izlenimimi doğruluyordu. Konuşmaları net, pürüzsüz, biraz da sertçeydi. Bu izlenimim daha sonraki mücadele günlerindeki beraberliğimizde daha da güçlenecek, kesin bir yargıya dönüşecekti.

İnsanların öz nitelikleri daha gerçekçi olarak bazı olaylarda açığa çıkar. **Bahri** yoldaşın da gerçek militan kişiliği en iyi bir şekilde Eskişehir Özel Tip Cezaevi'ndeki 27 Ocak Direnişi ve sonraki pratik tavırlarıyla ortaya çıkar. Bu nedenle, zindan direniş tarihinde önemli bir yeri olan 27 Ocak Direnişi'nin kısa bir özetini ve **Bahri**'nın direnişteki tavrını anlatmaya çalışacağım.

Düşman 26 Ocak günü kazanılmış haklarımızı sıfırlamaya, havalandırma hakkımızı kısıtlamayla başladı. Bunun karşısında devrimci tepkimizi anında gösterdik. Uygulamayı kabul edemeyeceğimizi belirterek önce hücre kapılarına vurduk, sonra çeşitli sloganlarla direnişimizi yükselttik. Gardiyanlar bu gelişmeler karşısında blokları apar-topar terk ederek ana maltaya çıktılar. Bu arada ele geçirilen anahtarlarla tüm hücre kapıları açılarak herkesin dışarıya çıkması sağlandı.

Gece boyunca havalandırma da dahil her yer açıktı. En koyu sohbetler, en güzel şiirler direniş ve geceyle bütünleştirildi. Düşmanın temsilcimize yapacağını söylediği saldırı ve onun şiddeti umurumuzda bile değildi. Devrimci direniş coşkusu galebe çalmıştı.

Olası bir düşman saldırısı karşısında güvenliği sağlamak için sabaha kadar uyumayan arkadaşlardan birisi de O'ydu. Bir cep aynasıyla maltayı belli aralıklarla tarıyordu.

Gece beklediğimiz saldırı gerçekleşmedi. 27 Ocak günü öğle sonrasında başlarında bir albayla eli coplu komando sürüsü maltaya doluştu. Bu sırada bizler önceden haberdar edildiğimiz için kenetlenmiş, etten bir duvar örmüştük. Bizim bloktaki can barikatının en ön safında yerini almıştı **Bahri** yoldaş. Hazırlıklıydı. Ataklığı yine üstündeydi.

Karşımızdaki blokta bulunan arkadaşlar da kenetlenmişlerdi. Albayın tehditleri karşısında arkadaşlar kararlılıklarını bir kez daha haykırdılar. Bunun üzerine düşman direnişimizi kırıp ezmek için kapıyı açarak saldırıya geçti. Hep birlikte sloganlarla karşılık verdik: **"Kahrolsun işkence"**, **"İnsanlık onuru işkenceyi yenecek."**

Çok geçmeden C bloktaki arkadaşların kenetli hali tek tek arkadaşların zorla koparılıp alınmasıyla bozulmaya başladı. Sonra da herkesi işkence eşliğinde hücrelere götürdüler. Amaç, tek tip elbiseyi giydirmekti. Biz ise halen slogan atıyorduk.

C blok boşaltıldıktan sonra sıra bize gelmişti. Ancak kapımızı açmadan önce moralimizi bozmak için düşman subayı bizim bloğun önüne gelerek -ki biz zaten maltaya açılan blok şebekesinin hemen önünde kenetlenmiş durumdaydık-, *"Haydi, canınızı incitmeden efendi efendi çıkın. Gördünüz arkadaşlarınızı, sizi de öyle yaparız"* dedi, küstah bir edayla. Bunun üzerine **Bahri** yoldaş, *"Biz çıkmayacağız. Çıkarabilirseniz gelip çıkarın. Arkadaşlarımızı nasıl götürdüyseniz, bizi de ancak öyle götürebilirsiniz"* dedi. Subay, **Bahri** yoldaşı tanımıştı. *"Sen Bahri TEKDEMİR değil misin?"* diye sordu. *"Evet benim. Ne olacak?"* cevabını verdi **Bahri** yoldaş. Subay, *"İyi iyi, seninle biraz sonra görüşürüz"* dedi. Bunun üzerine **Bahri** yoldaş, *"Nasıl istiyorsan öyle görüşelim. Biz sizin ne mal olduğunuzu biliyoruz. Ve korkmuyoruz sizden"* diye karşılık verdi.

Gerek o subay, gerekse de diğerleri bloğun önünde bazen tehditler savurdular, bazen sinsice konuşarak direnişimizi kırmaya çalıştılar. Onların her konuşması arkadaşlarca anında devrimci bir üslupla yanıtlanıyordu.

Bunun üzerine kapımızı açıp saldırıya geçtiler. Vahşice vurarak candan barikatımızı parçalayarak bizi dışarı çıkarmak istiyorlardı. Habire çekiştiriyorduk. Bir süre sonra da bizim "barikatımızda" da gedikler açılmıştı.

DEVAMI GELECEK SAYIDA

Berxwedan
Rojnameya Kurdî û Tirkî
Berxwedan-Verlags-GmbH
Marken Str. 5-7
Postfach 16 12
4000 Düsseldorf 1 - BRD

Verantwortlich für den Inhalt
WALTHER BRAUN

NAVENDA NÛÇEYAN
(HABER MERKEZİ)
Tel.: (49-0211) 72 71 46
Fax: (49-0211) 77 35 03

Çap: Druckhaus Bonn
Belavkirin: Agri Verlag Köln

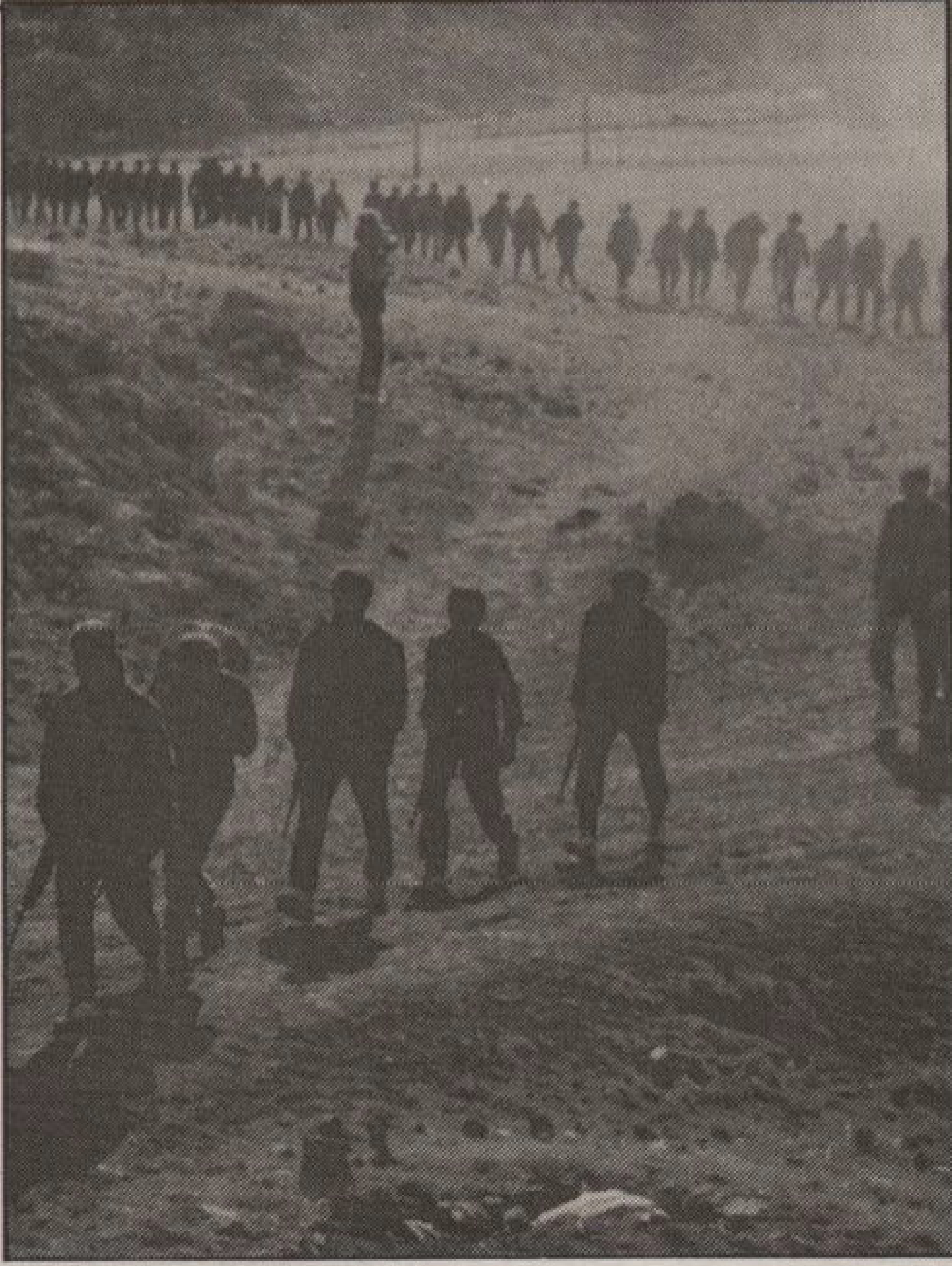
Avustralya 3.00 $ / Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr. / Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff. / Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.80 £. / İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr. / Norveç 10.00 nkr.

ABONE KOŞULLARI

Almanya içi	Almanya dışı
6 ay 30.- DM	6 ay 35.- DM
12 ay 60.- DM	12 ay 70.- DM

Stadtsparkasse Düsseldorf
Kto Nr. 360 168 06 / BLZ 300 501 10

Güney Kürdistan'a giren TC birlikleri ağır kayıplar vererek geri döndü

ARGK gerillaları sömürgecileri pişman etti Foto: Berxwedan

Yöredeki muhabirlerimizin bildirdiklerine göre TC askeri birliklerinin Güney'e giriş yaptığı noktalar ile katılan birliklerin adları ve giriş istikametleri şöyle:

Çelê (Çukurca)-Arûş (Ortaköy) Jandarma Bölüğü korucularıyla birlikte kendi istikametinde; Qilaban (Uludere)-Mergeh (Yemişli), Qilaban-Hedrîş (Dağdibi) istikametlerinde korucularla birlikte Yekmal Bölüğü; Qilaban-Robozik (Ortasu) köyü Zeviyan (Tarlabaşı) mezrası istikametinde, Bêcûhê (Gülyazı) Jandarma Taburu, Meydanan (Alancık) Taburu ve Robozik Jandarma Bölüğü'ne bağlı birlikler; Qilaban-Nerwêh (Taşdelen) köyü Merwêh (Kayadibi) mezrasından Yarbay Muzaffer Alıçgüzel'in komutasındaki komando taburu giriş yapıyor.

Robozik-Bêcûhê istikametinde girenlerle Güney'de Heftenîn bölgesinde yoğun çarpışmalar oluyor. TC kayıplarının büyük kısmının buradaki çarpışmalarda olduğu bildiriliyor. Heftenîn'den Kuzey'e 2 asker ve 2 korucu cenazesi ile 1'i asteğmen 6 yaralının, daha ilk saatlerde geri geldiği tespit ediliyor.

Qilaban muhabirimizle telefon görüşmesi yaptığımız sırada muhabirimiz, *"Şu anda bulunduğum yerden yeni gelen asker cenazelerinin götürüldüğünü görüyorum. Ve 6 cenaze saydım"* dedi.

Bu olaylar sırasında gerek Güney ve gerekse de Kuzey'deki çarpışmalarda toplam iki ARGK gerillasının şehit düştüğü ve bir savaşçının da yaralı olarak düşmanın eline esir geçtiği yolunda haberler alındı. Ancak daha sonra aldığımız kesin bilgilerde, bu iki kişinin de sıradan yurtsever köylüler olduğunu öğrendik. Yani sömürgeci TC ordusu, ARGK gerillaları karşısında uğradığı ağır yenilginin acısını, çoğu zaman yaptığı gibi yine silahsız köylüleri katlederek gidermeye çalışmıştı.

Bölgeden aldığımız bilgilere göre, çeteler bu harekata katılmak istememişler, ancak katılmaları için kendilerine büyük baskı yapılmıştır. Gönüllü katılmayan çetelerden çoğunun Güney'den kendi başlarına geri döndükleri gerekçesiyle ellerindeki silahların alındığı, ama sonradan tekrar kendilerine geri verildiği söyleniyor.

Körfez krizini bahane ederek Kürdistan'a asker yığan TC; savaş sonrasında askerlerinin çok az kısmını geri çekti. Önemli kısmını Güney-Kuzey Kürdistan sınırında konumlandırdı. Örneğin, Zaxo (Zaho) ile Girgê Amo (Silopi) arasında bir özel komando tugayı, Hezex (İdil) ile Midyad arasında bir piyade tugayı bırakılırken, bir tugay da Şirnex çevresindeki karakollara dağıtılmıştı. Bir komando tugayı da Nisêbîn'de bırakılmıştı. Ayrıca Kırklareli-Pınarhisar'da komando erlere gerilla eğitimi yaptırıldığı ve bunların da yakında Kürdistan'a sevkedileceği bildiriliyor. Görüldüğü gibi TC, son derece planlı ve hazırlıklı hareket ediyor. Öyle "sıcak takip" vb. bir olay değildir sözkonusu olan.

Sömürgeci birliklerin Şemzînan'dan Güney'e giriş denemesi de tam bir hezimetle sonuçlandı

Qilaban mıntıkasından Güney'e gerçekleştirilen saldırının başarısızlıkla sonuçlanması ardından, TC güçleri benzer bir denemeyi de Şemzînan alanında gerçekleştirdi. 30 Mart 1991 tarihinde, Şemzînan'ın Hayatê mıntıkası Gelîyê Refê mevkiinden, TC güçlerinden 1000 kadar asker ve çete Güney'deki ARGK üslerine bir saldırı düzenledi. Bunlardan sayıları 400 civarındaki bir grup, ARGK gerillalarının pususuna düştü. Burada sömürgeci güçler en az 30 kadar asker ve çete kayıp vererek geri çekilmek zorunda kaldı.

Düşman, üstüste yaşadığı bu iki hezimetin acısını, basınında uydurma haberler yaymak suretiyle hafifletmeye çalıştı.

ERNK Amed Temsilciliği'nin 13 Mart 1991 günü Amed (Diyarbakır)'in tüm semtlerinde dağıttığı bildirisini yayınlıyoruz:

YURTSEVER AMED HALKI!

Bağımsızlığın ve özgürlüğün adı olan '91 Newroz'u hepimize kutlu olsun!

2.603 yıl önce 21 Mart günü, baskıya, zulme, sömürüye karşı **Demirci Kawa** önderliğinde başlatılan özgürlük mücadelesi, Kürt halkıyla beraber Fars, Beluci vd. Ortadoğu halklarını özgürlüğe kavuşturmuş, Dehak'ın zulmünden kurtarmıştır. Halkımız bu günü Newroz bayramı olarak kutlamaktadır. Sömürgeci güçlerin baskıları, engellemeleri, Newroz bayramını çarpıtma çabaları sonuçsuz kalmış, Newroz ilk günkü anlamıyla halkımız tarafından kutlanagelmiş, daha güçlü sahiplenilmiştir.

Ülke ve halk tarihimizde birliğin, dayanışmanın, direnişin ve başkaldırının sembolü olan Newroz sürecine girmiş bulunuyoruz. Tüm ulusların, halkların tarihinde kutlayarak andığı, bayramlaştırarak yücelttiği günler vardır. Halkımız açısından Newroz bayramı, karanlığın, zulmün, köleliğin sona ermesini, özgürlüğe, bağımsızlığa ve aydınlığa kavuşmanın mutluluğunu ifade eder. Bu nedenle halkımız her yıl 21 Mart'ta Newroz bayramını ateşler yakarak, şenlikler düzenleyerek kutlamıştır.

Partimizin sömürgeci-faşist TC'ye, emperyalizme ve her türden gericiliğe karşı vermiş olduğu ulusal kurtuluş mücadelesi zindanlarda, dağlarda sömürgeci güçlere karşı yükseltilen direniş ve 1984'teki büyük atılımla ulusal kurtuluş mücadelemizin tüm Kürdistan'a yayılarak geniş kitle tabanı bulması Mart ayını ve Newroz bayramını daha bir anlamlılaştırmaktadır.

Partimizin ve Partimizde somutlaşan halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesini boğmaya, yoketmeye çalışan sömürgeci-faşist TC, zindanlarda baskı ve işkenceyi alabildiğine arttırarak, büyük bir vahşet sergilemiştir. Karanlığın, teslimiyetin, ihanetin kol gezdiği bir ortamda, PKK-MK Üyesi **Mazlum DOĞAN** 1982 Newroz'unda muhteşem eylemini koyarak teslimiyete, ihanete darbe indirmiş, onu mahkum etmiştir. Demirci Kawa'nın özgürlük ve mücadele ateşini cezaevine ve oradan Kürdistan dağlarına taşırmıştır. **Mazlum DOĞAN** gerçekleştirdiği eylemle şehadete ererken, **Çağdaş Kawa** ünvanını aldı ve yaktığı özgürlük ateşi tüm Kürdistan'da elden ele, yürekten yüreğe dolaştı.

Askeri dehasıyla, eşsiz kahramanlığıyla halkın dilinde, yüreğinde efsaneleşen, büyük komutan **Mahsum KORKMAZ (Agit)**'ın 28 Mart 1986'da şehit düşmesi, Newroz sürecinin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesindeki önemini bir kez daha bizlere kavratmıştır. Bu nedenledir ki, **21-28 Mart** tarihleri arası **Ulusal Kahramanlık Haftası** olarak ilan edilmiştir. Yine, *"Newroz çalı çırpı yakmakla kutlanmaz"* diyerek kendini ateşe veren ve bununla sömürgeci-faşist TC'nin baskı ve zulmünü protesto eden, Newroz ateşini daha gür bir şekilde yükselten **Zekiye ALKAN** bu eylemiyle, Kürdistan'da kadının mücadeledeki yerini pratikte de açıkça göstermiştir. Diğer yandan sömürgeci güçler gelişen ulusal kurtuluş mücadelesini katliamlarla bastırma yönünde yoğunlaşarak, kitle kıyımında eşine az rastlanır örnekler sergilemişlerdir. Satê (İkiyaka), Gerrê (Çevrimli) ve sömürgeci-faşist Saddam rejiminin savunmasız halkımıza karşı kadın, erkek, yaşlı, çoluk, çocuk demeden kimyasal silahlarla giriştiği ve Helebçe (Halepçe)'de binlerce Kürt soydaşımızın ölümüne neden olan katliamlardan geçirmesi yakın tarihimizde yaşanan vahşetlerdir.

Gerçek devrimci Newroz'a sahip çıkmanın adı olan **ERNK (Eniya Rizgariya Netawa Kurdisan)'**nin **21 Mart 1985**'te ilanı ile birlikte Kürdistan tarihinde ilk defa tüm sınıf ve tabakaları bilimsel bir çatı altında bir araya getirmenin ve halkımızı "örgüt" silahına kavuşturmanın coşkusu ve sevinci yaşanmış ve ulusal kurtuluş mücadelesine katılım dev boyutlara ulaşmıştır. '90 Newroz'una ulaştığımızda, sömürgeci-faşist TC'nin ve emperyalist güçlerin özel savaşının tüm plan ve taktikleri boşa çıkartılarak fiyaskoyla sonuçlanırken, PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş savaşımız ülke içinde milyonlara varan kitle desteği ve oturtulmuş gerilla savaşına bürünerek daha da güçlendiği gibi uluslararası kamuoyunda mücadelemizin haklılığı kabul görmüş, haklı ve kutsal davamız ses vermiş, bütün dünyada büyük ilgi toplamıştır. Nisêbîn (Nusaybin) ve Cizîra Botan (Cizre)'da direniş ve ayaklanmayla tutuşan serîhildan ateşi hızla Kürdistan'ın il ve ilçelerine yayılırken, mücadelemiz de farklı bir boyut kazanarak halk savaşı karekterine bürünüyordu. 1990 halk ayaklanmalarının birinci yıldönümünde, yani şu günlerde örgütlü, planlı ve kapsamlı başkaldırıları ve direnişleri, ardından da zaferleri yaşıyoruz.

İşte, büyük kahramanlıklar gösteren Licêli, Şirnexli, Hezexli, Milazgirli ve Kerboranlı kardeşlerimiz, düşmanın tüm askeri ve teknik donanımını boşa çıkarmakta; taşlı, sopalı savaşmakta, yürüyüşe geçmekte, kepenkler indirmekte, okulları boykot etmekte, sömürgeci kurum ve kuruluşlara ait ne varsa tahrip etmekte ve kendi öz cephesinde saf tutarak, PKK öncülüğünde yiğitçe savaşmaktadır.

Cesur ve yiğit Amed halkı!

Tarihi, ekonomik, stratejik olarak halkımız ve ülkemiz için büyük öneme sahip olan şehrimize sahip çıkalım. Bu güzelim ilimizin sömürgeci, işgalci güçler tarfından sömürülmesine, kirletilmesine, "Beni ilgilendirmez", "Ne yapabiliriz", "Düşman güçlüdür", "Hükümetle baş edilmez" gibi insanı köleliğe, teslimiyete iten düşüncelerden kendimizi kurtararak, büyük bir cesaretle ve kahramanlıkla karşı koyalım. Sömürgeci-faşist TC'nin işgalci, ırkçı, şoven ve sömürücü kurum ve kuruluşlarını, araç ve gereçlerini yakıp yıkalım, parçalayalım, işlemez hale getirelim. Polis baskısına, işkenceye ve zulme kitlesel başkaldırıyla karşı çıkalım. Ajan, muhbir ve işbirlikçileri teşhir ve tecrit edelim, lanetleyelim. Şehrimizi Kürdistan'ın başkentine yaraşır bir konuma getirelim.

Kişiliksizliği, düşürülmüşlüğü, ahlaksızlığı ve köleliği bizlere reva gören sömürgeci güçlere karşı, yeniden dirilmenin ve kazanmanın adı olan Partimiz PKK, Cephemiz ERNK ve Ordumuz ARGK saflarında ulusal kurtuluş savaşımızı yükseltelim ve onurlu, erdemli, ahlaklı bir yaşam için bağımsız, özgür, demokratik bir Kürdistan yaratma kavgasında, hem de en ön saflarda yer alarak hep birlikte 15 Mart cuma günü Helebçe katliamını sömürgeci güçlerin şahsında protesto etmek ve Şirnex-Hezex-Kerboran-Licê halkıyla dayanışmayı yüceltmek için yürüyelim. Ayrıca 21 Mart Newroz bayramını da şanına, anlamına ve önemine yakışır bir şekilde kutlayalım.

Onun için 21 Mart günü;

- *Tüm işçiler işe gitmeyerek Newroz bayramını kutlamalı,*
- *Esnaf ve tüccarlar kepenkleri kapatarak işyerlerini açmamalı,*
- *Öğrenciler okula gitmeyerek boykot etmeli,*
- *Tüm yurtseverler güzel milli giysileriyle şenlikler düzenlemeli,*
- *Her mahalle ve sokakta mutlaka bir Newroz ateşi yakılmalı.*

– Yaşasın halkımızın direnişinin, ayaklanmasının, özgürlüğünün sembolü Newroz!
– Kahrolsun sömürgeci-faşist TC ve her türden gericilik!
– Yaşasın Partimizin IV. Ulusal Kongre çizgisi!
– Bi can, bi xwîn, em bi te re ne ey Serok!
– Bijîn PKK, ERNK û ARGK!
– Bijî Serok APO!

ERNK Amed Temsilciliği
13 Mart 1991

KÜRDİSTAN NEWROZ'U SERÎHILDANLARLA KUTLADI

Mart 1991: Kerboran devrime yürüyor

Foto: Süleyman Kılıç

Kerboran

Kerboran devrimi yaşıyor

Kerboran *(Berxwedan)*: Kerboran (Dargeçit) büyük bir direnişi yaşıyor. Kerboran devrimi yaşıyor. Geleceğini eline almış Kerboran halkı. Yarınına, geleceğine sahip çıkıyor. Köleliğe, boyun eğmeye kesinkes hayır diyor ve sömürgecilerin hiçbir vahşeti de onları bu kararlarından caydıramıyor.

Halkın direnişinden duyduğu büyük korku ve paniği atlatabilmek için sömürgeciler Kerboran semalarında sürekli olarak helikopterler uçurmaktadırlar. Son iki haftanın çoğu günlerinde ilçeye giriş çıkış yasaktı. Bazı günler sokağa çıkma yasağı da ilan edildi.

Mart'ın başından beri Kerboran'da başlayan direniş, tüm ay boyunca hızından hiçbir şey yitirmeyerek devam etti. Newroz'la birlikte direniş alevleri doruğa çıktı. 15 Mart'ta Tirûwan, Gundikê Hacî ve Hêsar köylülerinin ilçe merkezine yürüyüşüyle başlayan yeni direniş ve eylem dalgası, yeni şehitler de vererek sürüyor. O gün köylülerin yolunu kesen jandarma birliklerinin ilçeye gidişi engellemek istemeleri üzerine başlayan çatışmalarda, faşist ordu sürülerinin kurşunlarına Kerboran köylüleri taş ve sopalarla karşı koydular.

Burada bir teğmenin silahından çıkan kurşunlara hedef olan **Abdurrahim ÇİÇEK** adındaki bir genç, vurulduğu yerden alınmasına izin verilmediği için daha sonra kan kaybından yaşamını yitirerek şehit düştü.

Bunun üzerine ilçe merkezindeki halk da direnişe geçti. Bütün işyerleri yeniden kepenk indirdiler. Bu arada ilçedeki tüm araçlar da kontak kapatarak işleri durdular, araç sahipleri de direnişçilere katıldılar. Bir anda yürüyüşe geçenlerin sayısı 7-8 bine ulaştı. Ve hep bir ağızdan, **"Bijî PKK"**, **"Bijî Serok APO"** sloganları atarak kaymakamlığa yürüdüler.

Bunun üzerine paniğe kapılan sömürgeciler çareyi ilçede sokağa çıkma yasağı ilan etmekte buldular. Aynı akşam ise ilçe merkezine yığılmış bulunan çok sayıda askeri birlik, evlere baskınlar düzenleyip yaygın tutuklamalara giriştiler.

16 Mart günü Kerboran halkı yeniden direnişe geçti. Bu arada çevre köylerden de 3 bine yakın kişi ilçeye doğru yürüyüşe geçerek, şehit **Abdurrahim ÇİÇEK**'in ailesine başsağlığında bulunmak istedi. Askeri birlikler yine köylülerin yoluna barikat kurdu, ancak bu kez doğrudan kitlelere ateş etme cesareti gösteremeyip havaya ateş açtılar. Kerboran'da yine bütün işyerleri kapalıydı, okullar boykottaydı ve araçlar çalışmıyordu.

Öte yandan gerek 15 Mart gecesi ilçe merkezinde yapılan operasyonlarda ve gerekse ertesi gün yürüyüşe geçen köylülerden çok sayıda gözaltına alınan oldu. Bu gözaltına alma olayını protesto etmek amacıyla 17-18 ve 19 Mart günlerinde de gösteriler kesintisiz olarak devam etti. Bu sürede kepenkler hep kapalı kaldı, okullar açılamadı ve şoförlerin kontak kapama eylemleri de sürdü.

İlçede sokağa çıkma yasağı ilan edilmesine rağmen, sömürgeci güçlerle halk milisleri arasında sokak ve mahalle aralarında çatışmalar hiç durmadı. Kerboran susturulamıyordu. Kerboran'a boyun eğdirilemiyordu. Gece ve gün boyu ilçenin üzerinde uçurulan helikopterlerin sesi, ilçe halkının PKK ve ERNK yanlısı sloganlarını bastıramıyordu.

Newroz'dan bir önceki gün, yani 20 Mart'ta, Kerboran'daki muhabirimiz telefonla şu bilgileri veriyordu:

"Kerboran'da tüm okullar hala kapalı. Öğrenciler okulları boykot ederek gitmiyorlar. Şoförlerin kontak kapatma eylemleri de devam ediyor. Hiçbir araba hareket etmiyor. İlçede hayat durmuş gibi. Dünden beri şehir içinde yiyecek sıkıntısı başgösterdi. Ancak halk bundan şikayetçi değil. Kendi olanaklarıyla ve dayanışma içinde bu sorunlarını çözmeye çalışıyorlar.

Yarın NEWROZ... Kerboran halkı büyük bir heyecanla yarını bekliyor."

...Ve 20 Mart akşamı: Sömürgeci karanlıklara inat Newroz ateşleri her tarafı aydınlatmaya başladı...

(Newroz haberlerini gazetemizin özel sayısında verdiğimiz için tekrarlamıyoruz.)

Kitle direnişi içinde bir işbirlikçi ajan ölümle cezalandırıldı

Kerboran'da sokağa çıkma yasağı ilan edilen 16 Mart günü, ilçe merkezinde Mehmet Ali Akdoğan adında bir işbirlikçi-ajan ölümle cezalandırıldı. Bu eylem halk milisinin gücünün açık bir göstergesi olurken, ajan ve işbirlikçilerin de yüreğine korku saldı. Son dönemlerde Kerboran'daki kitle gösterilerinden sonra ortaya çıkan yaygın tutuklamalarda da doğrudan parmağı bulunduğu kesinlik kazanan bu ajan, geçtiğimiz yıl gerillalar tarafından ajanlık yapmaması için uyarılmış, devam etmesi halinde cezalandırılacağı belirtilmişti. Ancak, uyarıları dikkate almayan bu hain, ajanlığa devam etmesi ve halka çok zarar vermesi üzerine hakkettiği cezaya çarptırıldı.

Sömürgeciler bu has uşaklarının cenazesini 18 Mart günü kaldırdı. Halktan da törene katılmaları istendi. Ancak kitleler buna şiddetle karşı çıktılar. Bu ajanın ihbarı sonucu tutuklanan yurtseverler serbest bırakılmadan normal gömülme işleminin bile yapılmaması halk tarafından istendi.

Kerboranlı bir ev kadını:

"Sömürgecileri kovmadan durmak yok"

Kerboran'da kapı ve pencereler kırılarak çok sayıda eve baskın yapıldığı ve 100'e yakın yurtseverin tutuklandığı gecenin sabahı, telefonla aradığımız bir yurtseverin eşi bize şunları söyledi:

"Bu gece basılan evlerden biri de bizim. Eşimi de götürdüler. Fakat artık hiçbir şeyden korkmuyoruz. Gözaltına alınanlar arasında iki de bayan var. Kadın erkek demeden yürüyeceğiz. Rom'u (TC sömürgecileri kastediliyor) *buralardan kovmadan da durmak yok bize. Eskiden olsa, eşimin gözaltına alınmasına çok üzülürdüm, ama şimdi onunla iftihar ediyorum."*

Bu sözler Kürdistan'da yaşanan değişimin boyutlarını yoruma gerek kalmayacak tarzda açıklamaktadır.

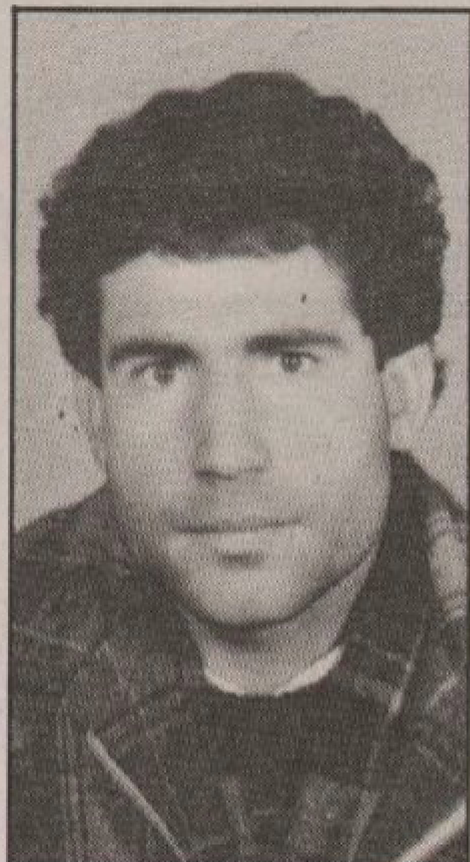
Gözaltına alınanlar hala ağır işkence altında

Kerboran'da 15 Mart tarihli gösterilerde ve daha sonraki günlerde gözaltına alınanların hala ağır işkenceler altında tutuldukları ve yakınlarıyla görüştürülmedikleri bildirilmektedir.

Gözaltına alınanlar arasında bayanlar ve askerlerin açtıkları ateş sonucu çeşitli yerlerinden kurşunla yaralananlar da bulunmaktadır. Adlarını öğrenebildiklerimiz şunlar:

Mehmet Kaya, Süleyman Seyhan ve kızı **Surye Seyhan, Mecit Çelebi, Hediye Çelebi, Felek Çelebi, Melle Resul Özkan, Reşit Büyükkaya, Musa Büyükkaya, Hacı Newzad Büyükkaya, Selim Kılıç, Yılmaz Şahin, Ali Yeşilman, Hacı Beşir Danışman, Sabri ..., Emin** ve **Xelil** (soyadlarını öğrenemediğimiz üç kişi Deywan köyündendirler), **Osman Siyahkoç, Nezata Mete, Ekrem Alp** ve **Türkan Şahin**.

Bunlardan **Ekrem Alp** ve **Türkan Şahin** yaralı. Ayrıca yaralı olup da gözaltında bulunan daha 5-6 kişinin olduğu söylenmektedir, ancak bunların adlarını öğrenemedik.

Adı, Soyadı: Ekrem ORUÇ
Doğum yılı: 1967
Doğum yeri: Hezex - Hespist
4 Mart 1991 Hezex serîhildanında şehit düştü

Şehit Abdurrahim ÇİÇEK'in ağabeyi anlatıyor

"Kerboran'da şehit düşen Abdurrahim ÇİÇEK benim kardeşimdir. Kendisi daha 21 gün önce evlenmişti. Yaşı 22'den 23'e girdi. Tirûwan köyündeniz. Abdurrahim'in cenazesine Kerboran ile İzar, Tirûwan, Xelîlan, Bakisyan, Kopraz, Derêcan, Îvan, Zengan, Şikeftikan, Ziving köylerinden binlerce kişi katıldı. Ayrıca Deywan köylüleri büyük bir güçle şehide sahip çıktı. Mezarlıkta 3 bin kişinin katılımı ile tören oldu. Şehitlerin anısına saygı duruşunda bulunuldu. Abdurrahim'in tabutuna ERNK bayrağı sarılmıştı. Beni çok duygulandırdı. Mücadele uğruna şehit düşenlerin anısına bir konuşma yapıldı.

Şu ana kadar Kerboran'dan en az 5 bin kişi taziyeye geldi. Birkaç hainin dışında hemen hemen tüm halk taziyeye geldi. Köylerden gelenlerin sayısı da çok yüksek. Kendim Hezex'te oturduğum için 4 gün Kerboran'da kaldıktan sonra Hezex'e geri döndüm. Burada da taziyeler devam ediyor, şu anda evim başsağlığına gelenlerle tıklım tıklım dolu. Hezex halkının sanki tümü taziyeye geldi. En az 10 bin kişi. Ayrıca Farqîn, Nisêbîn, Cizîra Botan, Midyad, Dêrika Çiyayê Mazî, Kosar ve Mehsert'den de başsağlığına çok sayıda gelenler var. Gelenlerin çok büyük kesimini tanımıyorum. Demek ki, mesele ulusal onur meselesi olmuştur."

KAMUOYUNA AÇIKLAMA

Aralık ayından bu yana başlatılan gözaltı furyasında yüzlerce insanımız, sebepsiz yere bölüm bölüm gözaltına alınmışlardır. O tarihten bu yana Siirt'teki gözaltı yerleri (işkencehaneler) hiç boş kalmadı. Gözaltına alınan bu insanlar uzun süreler gözaltında tutulduktan ve bilinen işkence yöntemlerine maruz bırakıldıktan sonra büyük bölümü haklarında takipsizlik kararı verilerek serbest bırakılmışlardır. Haklarında dava açılanlar da büyük ölçüde aklanmaktadırlar. Bu şekilde senelerdir, uzun süreli gözaltılarla insanlarımız fiili olarak cezalandırılmaktalar.

Bu uygulamalar çerçevesinde 7 Mart 1991 günü akşamı yapılan operasyon ve baskınlarda, Siirt ve çevresinde yirmiden fazla insan gözaltına alındı. Aynı zamanda sahipleri gözaltına alınan evlerden dördünde karakol kuruldu. Evlerdeki çoluk çocuk bir odaya kapatılarak gelen giden komşular gözaltına alındı.

Durum bu şekilde sürerken, gözaltındaki kişilere şiddetli işkence yapıldığı haberlerinin yayılması üzerine gözaltında bulunan kişilerin aileleri ve yakınları 14 Mart 1991 günü Halkın Emek Partisi İl Binası'na gelerek açlık grevine başladılar. Talepleri kısaca yakınlarının bir an evvel mahkemeye çıkarılmasıydı.

Partide açlık grevi başladıktan sonra etraf polisten geçilmez oldu. Açlık grevinin ikinci günü olan 15 Mart 1991 günü polisler saldırıya geçtiler. Saat 19.00 sularında yapılan saldırıda partidekilerin direnmesi üzerine partiye girmeyen polisler aynı binada bulunan İHD Siirt Şubesi'ne girerek içerde bulunan beş üyeyi hastanelik edinceye kadar döverek ve merdivenlerden sürükleyerek dışarı attılar. Ayrıca derneğin bir çok eşyası tahrip edildi.

Bu olaydan sonra parti binası ablukaya alındı, gelen giden engellendi, getirilen malzemelere el konuldu. Gelen giden insanlar, yol ortasında coplandı, köşelere alınarak acımasızca dövüldüler. Partiye giriş yasaklandı, çıkanlar gözaltına alındı. Bununla da yetinmeyerek 18 Mart 1991 günü saat 17.30 sıralarında çok sayıda polis cop ve kalaslarla dış kapıyı kırarak saldırıya geçti. Bu saldırı esnasında buldukları tüm eşyayı tahrip ederek, ele geçirdikleri insanları düşmanca ve insafsızca ölesiye dövdüler. Çok sayıda insanı bayıltıncaya kadar dövdüler ve **Vezir Çetinkaya** isimli kişiyi de iki katlı binanın damından aşağı attılar. Bu saldırıda yaralanan insan sayısı yirmibeşten fazladır. Birçok yaralı polislere güvenmeyip tedavi kabul etmezken, ağır yaralı olan 4 kişi **Musa Yasak**, **Vezir Çetinkaya**, **Hıfzullah Ete**, **Abdullah Sevim** hastaneye kaldırıldılar. Siirt Devlet Hastanesi'nde tedavilerinin yapılmayacağı anlaşılınca, Batman Devlet Hastanesi'ne sevk edildiler. Bu kişiler halen sözü edilen hastanede tedavi görmektedirler. Diğer yaralılar içerde kaldılar, bilahare ertesi gün dışardan temin edilen bir doktor vasıtasıyla parti binasında kontrol edildiler. Tedavileri orada yapılmaktadır.

Partiye bu şekilde saldırı yapıldığını gören ve duyan halk, etrafta toplanmaya başladı. Aynı zamanda mahallelerden çarşıya doğru insanlar akın etmeye başladılar. Partiye yapılan bu saldırıyı kınayan halk durumu protesto etmeye başlayınca emniyet güçleri hedef ayırmaksızın tüm halka karşı saldırıya geçtiler. Geç saatlere kadar süren olaylar çerçevesinde çarşıda bulunan yüzlerce insan vahşi ve acımasızca dövüldü, çok sayıda insan yaralandı. Bu saldırı sırasında ağır yaralanan **Osman Oğuz** adlı şahıs Batman Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Polisler yalnız insanlara değil, çarşıda açık bulunan iş yerlerine de saldırıyorlardı. Bu arada belediyeye de saldıran polisler, kapı önündeki bekçi odalarında bulunan Zabıta Müdürü **Salih Kılıçaslan**, Temizlik İşleri Müdürü **Mahmut Timurtaş** ve orada bulunan daha birçok kişiyi hunharca döverek bulundukları katlardan dışarıya kadar sürüklemişlerdir. Adı geçen her iki müdür yaralı durumdadırlar.

Çarşıda yaralanan çok sayıda insan gözaltına alınma korkusundan dolayı hastanelere müracaat etmemişlerdir. Batman Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Osman Oğuz, bu yazı yazıldığı saatlerde beyin ameliyatına alınmıştı ve sonuç belli değildi.

Gerek partideki, gerek çarşıdaki ve işyerlerindeki insanlara yapılan saldırılarda tamamıyla düşmanca tavır konuluyor ve hiç kimse ayırt edilmeden tüm Siirt halkı hedef seçilerek vahşice saldırıyorlardı. Amaç gösteriyi ve topluluğu dağıtmak değil, daha çok sayıda insanı dövmek ve yaralamaktı.

Çarşıda bu olaylar olurken, mahallelerde çarşıya doğru gelmek isteyen halkın üzerine ateş açıldı, çok sayıda evin cam ve kapıları kurşunlarla tahrip edildi.

Bu açıklamalar çerçevesinde aşağıda imzası bulunan bizler fiili olarak peşin cezalandırmaya dönüştürülen gözaltı müessesesinin ıslah edilerek bu durumların önlenmesini,

Bir daha rastgele evlere ve işyerlerine girilmeyerek konut dokunulmazlığının ihlal edilmemesini,

İnsanlarımızın savunma haklarının kısıtlanmaması, hak arama yolunun açık tutularak önündeki tüm engellerin kaldırılmasını,

Bu saldırılar esnasında zarar gören vatandaşlarımızın ve kuruluşlarımızın zararlarının karşılanmasını,

Halkımıza karşı suç işleyen ve çok sayıda insanımızı yaralayan emniyet mensupları hakkında gerekli kovuşturma yapılarak cezalandırılmalarını ve öncelikle Siirt'ten uzaklaştırılmalarını talep ediyoruz.

19 Mart 1991

Av. Zübeyir Aydar (İHD Genel Başkan Yardımcısı), **Tevfik Özer** (HEP Merkez İlçe Başkanı), **Abdülkerim Tek** (İl Genel Meclis Üyesi), **Nusrettin Üzüm** (Gökçebağ Belediye Başkanı), **Evin Aydar** (İHD Siirt Şube Başkanı), **Mehmet Demir** (HEP İl Disiplin Kurulu Başkanı), **M. Ali Sevilgen** (İHD Yönetim Kurulu Üyesi), **Sait Özer** (HEP İl Yönetim Kurulu Üyesi), **Şemsettin Aydın** (HEP İl Saymanı), **Hasan Alptekin** (HEP İl Sekreteri), **A. Latif Evin** (Siirt Belediye Meclis Üyesi), **Alaattin Aydın** (Gökçebağ Belediye Meclis Üyesi).

Sêrt

Açlık grevindeki yurtseverlere vahşi saldırı

Sêrt *(Berxwedan):* Sêrt (Siirt)'de son dönemlerde girişilen yoğun baskı ve tutuklamaları protesto etmek amacıyla HEP binasında 14 Mart'ta çok sayıda yurtseverin katılımıyla açlık grevi başlatılmıştı. 18 Mart 1991 günü, açlık grevinde bulunan yurtseverlerden polisin vahşice saldırıları sonucu çok sayıda kişi yaralandı. Yaralananların sayısının 100'ü aştığı ve bunlardan 4'ünün durumunun da ağır olduğu bildirilmektedir.

Muhabirimizin bildirdiğine göre olay şöyle gelişti:

Daha önce gözaltına alınan yurtseverlerin serbest bırakılması, evlere karakol kurma vb. girişimlere son verilmesi ve kitleler üzerinde özellikle son dönemlerde iyice yoğunlaştırılan devlet terörünün durdurulması amacıyla 14 Mart günü başlatılan açlık grevi 5. gününde devam ediyordu. Grevciler ile dayanışmacılar HEP binasının damında kendi aralarında türküler söylüyor, halaylar çekiyorlardı. Daha sonra hep birlikte gür sesle, **"Bijî PKK"**, **"Bijî serxwebûn"**, **"Bijî Kurdistan"** gibi sloganlar atmaya başladılar. Bunun üzerine, açlık grevinin başladığı günden beri binanın etrafında konumlanmış bulunan ve saldırmak için fırsat kollayan sömürgeci kolluk kuvvetleri kitleye, *"Siz orada PKK'nin marşlarını ve türkülerini söylerken, biz de sizi dinleyeceğiz ha..."* diyerek saldırıya geçti.

Açlık grevcileri ile dayanışmacılar polis saldırısı karşısında direnişe geçince, saldırganlar binaya giremediler. Bunun üzerine hemen yandaki İHD binasına saldırıya geçtiler. Burada bulunan Sêrt İHD yetkililerinden beşi dövülerek hastanelik edildiler. İçerdeki eşyaların tümü kırılıp tahrip edildi.

Daha sonra Êlih (Batman) ve Misric (Kurtalan)'dan takviye kuvvet alan polis ve özel tim elemanları HEP binasının kapılarını kırarak cop ve kalaslarla açlık grevinde bulunan ve damın üzerinde halay çeken yurtseverlere saldırdılar. Çok sayıda yurtsever cop, kalas ve silah kabzalarıyla yaralandı. Bunlardan durumu ağır olan İHD Denetleme Kurulu Üyesi **Hıfzıllah Ete**, İHD Üyesi **Musa Yasak**, İHD Üyeleri **Abdullah Sevim** ve **Osman Oğuz** Êlih Devlet Hastanesi'ne gönderilerek tedavi altına alındılar.

Polislerin bir kısmı binadaki yurtseverlere saldırırken, diğer kesimi de ellerindeki otomatik silahlarla HEP ve İHD binalarının etrafını kuşatmaya alarak binalara giriş çıkışı kestiler. İçerde saldırıya uğrayanlar, kırık cam parçaları, kül tablaları ve damdan kopardıkları kiremitlerle kendilerini savunmaya çalıştılar.

Halk saldırıya uğrayan açlık grevcilerinin yardımına koşuyor

Sömürgecilerin HEP ve İHD binalarındaki açlık grevcilerine saldırdığı haberlerinin çevreden duyulması üzerine, her mahalleden kitleler, polisin kuşatmasındaki binaların bulunduğu alana doğru akın etmeye başladı. Polisler, bu kez de çevrede biriken ve olayı öğrenmeye çalışan kitlelerin üzerine saldırdı. Öte yandan saldırıları protesto etmek amacıyla şehir merkezinde yürüyüşe geçen 1.000 kadarlık bir kitleye de polis ve özel tim birlikleri saldırdı. Yürüyüşçülerle hiçbir ilgisi bulunmayan belediye görevlilerine de hızını alamayarak saldıran polis, belediye binasında bulunanlara da dayak attı.

Polisin bu azgın terörü kısa sürede tüm Sêrt genelinde duyuldu. Çoğunluğunu köylerinden zorla sürülen göçerlerin oluşturduğu Çakmak ve Kooperatif mahallelerinde oturan kitleler hemen harekete geçerek yürüyüşe başladılar.

Yarısını kadın ve çocukların oluşturduğu yüzlerce kişilik kitlenin, **"Kahrolsun sömürgeciler"**, **"Bijî PKK"** sloganlarıyla şehir merkezine doğru yürüyüşü, sömürgeci güçleri iyice çılgına çevirdi. Akşam karanlığının da etkisiyle neye uğradığını anlayamayan polisler, ARGK gerillaları tarafından şehrin basıldığını zannederek can telaşıyla silahlarına sarıldılar. Bu panik sırasında polislerin kendi arasında yanlışlıkla çatışmaya girdiği haberleri yayıldıysa da bu konuda kesin bilgi edinilemedi.

Akşam saatlerinde Çakmak ve Kooperatif mahalleleri ablukaya alındı. Telefonları da kesilen her iki mahallenin dış dünyayla bağlantıları kalmadı.

Daha önce de bu mahallelerde yaşayan kitleler üzerinde büyük bir terör estirilmiş, bunlardan çok sayıda yurtsever gözaltına alınmıştı. Ve zaten açlık grevi bu yüzden başlatılmıştı.

SİİRT HALKI ZULME KARŞI DİRENME HAKKINI KULLANIYOR

Siirt'te sürekli yoğun baskıların yanısıra İHD şubesi ve yöneticilerine bu yoğun baskıların yansıması, halka ve insan haklarıı savunucularına yönelik baskıların daha da yoğunlaşıp **vahşet** boyutuna varması sonucu, halk, vahşete karşı en iyi savunmanın onurunu korumak ve direnme hakkını kullanmak olduğuna karar vererek açlık grevine başladı, direnme hakkını kullandı.

Bize ulaşan duyumlar üzerine 17 Mart 1991 tarihinde İHD-GYK Üyesi ve Van Şube Başkanı Yavuz Binbay, İHD Van Şube Sekreteri Nazmi Gür, HEP Tatvan İlçe Başkanı Neymet Epözdemir, Bitlis Barosu avukatlarından A. Kerim Sönmez'den oluşan bir heyetle inceleme yapıldı.

Siirt'e sıkı güvenlik önlemleri altında girdik. HEP İl Binası'nın bulunduğu tüm sokak ve caddeler polis tarafından abluka altına alınmıştı. Tüm sokaklar araç ve yaya trafiğine kapatılmış durumda. Küçük çocuklar ve kadınlar tutuklanıyor, açlık grevine katılmak isteyenler engelleniyor, binadan çıkanlar tartaklanarak gözaltına alınıyor, küçük çocuklarla polis kent sokaklarında kovalamaca oynuyorlar. Kentte durum çok gergin. Şu anda yüze yakın insan gözaltında. Şehir tam anlamıyla taşıyla, toprağıyla; yaşlısı, çocuğu, bebesi, kadını, erkeği tüm insanıyla bir gözaltı yaşıyor. Şehir girişinden itibaren ve şehir merkezine doğru yoğunlaşan polis ve özel tim devriyeleri şehirde tam anlamıyla bir terör havası estirmektedir. Grevcilerin bulunduğu binaya giriş çıkış tamamen yasaklanmış durumda. Polislerin elinde beyaz kağıtlara sarılı uzun sopalar bulunuyor. Bu sopalarla gelen ziyaretçilere saldırıldığı tarafımızca gözlemlenmiştir.

Siirt'te bu aşamaya nasıl gelindi?

Gerek grevciler ve HEP yöneticileri, gerekse de İHD Siirt Şube Başkanı Evin Aydar'dan alınan bilgilere göre, baskılar Aralık ayında yoğunlaşarak devam edegelmiş. İnsanlar keyfi gözaltına alınarak günlerce sorgulanmış. Alınan bilgilere göre 1990 yılında 20.000 kişi gözaltına alınmış ve bunlardan 20-25 kişi tutuklanmış, ancak hala kimse hüküm giymemiştir.

Verilen bilgiler tüyler ürperticidir. 3 aylık bebekten, 65 yaşındaki yaşlıya varana dek ayırım gözetmeden bir saldırı sözkonusu. **Emine Kaya**, lohusa yatağından 3 aylık bebesiyle, eltisi de 8 aylık bebesiyle birlikte kış koşullarında eve keyfi karakol kurmak amacıyla sokağa atmanın mantığı açıklanamaz. Türkçe bilmediği için insanlarımıza kamu avukatı makamını işgal eden savcının hakaret ederek baskı ve tehdit etmenin mantığı açıklanamaz. Kentin ana caddelerinde 6 yaşına varana dek kimlik sormanın mantığı açıklanamaz. 6 yaşındaki çocuğu potansiyel suçlu görmenin mantığı açıklanamaz. İşte, açıklanamayan yüzlerce olgunun olması, Siirt halkını nefsi müdafaaya sevketmiş ve BM İnsan Hakları Beyannamesi'nde yer alan, *"Zulüm ve baskı altındaki her insanın ve halkın direnme hakkı vardır"* hakkını kullanarak Siirt halkı, insan olmanın onuruyla direniyor. Açıklanamayan mantığa da, *"Bu mantık, ancak bir halkı topyekun hedef alan çağdışı mantığın ürünüdür"* diyerek açıklama getiriyor. İnsan olan herkesi insanlık onurunu korumaya çağırıyor.

Nedir grevcilerin istekleri?

Keyfi gözaltılara son verilmesi, gözaltılarda yasalara uyulması, evlere keyfi karakol uygulamasına son verilmesi, gözaltındakilere ailelerinin insani ihtiyaçlarını gidermelerine izin verilmesi, savcıların tutuklu ve ailelerine yasalar çerçevesinde davranıp hakaret ve baskı yapmaması, köylülerin ekinlerini ekip biçmelerine izin verilmesi; bebeklerin, yaşlıların ve akıl hastalarının gözaltına alınmasının engellenmesi. İşte grevcilerin istekleri; insan olmanın gerektirdiği isteklerdir. Buna karşı olmak ve bu hakları ihlal etmek insanlığa karşı olmak, insanlık düşmanı olmak demektir.

İnsanım diyen herkesi, insanlık onuruna yapılan bu saldırılar karşısında direnme hakkını kullanan Siirt halkıyla dayanışmaya çağırıyoruz!

Yavuz Binbay
İHD GYK Üyesi ve Van Şube Başkanı

Sömürgeci saldırılara karşı toplu direniş

Sömürgecilerin bu vahşi saldırılarına karşı kitleler baştan sona kadar kararlı bir direniş içerisine girdiler. Onlar ne kadar azgın bir çılgınlıkla saldırdılarsa halk da o kadar büyük bir kararlılık ve giderek artan bir kitlesellikle karşı koydu. Bu nedenle, bir anda Sêrt'in birçok yerinde birden kitle gösterileri oldu. Böyle bir durumu sömürgeciler pek de tahmin edememişlerdi. Onların vahşeti, hiç de beklenilmeyen büyük bir direnişin ortaya çıkmasına yol açtı.

Açlık grevi üç kişiyle başlamıştı. Ama açlık grevinin başladığı duyulur duyulmaz, katılanların sayısı çığ gibi artmaya başladı. Sömürgecilerin en büyük saldırılarını gerçekleştirdikleri 18 Mart günü, katılanların sayısı 100'ü aşmıştı. Ayrıca günde yüzlerce dayanışmacı da grevcileri ziyaret etmekteydi.

Açlık grevinin başladığı ilk günden beri bina polisler tarafından ablukaya alınmış, dayanışma amacıyla kimsenin binaya girmesine izin verilmiyordu. Sokak başlarını tutan özel tim ve polisler, binaya girmek isteyen çoluk-çocuk, kadın-erkek kim olursa olsun herkesi coplayarak engelliyor, beş yaşındaki çocukları ve analarının kucağındaki bebeleri bile dövüyor, açlık grevcilerinin ihtiyaçlarının karşılanmasını önlemeye çalışıyordu. Ama tüm bu baskı ve işkenceye rağmen, küçücük çocuklar ve kadınlar duvarların üzerinden atlayarak eylemin yapıldığı HEP binasına ulaşıyor, herşeyi göze alarak onlara sigara, çay ve şeker götürüyorlardı. Ve sokak aralarında grevcilerin seslerine eşlik ederek Kürtçe türkü ve marşlar söylüyorlardı.

18 Mart günü sömürgeciler ablukayı daraltınca, halk da bunu kırmanın başka yollarını yarattı. Minibüslere yolcu gibi binerek tam binanın önüne geldiklerinde aniden iniyor ve koşarak içeri giriyorlardı.

Açlık grevi, Sêrt genelinde direnişin yaygınlaşmasına ve tüm halkın ortak eylemi haline gelmesine yol açtı. Saldırılar ise, aktif direnişin tüm kenti sarmasına neden oldu. Sömürgeciler Sêrt'de öfke ektiler, fırtına biçiyorlar.

Yaralılar hastaneye gitmiyor

Saldırılar çok vahşiceydi. Birçok kişi bu saldırılar sırasında çeşitli yerlerinden yaralandı. Yaralıların çoğu tutuklanmaktan çekindikleri için hastaneye gitmek yerine evlerde kendi olanaklarıyla tedavi olmayı yeğliyorlardı.

18 Mart günü yapılan saldırıda iki katlı binanın damından atılan yurtseverlerden **Vezir Çetinkaya**'nın beli kırılarak ağır yaralandı. Birçok kişinin kafa ve kolları cop, kalas ve dipçik darbeleriyle kırılmıştı. Yine aynı gün ağır yaralanan **Musa Yasak** adındaki bir yurtsever tadavi altında bulunduğu hastaneden gözaltına alındı. Yaralılardan **Osman Oğuz**'un şu anda koma halinde Êlih Devlet Hastanesi'nde yatmakta olduğu bildiriliyor.

15-20 Mart tarihleri arasında HEP binasına gelen gidenler önce gözaltına alınıyor, dayak ve işkenceden sonra serbest bırakılıyorlar. Destek amacıyla binaya gelen göçer kadın ve kızlarına saldırılıyor, bu saldırıları görüntülemek isteyen İHD yetkilileri siyasi şube müdürü tarafından tehdit ediliyordu. Müdür, *"Neden resimlerimizi çekiyorsunuz, bugüne kadar resmi çekilen tüm polisler öldürüldü"* diyerek korkusunu dile getiriyor. Olaylar sırasında 3-4 polis de yaralandı.

Ayrıca aldığımız bir habere göre, Sêrt'de gözaltına alınanlardan Ankara'dan geldikleri söylenen üç bayan da var. Ancak bunlar, polis sorgusunda henüz kimliklerini söylemediklerinden, kim oldukları tespit edilemiyor.

Kürdistan halkı Başkan APO'nun önderliğinde bağımsızlığa yürüyor

Foto: Berxwedan

Açlık grevi amacına ulaşarak sonuçlandı

Büyük bir direniş ve kararlılıkla sürdürülen açlık grevi 28 Mart tarihinde sonuçlandı. HEP Genel Başkanı Fehmi Işıklar başkanlığındaki bir HEP heyeti Sêrt'e giderek aracılık yaptı. Vali ile görüşen heyet üyelerine tüm tutukluların serbest bırakılacağına dair söz verildi. Ancak sömürgecilerin sözlerine güvenmeyen eylemciler açlık grevini bırakmadı. Geçen iki gün zarfında gözaltındakilerin çoğunun serbest bırakılması ardından açlık grevi de sona erdirildi. Şu anda **Mücahit İlter, Şefik Çalapkulu, Şükrü Kurhan** ve **Sedat Kaya** adındaki dört yurtsever hala gözaltındadır. Sömürgeciler bunların dışındakileri bırakmak zorunda kaldı.

Gerillalar halka yapılan baskıyı karşılıksız bırakmadı:

3 özel tim elemanı öldürüldü

Sêrt'de polis baskıları ve operasyonların dorukta olduğu bir sırada, gerillaların kent merkezindeki çevik kuvvet merkezine saldırı düzenlemeleri, halk arasında büyük bir coşku yaratırken, sömürgecilerin yüreğine de korku saldı.

19 Mart akşamı saat 19.00 sıralarında, PTT binası yakınlarındaki çevik kuvvet karakoluna gerillalar tarafından baskın düzenlendi. Saldırı sonucunda, ilk aldığımız bilgilere göre 3 özel tim elemanı öldü, bazıları da yaralandı. Bunun üzerine Sêrt merkezindeki operasyonlar daha da yoğunlaştırılıyor, bazı mahalleler tümden kuşatmaya alınırken, mezarlık bile didik didik aranıyor.

İHD ve HEP binasındaki açlık grevcileriyle halka en vahşice saldıranlar, saldırıya uğrayan çevik kuvvete bağlı polislerdi. Gerillanın bu işkencecilere verdiği bu isabetli ve ani karşılık, halkın coşkusunu arttırdı.

Nisêbîn

Newroz ve serîhildan kıvılcımını yine gerilla yaktı

Nisêbîn / Mehsert *(Berxwedan):* Nisêbîn'de geçen yıl olduğu gibi, bu yıl da serîhildan kıvılcımını yakan yine gerilla oldu. 14 Mart 1991 tarihinde Mehsert (Ömerli) ile Nisêbîn arasında ARGK gerillaları ile sömürgeci ordu birlikleri arasında bir çarpışma meydana geldi. Mehsert'e bağlı ama Nisêbîn'e daha yakın mesafede bulunan Kersivan (İkitepe) köyü yakınlarında, akşam saat 19.00 sıralarında başlayan çarpışma 2-3 saat kadar sürdü. Sömürgeciler, verdikleri ağır kayıpların anlaşılmaması için, olaydan sonra hiç kimsenin o alana yaklaşmasına izin vermedi. Ölen askerlerin cenazeleri alelacele olay yerinden bilinmeyen yerlere götürülürken, çarpışmada şehit düşen 5 gerillanın cenazelerini de hemen orada toprağa gömdüler.

Halk bu ivedi telaşı, kimyasal silah kullanılmış olabileceği kuşkusuna bağladı. Bu olayda kahramanca direnen ve düşmana ağır kayıplar verdirerek şehit düşen ikisi bayan 5 gerilladan adlarını tespit edebildiklerimiz şunlar: **Halise YILDIRIM (Rojîn)**, Nisêbîn'e bağlı Cibiltînê (Yolindi) köyündendir. **Sadiye BAYSAL (Cihan)**, Gurrikê köyündendir. **Mîrza ...** (Grubun komutanı olduğu söylenmektedir). **Mihemed ...** Talatê (Doğanlı) köyündendir. Menderiyê (Çölova) köyünden adını öğrenemediğimiz bir savaşçı.

Nisêbîn halkı her zaman olduğu gibi şehitlerine sahip çıktı. 16 Mart sabahı, şehit düşen gerillaların aileleri ile birlikte 7-8 köy halkı birleşerek, Harbê (Dalhağaç) tugayına doğru yürüyüşe geçti. Sayıları 1.000'i geçen yürüyüşçüler gerillaların cenazelerini almakta kararlı olduklarını attıkları PKK yanlısı sloganlarda dile getiriyorlardı. Söz konusu tugay, Nisêbîn'e 30-40 km. uzaklıktadır.

Yürüyüşçülerin yoluna barikat kuran sömürgeci askeri birliklerin halkı engellemek istemesi üzerine taşlı sopalı çatışma çıktı. Daha sonra Nisêbîn'de oluşturulan bir heyet savcılıktan izin alarak cenazeleri gömüldükleri yerden çıkarıp törenle defnetmek üzere harekete geçti. Ancak sömürgeciler bu heyetin de yolunu keserek heyette bulunanların tümünü gözaltına aldılar.

Bu arada halkın tepkisinden korkan sömürgeciler, şehit gerillaların köylerinden bazılarını kuşatmaya alarak giriş çıkışları yasakladılar.

Heyette yer alan ve gözlatına alınanlar şunlar: **Dr. Cemal Kahraman** (İHD Nisêbîn Temsilcisi), **Mehmet Baysal** (Gazeteci), **Mürteza Anter** (Belediye Encümeni), **Mecit Akgün** (Gazeteci), **Süleyman Balan, Şükrü Elmek, Mehmet Orhan, Ali Altıner.**

Gazetemiz yayına hazırlanırken, çoğu İHD üyesi bu kişiler halen gözaltında tutulmaktaydı. Öte yandan Newroz gösterileri sırasında da Nisêbîn'de çok sayıda kişi gözaltına alındı. Bunlardan 34 kişi tutuklanarak 29 Mart'ta Amed cezaevine gönderildiler. Tutuklanarak Amed'e gönderilenler arasında **Nahide Ozan** ve **Nurcan Keyeş** adında iki de bayan var. Bunlardan Nahide Ozan yaralıdır.

BASIN AÇIKLAMASI

21 Mart 1991 tarihinde Mardin'in Nusaybin ilçesinde NEWROZ kutlamalarında meydana gelen ve bir kişinin ölümü, birçok kişinin de silahla yaralanmasıyla sonuçlanan olayı yerinde incelemek amacıyla bir inceleme heyeti oluşturulup 22 Mart 1991 tarihinde Nusaybin'e gidilmiştir. HEP İl Yönetim Kurulu Üyesi **Esat Bingöl**, Diyarbakır Bölge Barosu Başkanı **Fethi Gümüş**, Yeni Ülke Gazetesi Temsilcisi **Leyla Zana**, Diyarbakır İHD Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi **Fevzi Veznedaroğlu** ile Diyarbakır İHD Şubesi İnsan Hakları İhlallerini İzleme Komitesi Üyeleri **Vedat Aydın ve Hüsniye Ölmez**'den oluşan heyetimizin olay hakkındaki izlenimleri şöyle olmuştur:

21 Mart 1991 tarihinde Nusaybin ilçe merkezinde Newroz bayramını kutlayan kitleye hiçbir haklı gerekçe olmadan güvenlik güçlerince silah sıkılmıştır. Kutlamayı gerçekleştiren halkta herhangi bir taşkınlık ya da güvenlik güçlerine bir saldırı söz konusu olmayıp, sivil insanlara silah sıkılmasının tek nedeni kutlamayı gerçekleştiren bir kısım insanın şehit mezarlığını ziyaret etme teşebbüsünde bulunmalarıdır. Kaldı ki, bayramlarda mezarlığın ziyaret edilmesinin yıllardan beri süregelen bir gelenek olduğu da bilinmektedir.

Güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu **Ali TURAN** (32) isimli kişi başından aldığı kurşun yarasıyla hayatını yitirmiştir. Ayrıca sayıları kesin olarak tespit edilmemekle birlikte, halk arasındaki söylentiye göre 10 ile 15 arasında kişi de sıkılan kurşunlardan dolayı yara almışlardır. Yaralıların sayısını tespit edemememizin nedeni, yaralıların gözaltına alınma korkusuyla hastanelerde tedaviden kaçınmalarıdır. Zira, güvenlik güçlerince tespit edilen yaralılardan **Nahide Ozan** (15) ile **Haşiha Kaya** gece evlerinden alınarak gözaltına alınmışlardır ve halen de gözaltında bulunmaktadırlar. Heyetimiz yaptığı incelemede, ilçede birçok insanın da gözaltına alındığını tespit etmiştir.

Ayrıca güvenlik güçleri, yakalanmak korkusuyla evlerinde tedavi gören insanların hastahanelere başvurmalarını sağlamak amacıyla Nusaybin'de serbest olarak çalışan üç doktordan **Dr. Mehmet Tarhan** ile **Dr. Sadık Danışman**'ı olaydan hemen sonra gözaltına almıştır. Serbest çalışan diğer **Dr. Cemal Kahraman** ise, 16 Mart 1991 tarihinden bu yana gözaltında bulunmaktadır.

Olaydan kısa bir süre sonra güvenlik güçlerinin söz konusu müdahalesini protesto eden ilçe halkı tüm işyerlerinin kepenklerini kapatmıştır. Buna karşılık olaydan bir gün sonra, 22 Mart 1991 sabahı yetkililerin nezaretinde, kepenkleri kapalı dükkanların anahtarları kırılıp, işyerleri zorla açtırılmıştır. Bir kısım kapalı işyerlerinin kapılarının ise, güvenlik güçlerince mühürlenmiş olduğu da heyetimizce gözlemlenmiştir.

Ayrıca, olaydan sonra şehrin giriş ve çıkışları güvenlik güçlerince yasaklanmıştır. Heyetimizin şehir merkezine girişi de engellenmek istemiş olup, yetkililerle uzun süre yapılan tartışmalar sonucu zorla şehre girilmiştir. Köylerden ilçeye gelmek isteyen köylülerin, şehir girişinde güvenlik güçlerince dövülerek geri gönderildikleri tarafımızdan tespit edilmiştir.

Daha önce de Bölgemizde cereyan eden benzeri birçok olayda olduğu gibi, bu olayda da devletin Bölgemize yönelik politikasının ikiyüzlülüğü açığa çıkmıştır.

Bir taraftan Newroz kutlamasına sözümona izin verilirken, diğer yandan Newroz'u kutlayanlara kurşun sıkılması devlet yetkililerinin ne denli samimi olduğunun da bir göstergesidir.

İHD Diyarbakır Şubesi

İNCELEME RAPORU

Artık ilkokul öğrencileri de coplanıyor

12 Eylül sonrasında kurumlaşan gericilik tüm kamu kurum ve kuruluşlarında olduğu gibi milli eğitim kurumlarında da yerleşti. Bilimsellikten uzak bir eğitim sistemi ile öğrenciler "eğitilmeye" çalışıldı. Bölgemizde asimilasyon politikasına da hizmet ederek, kimi zaman öğretmenler, emniyet ve MİT teşkilatının birer elemanı gibi hizmet etti.

Son zamanlarda Silvan'da gelişen olaylara kaynaklık eden işte bu sorunlardı.

Silvan Lisesi Müdürü **Ramazan Gürbüzel**, Silvan Lisesi'ne geldiğinden beri sürekli olarak öğrencilerle bir anlaşmazlık içindedir. Ve okulun "problem öğretmenleri" arasında yer alıyor. Öğrencilere karşı çok kaba davranıyor, onur kırıcı küfürler kullanıp dayak atıyor. Sürekli azarlayıcı konuşup onları küçümseyip azarlıyor. Sekiz yıllık öğretmenliği boyunca, onunla tartıştıkları için 10 tane öğrenci okuldan atılmış, 9 öğrenci onun ihbarı üzerine gözaltına alınmıştır.

Eskiden bir MHP militanı olduğu belirlenen Müdür Ramazan Gürbüzel hakkında 150 tane şikayet dilekçesi Milli Eğitim Müdürlüğü'ne verilmiş, ancak müdürlük bu olumsuzluklara rağmen tam onlara hizmet edebilecek nitelikte olan bu öğretmeni 1989'da Silvan Lisesi'ne müdür olarak atamıştır. Müdür bugüne kadar 6 kez istifa dilekçesi verdiği halde Milli Eğitim Müdürlüğü bu kadrosunu yitirmek istememiş ve istifasını kabul etmemiştir.

Yine bu lisede görevli öğretmen **Celal Gül** de müdürle uyum içindedir. Bu öğretmenin sık sık öğrencilere karşı kullandığı, *"Siz Kürtler adam olamazsınız"*, erkeklere, *"Gidin haydut olun"*, kızlara, *"Gidin Yeşilçam'a artist olun, bunun dışında bir şey yapamazsınız"* sözleriyle küçümsüyor. Sürekli öğrencilerle küfürlü konuşarak onları dövüyor. Bir kız öğrenciyi dövdükten sonra, kanayan burnuna elini süren öğretmen Celal Gül parmağındaki kanı emerek, *"Ben bu Kürtlerin kanını içsem doymam"* demiştir.

Konuşulan tüm veli ve öğrencilerde ortak bir kanı, notların hiçbir zaman başarı ve yeteneklerine göre verilmediğidir. Gerici ve kendileriyle düşünsel olarak uyumlu olan öğrencilere daha fazla not veriliyor.

İşte tüm bu olumsuzluklar süreci içinde bir olay bunlara karşı ciddi bir tepkinin oluşması için patlama oldu.

14 Mart 1991 perşembe günü öğretmen Celal Gül'ün sert tavır ve küfürlerine karşıkoyan **Abdurrahman Güzel** adlı öğrenci öğretmenler odasında **Mustafa Karakaş, Celal Gül, Turan Güneri** (müd. yrd.) ve **Ramazan Gürbüzel** (müdür) adındaki öğretmenler tarafından çok gaddarca dövülmüş, bu esnada öğrenciler arkadaşlarının dövülmesi olayına müdahale ederek engellemek istemişlerdir. Ancak, Müdür Yardımcısı Turan Güneri polise haber verdikten sonra polis gelip öğrencileri dağıtmış, ancak öğrenciler de "Polis dışarı" şeklinde sloganlar atarak olayı protesto etmiştir.

Ertesi gün öğrenciler, okul idaresinin genel tavrını ve son olayı protesto amacıyla derse girmedi. Tekrar polis okula gelerek coplarla okul bahçesindeki öğrencileri dağıtmak için saldırdı. Bu sırada 5 öğrenci yaralandı. Birçok öğrenci gözaltına alındı.

Bu sırada okula gelen ilçe Milli Eğitim Müdürü topluluğun dağılmasını ve olayın bittiğini belirtti. Okulun önüne gelen veliler ve öğrenciler anayol üzerinde oturma eylemi gerçekleştirdi. Daha sonra da hükümet konağına yürüyerek Kaymakamla görüşme talebinde bulunuldu. 20 kişilik bir öğrenci velisi heyeti, Kaymakamla görüşerek olaylara sebep olan öğretmen Celal Gül ve okul idaresindeki görevlilerin görevden alınması gereğini belirttiler. Alay komutanlığında polisin öğrencilere saldırısı kınandı.

Celal Gül görevinden açığa alındı. Ramazan Gürbüzel ise, Silvan'daki Milli Egemenlik İlköğretim Okulu'na müdür olarak atandı.

Pazartesi göreve başlayan Ramazan Gürbüzel'e tepkiler diğer okulda da devam etti. Öğrenciler dersleri boykot ederek bu müdürü istemediklerini belirttiler. Polis, henüz 7-14 yaşları arasında olan bu çocuklara da coplarla saldırıp, miniklerin eylemini üç tane de gözyaşartıcı bomba kullanarak kırmaya çalıştı.

Öğrencilere sadırıda bulunulduğu haberi Silvan Lisesi'ne gidince lise öğrencileri okula doğru gitmek isterken polis tarafından engellendi. Coplarla, gözyaşartıcı bombalarla öğrenciler dağıtıldı. Olaylar sırasında 8 öğrenci yaralandı ve bunlardan **Serdar Turan** adlı öğrenci ağır yaralı olduğundan beyin kanaması ihtimali ile Diyarbakır Devlet Hastanesi'ne yatırıldı. Diğer yaralı olan öğrenciler tedavi edilmeden polisce gözaltına alındı. Bunun dışında 70 civarında öğrenci halen de gözaltındadır. Toplama operasyonu ilçede devam etmektedir.

Öğrencilerin en doğal, en masum istemleri bile karşısında copları buluyor, ilkokul öğrencilerine karşı da gözyaşartıcı bomba ve cop kullanılıyor.

Yeni yetişen genç nesile yapılan bu saldırıyı protesto ediyor, ilgilileri bu konuda duyarlı olmaya çağırıyor, aksi taktirde görevlerini bırakmalarını bekliyoruz.

19 Mart 1991

Hikmet Ata (İHD Diyarbakır Yönetim Kurulu Üyesi, İnsan Hakları İhlallerini İzleme Komisyonu Başkanı), **Av. Sabahattin Acar** (İHD Yönetim Kurulu Üyesi), **Nazdar Kahramaner** (İHD Yönetim Kurulu Üyesi), **Av. Hüsniye Ölmez** (İHD Üyesi), **Neslihan Özkan** (İHD Üyesi), **Hanifi Yıldız** (İHD Üyesi)

Farqîn

28 Mart günü halk yediden yetmişe Mahsum KORKMAZ'ı anmak amacıyla ayaklandı

Farqîn *(Berxwedan):* Mart ayı boyunca direniş odağı haline gelen Kürdistan kentlerinden bir tanesi de Farqîn (Silvan) oldu. Özellikle Newroz'dan önceki haftada günler ve geceler halkla sömürgeci kolluk kuvvetleri arasındaki çatışmalarla geçti. Sömürgeci asker ve polisler ilkokul öğrencilerine bile saldırdı. İlçeye giriş çıkışlar durduruldu. Panzerlerle kuşatma harekatları gerçekleştirildi. Ama halkın ve öğrenci gençliğin direnişi durdurulamadı.

Direnişin durmayacağını anlayan sömürgeciler, öğrencilerin taleplerini kabul etmek zorunda kaldılar. Milli Eğitim Müdürü Davut Okçu ile lise müdürü Ramazan Gürbüzer görevden alınarak başka yerlere atandı.

Newroz'daki görkemli kutlamalardan sonra Farqîn halkı, bu kez **Kahramanlık Haftası** ve ARGK'nin ölümsüz komutanı **Mahsum KORKMAZ**'ı anma hazırlıklarına başladı. ARGK Orta Eyalet Komutanlığı imzasıyla dağıtılan bildiride, tüm Farqîn halkının, 28 Mart günü işyerlerini kapatmaları ve **Agit**'i anma gösterilerine katılmaları çağrısı yapılıyordu. **Agit**'i yürekten bağrına bastığını her fırsatta kanıtlayan Farqîn halkı, ARGK'nin bu çağrısına da güçlü bir karşılık verdi. İlçedeki tüm işyerleri kepenk indirdi. Şehirde günlük yaşam adeta durdu. Aynı anda Farqîn'in birçok mahalle ve değişik semtlerinde korsan gösteriler yapıldı. **Agit**'in mücadelesini dile getiren konuşmalar yapıldı, sloganlar atıldı.

Bu direniş karşısında çılgına dönen sömürgeciler, çareyi yine vahşette aradılar. Öğleden sonra 14.30'da polis zorla işyerlerinin kepenklerini açmaya, balyozlarla kepenkleri kırmaya girişti. Birçok işyerinin kepenkleri bu şekilde parçalandı. Esnaflar daha sonra toplanarak durumu tartışıp değerlendirdiler ve sömürgeci provokasyonları boşa çıkarmak amacıyla işyerlerini açtılar. Ancak gösteriler akşam geç saatlere kadar sürdürüldü.

Batuyan dağlarında çatışma:

En az 20 düşman askerinin öldürüldüğü bildiriliyor

19 Mart günü Farqîn'e bağlı Dezwan köyü yakınlarında Batuyan dağlarında, ARGK gerillaları ile sömürgeci ordu birlikleri arasında silahlı çarpışma çıktı. Öğle saatlerinde başlayan ve birkaç saat devam eden çarpışmada, düşman birliklerinden en az 20 askerin öldürüldüğü ve birçoğunun da yaralandığı bildiriliyor. Çarpışmada 5 ARGK savaşçısı da şehit düştü.

Çarpışmanın olduğu gün ilçe merkezinde de gösteriler yoğun biçimde sürüyordu. Silahlı çarpışma haberini alan halk, polislere daha büyük bir kinle saldırarak, gerillaları destekleyen sloganlar attı.

Şehit düşen 5 gerilladan 4'ünün kimlikleri belli oldu. İkisi Farqîn, biri Licê doğumlu olan gerillalar için, doğum yerlerinde binlerce kitlenin katıldığı cenaze törenleri yapıldı. Binlerce insan şehit ailelerin taziyesine gitti. Şehitlerden kimlikleri belirlenen **Sait PAMUK (Azad)** ve **Nesim ÇİÇEK (Rizgar)** Farqîn doğumlu. **Abdurrahman KIZGIN (Selim)** Licê doğumlu, **Erhan ... (Nadir)** Hezo (Kozluk) doğumludur. Kimliği tespit edilemeyen şehit gerillanın da Serhedan (Kars) doğumlu olduğu söylenmektedir, ancak bu kesin değildir.

Şirnex

Gabar dağındaki çarpışmada sömürgeci orduya mensup 4 asker öldürüldü

Şirnex *(Berxwedan):* Kürdistan'da baharın gelişiyle birlikte gerilla eylemlerinin de yoğunlaşmaya başladığı görülüyor. Son günlerde sık sık ARGK gerillaları ile sömürgeci güçler arasında çıkan çarpışma haberleri gelmektedir.

Bunlardan bir tanesi de, Şirnex'den gelen çarpışma haberidir. 30 Mart günü Şirnex'ın yakınındaki Gabar dağında operasyona çıkan sömürgeci askeri birlikler ARGK gerillalarının saldırısına uğradı. Sabah saatlerinde başlayan çarpışma gün boyu devam etti. Bu sürede Şirnex'den durmadan helikopterler havalandı, Gabar'a durmaksızın takviye birlikler aktarıldı. Öğlen saatlerine doğru muhabirimiz, Şêxê Reş (Kızılsu) köyüne iki asker cesedinin getirildiğini bildirdi. Daha sonra bunların sayısının 4'e çıktığı ve çok sayıda yaralı ile muhtemelen başka ölü askerlerin cenazelerinin de halktan gizlenerek helikopterlerle kent merkezlerine götürüldüğü belirtildi.

Çarpışmalarda ARGK gerillalarının hiç kayıp vermediği bildiriliyor.

Şehir merkezinde polis otosu havaya uçuruldu

Aynı günün akşamı kent merkezinde de şehir gerillası sömürgecilere darbe vurdu. Gabar'da **Agit**ler'in ruhuyla savaşan gerilladan aldığı darbelerle sersemleyen düşman, şehir merkezinde de darbe yiyince adeta neye uğradığını şaşırdı.

Akşam saat 21.00'e doğru Şirnex büyük bir patlama sesiyle sarsıldı. Patlama İsmet Paşa Mahallesi'ndeki Cunhuriyet Caddesi'nde meydana geldi. Olay yerine giden halk, emniyet müdürlüğüne ait bir minibüsün bomba ile tahrip edilmiş halini gördü. Araçta bulunanların tümü yaralanmış, bazılarının durumu ağırdı. Bunlardan kimliğini henüz öğrenemediğimiz bir polis ile emniyet görevlisi Ali Olcan, durumu en ağır olanlardı. Ayrıca yolda geçmekte olan Ali Kılıç adındaki 20 yaşlarında bir genç de karnından almış olduğu cam parçalarıyla hafif yaralandı.

Şirnex muhabirimizin bildirdiğine göre, ARGK şehir gerillasına bağlı bir tim tarafından saldırıya uğrayan araç, aslen Şirnex'li Ramazan Uğur adlı bir işbirlikçinin kullandığı araçtır. Bu kişi kısa süre önce sömürgecilere yaptığı hizmetler karşılığında ödüllendirilerek şoför-bekçi kadrosundan emniyette işe alınmıştı.

Şirnex'te Newroz gösterileri sonrasındaki yakalanmaların çoğuna bu işbirlikçinin neden olduğu, bundan dolayı bu işbirlikçi unsurun özellikle hedef seçildiği bildirilmektedir. Ancak bu hain, pis canını bu seferlik kurtarabildi, saldırıyı yaralı atlattı.

28 Şubat - Şirnex: '91 serîhildanın ilk kıvılcımı burada parladı. Foto: Berxwedan

21 Mart 1991 - Cizîra Botan: 20 bin yurtsever Newroz'u serhildanla kutladı

Foto: Berxwedan

Cizîra Botan

İlçe merkezinde özel tim konvoyuna gerilla saldırısı:

5 tim elemanı öldü, 2'si ağır yaralı

Cizîra Botan *(Berxwedan):* İki araçlık bir özel tim konvoyuna 30 Mart akşamı gerillalar tarafından yapılan silahlı saldırıda, ilk belirlemelere göre 5 tim elemanı olay yerinde öldü, 2'si de ağır yaralandı. İkinci araçtakiler kaçarak canlarını zor kurtardılar.

Edindiğimiz bilgilere göre, olayın gelişmesi şu şekilde oldu:

30 Mart akşamı Şirnex'de emniyet müdürlüğüne ait otonun bombalanması olayında yaralanan polis ve bekçiler, tedavi edilmek üzere Cizîra Botan'a götürüldü. Ancak durumları ağır olduğu için buradan da Amed'e sevkedilmek üzere bir ambulansla yola çıkarıldılar. Ambulansa iki tim aracı önden ve arkadan eşlik ederek Cizîra Botan dışına kadar götürdüler. Daha sonra ilçe merkezine geri dönen iki araçlık özel tim konvoyuna, terminal yakınlarında gerillalar tarafından bir silahlı saldırı düzenlendi. İlk ateşte isabet alan birinci otodaki tim elemanlarının tümü ölü veya yaralı olarak safdışı bırakılırken, ikinci oto süratle geri dönerek kaçmayı başardı.

Daha sonra yapılan tespitlerde, birinci otoda bulunanlardan 5'inin öldüğü, 2'sinin de ağır yaralandığı anlaşıldı. Gerillalar kayıp vermeden olay yerinden uzaklaşırken, sömürgecilerin çok sayıda suçsuz insanı gözaltına aldığı bildiriliyor.

Qilaban

Zorla korucu yapılmak istenen köylüler kaymakamlığa yürüdü

Qilaban *(Berxwedan):* Qilaban'ın Nerwêh köyüne bağlı Merwêh mezrası, 18 Mart akşamı çok sayıda sömürgeci askerin baskınına uğradı. Çoluk-çocuk, yaşlı-genç, kadın-erkek tüm mezra halkını köy meydanında toplayan sömürgeciler, burada halka, *"Ya korucu olacaksınız ya da köyü terk edeceksiniz"* diye tehditte bulundular.

Köylüler, köylerinin sınırın sıfır noktasında bulunduğunu, korucu olmaları halinde kendilerini kimsenin koruyamayacağını, kesinlikle korucu olmak istemediklerini belirttiler. Faşist askerler bu cevabı duyunca halkın üzerine ateş açtılar. Halk sömürgeci saldırılardan, baskı ve işkenceden kurtulmak için çevredeki dağlara çıktı. Köylülerin büyük çoğunluğu o geceyi dağlarda geçirdi.

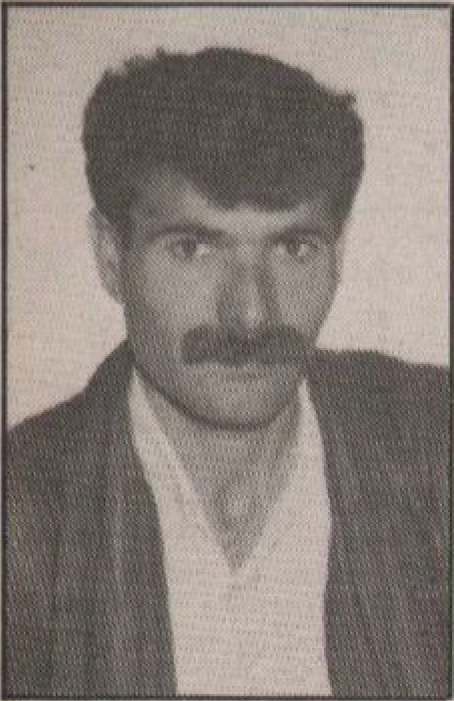
19 Mart günü sabahı, Nerwêh köyü ve Merwêh mezrasında oturan 1.000 dolayında köylü, Qilaban'a doğru yürüyüşe geçti. Köylüler kaymakamlığa giderek sorunlarını yüksek sesle dile getirmek ve baskıların durdurulmasını talep etmek arzusundaydılar. Ancak Qilaban girişinde köylülerin yolu askerler tarafından kesildi. Bunun üzerine geri dönen köylülerden Merwêh mezrasında oturanlar, yine ya dağlara ya da çevre köylere dağıldılar.

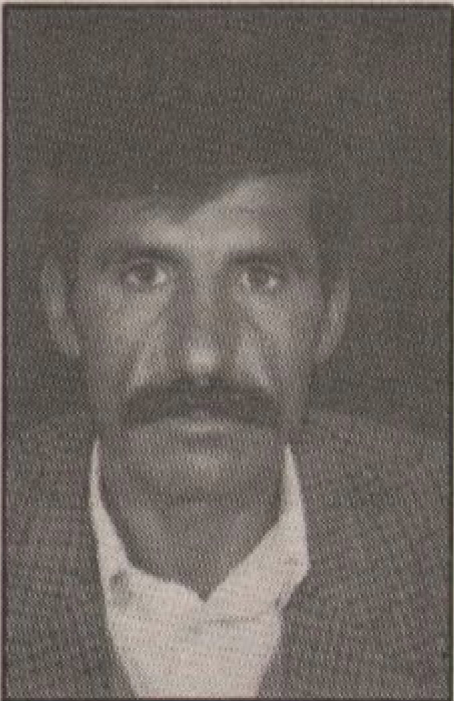
20 Mart günü bir grup köylü tekrar ilçe merkezine giderek sorunlarını kaymakama ilettiler. Ama ilçe kaymakamı da onlara aynı yanıtı verdi: *"Ya askerlerin dediğini yapıp korucu olacaksınız ya da çekip gideceksiniz."* Bunun üzerine köylüler ilçede bulunan İHD temsilcilerine başvurdular. Köylülerin durumu İHD genel merkezine de iletildi. Fakat durumda herhangi bir değişiklik olmadı, yani sömürgeci baskı ve dayatmalar devam ediyor.

Merwêh mezrasında ve ilçeye yürüyüş esnasında köylülerin üzerine ateş edilmesi olaylarında ölü veya yaralı olup olmadığı öğrenilemedi.

Sömürgeci güçlerin pususunda şehit düşen iki yurtsever:

Nusrettin IŞIN ve Ahmet BİLGE

Cizîra Botan'ın Tîldarê ve Basiftê köyleri arasında 3 Şubat 1991 tarihinde sömürgeci güçlerin kurduğu pusuda şehit düşen yurtseverlere ait fotoğraflar ancak şimdi elimize ulaşmış olduğundan yayınlama olanağı bulabiliyoruz.

Fedakarca çaba ve çalışmalarıyla ARGK gerillalarına önemli yardımlar sağlayan **Nusrettin** ve **Ahmet** adlı yurtseverlerin şahadeti, çevre halkı üzerinde üzüntü yarattı.

Wan

Gerillalar şehir merkezinde jandarma kışlasına saldırdı:

2 asker öldürüldü

Wan *(Berxwedan):* 28 Mart günü akşam saatlerinde, Wan'ın Hacî Bekir Mahallesi'ndeki Hacî Bekir Jandarma Kışlası, ARGK'ye bağlı bir şehir gerilla timi tarafından basıldı. İlk saldırı anında nizamiyede nöbet beklemekte olan iki asker öldürüldü. Çatışma 10-15 dakika kadar devam etti. Saldırıyı düzenleyen gerilla grubu, kayıp vermeden mahalle arasına dalarak hızla gözden kayboldu.

Sömürgeciler derhal harekete geçerek mahalleyi kuşatmaya alıp geniş çaplı operasyonlara giriştilerse de, hiçbir sonuç alamadılar.

Bu saldırının 28 Mart tarihinde gerçekleştirilmesi tesadûfi değildi. ARGK gerillaları her yerde olduğu gibi Wan'da da ölümsüz komutanları **Agit**'i andılar. Zaten aynı gün Wan merkezinin en işlek yerlerine **Başkan APO**'nun ve **Mahsum KORKMAZ** yoldaşın posterleri de asılmıştı.

Bu olaylar ardından sömürgecilerin çok sayıda yurtseveri gözaltına aldığı bildiriliyor. Sayıları 60'ı bulan bu yurtseverler, çoğunlukla daha önceleri de çeşitli nedenlerle tutuklanıp tekrar bırakılmak zorunda kalınanlardır.

Şemzînan

TC askeri birliklerinin bir başka macerası

Şemzînan *(Berxwedan):* Sömürgeci TC'nin sınır ötesi maceralarından biri de yaklaşık 15 gün kadar önce Şemzînan (Şemdinli)'da yaşandı. Edinilen bilgiye göre, TC'nin Çeman (Derecik)'te konuşlanmış bulunan taburu, Gêrdî (Gelişen) mıntıkasından Güney Kürdistan topraklarına giriyor. Ancak bu girişin nedeni çok ilginç. Sınıra yakın mesafede bulunan bir Irak kışlası terk edilmiş durumdadır. Kışlada bulunan cephanenin, o bölgede etkinlik sağlamış bulunan ARGK gerillalarının eline geçmemesi için, cephanenin Türkiye'ye taşınması planlanıyor.

Bu amaçla Çeman Taburu, korucuların da desteğiyle ve yanlarına cephaneyi yüklemek üzere üç de römorklu traktör alarak harekete geçiyor. Cephane yüklenip geri dönüldüğü esnada, konvoy ARGK gerillalarının saldırısına uğruyor. Saldırı sonucunda 2 köy korucusu ölürken, 3 korucu ile birkaç asker de yaralanıyor.

Bu planı TC'ye önerenlerin, daha önce pêşmergelerden kaçıp Türkiye'ye sığınan 80 kadar Irak askeri olduğu söyleniyor.

Hênê

PKK'nin Af Yasası işlemeye başlıyor:

Bir grup korucu çağrıya uyup silahlarını teslim etmek için kaymakamlığa başvurdu

Hênê *(Berxwedan):* Ulusal kurtuluş mücadelemizin öncüsü PKK'nin IV. Ulusal Kongre'sinde çıkardığı Af Yasası ve çağrısı, yer yer karşılık bulmaya başladı. Hênê'de de köy korucuları Af Yasası'ndan yararlanmak üzere harekete geçtiler.

Alınan bilgilere göre, Hênê'ye bağlı Yayvan ve Zingilînî (veya Zingîhênê) köylerinden 8 korucu bu amaçla, kaymakamlığa giderek silahlarını bırakmak istediklerini bildirmişlerdir. Ancak Hênê Kaymakamı Orhan Mardinli ve yanında bulunan bir binbaşı, korucuların bu isteklerini kabul etmeyerek onları tehdit ettiler. Korucularа, her birinin şimdiye kadar almış oldukları 100'er milyonluk maaşlarını yüzde yüz faiziyle geri ödediklerinde ancak, silahların alınabileceği bildirilmiştir.

200 milyon ödeyemeyecek durumda olan korucular da, tekrar geri dönerek durumu ARGK Bölge Komutanlığı'na iletiyorlar.

İlçeyi ablukaya alan gerillalar kaymakamın evine baskın düzenledi

Hênê kaymakamının, Af Yasası'ndan yararlanmak isteyen korucuların silahlarını geri almak istemediğini öğrenen gerillalar, bunun hesabını sormak üzere harekete geçtiler. Bölgede bulunan ARGK birliği, 17 Mart akşamı ilçeyi kuşatma altına aldı. Birlikten 20 kişilik bir grup şehir içine girerek, doğrudan kaymakamın evine yöneldi. Amaç, kaymakamı sağ olarak ele geçirmekti.

Gerillalar, planlandığı şekilde kaymakamlık lojmanının önündeki iki bekçiyi etkisiz duruma getirerek silahlarına el koydular ve içeri girdiler. Ancak kaymakam Orhan Mardinli o sırada evde yoktu. Bir süre evi kuşatmada tutup kaymakamın gelmesini bekleyen gerillalar, polis ve askerlerin saldırıya hazırlandığını farkedince, daha fazla beklemeyip geri çekildiler. Geri çekilme sırasında çıkan çatışmada, çok sayıda asker ve polisin yaralandığı bildirildi. Geri çekilme esnasında kaymakamın eşi ve çocuğunu da yanlarına alan gerillalar, ilçe dışına çıktıktan sonra bunları geri gönderip kayıp vermeden uzaklaştılar.

Bu olay çevrede geniş yankı uyandırdı. Bölgedeki tüm korucuların mutlaka Af Yasası'ndan yararlanarak silahlarını geri vermekte kararlı oldukları bildiriliyor.

Gerillaların bu başarılı girişimi karşısında şaşkına dönen ve paniğe kapılan sömürgeci yetkililer, peşpeşe Hênê'ye gelerek durumu kurtarmaya çalıştılar.

ERNK'nin çağrısıyla köylüler yürüyüşe geçti

ERNK Orta Eyalet 3. Bölge Temsilciliği imzasıyla 24 Mart günü Hênê merkezi ve köylerinde yaygın olarak dağıtılan bir bildiriyle, halkın sömürgeci baskı ve uygulamalara başkaldırması, protesto etmesi, bu amaçla ilçedeki işyerlerinin kepenk indirmesi ve köylerin de bu gösterilere katılması istenmekteydi. Gerek ilçe merkezinde yaşayan halk, gerekse çevre köylüler bu çağrıya büyük çoğunlukla karşılık vererek harekete geçti.

25 Mart sabahı çevre köylerden binlerce kişi Hênê merkezine doğru yürüşe geçti. İlçe merkezine varıldığında yürüyüşçülerin sayısı 5.000 aşmıştı. Hep bir ağızdan ERNK sloganlarını atan kitlelere sömürgeci birlikler müdahalede bulunma cesareti gösteremedi. Bir ara askerler topluluğu dağıtma girişiminde bulunduysa da sert bir direnişle karşılaşıp vazgeçmek zorunda kaldılar.

İlçe merkezinde esnaflar ve öğrencilerin katılımıyla sayısı daha da artan göstericiler, Yüzyıl Parkı'nda yaptıkları oturma eylemiyle gösteriyi sonuçlandırıp dağıldılar.

Pazarcix

Gerillalar ilçeye baskın düzenledi

Pazarcix *(Berxwedan):* 17 Mart günü akşama yakın saatlerde, ARGK'ye bağlı bir gerilla birliği, Pazarcix ilçe merkezine baskın düzenleyerek 3-4 saat süreyle ilçe denetimini ele geçirdi.

Edinilen bilgilere göre 30 kişiden oluşan gerilla takımı, ilçeye iki grup halinde ve iki koldan girdi. Gruplardan biri, emniyet binası ve askeri noktaları sürekli ve yoğun bir ateş altında tutup, sömürgeci güvenlik güçlerini etkisizleştirdi. Gerillaların roketler de kullandığı bu ateş sırasında, düşman asker ve polisleri inlerinden başlarını bile dışarıya uzatamazken, barındıkları binalar da ağır hasar gördü. Bu sırada diğer grup ise, ilçe merkezinin çeşitli yerlerinde topladıkları halka yönelik konuşmalar yaptılar. Bu konuşmalar yer yer gösteriye dönüştü. Bu arada çok sayıda bildiriler dağıtıldı; afiş ve pullamalar yapıldı.

Birkaç saat süren bu faaliyetler sonunda, birlik düzenli bir geri çekilmeyle ilçe merkezinden ayrıldı. Gerillalar ilçe merkezinden epey uzaklaştıktan sonra ancak sömürgeci güvenlik güçleri inlerinden çıkmaya cesaret edebildiler. Bu sırada binada bulunan polis ve tim görevlilerinden birçoğunun yaralandığı anlaşıldı.

21 Mart 1991 - Hezex: Newroz'da serhildan yürüyüşü — Foto: Berxwedan

ARGK Güney-Batı Eyalet Komutanlığı'ndan

ARGK Güney-Batı Eyalet Komutanlığı, gazetemize ulaştırdığı bir açıklamayla Aralık 1990 sonu Mart 1991 başları arasındaki dönemde gerçekleştirdiği eylemlerin dökümünü yaptı. Buna göre, söz konusu süreçte Güney-Batı Eyaleti'nde gerçekleştirilen ARGK eylemleri şunlar:

1– 22 Aralık 1990 tarihinde Güney ve Kuzey Kürdistan sınırının Xebûr (Habur) bölgesine askeri yığınak amacıyla cephane taşıyan bir yük treni, gerillaların sabotaj eylemi sonucu raylardan çıkarak devrildi. 1 askeri tank, 1 jeep ve çeşitli askeri cephane imha oldu.

2– 10 Ocak 1991 günü Xenî (Gani) Dağı üzerindeki Kahdiler köyüne bağlı korucuların silahlarını bırakmaları için, bir otobüs içinde bulunan 15 yolcu komutanlığımıza bağlı gerillalar tarafından sabaha kadar alıkonuldu. Koruculuk yapmamaları konusunda uyarılan köylüler, sabahleyin tekrar serbest bırakıldı.

3– 18 Ocak 1991 tarihinde Mezra köyü sakinlerini taşıyan bir otobüs durdurularak içinde bulunan yolcular, korucu olmamaları, düşmana hizmet etmemeleri için uyarıldılar. Bir işbirlikçiye ait olan otobüs de ateşe verilerek yakıldı.

4– 13 Şubat günü Pazarcix-Narlı yakınlarında askeri cephane taşıyan bir yük trenine düzenlenen sabotaj sonucu, düşmana milyonlarca liralık zarar verdirildi. Tren yolu bir süre ulaşıma kapandı.

5– 15 Şubat 1991 günü Pazarcix-Haydarlı tren istasyonu arasında İncirlik'ten Kürdistan'a askeri cephane götüren bir askeri yük trenine sabotaj düzenlendi. Eylemde tren makinisti ölürken, düşmana milyonlarca lira değerinde maddi zarar verdirildi.

6– 4 Mart 1991'de Tilkiler köyüne bağlı Yörük Ovası mezrasında Hüseyin Aşkın adlı ajan, bir gerilla birliğimizce ölümle cezalandırıldı.

7– 6-7 Mart günü Tilkiler mıntıkasında gerillalarımızca pusuya düşürülen bir kontrgerilla timinden 5 düşman unsur öldürüldü. Aynı pusuda yaralanan 3 kontra da hastaneye götürülürken yolda geçirdikleri trafik kazası sonucu öldüler.

8– 10 Mart 1991 günü Serê Golan (Gölbaşı)'a bağlı Yukarı Karakuyu köyünde düşmana ajanlık yapan köy muhtarı ve koruculara yönelik bir baskın eylemi gerçekleştirildi. Eylemde ajan köy muhtarı ölümle cezalandırıldı. Korucular ise, kaçarak kurtuldular.

9– 13 Mart günü Narlı-Dilûk (Antep) seferini yapan ve askeri cephane taşıyan bir yük trenine gerillalarımız tarafından sabotaj düzenlendi. Bunun sonucunda devrilen trende büyük hasar meydana geldi, düşmana milyarlarca liralık maddi zarar verdirildi.

Demiryoluna sabotaj

Son dönemlerde bu bölgede demiryoluna yönelik gerçekleştirilen başarılı sabotajlardan birisi de, Kızkapanlı köyü yakınlarında meydana geldi. 13-14 Mart gecesi gerçekleştirilen sabotaj sonucu, Kürdistan'a askeri malzeme taşıyan bir yük treni tamamen tahrip oldu.

Alanda iki ayrı çarpışmada toplam 9 düşman askeri öldürüldü

Pazarcix'in Şolyan mıntıkasında gerillalarla sömürgeci güçler arasında bir çarpışma meydana geldi. 18 Mart günü yaşanan ve birkaç saat devam eden bu çarpışmada, üç düşman askeri öldürülürken biri de yaralandı. Gerilla birliği olayda hiçbir kayıp vermeden üssüne döndü.

Öte yandan 28 Mart günü, Pazarcix'in Zompa Ovası mıntıkasında 3 kişilik bir ARGK gerilla grubu, sömürgeci güvenlik kuvvetleri tarafından kuşatıldı. Gerilla grubunun mevzilendiği yer oldukça elverişlidir. Grup çarpışmaya giriyor ve çarpışma sonucunda 6 düşman askeri öldürülüyor. Üç kişilik gruptan birisi düşmana teslim oluyor ve yeni saflara katılan bir savaşçı da çatışma sırasında kayıplara karışıyor. Diğer gerilla ise düşman çemberini yararak kurtulmayı başarıyor.

Hezex

Köy korucularına ambargo

Hezex *(Berxwedan):* Halk köy korucularına yönelik yeni bir uygulama başlattı, koruculara yaşamın her alanında ambargo uygulamaya karar verdi. Ticari ve sosyal ilişkileri bir bütün olarak kapsayan ambargo eylemi gereğince, hiç kimse koruculara eşya satmıyor, onlarla konuşmuyor, araçlara alınmıyorlar. Hangi dükkandan bir mal almak istiyorlarsa iş sahipleri yok deyip vermiyorlar. Bir yere gitmek istediklerinde kimse arabalarına binmelerine müsaade etmiyor. Aynı uygulamayı korucuların tutumunu onaylayan yakınları karşında da geliştiriyorlar.

Bunun yanında halk, ayrıca korucuları ilçeden kovarak, *"Sizi burada görmek istemiyoruz, bir daha da uğramayın"* biçiminde azarlıyor.

Licê

Kitlesel gösteriler birbirini izledi

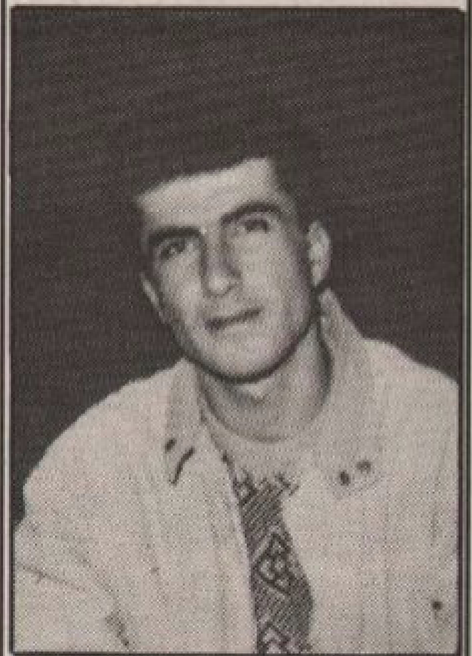
Licê *(Berxwedan):* Son günlerde kitlesel gösterilerin birbirini izlediği merkezleden bir tanesi de Licê oldu. Newroz'da yaygın ve yoğun kitle gösterileri olmuştu. ERNK'nin çağrısıyla 22 Mart'ta da tüm ilçede esnaf kepenk indirdi.

23 Mart günü de, bu kez Farqîn'deki direnişi desteklemek ve orada uygulanan sömürgeci baskıları protesto etmek amacıyla, öğrenciler okula gitmeyip dersleri boykot etti. Licê Lisesi'nin bahçesinde oturma eylemi yapıldı.

29-30 ve 31 Mart günlerinde, üç gün üst üste Licê'de yeni bir kitlesel eylem dalgası yükseldi. Farqîn'de şehit düşen gerillalardan **Abdurrahman KIZGIN** Licê merkezine bağlı Dadilo mezrasındandı. daha önce Amed'e götürülmüş bulunan **Abdurrahman KIZGIN**'ın cenazesi, Licê halkı tarafından alınarak ilçe merkezine getirildi. Burada, 29 Mart günü 5.000'i aşkın kişinin katıldığı görkemli bir cenaze töreniyle şehidimiz toprağa verildi.

Licê muhabirimiz, geleneklere göre törenin üç gün süreceğini, daha ilk günden bildirmişti. Gerçekten ikinci gün de, yapılan çeşitli toplantılarda, şehidin anısına konuşmalar yapıldı, ulusal kurtuluş mücadelemizin çeşitli sorunları tartışılarak, Licê özgülünde mücadelenin daha da yükseltilmesinin yol ve yöntemleri üzerinde duruldu. 31 Mart günü ise, Amed'den gelen bir heyet, şehit **Abdurrahman KIZGIN**'ın ailesine başsağlığı dileğinde bulundu. Daha sonra şehidin mezarını ziyaret etmek amacıyla harekete geçildi. Amed'den gelen heyetin ziyaretine Licê halkından da binlerce kişinin katılması üzerine, olay yeni bir kitlesel gösteriye dönüştü. Ve şehidin mezarının başında yine konuşmalar yapıldı, hep bir ağızdan ve gür bir sesle PKK, ERNK ve ARGK'yi destekleyen sloganlar atıldı.

Bismil'de efsaneleşen kahraman:

Musa TOPRAK (Ferhat) yoldaş

29 Kasım 1990 tarihinde, kendisini izleyen düşman askeri aracına elindeki bombayı atan ve bir yüzbaşı ile bir teğmeni öldürdükten sonra, özel tim elemanlarının açtığı ateş sonucunda şehit düşen **Musa TOPRAK** yoldaş, olayın yaşandığı Bismil'de, halk arasında efsaneleşen bir kahraman olarak anılmaktadır. Üzerinde aylar geçmesine rağmen bu olay hala bütün sıcaklığıyla anılmakta ve Bismil halkı bu kahramanca tavrı gün geçtikçe daha da yüceltmektedir.

Gerilla yeni ataklara hazırlanıyor — Foto: Berxwedan

Amed

Mahsum KORKMAZ'ın anısına yoğun toplantı ve gösteriler yapıldı

Amed *(Berxwedan):* Newroz direniş ateşinin hiç sönmediği yerlerden biri de Amed oldu. Newroz'dan sonra **Kahramanlık Haftası** boyunca da gösteriler devam etti. Kent merkezinde ERNK bildirileri yaygın olarak dağıtıldı ve bildirilerdeki çağrı üzerine kitleler sürekli eylem içinde yaşadı.

22 Mart günü Deriyê Rûhayê (Urfakapı) semtinde yüzlerce kişinin katıldığı bir gösteri yapıldı. Gösteriye izinsiz olduğu gerekçesiyle polis tarafından müdahalede bulunuldu. Göstericiler polisle çatıştı. Aynı gün üniversite bahçesinde de çeşitli gösteriler yapıldı. Kentte olağanüstü önlemler alan sömürgeciler, çok sayıda yurtseveri gözaltına aldılar.

HEP'in yaptığı Newroz gecesinde ertesi gün kitlesel açlık grevi yapılacağı duyurulmuştu. Ertesi gün başlatılan açlık grevi, akşama doğru sonuçlandırıldı. Çünkü bu eylem cezaevindeki açlık grevlerini desteklemek amacı taşımaktaydı ve cezaevinde de açlık grevi o gün sonuçlandırılmıştı.

27 ve 28 Mart günleri, bu kez de **Mahsum KORKMAZ** yoldaşı anmak üzere yoğun gösteriler yaşandı Amed'de. Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde yapılan **Mahsum KORKMAZ**'ı anma toplantısına 500'ün üzerinde katılım oldu. Toplantıda **Mahsum KORKMAZ** yoldaşın kişiliği ve mücadelemiz içindeki yeri ve önemi üzerine komuşmalar yapıldı. Toplantıya katılanlar, **"Bijî PKK"**, **"Bijî Serok APO"**, **"Serleşker Egîd ne mir e"** gibi sloganlarla militanca bir anma gerçekleştirdi.

Yine 28 Mart günü Amed'in Rezan (Bağlar) ve Deriyê Mêrdînê (Mardinkapı) semtlerinde **Agit**'in anısına gösteriler yapıldı, sloganlar atıldı.

20 Mart 1991 - İzmir

Foto: Berxwedan

Haydar ÇELİK

Haydar ÇELİK Mazra (Elazığ) / Palî doğumludur. Yurtdışında, Federal Almanya'nın Hamburg kentinde iken ulusal kurtuluşçu mücadele ile tanıştı. Bu ilk tanışma 1982'lerde oldu. Fakat **Haydar** yoldaş, mücadelenin gereğine gönülden inanarak, 1985 sonrasında daha aktif ve profesyonel düzeyde mücadeleye katıldı. Bu arada Hamburg, Fransa ve Hunerkom'da başarılı faaliyetler yürüttü.

Ancak Onun talep ve istemi her zaman ülkeye gitmek, ülke topraklarında silahlı mücadeleye katılmak yönündeydi. 1988 yılında bu istemi de yerine geldi ve **Haydar** yoldaş **Mahsum KORKMAZ Akademisi**'ne giderek burada askeri ve siyasi eğitim gördü. Ardından da özlemini duyduğu vatan topraklarına ulaştı.

Ağırbaşlı, olgun, sebatlı, kararlı kişiliği ve büyük mücadele coşkusuyla yöneldiği Dêrsim alanında, önemli gelişmeler ve değerler yaratabileceği bir sırada, Gêxî-Yayladere'de düşmanla çıkan çarpışmada 10 yoldaşı ile şehit düştü. O'nun çok sevdiği ve özlemini duyduğu vatan topraklarına döktüğü kutsal kanı, mutlaka sömürgecilere ölümcül darbeyi vuracak gücü doğuracaktır.

Hezro

ARGK komutanı şehit Mahsum KORKMAZ anıldı

Amed *(Berxwedan):* **Ulusal Kahramanlık Haftası** nedeniyle Hezro'da da yoğun kitle gösterileri oldu. ARGK'nin büyük komutanı, ölümsüz **Agit** yoldaşın şehit düştüğü tarih olan 28 Mart'ta ise, ilçedeki tüm işyerleri kepenklerini kapatarak halkımız, bu anlamlı güne anlamlı bir karşılık verdi. Hezro'daki muhabirimiz, kepenk kapatma eyleminin en düzenli ve en disiplinli geçtiği yerin Hezro olduğunu bildiriyordu. Daha önce ERNK ilçede bildiriler dağıtmış ve halkı **Mahsum KORKMAZ**'ı anmak üzere direnişe ve işyerlerini kapatmaya çağırmıştı. Bildirideki çağrıya Hezro halkının yüzde yüz karşılık verdiği ve tek bir iş yerinin bile açık kalmadığı bildirilmektedir.

İZMİR

ARGK'nin eylemleri ve Dev-Sol'un ayıbı

İzmir *(Berxwedan):* **Newroz** ve **Kahramanlık Haftası**'na denk gelen süreçte, İzmir'de sömürgeci güvenlik güçleriyle çeşitli kurumlara ARGK tarafından çok sayıda saldırılar gerçekleştirildi. Bu saldırılarda toplam 3 polis öldürüldü, 1 komiser, 1 komiser yardımcısı ve 3 polis de yaralandı. Ayrıca sömürgecilere ağır maddi zararlar da verdirildi.

Sözkonusu saldırıların ilki 16 Mart günü Kadifekale yakınlarındaki bir kahvehaneye düzenlenen baskındı. İşkenceciliğiyle ünlü bazı polisler bir süreden beri izlenmekteydi. Bunlardan bir grubun olay günü adı geçen kahveya giridğini tespit eden ARGK timi, işkencecileri burada kıstırarak ikisini ölümle cezalandırdı. Polislerin karşı ateşleriyle olay yerinde bulunan bir sivil de yaşamını yitirdi.

İkinci saldırı tam 21 Mart Newroz günü gerçekleştirildi. İzmir'in Çay Mahallesi'nde bulunan karakola yapılan bombalı saldırıda, ilk belirlemelere göre 1 polis öldü, 1 komiser ve 1 komiser yardımcısı ve en az iki polis de yaralandı.

ARGK Komutanı **Mahsum KORKMAZ (Agit)** yoldaşın şehit düşüşünün yıldönüm günü olan 28 Mart'ta da, Alsancak semtinde bulunan TÜPRAŞ tesislerine bombalı saldırı düzenlendi. Akşam saat 18.00 ila 19.00 arasında aralıklı olarak patlayan üç bomba, bu sömürgeci kurumda büyük hasar meydana getirdi.

Elimize ulaşan bilgilere göre, bu eylemlerden ilk ikisi Dev-Sol adına üstlenilmiştir. Eğer Dev-Sol'un bu eylemleri üstlendiği doğru ise, herşeyden önce bunun devrimci ahlakla bağdaşmadığını belirtmek gerekiyor. Bir yanlışlık sonucu değil de, başkalarının yaptığı eylemler bile bile üstleniliyorsa, bu ancak bir sefalet göstergesi olabilir. Yapılan bir yanlışlık ise, bunu düzeltmek de yine yanlışlığı yapanlara düşmektedir. Devrimci sorumluluk bunu gerektiriyor.

ARGK'nin sözkonusu eylemleri gerçekleştirildiği tarihler rastgele seçilmemiştir. Bu günlerin ulusal kurtuluş mücadelemizde belli yerleri ve anlamları vardır. 16 Mart tarihi, 1980 öncesinde, faşistlerin İstanbul Üniversitesi önünde bir grup devrimciyi katlettiği tarihtir. Bu olayın yıldönümünde gerçekleştirdiği intikam eylemiyle ARGK enternasyonalist dayanışmanın somut ve güçlü bir örneğini sergilemektedir.

Özellikle 21 Mart Newroz günü yapılan eyleme Dev-Sol'un sahip çıkması oldukça ilginçtir. Dev-Sol'un Newroz üzerine, Newroz'un Kürdistan halkı ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi nezdindeki yeri ve önemi üzerine herhangi bir olumlu yaklaşımına bugüne kadar tanık olunamamışken, bugün kalkıp Newroz günü yapılan ARGK eylemini üstlenmesi gerçekten ilginçtir. Özal bile bugün en sahtekar biçimlerde Newroz'a sahip çıkma gereği duyarken, devrimcilik adına Kürdistan halkının bu direniş ve isyan geleneğine bu denli yabancı kalacaksın, ardından da Newroz günü eylem yaptığını iddia edeceksin. Bu ne kadar tutarlı bir tavır olur?

Bu tür sorumsuz davranışların sahiplerine hiçbir şey kazandıramayacağı bilinmeli ve Dev-Sol yaptığı hatayı düzeltip bu ayıbından kurtulmalıdır.

Öte yandan İzmir'de yapılan çeşitli eylemlerle Kürdistan'daki ayaklanmalarla dayanışmada bulunuldu ve katliamlar protesto edildi:

5 Mart günü, Hezex (İdil) ayaklanmasıyla dayanışma amacıyla Ege Üniversite'nin Bornova'daki kampüsünde bir yürüyüş yapıldı. YXK'nin düzenlediği yürüyüşe 300'e yakın kişi katıldı. Türkiyeli sol gruplardan katılanlar da oldu.

Yürüyüşte baştan sona ulusal kurtuluşçu sloganlar atıldı ve **"Bijî serîhildana gelê me"** pankartı taşındı.

15 Mart günü de, hem Helebçe (Halepçe) katliamını hem de 17 Mart 1978'de İstanbul Üniversitesi önündeki faşist katliamı protesto amacıyla eylemler yapıldı. YXK tarafından organize edilen ve Tıp Fakültesi ile İdari Bilimler Fakültesi'nde yapılan toplantı ve forumlara başka sol gruplardan da katılanlar oldu.

16 Mart'ta, başta Karşıyaka, Bostanlı, Venedik Sitesi, Buca, Şirinyer, İşçi Evleri, Akıncılar, Kahramanlar, Hatay, Konak, Eşrefpaşa, Kadifekale, Basın Sitesi, Limontepe ve Cennetçeşme semtleri olmak üzere İzmir'in büyük bir kesiminde ERNK, PKK, ARGK, YRWK, YJWK ve YXK pulları ile afişler duvarlara asıldı.

18 Mart günü, yine Kürdistan'daki ayaklanmalarla dayanışma amacıyla Ege Üniversitesi Kampüsü'nde 300 kişinin katıldığı bir yürüyüş düzenlendi. Atılan sloganlar ve taşınan pankartlar bağımsızlık ve özgürlük istemlerini dile getirmekteydi.

4 Mart 1991 - Holhol (Yayladere): uzun süren azimli bir mücadeleden sonra halkımız şehitlerimizin cenazelerini sömürgecilerden aldı...

Foto: Berxwedan

Adana

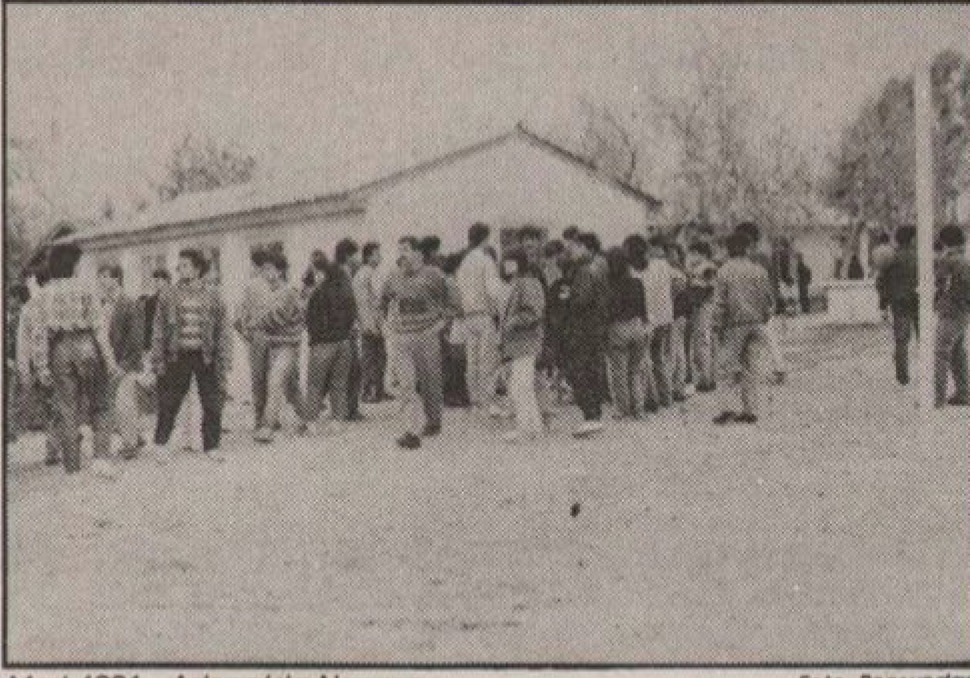
Ulusal Kahramanlık Haftası gösterileri

Adana *(Berxwedan)*: Kürdistanlıların yoğun olarak oturmakta olduğu mahallelerde günlerce devam eden Newroz gösterileri, Ulusal **Kahramanlık Haftası** gösterileriyle bütünleşerek daha da uzun bir süre devam etti.

Newroz gösterilerinin sonuncusu, 22 Mart'ta Eskibey Mahallesi'nde 350'yi aşkın kişinin katılımıyla ve yollarda lastikler yakılıp sloganlar atılarak gerçekleştirilmişti. Burada ayrıca polisle göstericiler arasında çatışma çıkmış ve çok sayıda polis aracı da tahrip edilmişti.

Ertesi gün yine aynı mahallede, kalabalık bir grup gösterici, Eminağa Caddesi'ni trafiğe kapatarak gösterilerine devam etti. Caddeye, **"Bijî Kurdistan"** yazılı bir pankart asan yurtsever göstericiler, attıkları, **"Bijî PKK"**, **"Bijî Serok APO"** ve **"Bijî Kurdistan"** gibi sloganlarla da sömürgecileri bir kez daha kahrettiler. Yaptıkları konuşmalarda, Ulusal **Kahramanlık Haftası** nedeniyle eylemlerini 28 Mart'a kadar sürdüreceklerini açıkladılar.

Adana'da günlerce devam eden gösteriler nedeniyle aralarında HEP yöneticileri ve İHD mensuplarının da bulunduğu yüzlerce kişi gözaltına alınmıştı. Bunlardan çoğunun tutuklanarak cezaevlerine gönderildiği bildirilmektedir. En son 49 kişinin daha tutuklandığını; bunlardan **Salih Can, Ramazan Akyol, Aziz Özdemir, Felemez Demir, Mehmet Yüksekdağ** ve **Mehmet Aslan**'ın Kenan Evren İlkokulu'ndaki Atatürk büstünü parçalama ve göndere Kürdistan bayrağını asma gerekçesiyle tutuklanarak cezaevine gönderildiklerini haber aldık.

Mart 1991 - Adana'da Newroz Foto: Berxwedan

Berxwedan muhabirleri bildiriyor

Kürdistan ve Türkiye'nin birçok kentlerinde yapılan Helebçe katliamını protesto gösterilerinde YXK en öndeydi

Kürdistan ve Türkiye'nin belli başlı tüm kentlerinde, özellikle de üniversite gençliğinin yoğun bulunduğu kentlerde, 16 ve 17 Mart tarihlerinde yapılan çok sayıda gösterilerle Helebçe katliamı protesto edildi ve sömürgeciler lanetlendi. Gerek Türkiye gerekse de Kürdistan'daki gösterilerde Kürdistan Yurtsever Devrimci Gençlik Birliği-YXK en başta ve aktif olarak yer aldı.

Amed'de Helebçe katliamını protesto gösterileri 15 Mart'ta başlayarak üç gün çeşitli biçimlerde devam etti. Çok sayıda katılım oldu.

Meledî (Malatya) İnönü Üniversitesi'nde aynı amaçla gösteri yapan öğrenciler polis ve askerlerle çatıştı. Çok sayıda öğrencinin gözaltına alındığı söyleniyor. Kürtçe PKK yanlısı sloganlar atılması polis saldırısının gerekçesi oldu.

Rûha (Urfa)'da Ziraat Fakültesi önünde toplanan yüzlerce öğrenci, Helebçe katliamını kınayan konuşmalar yaparak Kürtçe sloganlar attı.

Ayrıca İstanbul, Ankara, İzmir, Çukurova, Bursa, Denizli ve daha birçok kentlerdeki üniversite ve yüksek okullarda çeşitli gösteriler, toplantılar, forumlarla Helebçe katliamı kınandı. Ayrıca Kürdistan'da TC'nin günümüzde de uygulamakta olduğu katliamlara dikkat çekildi. Bu kentlerin çoğunda YXK bildiriler dağıttı, afişler astı ve gösterilerde en aktif rolü üstlendi.

Sömürgeci Türk ordusunun katliamcı ve komplocu karakterine bir örnek

Berxwedan'ın 1 Mart 1991 tarihli 120. sayısında, Kırklareli'de askerlik yapan Amed'li iki yurtseverin katledildiğini, birinin de yaralandığını okuyucularımıza duyurmuştuk. Fakat elimizde olaya ilişkin somut bilgi olmadığından detaylarını sunamamıştık. Daha sonra elimize ulaşan bu iki yurtseverin uğradığı iğrenç kompoloya ilişkin bilgiler, faşist TC ordusunun kendi mensuplarını bile nasıl katliamdan geçirmekten çekinmediğini, ne adına ve hangi nedenle olursa olsun, bir Kürt insanının bu faşist yuvada askerlik yapmasının ne denli yanlış olduğunu çok somut ve çarpıcı biçimde açıklamaktadır.

Adı Soyadı: **Ramazan AKDOĞAN**
Baba Adı: **Ömer**
Ana Adı: **Naciye**
Doğum yeri ve tarihi: **Licê/Amed, 1.1.1969**
Ölüm tarihi: **12 Şubat 1991**
Ölüm nedeni: **Komplo**
Katledildiği yer: **109. Piyade Alayı/Kırklareli**
Suçu: **Kürt olmak**

Adı Soyadı: **Gênco YAVUZ**
Baba Adı: **Hüsnü**
Ana Adı: **Fatma**
Doğum yeri ve tarihi: **Çinar/Amed, 1.1.1969**
Ölüm tarihi: **12 Şubat 1991**
Ölüm nedeni: **Komplo**
Katledildiği yer: **109. Piyade Alayı/Kırklareli**
Suçu: **Kürt olmak**

Ramazan daha önceleri askerliğini Sêwaz (Sivas)'da yapıyordu. Daha sonra oradan Kıbrıs'a sürgün ettiler. Ramazan'ın sürgün macerası bununla da kalmadı. Kıbrıs'tan da bir kez daha en berbat sürgün yeri diye bilinen Kırklareli 109. Piyade Alayı'na sürgün edildi.

Aynı yerde askerlik yapmakta olan Gênco da, zulüm ve işkenceli yaşama dayanamayarak, katledilişinden üç ay önce 109. Piyade Alayı'ndan firar ederek, Çinar'a ailesinin yanına gider. Babası neden firar ettiğini sorduğunda, Gênco, *"Benimle Ramazan hakkında hiç yoktan vur emri çıkmış. Beni geri yollama, yoksa öldürürler"* yanıtını verir.

Ama babası Gênco'yu dinlemez. İki gün sonra kendisi götürüp Alay Komutanına teslim eder. Teslim ederken Alay Komutanına, *"Sayın albayım, oğlum firar etmiştir. Sebebi şudur; oğlumun dediğine göre alayda onun ve Ramazan adındaki bir arkadaşının hakkında vur emri çıkmıştır. Ne diyorsunuz bu işe?"* diye sorar. Alay Komutanı, Gênco'nun babasına şu yanıtı verir: *"Siz şerefli Türk ordusunda askerlik yapmadınız mı? Bu şerefli ocakta nasıl böyle bir şey olur? Oğlunuz yalan söylüyor. Sizin evladınız bizim de evladımızdır. Asker sözü veriyorum, her ikisinin de teskeresini verip onları size yollayacağım."*

Faşist alay komutanı, gerçekten de "şerefli asker sözü"nde durur(!) Her iki Kürt gencinin de kısa süre sonra cenazelerini memleketlerine yollar.

Ramazan, katledilmeden iki ay önce hava değişimi için memleketine gider. Burada bir yakınıyla birlikte çarşıya çıktığı bir gün, yanında bulunan akrabası, Ramazan'ın karşısında bulunan askerleri görünce aniden dalgınlaştığını farkeder ve bunun nedenini sorar. Ramazan, *"Ben her asker gördüğümde, o Allahın belası albayı hatırlıyorum"* der. Bunları söylerken tüm vücudu buz gibi olan Ramazan, şöyle sürdürür konuşmasını:

Bulunduğum alayda en ufak bir fırsatını buldukları anda bizi vuracaklar. Çünkü bizim bulunduğumuz alayda bazı yüzbaşılar ve üsteğmenlerin yakınları Kürdistan'da çıkan çatışmalarda öldürülmüştür. O yüzden bütün Kürdistanlı çocuklara düşman gözü ile bakıyorlar, onlara çok kötü davranıyorlar. Ancak Gênco ile ben onlara karşı kendimizi ezdirmediğimiz için, kafalarını daha çok bize takmışlar. Ve her fırsatta bizi şöyle tehdit ediyorlar: 'İkinize kesinlikle teskere vermeyeceğiz, şayet versek bile buradan ancak cenazelerinizi çıkar."

Ve faşist TC ordusu, sonunda dediğini yapar. Bir komployla katlettiği her iki Kürt yurtseverinin cenazelerini memleketlerine gönderir. Bununla da kalmayıp, katlettikleri gençlerin ailelerini de halen sürekli baskı altında tutmaktadır.

TC, onurlu bir bilim adamı karşısında aciz

Beşikçi Hoca tekrar tutuklandı

Değerli bilim adamı **İsmail Beşikçi**, 20 Mart 1991 tarihinde Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından tutuklandı. Sabah saat 9.00'da evinden alınarak DGM'ye götürülen Beşikçi Hoca, orada ifadesi alındıktan sonra tutuklanarak Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'ne gönderildi.

Tutuklama gerekçesi olarak, 1990 Kasım'ında Almanya'nın Stuttgart kentinde yapılan "Kürdistan Kültür Haftası"na gönderdiği ve **Berxwedan**'ın 15 Kasım 1990 tarihli 113. sayısında yer alan mesajı gösterildi.

Kürdistan'da serhildan alevlerinin her yanı sardığı Newroz'dan sadece bir gün önce yapılan bu tutuklama, birçok açıdan son derece anlamlı ve öğreticidir. Çünkü Beşikçi Hoca'ya takınılan tavır öteden beri Kürt halkının geleceği üzerinde bir takım sinsi planları hayata geçirmek istediği bir dönemde gerçekleşen bu tutuklama olayı, aynı zamanda TC'nin sahtekarlığını bütün açıklığıyla gözler önüne sermesi bakımından da oldukça önemlidir.

Faşist Türk sömürgeciliği sahte ve yalan oyunlarla dünyayı aldatmaya çalışırken, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini haklı bulduğu için Beşikçi'yi tutuklaması, onun yalanını ve teröristliğini bütün çıplaklığıyla gözler önüne sermiştir.

Beşikçi Hoca böylece her zaman olduğu gibi, yaşadığı bu son olayla da gerçeğin anlaşılmasına hizmette bulunmuş ve halkımız nezdindeki saygınlığı daha da artmıştır.

Bir bilim adamının görüşlerine bile tahammül edemeyen TC'nin, Kürdistan halkının hiçbir hakkına saygılı olamayacağı açıktır. Ayrıca bu olay, faşist rejimin aczinin de somut bir göstergesidir.

Tutuklama gerekçesi olarak gösterilen ve gazetemizin 113. sayısında yer alan mesajı şöyledir:

Kürdistanlı işçileri, bütün dostları, saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum!

Kürdistan'da, dünyanın en haksız, en zor, en kanlı savaşlarından birinin sürdüğü yakından bilinmektedir. Kürdistan'ı devletlerarası sömürge sistemi içinde tutmaya çalışan bütün devletler, ırkçı ve sömürgeci ilişkileri pekiştirebilmek için, her türlü insanlık dışı önlemleri, her türlü vahşeti düşünmekte ve yürürlüğe koymaktadırlar. Fakat bunlara karşı, bilgili, yürekli, kararlı ve istikrarlı, sömürgecileri endişelere garkeden, paniklemesine yol açan bir gerilla mücadelesinin sürdürüldüğü de yakından biliniyor.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin çok onurlu, sonsuz derecede meşru bir mücadele olduğu kuşkusuzdur.

Kürdistan'da kapsamlı, yoğun bir gerilla mücadelesi sürerken yurtdışında olmanın, bu mücadeleye aktif olarak katılmamanın, yurtdışındaki Kürtler için çok büyük bir güçlük oluşturduğunu düşünmekteyim. Sizlerin de bu sıkıntıları ve güçlükleri yaşadığınızı yakından hissediyorum. Fakat, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine katılmanın, bu onurlu mücadeleyi bir ucundan desteklemenin binbir yolu vardır. Sizlerin bu bilinçte olduğunuz da yakından bilinen bir gerçek...

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi içinde yer alan bütün işçilere, bütün köylülere, aydınlara, gerillaya katılan genç erkeklere ve genç kadınlara, gerillayı destekleyen herkese, gerilla mücadelesinin önderliğini yürüten bütün kadrolara, **Başkan APO**'ya... binlerce selam olsun.

İsmail Beşikçi
25 Ekim 1990 / Ankara

KÜRDİSTAN'DA SÖMÜRGECİ UYGULAMALAR

Berxwedan muhabirleri bildiriyor

Newroz gösterileri sırasında gözaltına alınan ve tutuklananların sayısı binleri buldu

Sömürgeciler daha Newroz gelmeden, Newroz gösteri ve direnişlerinde etkili olabileceğini düşündükleri yurtseverleri, gözaltına almaya başlamışlardı. Daha sonra yaşanan serîhildanlarda da Kürdistan'ın birçok kentleri ile pek çok Türkiye metropollerinde sayıları binleri bulan yurtseverler gözaltına alındı.

Gözaltına alınanların bir kısmı peyderpey tutuklanıp cezaevlerine gönderilirken, büyük bir çoğunluğu hala işkence yuvalarında ağır işkenceler altında tutulmaktadır. Haftalardır gözaltında olup en yakınlarının bile kendilerinden haberi olmayan çok sayıda yurtsever var.

Tutuklama ve gözaltılar en fazla direnişlerin yoğun olduğu il ve ilçelerde yapılmaktadır. Amed, Sêrt, Şirnex, Kerboran, Nisêbîn, Hezex, Cizîra Botan, Wan, Êlih gibi Kürdistan kentleriyle; Adana, İzmir, İstanbul, Ankara, Mersin, Antalya gibi metropoller tutuklanmaların en çok olduğu yerlerdir.

Birçok kentte tutuklananlar arasında İHD, HEP, SP gibi partilerin yönetici ve üyeleri de bulunmaktadır.

ŞIRNEX

Şirnex, en yoğun işkencelerin yapıldığı yerlerden biri. Newroz gösterileri sonrasında gözaltına alınan 17 kişi günlerce ağır işkencelerin altında tutulduktan sonra, 4'ü serbest bırakıldı. Diğerleri tutuklanarak Amed 'e gönderildi. Tutuklananlar şunlar: **Ahmet Özcan, Yılmaz Ürgen, Nedim Ürgen, Asker Üstün, Hasan Deniz, Ebubekir Ertaş, Zeki Ertaş, Ahmet Kökter, Ali Tekinalp, Hüseyin Katar, Şehmus Acar** ve **Hidam Anık.**

Tutukluları Amed'e götüren araçlardan birinin yolda devrilmesi sonucu, tutuklulardan **Yılmaz Ürgen, Nedim Ürgen** ve **Ebubekir Ertaş**'ın yaralandığı bildiriliyor.

Öte yandan Şirnex'te 28 Mart günü İHD'nin bir şubesinin kurulduğu; 5 kişilik geçici yönetim kurulunun Av. Orhan Doğan, Sekvan Aytuğ, Celal Besen, Av. Abdurrahim Demir ve Nihat Burçin'den oluştuğu bildiriliyor.

KERBORAN

Kerborana'da 15 Mart tarihindeki gösterilerde gözaltına alınanlardan halen hiçbir haber alınamıyor. Yakınları gözaltındakilerin Mêrdîn Tugayı'ndaki işkence tezgahlarında tutulduğunu ve yaşamlarından endişe ettiklerini söylüyor.

NISÊBÎN

Nisêbîn'de gözaltına alınanlardan aralarında iki de bayanın bulunduğu 31 kişi 28 Mart'ta tutuklanarak Amed cezaevine gönderildi. Amed cezaevine gönderilenlerden adlarını öğrenebildiklerimiz şunlar: **Beşir Aslan, Fikret Aslan, Abdurrahman Erikli, İskender Ozan, Mecide Ozan, Cesur Korkmaz, Kemal Karakaş** ile soyadlarını öğrenemediğimiz **Ahmet, Kutbettin, Aysel** ve **Selime** adındaki yurtseverler.

SÊRT

Sêrt'te gözaltına alınanlara da yoğun işkenceler yapıldı. Bunlar arasında yaralı kişiler de vardı. Bunlardan **Mücahit İlter** adındaki yurtseverin işkencede kolu kırılmak suretiyle sakat bırakıldığı, diğer yurtseverlerin de 15 Mart'ta Kewser suyuna götürülerek çırılçıplak soyunmaya zorlandıkları ve soğuk suyun içinde saatlerce bekletildikleri ve buradan da tekrar işkenceye götürüldükleri bildirilmektedir. Ayrıca başlarının dibinde silah sıkılarak, *"Eğer konuşmazsanız sizi öldüreceğiz"* biçiminde tehdit edilmişlerdir.

ŞIRNEX

Hoparlörlerden arabesk müzik

Son dönemlerde gençlik kesiminin direnişlerde aktif olarak rol alması, özellikle öğrenci gençliğin Kürtçe marşlar ve devrimci türkülerle her gösteri ve kitlesel direnişte sesini duyurması sömürgecileri yeni bir telaşa düşürdü.

Kürdistan gençliğinin PKK-ERNK-ARGK öncülüğünde gerçekleştirdiği bu öze yönelme eğiliminden korkuya kapılan sömürgeci TC'nin yetkilileri, gençliği yozlaştırmak için yeni yeni yöntemlere başvuruyorlar. Şirnex vb. alanlardan bize ulaşan bilgilere göre, devlet orta dereceli okullara güçlü hoparlörler taktırmaya başlamıştır. Bu haparlörlerden öğrencilere sürekli olarak arabesk müzik dinletmektedir.

TC arabesk müzikle de gençliği mücadelen alıkoymak çabası içindedir.

ÊLIH

İHD şubesi kapatıldı

28 Mart günü, Êlih (Batman) İHD Şubesi'ne, Emniyet Dernekler Masası'ndan telefon edilerek, *"Faaliyetiniz durduruldu"* diye bildiriliyor. Daha sonra yazılı olarak bildirilen gerekçeli kararın altında Êlih Valisi ile Emniyet Müdürü'nün imzaları bulunmaktadır.

Kararda kapatma gerekçesi olarak belirtilen hususlar, TC'nin anti-demokratik ve faşist karakterinin bir aynası niteliğindedir. Sözkonusu kararda, *"Dernek merkezinde 'Savaşa hayır' yazılı siyasi içerikli bir adet pankart, çok sayıda mahkeme kararıyla yasaklanmış yayın* (Bu yayının adları daha aşağıda Özgür Halk, Yüzyıl, Deng vb. biçiminde sayılıyor) *ile üzerinde 'Bağış Kutusu' yazılı bir kutu ve üye olmayan şahıslara rastlanıldığı"* şeklinde beyan edilen gerekçeler, derneğin faaliyetlerini durdurma nedenleri oluyor.

Emniyet görevlilerince hazırlanan *"Arama Tutanağı"*'ndaki bazı cümleler ise, faşist sömürgeci rejimin çağdışılığını belgelemektedir. Adıgeçen tutanakta suç unsuru olarak *"zaptedilen"* eşyalar arasında birçok dergi adı ve üzerinde *"Savaşsız, sömürüsüz, çağdaş ve insanca bir dünya için el ele"* yazısı bulunan kartpostalların yanısıra, *"...Panafax UF-160 nolu Panasonik marka fax ile cihazı görülmüş olup başkaca suç ve suç unsuruna rastlanılmadığı"*-ndan sözedilmektedir. Böylece fax cihazı da TC'nin kirli ve karanlık tarihine bir suç unsuru olarak geçmiş olmaktadır.

QILABAN

9 köylü keyfi olarak gözaltına alındı

Sömürgeci ordu sürüleri Qilaban (Uludere)'da sürdürdükleri operasyonlar sırasında yaptıkları baskı ve işkencelerin yanısıra çok sayıda suçsuz günahsız köylüyü de, PKK'ye yardım ve yataklık ettiği gerekçesiyle gözaltına almaktadır.

Qilaban'ın Ziravik (İnceler) köyünde de, son operasyonlarda 9 köylü aynı gerekçeyle gözaltına alındı. Daha sonra bunlardan **Mehmet Yörük** adlı köylü serbest bırakılırken **Yakup Kaçan, Abdullah Kaçan, İbrahim Kaçan, Kemal Özgün, Ali Özgün, Fettullah Kaçan, Sait Yörük, Hüseyin Yörük** ve **Mehmet Yörük** adlı yurtsever köylülerin halen gözaltında tutuldukları bildiriliyor.

DÊRSIM

Ocak ayında tutuklananların isimleri belli oldu

Geçtiğimiz Ocak ayında Dêrsim'de tutuklanarak Erzingan cezaevine gönderilen yurtseverlerin adlarını daha önce tam olarak öğrenememiştik. Aldığımız son habere göre, sözkonusu tutuklu yurtseverlerin isimleri şöyle: **Nuray Bulut, Suzan Akın, Şadiye Tolluk, Aydın Sürgeç, Hasan Turan, Celal Yeğin, Haydar Albaltan, Kazım Güntaş, İsmet Sölemez, Ali Doğan** ve **Hıdır Mençik.**

İSTANBUL

Haftalık Yeni Ülke gazetesi yine toplatıldı

Haftalık Yeni Ülke gazetesinin son çıkan 22. sayısı da, İstanbul DGM kararıyla toplatıldı. Toplatma gerekçesi olarak Amed'de yapılan yasal bir geceye ilişkin yayınlanan haber gösterildi.

Sözkonusu gazetenin yöneticileri yaptıkları açıklamada, *"Herkes Kürtler'i konuşuyor-yazıyor, Yeni Ülke ise toplatılıyor"* diyerek şunu söylediler: *"Diyarbakır'da uygulanan yasalarla İstanbul'da uygulanan yasalar ayrı mı? Gazetenin 22 sayıda 11 kez toplatılmasını protesto ediyor, yasalar nezdinde gazetemize yönelik anlayışı kırma kavgamızı sürdüreceğimizi ilan ediyoruz."*

Bu yurtseverlerin ne zaman mahkemeye çıkarılacakları ise henüz bilinmemektedir.

ÇEWLIK

İlkokul öğrencisi 70 gün tutuklu kaldı

Çewlik (Bingöl)'in Gêxî (Kiğı) ilçesinde bir ilkokul 5. sınıf öğrencisi PKK'ye yardım ettiği gerekçesiyle, okuduğu okulun sınıfında ve arkadaşlarının şaşkın bakışları arasında ellerine kelepçe vurularak gözaltına alındı. Çewlik 1. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından tutuklanan ilkokul öğrencisi, Çewlik ve Erzirom cezaevlerinde toplam 70 gün kaldı. Daha sonra sevkedildiği Erzingan Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde serbest bırakıldı.

İlkokul öğrencisi çocuk suçunu, çok sonra gözaltında tutulan ablasından gözaltındayken öğrenebildi. 20 Aralık 1990 tarihinde, Holhol (Conek, Yayladere)'da sömürgeci ordu birlikleriyle girdikleri çarpışmada şehit düşen gerillaların birinin üzerinde adı ve adresi çıkmış. Sömürgeciler için bu gerekçe bir ilkokul öğrencisini aylarca cezaevinde tutmak için yeter de artardı bile.

Basın açıklaması

7-8 Mart 1991 günleri ve akşamları Siirt merkez ve köylerde çok sayıda ev basıldı, insanlar gözaltına alındılar. İnsanlar hiç bir neden ve elde delil yokken suçlu ilan edilmekteler. Evlerinden alınırken ilk andan itibaren insanlar dipçiklenmeye ve yumruklanmaya, tekmelenmeye başlanıyorlar, timler ve diğer polisler tarafından. İnsanlarımızın hayatlarından endişeliyiz. Ailelerin girişimleri hiç bir sonuç doğurmamakta. 8 Mart günü çarşıda kimlik kontrolü yapılmış, ufak çocuklara da kimlik sorulmuş, bu arada yumruklanmışlardır. Gözaltılarla ilgilenmemizden ve mağdur durumda olan insanlarımızın bizlere başvurmaları sonucu 8 Mart günü yazıhanemiz üç saat süreyle resmi ve sivil elliden fazla polis tarafından sarılmıştır. Ellerindeki copları sallayarak insanlarda korku yaratmaya çalışıyorlardı. Gözaltılarla ilgili olarak vali ve emniyet müdürüyle görüşmek istedik, telefonlarımıza çıkmadılar. Cumhuriyet Başsavcısı ise, karakol kurulan evlere gideceğimizi belirtmemiz üzerine, *"O sizin işiniz değil, gözaltılar sizi ilgilendirmez, giderseniz sizin için de gerekeni yaparlar"* diyerek, bizlere karşı tehditvari konuşmuştur. Gözaltına alınıp bırakılanlardan emniyet müdürlüğünün alt bölümünde boş yer kalmadığını öğrenmiş bulunmaktayız. Gözaltına alınanlardan yalnızca 33 kişiyi tespit edebildik. Evine karakol kurulan **Mustafa Ünal**, eşi ve 6 aylık bebekleri birlikte emniyete götürülmüşlerdir. Evlerinde yapılan aramada emniyete göre suç teşkil edecek hiç bir şey bulunmamıştır.

Evine karakol kurulan **Sedef Akkan** anlatıyor:

"Hepsi ayakkabılarıyla eve doldular. Halılarımızın, yataklarımızın üzerinde çamurla dolaştılar. Evi alt üst ettiler. Ben kendilerine müdahale ettim, bana saldırdılar, dövmeye kalkıştılar, ağızlarına gelen küfürü saydılar. Tuvalete gitmemize, yemek yememize, su içmemize, sobayı yakmamıza müsaade etmediler. Hepimizi bir odaya doldurdular. Durumu görmeye gelen bütün komşular gözaltına alındılar. Ertesi gün kadınların eve saldırması sonucu bu sefer polisler evin içinde gizlenecek yer aramaya başladılar. İnsan Hakları Derneği heyetinin de eve geleceğini öğrendiler. Bu şekilde evimizi terkettiler. Eşim ellerinde hiçbir delil olmadan gözaltına alınmıştır."

Emine Kaya anlatıyor:

"Gece saat 11 sıralarında evimiz basıldı. Eşim, 15 yaşında kayınım Bilal ve kayınım Sıddık gözaltına alındılar. Evime karakol kuruldu. Çocuklarımı uyutmadılar. Sekiz yaşındaki Şevket'e soru soruyorlardı. Cevap alamayınca, 'Büyüyünce sen de başımıza bela olacaksın' *dediler. Yüzünü duvara dayayarak uzun süre beklettiler. Beni ve üç günlük bebeğimi, eltimi ve 8 aylık bebeğini sabaha kadar kapıda soğukta beklettiler. Bana ağza alınmayacak bütün küfürleri saydılar. Savcı ayın 28'ine kadar eşimin gözaltında kalacağını söyleyerek başvuru dilekçemi de kabul etmedi. Ben doğum yatağından kaldırıldım, karın içine atıldım."*

TC Anayasası'nda varolan kavramların hiç biri bu topraklar üzerinde uygulanmamaktadır. En basit örneği konut dokunulmazlığı hakkıdır. Topraklarımız üzerinde hiç kimsenin can güvenliği yoktur. Kişiler sorgulanmadan suçlu ilan edilmekteler. Evlerinden alındıkları andan itibaren şiddete, dipçik ve yumruklara maruz kalmaktadırlar. **Ahmet Tekin** adlı kişi gördüğü işkenceden dolayı sakat kalmıştır. Biz kendisini Ankara'ya tedaviye göndermeye çalışırken iki hafta önce keyfi olarak tekrar gözaltına alınmıştır. Şimdi gözaltında vücudunda meydana gelen darp izlerinden dolayı bırakılmamakta. Çünkü götürüldüğü doktor kendisine rapor vermeye yeltenmiştir. Yaraları iyileşene kadar gözaltında tutulacaktır. İnsanlarımızın hayatlarından endişeliyiz. Ailelerinin ve bizim girişimlerimiz hiç bir sonuç doğurmamakta.

12 Mart 1991

İnsan Hakları Derneği Genel Başkan Yardımcısı **Zübeyir Aydar**, İHD Siirt Şube Başkanı **Evin Aydar**, Diyarbakır İHD Denetleme Kurulu Üyesi **Vedat Aydın**, HEP Merkez İlçe Başkanı **Tevfik Özer**, İHD Yönetim Kurulu Üyesi **M. Ali Sevilgen**, HEP Saymanı **Şemsettin Aydın**, HEP Yönetim Kurulu Üyesi **Şükrü Sevilgen.**

ÇOLAMERG

Kar üzerinde kurulan işkence çadırları ve etrafı mayınlanan köyler

Geçen sayımızda Çelê (Çukurca)'de karda bekletilen ve ayak parmakları kopan yurtseverlerle ilgili kısa bir habere yer vermiştik. İHD temsilcilerinin bu alana giderek olayı yerinde inceledikleri haberini aldık ve bu vahşetin hikayesini bizzat onu yaşayanların dilinden öğrenme olanağı bulduk.

TC'nin bu vahşi uygulamasına maruz kalanlar, **Hüseyin Ateş** (25), **Salih Yılmaz** (41) ve **Tahir Bozdağ** (65)'dır. (Geçen sayımızda soyadlarını tam öğrenememiştik).

Sözü, bu faciayı yaşayanlara bırakalım.

Hüseyin Ateş anlatıyor:

"13 Ocak 1991 tarihinde, köyümüz Çelê'ye bağlı Marufan (Kurudere)'dan, astsubay Ömer Lütfü Mor komutasındaki askerler tarafından alınarak, Bilîcan (Kavuşak) Karakolu'na götürüldüm. Burada kar üzerinde kurulu bir çadıra konuldum. Benden başka Salih Yılmaz ve Tahir Bozdağ isimli iki şahıs daha vardı. Tahir 65 yaşlarındaydı. 8 gün her birimiz ayrı bir çadırda, ellerimiz çadır direklerine bağlı olarak tutulduk. Battaniye veya herhangi ısıtacak bir araç yoktu ve kar altında 8 gün hiç ekmek ve su verilmedi bize. Hergün akşama kadar 5-6 asker çadıra dalıyor ve bizi bayıltıncaya kadar dövüyordu.

"Çıplak ayakla geceleri buz tutan ıslak toprak ve karın üzerinde ellerimiz bağlı bir şekilde bekliyorduk. Karakol komutanı Ömer'in emriyle bana elektrik de verildi. 8 gün sonra bizi attılar. Öldü sanıyorlar, gece köyün dışına atıyorlar. Oradan sürüne sürüne akrabalarımın evine ulaşabildim.

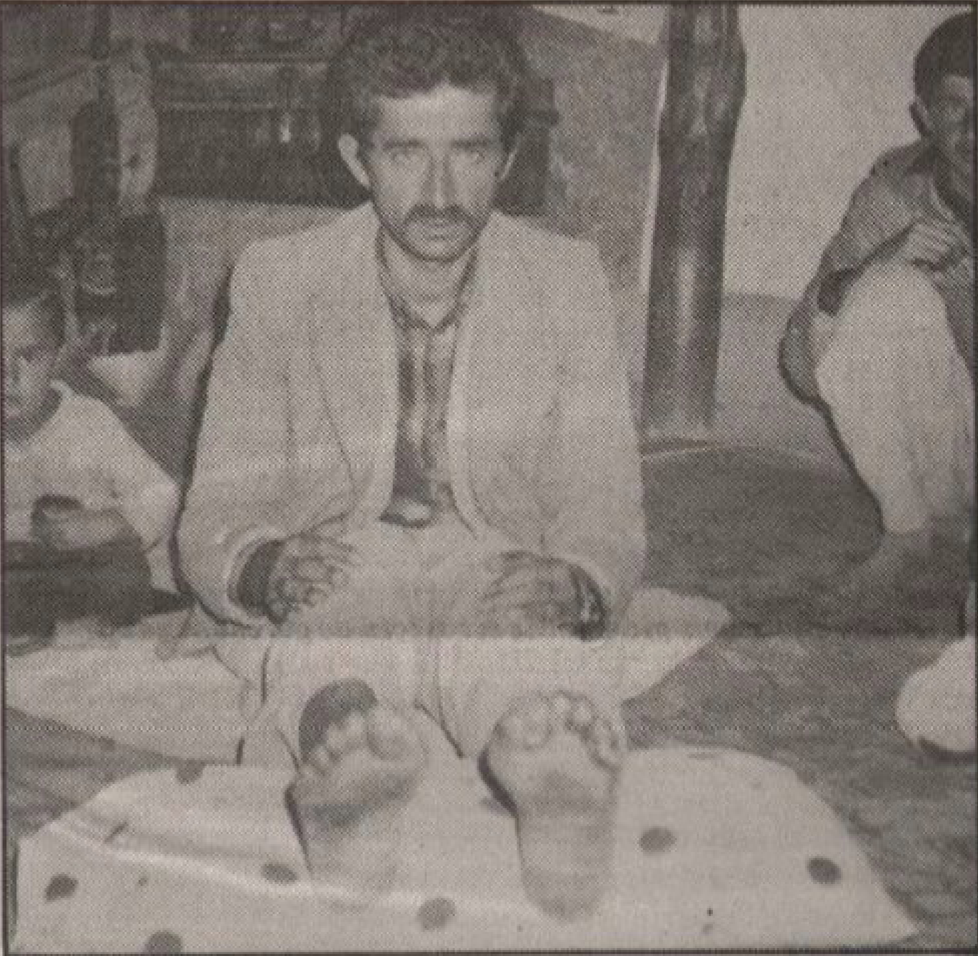
"Sol ayağımın tüm tırnakları düşmüş, ben bunların hepsinin fotoğrafını çektim. Başımdan geçenleri de savcıya anlattım. Ama buna rağmen savcı dava açmadı. Korktuğum için doktora gitmedim. 45 gün geçti halen yürüyemiyorum. Bütün bu işkenceler keyfi olarak yapıldı bana."

Hüseyin Ateş'in köyü olan Marufan 60 haneli bir köy. Köyde 24 korucu var. Diğerleri korucu olmayı kabul etmemişler. Köy de ikiye ayrılmış durumda; bir korucu mahallesi, bir de yurtseverler mahallesi. İki mahalle arasında da askerler konuşlanmış, yurtseverlerin mahallesini askerler düşman olarak ilan etmişler. Bunlara sürekli baskı yapılıyor. Evleri defalarca ateşe verilmişti. En sonunda da mahallenin etrafını mayınlamışlar. Mayınlara hayvanların çarpıp parçalanmadığı gün yok gibi. Bunca korkunç baskıya rağmen yurtseverler korucu olmayı kabullenmiyorlar.

Seyranan (Baştepe) köyünden Salih Yılmaz anlatıyor:

"13 Ocak 1991 günü, Ömer Lütfü Mor komutasındaki iki tim asker beni evimden zorla aldılar. Bilîcan karakoluna götürerek bir çadıra bağladılar. (Burada H. Ateş'in anlattıklarına benzer açıklamalar yapıyor, bn.)... *Yakalandığımın 3. günü 4 jandarma gece karanlığında bulunduğum çadıra girerek önce dövmeye başladılar, daha sonra ağzıma zorla sigara sokarak beni tütün yemeye zorladılar. Tütünü çiğneyebilecek durumda değildim. Bunun üzerine askerler beni bayıltıncaya kadar dövdüler. Üsteğmen her gün çadırımıza girerek konuşmamızı, aksi halde ölünceye kadar bu durumda bırakacağını söylüyordu. Konuşacaktık belki ama, bize yöneltilen suçlamayı bilmiyorduk ki!*

"İki ay Çolamerg Devlet Hastanesi'nde yattım. Ayak tırnaklarımın çoğu düştü, yürüyemiyorum. On nüfusu geçindirmekle yükümlüyüm ve benden başka çalışan da yok."

Salih Yılmaz'ın tedaviden sonraki hali — Foto: Berxwedan

Bunca işkencenin nedeni ve gerekçesi ise, PKK'lilere tütün verildiği iddiasıdır. Tütüncülük yöre halkının geçim kaynaklarından biridir. Salih Yılmaz, kendi köylerinden Şîva Rojan (Çınarlı) köyüne bir katır yükü tütün götürürken yolda askerlerin döşediği mayına çarpan katır havaya uçar, Salih de yaralanır. Bunun üzerine olayı duyan askerler, *"Tütünü PKK'lilere götürüyordun"* diyerek onu suçlarlar.

Ayrıca bölge boşaltılmış durumda. Bir daha kimse gelmesin diye bölgede mayınlanmış bulunan köyler ise şunlardır: Sîrkuj (Kinik), Canmedan (Kandilli), Berçeman (Karasu), Şîva Kovan (Pınarlı), Hêlalan (Küçük Mahalle), Mîrkaniş, Xirabê (Tek ev).

Bunlar tümden insansızlaştırılarak etrafı mayınlanan köyler. Öte yandan boşaltılmayan ve koruculuğu kabul etmemiş çok sayıda köyün de etrafı tümden mayınlanmış. Şimdiye kadar yüzlerce katır, at, koyun, keçi vb. hayvan mayınlara çarparak telef olmuştur. Devletten yana olmayan köylülerin tarlaları bile mayınlanıyor. Teslimiyeti kabul etmeyen köylülerin can güvenliği de yok. Çünkü devlet, koruculuğu kabul etmeyenlere de artık PKK'li gözüyle bakıyor. Yurtsever köylüler de, gördükleri onca işkence ve baskıya rağmen, artık nereden inceyse oradan kopsun diyerek, sömürgecilere meydan okuyorlar.

AMED

Meledî, Erzingan ve Amed cezaevlerindeki açlık grevleri sona erdi

Cezaevi yönetimlerinin son aylarda tutuklu ve hükümlüler üzerinde baskıları arttırması ve kazanılmış hakları gaspetmeye kalkışması ya da Erzingan'da olduğu gibi, tutuklu kişileri yeniden işkence ve soruşturmaya tabi tutmak istemesi gibi nedenlerle Meledî, Erzingan ve daha sonra da Amed cezaevinde başlatılan açlık grevleri sona erdi.

Meledî E-Tipi Cezaevi'nde 11 Mart'ta açlık grevine başlayan devrimci tutuklular, *"Hangi gerekçeyle olursa olsun, kazanılmış haklarımızın gaspına asla izin vermeyeceğiz"* diyerek kararlı bir direniş sürdürdüler. Bu direniş dışarıda da çeşitli biçimlerde destek gördü. Örneğin, Meledî ile dayanışma amacıyla Adana HEP binasında da tutuklu yakınları açlık grevine başladılar. Birçok demokratik kitle kuruluşu da bu eylemlere destek sunmaktan geri kalmadı.

27 Mart'ta İHD temsilcileri ile SP ve HEP gibi bazı siyasi parti yöneticilerinden oluşan bir heyet, hem cezaevi yöneticileri hem de tutuklu temsilcileriyle görüştü. Görüşmeler sonucunda, tutukluların daha önce öne sürdükleri 21 maddelik isteklerinin kabul edilmesi üzerine açlık grevi sona erdirildi.

Amed cezaevinde de, Kürdistan'daki sömürgeci uygulama ve katliamları protesto ve Meledî ile Erzingan eylemleriyle dayanışma amacıyla başlatılan açlık grevi 25 Mart'ta sonuçlandırıldı. HEP'in Amed'de yaptığı Newroz gecesinin ertesi günü HEP binasında, cezaevleriyle dayanışma amacıyla açlık grevi başlatılacağı duyurulmuştu. Ertesi gün açlık grevine HEP binasında başlandı, ancak cezaevindeki eylemin sonuçlandığı haberi alınınca aynı gün dışardaki açlık grevi de durduruldu.

Erzingan Özel-Tip Cezaevi'nde de, PKK davasından tutuklu **Ömer Oltu** ve **Kerem Yüksel**'in, cezaevinden alınarak Muş Emniyetinde yeniden sorguya çekilmek istenmesi üzerine başlayan direniş, günlerce süren ayaklanmalardan sonra açlık grevine dönüşmüştü. Açlık grevi sürerken de tutuklularla sömürgeci güvenlik güçleri arasında hemen her gün çatışmalar yaşandı. Zor kullanarak alınmak istenen iki tutukluyu arkadaşları teslim etmemek için barikatlar kurup günlerce direndiler. Bu arada tutuklulardan çok sayıda yaralanan olduğu bildirildi.

Erzingan'da son durumun ne olduğu kesin olarak henüz öğrenilememekle birlikte, açlık grevinin orada da sonuçlandığı yolunda haberler alınmaktadır.

Sömürgecilerin baskı uygulamalarına maruz kalan yurtseverler anlatıyor

9 Ocak 1991'de Kurtalan Jandarma Karakolu'nda gözaltına alındım. Ertesi gün Siirt Jandarma Alay Komutanlığı'na sevk edildim. Orada bir müddet gözaltında kaldıktan sonra, kendilerinin hazırlamış oldukları ifadeyi gözü kapalı bir şekilde imzalamamı istediler. Ben, imzalamayacağımı söyleyince, işkenceye tabi tutuldum. Zorla imzalattıktan sonra savcıya sevk ettiler.

Bende işkence yapıldığına dair izler vardı. Savcılığa, beni doktora sevk etmeleri için dilekçe verdim. Savcı, dilekçemi kabul etmeyip beni azarladı. Ve başımızdaki astsubay orada bana tokat attı.

Beni cezaevine götürdükten sonra, Siirt Kapalı Cezaevi'ne, yine Adli Tıp Doktoru'na sevkimin yapılmasını dilekçe ile talep ettim.

Cezaevi müdürü o dilekçeyi kabul etmedi. Bana bağırıp çağırdı. Sonra ben de, *"Beni doktora sevk etmezseniz, bunu, bütün basına ileteceğim"* dedim.

Bunun üzerine beni cezaevi doktoruna gösterdiler. Cezaevi doktoru da, *"İşkence izine rastlanmadı"* diye rapor verdi. Oysa halen de vücudumda işkence izleri mevcuttur. Mahkeme tarafından takipsizlik kararı iletildi. Bu arada ben de mahkeme tarafından suçsuz bulunarak beraat ettim.

Ben, 1988 yılının Ocak ayında yakalanarak Haziran ayına kadar cezaevinde kaldım. Yine 1988'in Kasım ayında yakalandım. 1989 Şubat ayından Mayıs ayına kadar tutuklu kaldım. 1989'un Eylül ayında yakalanarak Kurtalan Jandarma Bölük Komutanı Yüzbaşı Naci Ünal tarafından ölümle tehdit edildim.

Bana, *"Bir assubaya eroin veya esrar verip, senin evine atıp, seni eroinci olarak yakalatacağız. Ya bize muhbirlik yapacaksın ya da bunu sana yapacağız"* dediler. Aynı dönemlerde Kurtalan Emniyet Amiri beni yine ölümle tehdit edip, *"Ya bize muhbirlik yaparsın veya buradan göç edip gidersin veyahut ölürsün"* dedi.

Yine 1990 yılının Ocak ayında 13 gün gözaltına alındım. 1990 Mart ayında cezaevine atıldım. Eylül ayında tahliye edildim. 1991 Ocak ayında gözaltına alındım ve onbeş güne yakın kaldıktan sonra serbest bırakıldım.

Tabii ki her seferinde gözaltına alındığımda devamlı işkence ve insanlıkdışı muamelelerle karşılaştım.

M. Ali Tigü, 12 Mart 1991 / Kurtalan

Siirt Emniyet Müdürlüğü'ne,

Kardeşim olan **Mücahit İlten** 7 Mart 1991 gecesi gözaltına alınmıştır. Kendisi gözaltına alınırken kullanmış olduğu 07 AT 490 plakalı taksimize de el konulmuştur. Arabanın nerede olduğunu bilmiyoruz. Araba ailece hepimize aittir, bir çok işte bize lazım olmaktadır. Hariçten aldığımız haberlere göre arabamız emniyet görevlileri tarafından kullanılmaktadır, hatta dün akşam üstü Kurtalan-Soğuksu köyünde görülmüştür.

Sizlerden istirhamım arabamızın bize iadesidir.

Gerekenin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Aziz İlten, 12 Mart 1991, Çattepe Köyü / Kurtalan - Siirt

Not: Araba verilmedi. 2-3 gün sonra bırakılacaklar denildi.

Siirt İnsan Hakları Derneği Şube Başkanlığı'na,

7 Mart 1991 akşamı evimize asker ve siyasi resmi polisler tarafından baskın düzenlendi. Bir anda evin içi doldu. Ayakkabılarıyla eve girdiler. Ayaklarıyla herşeyimizi çiğnediler. Halılarımızla ayakkabılarını temizliyorlardı. Eve karakol kuruldu. Evin içini alt üst ettiler. Bize hakaret ettiler.

a) Çocukları okula bırakmadılar, b) Sobayı yakmamıza müsaade etmediler, c) Su dahi içmemize izin vermediler, d) Tuvalete çıkmamıza izin vermediler, e) Hepimizi bir odaya topladılar, ışığı yakmamıza müsaade etmediler, f) Bize bağırıp hakaret ediyorlardı.

Ertesi gün öğleye doğru kadınların eve saldırması ve insan hakları heyetinin eve geleceklerini haber almaları üzerine evi terk ettiler. Bugün Cumhuriyet Savcılığı'na yaptığım başvuru sonucu ayın 28'ine kadar eşimi gözaltında bulundurma izni verildiğini öğrendim. Hangi sabit delillere dayanarak, gözaltına alındı ve bu kadar süre özgürlüğünden mahrum edilecek?

Durumu bilgilerinize sunuyorum.

Saadet Akkan, 11 Mart 1991 / Siirt

Siirt İnsan Hakları Derneği Şube Başkanlığı'na,

Eşim **Şükrü**, kayınlarım **Bilal** ve **Sedat Kaya** evimize yapılan baskın sonucu 7 Mart 1991 gecesi gözaltına alındılar. Evim alt üst edildi. Bilal 1976 doğumlu. Kayınım **Şevket** 8 yaşında. Üç saat boyunca yüzü duvara dönük şekilde bekletildi. Bize ağıza alınamayacak küfürleri sıraladılar. Çocuklarımı uyutmadılar. Beni, üç günlük bebeğimi ve eltim olan **Çiçek** ile 8 aylık bebeğini sabaha kadar kapıda soğukta beklettiler. Ayakkabılarıyla evimize girdiler. Evimi pislik ve çamur içinde bıraktılar. Müdahale ettiğim an üzerime saldırdılar. Beni dövmeye kalkıştılar. Üç günlük çocuğum için adını "Hewar" mı, "Botan" mı koydunuz diyerek benimle alay etmeye çalışıyorlardı. 8 yaşındaki Şevket'e, *"sen şimdi bizimle konuşmuyorsun, büyüdüğünde başımıza bela olacaksın"* dediler. Evimde karakol kuruldu. Ertesi gün 11.00'e kadar bu durum sürdü. İHD heyetinin eve geleceğini öğrenmeleri üzerine evi terk ettiler. Evimize gelenleri ve beni emniyete götürmeye kalkıştılar.

Durumu tarafınıza iletiyorum.

Emine Kaya, 11 Mart 1991, Sakarya Mahallesi / Siirt

KÜRDİSTAN SERÎHILDANI BÜYÜYOR, TC ZOR DURUMDA

Baştarafı 1. sayfada

tan'ın Kuzey ve Güney parçalarında halk tam bir isyanı yaşıyor, serîhildan tüm Kürdistan'a yayılarak büyüyor. Bu durum en çok TC'yi ve bölgede TC'ye dayalı olarak politika yürütmek isteyen güçleri zorluyor. TC diplomasisi gelişmeleri önleyebilmek ve mevcut durumda sömürgeci varlığını ayakta tutabilmek için her türlü çabayı harcıyor, binbir türlü görüntüye girmekten geri kalmıyor. Bunların şöyle bir gözden geçirilmesiyle öğretici siyasal sonuçların ortaya çıkacağı anlaşılıyor.

21 Mart 1991 - Cizîra Botan: Newroz direniştir. *Foto: Berxwedan*

Kürdistan'da halk isyan halinde

ABD ile Saddam rejimi arasında ateşkes sağlandığı gün, Şubat ayının son günü Şirnex'te binlerce insan yürüyüş yaptı, sömürgeci Türk ordu birlikleri ile çatışmalar oldu. Newroz ayına girişle Şirnex'te başlayan "Serîhildana geli", peşi sıra Hezex, Kerboran, Hezo, Farqîn ve Nisêbîn gibi birçok şehir ve kasabaya yayıldı. Buralarda onbinlerce insanın katıldığı gösteriler oldu, yüzlerce tutuklu, yaralı ve ölü ortaya çıktı, sömürgeci Türk devletine ait çok sayıda kurum ve kuruluş tahrip edildi. "Özel tim" adı verilen Türk ordu birlikleri, silahsız halk kitleleri üzerine her yerde yaylım ateşi açtı, her yerde kitleler kurşunun üzerine göğüslerini siper yaparak ve "Bijî PKK", "Bijî Kurdistan", "Bijî Serok APO" sloganları atarak yürüdü. Şirnex'te başlayan serîhildan, bu biçimde yayılarak Newroz'da tüm Kürdistan'ı ve Kürtlerin yaşadığı her yeri kapsamı içine aldı. Cizîra Botan'dan İstanbul'a, Adana'dan, İzmir'e kadar her yerde yaygın kitle gösterileri yapıldı, ulusal kurtuluşçu sloganlar atıldı, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK)'nin bayrakları taşındı ve kalelere dikildi. Kuzey Batı Kürdistan'da gelişen bu mücadele, Kürdistan ulusal hareketinin motorudur ve tüm parçalardaki Kürt halkını mücadeleye çeken, seferber eden temel dinamiktir.

Saddam rejimi ile ABD arasındaki ateşkesten sonra Irak'ta ne olacağı büyük bir merak konusuydu. Ancak bu merak fazla sürmedi, güneyden Arap kitlelerinin Şiilik temelindeki ayaklanması ile kuzeyden Kürt halkının ayaklanması ve kurtuluş mücadelesi, ortaya çıkan elverişli koşullara dayanarak hızla gelişim gösterdi. Böylece Irak'ta bir halk devrimi gündeme geldi. Saddam rejimi, Bağdat'ı korumak için güçlerini toparlayınca ayaklanma hareketi daha da yayıldı. Bir aydan beri bu temelde Irak'ta bir iç savaş sürmektedir. Güneyde Arap halkının direnişinin ne kadar geliştiği kesin belli olmasa da, Güney Kürdistan'ın tümünden Saddam kuvvetlerinin kovulmuş olduğu ve iradenin Kürt halk kitlelerinin elinde bulunduğu kesindir. Çeşitli haber ajansları ve mücadeleyi yürüten tüm siyasal örgütlerin temsilcileri bunu açıklamış bulunmaktadır. Bu temelde mücadele sürmektedir. Güney Kürdistan'daki uzun mücadele tarihi içinde iradenin bu düzeyde Kürtlerin eline geçmesi ilk kez gerçekleşmektedir. Bir de bu, Kürdistan'ın büyük parçası olan Kuzey-Batı'dan yaygın bir destek alınca, Kürdistan'ın iki parçasında birbirine paralel halk isyanının, ayaklanmasının geliştiği dikkate alınınca bu durumun anlamı ve önemi çok iyi anlaşılır olmaktadır.

Körfez krizi ile Ortadoğu'da başlayan yeni süreçte Kürdistan'ın değişik parçalarındaki örgütler arasında da yeni bir diyalog ve ilişki düzeni başladı. Ortaya çıkan durum ulusal hareketin birliğini dayatıyordu, çeşitli örgütler arasındaki ilişkiler Kürdistan Ulusal Kongresi'nin toplanması doğrultusunda önemli gelişmelerin meydana gelmesini sağladı. Bu yönlü görüşmeler ve hazırlık çalışmaları epeyce ilerledi. Kürdistan'ın Kuzey ve Güney parçalarındaki serîhildanlarla birlikte Ulusal Kongre doğrultusunda sağlanan bu gelişmeler Kürdistan ulusal hareketini ileri bir düzeye getirdi ve Kürdistan sorununun çözümünü uluslararası siyasal ortama iyice dayattı. Bu, Kürdistan'ın bir bölgesel devrim odağı haline gelmesidir ve bütün siyasal güçler böyle bir gelişmenin ağır etkisi altındadır.

Bütün bunları, Kürdistan'da yaşanan gelişmeleri belirtmek ve tahlil etmek için söylemiyoruz. Bunlarla sadece Kürdistan'ı egemenlik altında tutan sömürgeci güçlerin ve özellikle Türk devletinin nasıl bir zorlanma ile karşı karşıya bulunduğunu göstermek istiyoruz. Bu gelişmeler karşısında en çok zorlanan güç, faşist-sömürgeci Türk rejimidir. TC'nin "Kürtçeye serbestlik yasası", Newroz'un bir "Türk bayramı" olarak ilan edilmesi, anayasa değişikliği gibi son manevraları tamamen bu gelişmelerle bağlantı içindedir. Özellikle Türk diplomasisinin son çabaları bütünüyle buna bağlı olarak gelişmektedir. Bazıları, bunun için, ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi veya TC'nin politika değişiklikleri yapması diyorlar. Elbette bölge ve dünya devletleriyle geliştirilen yoğun görüşmelerin ekonomik yönü de var, çünkü TC ekonomik iflas halindedir ve Körfez'deki gelişmelerden en büyük ekonomik zararı gören devlet durumundadır. Fakat görüşmelerin esas yönü ekonomik değil, siyasaldır; tamamen Kürdistan'daki siyasal gelişmelere bağlantılıdır ve TC adeta yeni kurulmakta olan bir devlet gibi sınırlarını dünyaya kabul ettirme çabası içindedir. Bu, onun sömürgeci varlığını koruma ve mevcut gelişmeler karşısında bu varlığı ayakta tutabilme çabasıdır.

TC'nin İran ve Suriye ile görüşmeleri

Körfez krizi başlayıp Irak ile Kürdistan üzerindeki ittifakını kaybedince TC, bütün gücüyle İran ve Suriye'de olup bitenleri öğrenmeye ve bu devletlerle ilişkilerini güçlendirerek Kürdistan üzerindeki denetimi korumaya çalıştı. Kriz ve savaş boyunca TC yetkililerinin Ortadoğu ve Avrupa ülkelerine ve ABD'ye yönelik seferleri yaşandı. Diplomatlarının biri gitti, diğeri döndü. Aynı durum ateşkesi takiben de devam etti. Bunların hepsinin özü, Kürdistan'daki ulusal kurtuluşçu gelişmeleri engellemek için yürütülen çabalar olmasıydı.

Ateşkesten sonra Türkiye, İran ve Suriye devletleri arasında en üst düzeyde görüşmeler yapıldı. İran Cumhurbaşkanı Yardımcısı 8 Mart'ta Şam'daydı, 9 Mart'ta ise Ankara'yı ziyaret etti. Suriye Dışişleri Bakanı 18-19 Mart tarihinde Ankara'da Türk yetkilileri ile bir dizi görüşmelerde bulundu. Daha önce de Türkiye Cumhurbaşkanı ve Dışişleri Bakanı ayrı ayrı Suriye'ye gitmişlerdi. Bu son görüşmeler, özellikle Irak'ta kitle ayaklanmalarının geliştiği ve Kuzey-Batı Kürdistan'da da yaygın kitle gösterilerinin geliştiği bir döneme rastlıyordu. Bu nedenle, görüşmelerin ana noktasının Kürdistan sorunu olduğu kuşkusuzdu. Gerçi İran-Suriye görüşmelerinde Körfez'in güvenliği ve Türkiye-Suriye görüşmelerinde suların paylaşımı gibi sorunların görüşüldüğü açıklandı ve elbette bunlar da görüşülmüştü, ama esas görüşme gündeminin Kürdistan sorunu ve Kürdistan üzerindeki denetimin sürdürülmesi olduğu şüphesizdi. Kürdistan'daki gelişmeler sömürgeci devletleri telaşa düşürmüştü. Bir yanda Saddam rejimi var ve hepsi de Saddam'ın yıkılmasını istiyor; ancak, Saddam'ı yıkacak en önemli güçlerden biri ve başta geleni Kürtler, bu durumda Saddam'ı yıkma hareketi Kürt sorununun çözümünü dayatmakta ve Kürdistan ulusal hareketini güçlendirmektedir. Bu da mevcut devletler için en olumsuz gelişme olmaktadır. Bundan en çok zarar gören ve en az manevra olanağına sahip bulunan ise Türk devletidir.

Kürdistan'daki gelişmeler ve bunun ulusal kurtuluş sorununun çözümünü her geçen gün daha çok dayatması sömürgeci devletleri iyice zorlamaktadır. Bu konuda en çok manevra olanağına sahip olan Suriye'dir, ancak o da Güney Kürdistan'daki Irak egemenliği çerçevesinde Arap milliyetçiliği gereği soruna bir türlü doğru ve yeterli yaklaşamamaktadır. İran İslam Devrimi, her konuda ileri düzeyde bir radikalizme sahip olmasına rağmen, ulusal sorunda en tutucu ve şoven bir milliyetçiliği esas almaktadır; çünkü, Doğu Kürdistan üzerinde sömürgeci bir güç olarak bulunmakta ve sömürgeciliği yaşatmak istemektedir. Bu güçler, Türkiye ile çelişkileri olsa ve Saddam rejimini yıkmak isteseler de, Kürdistan ulusal kurtuluş ve birlik hareketinin gelişmemesi için kendi aralarında ittifak yapabilmektedirler. Elbette sorun en çok Türk devletini ilgilendirmektedir, çünkü Kürdistan'ın yarısı üzerinde egemen sömürgeci güç odur. Bu nedenle, İran ve Suriye devletlerinin Kürtleri desteklememesi için elinden gelen her türlü çabayı harcamakta ve her türlü tavizi vermektedir. Körfez krizi ile yaşanan gelişmelerin Kürdistan ulusal hareketini güçlendirmesi Türk devletini büyük bir korku ve telaş içine sokmuş, izlediği ABD uşaklığı politikası bölgeden iyice tecrit olmasını doğurmuştur. Türk diplomasisinin bölgeye yönelik çabaları işte bu durumu aşmak içindir.

Nitekim TC, bu kapsamda Libya ile bozulan ilişkilerini düzeltmek ve Libya'nın kendisine karşı Kürtleri desteklemesini engellemek için yoğun çaba içine girmiş bulunmaktadır. Özal, her fırsatta Kaddafi ile telefon görüşmesi yapmaktadır. Türk Dışişleri Bakanı, 22-24 Mart tarihlerinde Libya'ya gitmiş, Körfez savaşında kendilerini açıkça suçlayan Kaddafi'yi yatıştırma çabası içine girmiştir. TC'nin Libya'ya yönelik bu ziyareti ile bölgedeki benzer ziyaretlerinin tümünü esas olarak Kürdistan'daki gelişmeler kapsamında ve bu gelişmeleri engelleme çabası olarak değerlendirmek gerekir.

TC umudunu Talabani'ye mi bağladı?

TC Başkanı sıfatıyla Sovyetler Birliği'ne giderken Özal, bir hafta önce Talabani ile görüştüklerini açıkladı. Talabani liderliğinde Güney Kürdistanlı bir heyet Ankara'ya gitmiş ve orada görüşmüşler. Olay, uluslararası alanda geniş yankı uyandırdı. Görüşme üzerine taraflar farklı açıklamalar yaptılar, ancak görünen kadarıyla görüşmeden memnun olduklarını belirtmekten de geri kalmadılar.

Bu durum, ana özellikleriyle ve kısaca nasıl değerlendirilebilir?

Her şeyden önce, bu olayı da, yukarda belirttiğimiz Kürdistan'daki gelişmeler çerçevesinde değerlendirmek gerekir. Yani, istenilerek yapılan bir şey olmaktan çok, Kürdistan'da yaşanan gelişmelerin bir zorlaması olarak ortaya çıkmaktadır. Özellikle Türkiye açısından durum tamamen böyledir. Bu nedenle, Türkiye için bir reform veya iyiniyet yaklaşımı biçiminde olayı yorumlamak doğru değildir.

Bazı çevreler bu olayı, ilk kez olan ve Türkiye'deki politika değişikliği sonucunda ortaya çıkan bir olay olarak görmekte ve böyle göstermeye çalışmaktadırlar. Peşinen böylesi sonuçlara varmak doğru değildir. Bir kez, TC'nin Güney Kürdistanlı çeşitli güçlerle ilişkileri ve görüşmeleri yeni değildir. Ve bu güçler de aynı güçlerdir. TC, otuz yıldan beri çeşitli zamanlarda bu güçlerle şu ya da bu oranda gizli ilişki içinde olmuş ve Kuzey-Batı Kürdistan'da ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesini bu ilişkiye de dayanarak engellemeyi esas almıştır. Dr. Şıvan ve Sait Elçi hareketleri bunun birer örneğidir, PKK'ye karşı da bunun somut ve çok kapsamlı örnekleri görülmüştür. Şimdiki durumun geçmişten farkı, gizliliğin biraz ortadan kaldırılması ve olaya biraz siyasal görüntü verilmesidir. Bu da tamamen Kürdistan'daki gelişmelerin ve PKK önderliğinde ulusal kurtuluş hareketinin dayatmasının bir sonucudur.

TC'nin politika değişikliği meselesine gelince, bu durum şimdiye kadarki görünümüyle tam bir aldatmacadır. TC'nin herhangi ciddi bir politika değişikliği yoktur, yaptığı işlerde dürüst ve samimi değildir. Olayı böyle gösterenler, bunu "Kürtçe yasası" ve Newroz bayramı gibi olaylara bağlıyorlar ve burdan yola çıkarak TC'nin "Kürt sorununda içte ve dışta politika değişikliği yaptığını" söylüyorlar. Bunun gerçekleri çarpıtma olduğu ve TC'nin gerçek yüzünü gizlemeyi amaçladığı açıktır. Bunlar, gerçekte bir politika değişikliği olmamakta, tersine uygulanmakta olan özel savaş politikasının değişik taktikleri olmaktadır. Nitekim, TC'nin Kürdistan'da uyguladığı her türlü baskı ve katliamla, silahsız halk kitleleri üzerine yaylım ateşleri açılmasıyla birlikte yürütülmektedir. En son Şirnex, Hezex, Kerboran ve Farqîn olayları ve New-

roz'da Nisêbîn'de düzenlenen katliam bunun açık örnekleri olmaktadır. TC'nin politika değiştirdiğini söyleyenler, bu olayları ve düzenlenen katliamları adeta görmezden gelmektedirler.

Körfez krizinin başından itibaren TC'nin yaptığı açıklama şu olmuştur: Irak'ın kuzeyinde bağımsız bir Kürt devletinin kurulmasına izin vermeyiz! Bu çerçevede Türk ordusunun Musul ve Kerkük'e nasıl gireceğinin planları yapılmış, bu konu tüm çevreler tarafından yoğun olarak tartışılmış ve 300 bine yakın ordu gücü Botan'a yığılmıştır. Hatta NATO'dan bile yardım istenerek Çevik Kuvvet birlikleri bu alana getirilmiştir. Ancak, tam da Güney Kürdistan'da Saddam kuvvetleri yok olunca ve yönetim Kürtlerin eline geçince Türk ordusunun bu alana girmesinden söz bile edilmez olmuş, ama bunun yerine TC'nin Talabani başkanlığındaki bir heyetle görüşmesi gerçekleşmiştir. Bundan iki önemli sonuç ortaya çıkar: Birincisi, Türk ordusunun Musul ve Kerkük'e gireceği sözleri tam bir yaygara ve gözdağı verme girişimi olmaktadır. Türk ordusu Kuzey-Batı Kürdistan'da egemenliğini sürdüremezken, bir de Güney'e girmesi mümkün değildir, buna gücünün yetmediği açıkça ortaya çıkmıştır. Eğer böyle değilse, Güney Kürdistan'da Kürt ayaklanması bu kadar gelişirken neden müdahale edemiyor, peki daha neyi bekliyor? Belli ki buna gücü yetmiyor. İkincisi ise, Türk ordusunun Musul ve Kerkük'e girmesi ile TC'nin Talabani ile görüşmesinin TC açısından amaç ve işlevinin aynı olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Yani, TC'nin Talabani ile görüşmesi, onun Kürtlerin haklarına iyi niyetle yaklaşmasını değil, tersine çözüm dayatan Kürdistan ulusal hareketinin tasfiyesini amaçlamaktadır. "Askeri müdahalede bulunur ve devlet kurulmasına izin vermem" derken ortaya görüşmenin çıkması, bu iki olayın aynı amaçlı olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Dikkat edelim; Kürdistan'ın Kuzey ve Güney parçalarında halk ayaklanma halinde, değişik parçalardaki örgütler arasında ilişki ve ittifak gelişiyor ve ulusal birliğin bir Ulusal Kongre'de sağlanması gündeme geliyor, Kürdistan ulusal sorunu uluslararası kamuoyunda çok yaygın bir şekilde tartışılıyor; işte böyle bir ortamda Talabani ile görüşen TC bununla, halk ayaklanmalarını pasifize etmek, Ulusal Kongre'de birlik yaratma çalışmalarını engellemek ve uluslararası kamuoyunu aldatmak istiyor. Nitekim tartışmanın en çok PKK üzerinde yoğunlaştığını kendileri söylüyorlar. MİT güdümündeki basın Kürt örgütleri arasında çelişki ve çatışma yaratabilmek için her türlü çabayı harcıyor, her türlü yalanı yazmaktan geri kalmıyor. Burada izledikleri tek amaç var: PKK'yi tecrit ve tasfiye edebilmek. TC'nin bütün girişimleri bu nokta üzerinde yoğunlaşıyor. Bu gerçek üzerinde dikkatleri yoğunlaştırmak, doğru tutum ve çalışmalarla bu oyunu bozmak gerekiyor. Kaldı ki bu basit bir oyundur, biraz dikkatli hareket edilirse TC'nin tüm girişimleri rahatlıkla kendi aleyhine döndürülebilir.

Talabani liderliğindeki Güney Kürdistanlı güçler, PKK'nin geliştirdiği mücadeleyi ve Ulusal Kongre çalışmalarını adeta bir şantaj olarak kullanıp, bundan yararlanarak TC ve diğer güçlerle ilişkilerini geliştirmek istiyorlar. Basit faydacı ve şantajcı bir politika oluyor bu. Elbette çeşitli güçler kendi ilişkilerini istedikleri gibi kendileri geliştirirler. Ancak, başka örgütler aleyhine sömürgecilikle girilecek ilişkiler çok tehlikelidir. Böylesi ilişki, her şeyden önce sahiplerini yakar. Bütün güçler ilişkilerinde buna dikkat etmek zorundadırlar. Tüm yurtsever güçler ve halk kitleleri bu durumu dikkatle izlemeli ve olayların doğru değerlendirilmesine ulaşıp gereken tavrı zamanında koyabilmelidirler. Zira sömürgeciliğin umudu ve uzantısı olmak halkımız tarafından her zaman lanetlenmiştir ve de lanetlenecektir.

Türk-Sovyet ilişkileri

TC Başkanı sıfatıyla Özal, 11 Mart tarihinde Sovyetler Birliği'ne giderek, Moskova, Ukrayna, Kazakistan ve Azerbaycan'da yetkililerle görüşmeler yaptı. Günlük Türk basınının yazdıklarına göre, bir TC Cumhurbaşkanının 20 yıl aradan sonra ilk gezisi oluyormuş bu. Aynı zamanda, hala kuruluş aşamasındaki TC ile Sovyetler Birliği'nin 16 Mart 1921 tarihli ilk antlaşmalarının yıldönümüne rastlamış. Yine Özal'ın Sovyetler Birliği ziyareti çok başarılı geçmiş, Özal ile Gorbaçov birbirlerinden çok hoşlanmışlar, birbirlerine "ne kadar sempatik ve akıllı adam" diyerek iltifatta bulunmuşlar. Ve en önemlisi de Özal, 1987 yılında yaptığı Moskova gezisinde Gorbaçov ile görüşememenin, daha doğrusu Gorbaçov tarafından kabul edilmemenin acısını bu sefer çıkarmış!

Yine Türk basınının yazdıklarına göre, Türk ve Sovyet yetkilileri arasında, iyi komşuluk ve işbirliği, ekonomik, ticari, bilimsel ve teknik işbirliği konularında üç temel anlaşma imzalanmış. Bu temelde Türk-Sovyet ilişkileri ve özellikle ekonomik ilişkileri hızla gelişecekmiş. Yaklaşık iki milyar dolar olan yıllık ticaret hacmi kısa sürede birkaç kat artacakmış. Bunlar belli ölçüde doğru olabilir ve Türkiye ile Sovyetler birliği arasındaki ekonomik ilişkiler biraz gelişebilir. Zira Sovyetler Birliği, ekonomik bunalım içinde olduğunu hatırladığı 1987 yılından sonra dünyanın çeşitli devletleriyle ekonomik ilişkilerini geliştirmektedir. Buna bağlı olarak TC ile ekonomik ilişkilerinin geliştiği de bir gerçektir. Ancak Özal'ın Sovyetler Birliği gezisinin ana noktası bu değildir; ekonomik ilişkileri geliştirmek temel etkenlerden biridir, fakat siyasal durum çok daha önde gelen bir temel etken olmaktadır. Özal'ın bu gezisini de Ortadoğu ve Kürdistan'da yaşanan gelişmeler çerçevesinde değerlendirmek en doğrusudur.

Nitekim, fazla istekli olmasalar ve öne çıkarmasalar da, bazı Türk gazeteleri de bu konuya yer vermektedir. Örneğin, 15-21 Mart tarihli Cumhuriyet Hafta gazetesi şöyle yazmaktadır: *"Savaş sonrası gelişmelerin Ortadoğu'daki istikrarsızlığı sürekli kılması olasılığının, Müslüman ve Kürt nüfusa sahip SSCB'de yarattığı kaygı, iki ülkenin Ortadoğu'daki gelişmeler konusunda temas ve işbirliğini artırma yönündeki eğilimini ortaya çıkardı."* İşte Özal'ın Sovyetler Birliği gezisinin özü budur. Bu gezide TC, Sovyetler Birliği'ni sadece Ortadoğu'daki çıkarları ve sahip olduğu müslüman nüfusla değil, bunlarla birlikte Sovyetler'de yaşayan Kürtlerle de uyarmakta ve adeta tehdit etmektedir. TC'nin bütün amacı, Sovyetler Birliği'nin gelişen Kürt ayaklanmasına karşı duyarsızlığını sağlamak ve Kürdistan ulusal kurtuluş hareketiyle herhangi bir ilişkisini engellemektir. Bunun için ekonomik çıkarları, komşuluğu, Sovyetler'deki müslüman nüfusu ve aynı zamanda orada bulunan Kürtler'i birer şantaj aracı olarak kullanmaktadır. Sovyetler'e şunu söylemek istemektedir: Eğer Kürtlerle ilişki kurar ve Kürtler'in haklarını savunmak gibi bir pozisyona girerseniz, biz de sizdeki müslüman nüfusla ilgileniriz, ayrıca sizde de Kürtler var ve böyle bir durum sizin çıkarınıza da değildir. Zaten Sovyetler Birliği'nin başı da bugün en çok uluslar sorunu ile derttedir. Başı uluslar sorunu ile dertte olan iki devlet, TC ve SSCB, karşılıklı olarak bu sorunlarla ilgilenmeme ve birbirlerini destekleme konusunda anlaşmaktadır. "Gelişen Türk-Sovyet ilişkileri" denen şeyin özü işte budur. Aynı dertten muzdarip olan iki güç adeta birbirine sarılmaktadır. Çok açık ki, bu durum en kötü bir gericiliktir, baskıcı ve şoven bir milliyetçiliktir.

Yetmiş yıllık TC-SSCB ilişkilerinin ana ekseni de zaten budur. Sovyetler Birliği'nin sosyalizme uygun olmayan yaklaşım ve politikaları Türk milliyetçiliğini sürekli desteklemiş, aslında Türk milliyetçiliği en büyük desteği Sovyetler'den görmüştür. TC, müslümanlar ve Türklerle Sovyetler'i her zaman tehdit etmiştir. TC, yoğun antikomünizmle de Sovyetler'in durumundan faydalanmış, emperyalizmin desteğini almada bu durumu kullanmıştır. Yetmiş yıllık Sovyet politikaları, Ortadoğu'da halkların çıkarından çok TC gibi güçlerin çıkarlarına hizmet etmiştir. Son yıllarda ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştiği de bir gerçektir. Bu ilişkiler biraz daha gelişebilir. Ancak, TC ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkilerin bunu aşan düzeyde gelişmesi pek mümkün değildir. Aralarında böyle bir ilişkiyi geliştirmeden çok engelleyici ve çelişkileri arttırıcı etkenler mevcuttur. Sovyetler sosyalizmden uzaklaştıkça bu durum daha çok derinleşecek, ilişkinin yerini çelişki ve sorunlar alacaktır.

Özal'ın Amerika gezisi

Özal, Sovyetler Birliği'nden döner dönmez, ayağının tozuyla Amerika'nın yolunu tuttu. Mart ayının son haftasını Amerika'da geçiriyor. Bu, Özal'ın mutad ABD ziyaretlerinden biridir. Bunlara iki devlet arasındaki resmi görüşmeler demek yerine, Özal'ın eğitim dönemleri demek daha doğrudur. Sıkıştığı her dönemde ABD'nin yolunu tutuyor ve orada biraz yol yöntem öğrenerek ve biraz dolar alarak geri dönüyor. Bu ziyaret de TC'nin oldukça sıkışık ve zor durumda olduğunu gösteriyor.

Çeşitli haber ajanslarının belirttiğine göre, Özal'ın ABD gezisi de, Sovyetler'de olduğu gibi, başarılı geçmektedir. Türk-Amerikan görüşmelerinin birkaç bölümden oluştuğu belirtilmektedir. Bunlar, ABD'nin Ortadoğu'ya yönelik olarak Türkiye'de silah depolaması, Türkiye'nin Körfez krizinde uğradığı ağır zararların telafi edilmesi, Kıbrıs ve TC'nin yeni rolü sorunlarından oluşmaktadır. Görüşmelerin Camp David'de yapılması, daha başından itibaren Türkiye kamuoyunu iyice kuşkulandırmış bulunmaktadır. Çünkü, Camp David'e sağlam giren mutlaka belli arızalar vererek çıkmaktadır.

Açıklanan program böyle olsa da, Özal'ın ABD gezisinin de en önemli konusunun Kürdistan sorunu olduğu kuşkusuzdur. Zaten Özal, belli bir süreden beri buna hazırlanmaktaydı. Türkiye'nin ırkçı-şoven çevrelerinin Özal'ın ABD gezisinden ve görüşmelerin Camp David'de yapılmasından derin kaygı duymalarının temel nedeni de budur. Her ne kadar, bu konuda Kıbrıs sorunu öne sürülüyor ve Özal'ın taviz vermesinden korkulduğu belirtiliyorsa da, gerçek böyle değildir; gerçek, Kürt sorununun görüşüldüğü ve Özal'ın bu konuda taviz vermesinden korkulduğudur. Nitekim, çeşitli Türk basın çevrelerinin görüşmeler üzerine yaptıkları açıklamalar bunu doğrulamakta ve bütün çabalara rağmen Özal'ın gezisi üzerine fazla bir başarı haberi verilememektedir.

Özal'ın ABD gezisinin ön hazırlıkları olarak şunlar belirtilebilir: Sözde Kürtçeyi serbest bırakan yasa hazırlanmış, ayrıca bir de anayasa değişikliği taslağı gündeme getirilmiştir. Talabani ve benzeri güçlerle görüşmeler yapılmış, Kürt sorununda sözümona yeni bir yaklaşım ortaya konmuştur. Ayrıca bu konu çerçevesinde İran ve Suriye ile defalarca görüşülmüş, Sovyetler Birliği'ne gidilerek onların da oluru alınmıştır. Özal, tüm bunları ardına alarak ABD'ye gitmiştir. Bu temelde ABD yetkililerine söylemek istediği şudur: Görüyorsunuz, ılımlı ve reformcu bir Kürt politkası izlemeye başladık, bu çerçevede ilgili devletlerle ve çeşitli Kürt temsilcileriyle görüştük, hepsinin olurunu alıyoruz ve sorunu çözüme götürüyoruz, fakat önümüzde bir tek engel olarak PKK var, terörist ve bölücü olan bu gücü ortadan kaldırmak için ortak çalışmalarımızı yoğunlaştırmamız gerekiyor, zira bu terör örgütü hiçbir çözüme yanaşmıyor ve güvenliğimizi ağır bir biçimde tehdit ediyor! Özal, bunları söylemek ve bu temelde desteklerini almak için ABD'ye gitmiştir. Ancak, daha bunları söyleyemeden, Başkan Abdullah ÖCALAN yoldaşın basına yaptığı açıklamalar, Özal'ın söylemeye hazırlandığı ve bu doğrultuda aylardır çaba harcadığı şeyleri tamamen boşa çıkarmış ve geçersiz kılmıştır. Başkan A. ÖCALAN yoldaş, Özal'ın Amerika yoluna düştüğü gün yaptığı açıklamada, çeşitli haber ajanslarının belirttiklerine göre, *"Kürt halkına özgürlük getirecek her girişimi destekleyeceğini, sorunun görüşmelerle ve siyasal yöntemlerle çözülmesinden ilke olarak yana olduğunu, bazı düzenlemeler yapılması kaydıyla görüşmelere hazır bulunduğunu, PKK'nin bağımsızlık için mücadele etme hakkı saklı olmak kaydıyla referanduma hazır olduğunu ve halkın vereceği karara PKK'nin saygı göstereceğini"* belirtmiştir. İşte politika ve taktik buna denir. Büyük bir politik öngörüyle tam yerinde ve zamanında yapılan bu açıklama, Özal'ın aylardan beri yürüttüğü çabaları, hazırlıkları, manevraları ve ABD gezisinden beklentilerini büyük ölçüde boşa çıkarmış ve etkisiz kılmıştır. Artık Özal, eline birkaç dolar tuşturularak ve biraz da pohpohlanarak Amerika'dan geri postalanacaktır, o kadar.

Sonuç

Bütün bunlardan, kısaca şu sonuçları çıkarabiliriz:

a) Kürdistan'ın Kuzey ve Güney parçalarında birlikte yayılan ve büyüyen halk ayaklanması, Kürdistan tarihinde ilk kez görülen çok önemli ve büyük bir olaydır. Eğer güçler doğru politika ve taktiklerle sürece karşılık verirse, sorunu çözecek biricik güç budur. Günlük Türk basınının bu gerçeği gölgelemek için yürüttüğü bütün çabalar, sadece TC'nin ne denli zor durumda olduğunu gösterir. Halkımız bu gerçeği çok iyi görmeli ve bu büyük gelişmeyi sonuca doğru götürmek için bütün gücünü ortaya koymalıdır.

b) TC'nin içte ve dışta harcadığı yoğun çabalar, onun güçlü olduğundan değil, Kürdistan'daki gelişmeler karşısında tarihinde yaşadığı en ağır zorlanmasının sonucudur. Yürüttüğü bütün manevralarının amacı, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini ve bunun öncüsü PKK'yi tasfiye etmeye yöneliktir, hepsi uyguladığı özel savaşın bir parçasıdır. Amaçta Özal ile diğerleri arasında bir farklılık yoktur. Fark sadece izlenmesi istenen yöntemlerdedir; Özal daha aldatıcı yöntemleri savunurken, Ecevit, İnönü ve Demirel gibi güçler daha askeri ve katliamcı yöntemlerin uygulanmasını istemektedir. Bu sonuncuların ne kadar "demokrat" oldukları kendini en açık olarak burada ele vermektedir.

c) TC'nin yürüttüğü bütün diplomatik faaliyet, esas olarak Kürdistan'daki devrimci gelişmeleri bastırmaya yöneliktir. Kürdistan sorunu, TC'yi her zaman olduğundan çok daha fazla zorlamakta ve bu durum gelişerek devam etmektedir. TC, bu noktada oldukça sıkışık durumdadır ve manevra alanları iyice daralmıştır. Başarı sağlamasının olanakları iyice azaltılmıştır. Kürdistan'daki halk ayaklanmalarının gelişimi ve Başkan Abdullah ÖCALAN yoldaşın öngörülü yönetimi TC'nin tüm çabalarını anında boşa çıkarmaktadır.

d) Kürdistan'daki her örgüt, elbette kendi siyasal ilişkilerini istediği gibi yürütebilir. Ancak bu başka örgütler üzerinde ve ulusal kurtuluş hareketinin tasfiyesi noktasında bir pazarlık esasına dayanamaz; böyle bir şey oldukça tehlikelidir ve her şeyden önce sahiplerini yakar. Bütün örgütler ve siyasal güçler kendilerini buna göre ayarlamak zorundadırlar.

e) Ulusal Kongre siyaseti günümüzde doğru ve devrimci olan bir siyasettir ve bu yönlü çalışmaların tüm yurtsever güçlerin ve halk kitlelerinin katılımıyla ve kitlelerin bilgisi dahilinde yürütülmesi en doğrusudur. Ulusal Kongre çalışmalarını sömürgecilerle ilişki için bir şantaj aracı olarak kullanma politikası tehlikelidir ve herkes bundan uzak durmalıdır. Halkımız, bu temelde yürütülen çalışmaları dikkatle izlemeli, bu süreçte politik güçlerin tutarlılık derecesini iyice görmeli ve tehlikeli girişimlerin karşısına kitlesel olarak çıkarak, serîhildanlarla yarattığı ulusal birliğini siyasal kurumlarına kavuşturmak için de tüm gücünü harcamalıdır.

Geleceği bu biçimde mücadele eden Kürdistan halkı belirleyecektir.

Bu çağrıya kulak verin!

Ulusal kurtuluş mücadelemizin içinde bulunduğu aşama, hangi yönden bakılırsa bakılsın ulusal birlik sorununun hayati önemini ortaya koymaktadır. Ülkemiz ve halkımızın çıkarını daima ön planda tutan bağımsızlık ve özgürlük mücadelemizin öncüsü PKK, her zaman olduğu gibi, içinde bulunduğumuz bu tarihi aşamada da sorumlu davranışın bir gereği olarak ulusal birliğimizi pekiştirici çaba sarfetmekte ve bunun için anlamlı adımlar atmaktadır.

İşte bu adımlardan bir tanesi de, 26-31 Aralık 1990 tarihinde yapılan PKK IV. Ulusal Kongresi'nde **Genel Af** ilan edilmesi doğrultusunda alınan karardır.

Yandaki yazıda yer alan **PKK-MK** imzalı çağrı bildirisindeki, **"Samimiyetle düşman saflarını terkedip, ona hizmet etmekten vazgeçenler, suçları ne denli ağır olursa olsun bu genel affa tabidir"** cümlesinden de açıkça anlaşılacağı gibi, bu af kararının kapsamı son derece geniştir. Samimi ve dürüst olan herkes bu fırsattan yararlanabilme olanağına sahiptir. Bu denli geniş kapsamlı bir af kararı, her şeyden önce, öncünün kendisine duyduğu güvenin bir göstergesidir. Ayrıca en geniş ulusal birliği sağlamak amacıyla atılmış bulunan bu adım, sorumlu devrimci tavrın somut bir örneğidir.

Ulusal birliğimizin parçalanmış olması, yani bölünmüşlük tarih boyunca halkımızın en büyük zaafı olurken, düşmanlarımızın da elindeki en güçlü silah olmuştur. Halk kitlelerimiz arasında atılan her türlü nifak tohumları ve tüm düşmanlıkların üstü kazındığında altından mutlaka düşmanın bilinçli çabası ve parmağı çıkacağı kesindir. Yaşadığımız süreçte, sömürgecilerin bilinçli çabalarıyla yaratılan düşmanlıkların giderilip, ulusal birliğin pekiştirilmesi önem taşıyor.

Bu nedenle, ulusal kurtuluş mücadelemizin öncüsü PKK, bilerek ya da bilmeyerek her ne sebeple olursa olsun düşmana hizmet eder konuma düşmüş bulunanlara büyük bir şans tanıyor. Halka ve devrime karşı işlediği suçlardan pişmanlık duyanlar affediliyor. Sömürgeciler tarafından halkına ve ülkesine düşman edilip insanlıktan çıkarılmış olanları, insanlığa çağırıyor. Diğer yandan ulusal kurtuluşçu saflarımızda yer almasına rağmen, düşman uygulamalarını aratmayan unsurların hareketlerinden dolayı kırgınlık duyan ve mücadeleden uzaklaşan kesimlerin de, bu çağrıya gerekli karşılığı vermeleri kaçınılmazdır.

Halkımıza karşı işlenen suçların cezasız kalmayacağı ilkesinden hareketle, PKK'li de geçinse böylelerinden mutlaka hesap sorulacağı, IV. Kongre karar ve yaptırımlarında bir kez daha somutlaşmıştır. Öncümüz, en geniş kesimleri birliğe çağırırken, her ne adına olursa olsun ulusal birliğe sekte vuran ve böylece düşmanın özel savaşıyla birleşen güçlerin halkın ve devrimin yargısından kurtulamayacağını da açıkça ilan etmiştir.

Genel Af Avrupa alanı için de geçerlidir

Genel Af çağrısı Avrupa'da yaşamakta olanlar için de geçerlidir. Emperyalistlerle sömürgecilerin Avrupa'yı "Suçlular cenneti" haline getirmeyi amaçladıkları bilinmektedir. Bu alanda yaşayan pek çok kişi ulusal kurtuluş devrimimize karşı suçlu konumuna düşürülmüştür. Öte yandan, Kürdistan'da devrim gelişip devrimci otorite daha geniş alanlara egemen oldukça, orada barınma olanağını yitiren suçlular Avrupa alanına kaçmaktadırlar.

Avrupa alanında da, çeşitli nedenlerle mücadeleden kaçanlar, direnmeyenler, kandırılanlar var; ayrıca Kürdistan'da koruculuk yapan çeteler vb. ağır suçlular var. Yine örgüt içinde devrimci ahlakla bağdaşmayan haraketlerinden ötürü dıştalanan, uzaklaşan var. Bunlardan da gerçekten pişmanlık duyanlar varsa ve de bu konuda inandırıcı olabiliyorlarsa, başvuruda bulunmaları halinde aftan yararlanabilirler.

Uygulamada halkın yargısı yine esas alınmalıdır, kitlelerin tepki duyacağı uygulamalardan kaçınılmalıdır. Yine uygulamada dikkat edilmesi gereken bir husus; suç işleyen her kişi hakkındaki hükmü, suçun işlendiği yerdeki birim tarafından verileceğidir. Ülkede işlenmiş bir suçun sahibini, örneğin Avrupa'da affedebilmek, ancak ülkedekilerin görüşü alınarak yapılabilir. Örneğin, cezaevinden çıkıp da bu alana gelen birinin durumu cezaevine bildirilir, onların vereceği karar esas alınır. Buradan bir anlamda aracı olunabilir.

Bir diğer husus da, yapılan bu çağrıların genel, herkese yönelik çağrılar olmasıdır. Tek tek kişilerin peşinden gidilerek kararı veya çağrıyı iletme durumu olamaz. Düştükleri durumdan gerçekten pişmanlık duyarak çağrıya karşılık vermek isteyenler, başvuruda bulunabilirler. Bunun için bulundukları yere en yakın ERNK örgütüne yazılı ya da sözlü olarak başvurabilirler. Durumu uygun olanlar bölgelerde değerlendirilebilir; daha farklı durumda olanlar üst örgüte iletilebilir ve karara orada varılabilir. Duruma göre, gerektiğinde af karşılığında bazı şartlar da öne sürülebilir.

Gerek ülkede gerek ülke dışında Avrupa vb. alanlarda bulunanlar; halkımız, tarih ve insanlık karşısında suçlu konumdan kurtulmak istiyorsanız, yücelik örneği bu çağrıya kulak verin! Bunun büyük bir fırsat olduğunu unutmayın! İşlediğiniz suçlar ne denli ağır olursa olsun, bu çağrıya dürüstçe karşılık verirseniz, yitirdiğiniz insanlık onurunuzu yeniden kazanabilirsiniz.

ÇAĞRI

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelemize karşı suç işleyenlere!

Ajanlara, işbirlikçilere, çetelere!

Ülkemiz Kürdistan, büyük gelişmelerle dolu geçecek kadar belirleyici önemde bir sürece girmiştir. Halkımız, bağımsızlığını ve özgürlüğünü kazanmak için güçlü bir cesaret, kararlılık ve fedakarlık örneği içinde düşmanın karşısına dikilmiş, nihai hesaplaşmanın gereklerini yapmaktadır. Kahraman Halk Kurtuluş Ordumuz ARGK'nin yükselttiği gerilla savaşı, halkımızın serihildanını yaratarak ulusal kurtuluş savaşımına yeni bir boyut kazandırmıştır. Bugün dağda gerillası, şehir ve ovada ayaklanan halkıyla Kürdistan, Türk sömürgeciliğine karşı kıran kırana bir savaş içindedir. Kurtuluş savaşımız sömürgeciliği derinden sarsarak, zaferin kapılarını aralıyor. Kürdistan üzerinde egemenliği sarsılan ve yıkımın eşiğine gelen TC, halkımıza ve onun savaşan kahraman evlatlarına barbarca saldırıyor, her türlü alçaklığı yaparak ayakta kalmaya çalışıyor. Özel savaşı son noktasına kadar götürdüğü gibi, Körfez bunalımını bahane ederek, Kürdistan'a büyük askeri güç yığmakta, ülkemizi insansızlaştırma ve toplu katliam hazırlıklarına hız verirken, "Kürdü Kürde kırdırtma" çabalarını da yoğun bir biçimde sürdürmektedir.

Düşman, tarihi tekerrür ettirmek, ihanetle sonuç almak istiyor. Geçmişte, halkımızın tüm ayaklanmalarını bastırırken, iç ihanetten büyük yarar gören Türk sömürgeciliği aynı yöntem ve çabalarını, Partimizin önderliğinde sürdürülen ulusal kurtuluş savaşımızın da başına getirmenin hesapları içinde olup bu çabalarını gün geçtikçe arttırmaktadır. Bu doğrultuda her yol ve yöntemi denerken, mücadelemiz saflarında Partimizin çizgisine ters yaklaşım ve tutumlara giren Kör Cemal, Metin ve Hogir gibi unsurların uygulamalarından da yararlanmaya çalışıyor. Mücadelemizin başladığı günden bu yana geçen sürede Partimizin saflarında bulunan, ama onun çizgisini değil, kendi feodal-komplocu, burjuva ve gerici anlayışlarını dayatıp uygulayan, sonuçta Partimizin karşısında yer alan birçok unsur mücadelemize birçok zararlar vermişlerdir. Bunlar, ellerinde bulundurdukları yetkilerden yararlanarak, başkalarını da suçlarına ortak edip, halkımızı ve mücadelemizi, telafisi güç zararlarla karşı karşıya bırakmışlardır. Bu da çok sayıda çevreyi mücadeleden uzaklaştırmış, düşmanın onları ajanlaştırmasına, işbirlikçi ve korucu çete haline getirmesine sebep olmuştur. Bunu yapanlar sonuçta ya kaçıp düşmana sığınmışlar ya da Partimizce yargılanıp hakettikleri cezaya çarptırılmışlardır.

Gelinen aşamada, ulusal kurtuluş savaşımızın gelip dayandığı noktada zaferi mümkün kılmak yakıcı hale gelmiştir; TC'nin ulusal imha, ülkemizi insansızlaştırma, katliam ve baskılarına karşı koyarak zaferi kesinleştirmeyi ve ulusal birliğin güçlü tarzda yaratılmasını ertelenemez bir görev olarak dayatıyor. Yakalanan tarihi önemdeki kurtuluş fırsatını ulusal birlik güçlü tarzda yaratıldığında değerlendirmek mümkündür. Aksi taktirde halkımızın vatan topraklarından kovulması, katliamlara uğraması ve ayaklar altında ezilmesi kaçınılmazdır. Buna meydan vermemek için herkes sorumlu davranmak, kendi aralarındaki düşmanlık, kırgınlık ve sorunları bir tarafa bırakarak vatan ve kurtuluş için tek bir yürek halinde birleşmek zorunluluğuyla karşı karşıyadır. Hangi nedenden kaynaklanırsa kaynaklansın, düşmanlıkların son bulmasının ve PKK önderliğinde ulusal kurtuluş savaşına katılmanın zamanı gelmiştir. İster düşman oyununa gelinmiş olsun, ister kişisel çıkarlar nedeniyle olsun, isterse de hatalardan kaynaklansın düşmana hizmet edenlerin bu durumdan kurtulup halkın yanında saf almaları, seçilecek tek doğru yoldur.

1990 Aralık ayının son haftasında gerçekleşen Partimizin IV. Ulusal Kongresi, geçmişin eleştirisi temelinde tüm savaş ve mücadele sorunlarını ele almış ve çözüme ilişkin kararlara ulaşmıştır. Bu doğrultuda ajan, işbirlikçi ve çete olarak düşmanın hizmetinde olanların durumunu da değerlendirerek karara bağlamış, belirtilen bu kesimleri düşman hizmetinden kurtarmak amacıyla IV. Ulusal Kongremiz **Genel Af** kararı çıkarmıştır. Samimiyetle düşman saflarını terkedip, ona hizmet etmekten vazgeçenler, suçları ne denli ağır olursa olsun bu genel affa tabidir.

Yüce Kongremizin çıkardığı aftan yararlanmak isteyenler, ulusal kurtuluş güçlerimize, suçlarını ve af taleplerini yazılı ve sözlü biçimde belirterek başvurmalıdırlar. Bir yıl için geçerli olan af yasası süresi 31 Aralık 1990'dan 31 Aralık 1991 tarihine kadar geçerli olup gecikmeden af başvurusunda bulunmak tercih edilmeli, düşmana hizmetten vazgeçilmelidir.

Ajanlar, işbirlikçiler, çeteler!

Düşmana hizmet etmek size hiç bir yarar sağlamaz. Eğer, bugün düşman size silah veriyorsa, para veriyorsa, bunu sizin için değil, sizin güvenliğiniz ve sağlığınız için değil, tamamen onu korumanız için veriyor. Daha düne kadar sizi insandan dahi saymayan canınıza, malınıza, namusunuza el uzatan düşmanın kendisiydi. Sizler onun elinde eşkiyaydınız, sizler onun elinde evinizden, ailenizden uzak, kaçak insanlardınız. Ne zaman ki, Partimiz PKK, TC düşmanının size ve bir bütün olarak halkımıza karşı yapmış olduğu suçların hesabını sormaya başlayınca, bu kez size muhtaç oldu ve sizi kendi yanına alarak Partimize karşı savaştırmak istedi. Ve bazılarınızı parayla, bazılarınızı vaadlerle kandırarak, sizler için, sizin kurtuluşunuz için savaşan gerillalarımıza karşı savaşa soktu.

TC, geçmişte de halkımızın isyanlarını halkımızı bölerek bastırdı ve isyanları bastırdıktan sonra da, hiç bir fark gözetmeden herkesi köleleştirdi ve katletti. Bunu sizler çok iyi biliyorsunuz. TC şimdi de aynı şeyi yapıyor; size dayanarak savaşımızı bastırmak istiyor. Şunu belirtmek gerekir ki, düşman ne yaparsa yapsın, savaşımızı bastıramayacak ve defolup gidecektir. Ona hizmet edenler de onunla birlikte yok olacaklardır. Ancak Partimiz, hiç bir Kürt insanını karşısına almak istemiyor, hiç bir insanımızı düşmanın hizmetinde bırakmak istemiyor ve bundan dolayı da, bugüne kadar işlenen suçlar ne olursa olsun, düşmana hizmet etmekten vazgeçenleri affediyor.

Savaşımız önümüzdeki günlerde, yıllarda çok daha büyüyecek ve karşısına çıkan herkesi ezecektir. Onun için, düşmana hizmet etmekten vazgeçip, Partimizin affından yararlanmanız sizin çıkarınıza olacaktır. Aksi halde, ulusal kurtuluş güçlerimizce ağır cezalara çarptırılmaktan kurtulamazsınız.

— Her şey ulusal birlik ve kurtuluş için!

PKK-MK / 1 Ocak 1991

Newroz kutlamaları büyük bir coşkuyla devam ediyor

Newroz geceleri, Kürdistan'daki halk ayaklanmalarının da etkisiyle, onbinlerce yurtseverin katılımıyla büyük bir coşku içinde sürüyor. Her biri bir diğerinden görkemli ve coşkulu geçen Newroz gecelerini, yer darlığı nedeniyle kısa vermek zorunda kalıyoruz. Kürdistan'daki gelişmelerin belirleyici önemini bilen okuyucularımızın bu durumu anlayışla karşılayacaklarına inanıyoruz.

Berxwedan muhabirleri bildiriyor.

Almanya

Göppingen: Stuttgart çevresinde oturan yaklaşık 6 bin Kürdistanlı yurtsever 16 Mart günü yapılan Newroz gecesinde bir araya geldi. Bir şenliği andıran Newroz kutlamasının yapıldığı salon, kitleye dar geldi. Yüzlerce yurtsever de geceyi dışarıda izlemek zorunda kaldı.

Oldukça canlı başlayan gece, tüm devrim şehitleri anısına saygı duruşuyla açıldı. Kürdistan'daki halk ayaklanmalarının da etkisiyle kitlenin başından sonuna kadar tilîlî (zılgıt) ve coşkulu sloganlar attığı gecede, Kürtçe, Türkçe ve Almanca dillerinden yapılan siyasi konuşmalarla özellikle 1991 Newroz'unda Kürdistan'da yaşanan gelişmeler, mücadelenin vardığı düzey ve bunun karşısında yurtdışında bulunan tüm Kürdistanlılar'ın bir an önce kaynağa dönerek ulusal kurtuluş mücadelesine sahip çıkmaları ve içinde yer alarak gereklerini yerine getirmeleri gerektiği vurgulandı.

Gecede zengin bir kültür programı sunuldu. Stuttgart çocuk, erkek ve Koma Jiyan folklor ekiplerinin Kürdistan'ın değişik yörelerinden derlenen halk oyunları gösterisi, kitleler tarafından büyük bir beğeniyle karşılandı. Ayrıca koro ve Koma Jiyan müzik grupları ile ozan Baran, Xelîl Xemgîn, Zamanî, Şiyar ve Zozan'ın klasik halk türküleri, yine mücadele içinde ortaya çıkan ve onun çeşitli kesitlerini işleyen türkü ve marşları kitleleri daha da coşturdu. Tiyatro oyunu ise, adeta kitlelere Kürdistan'ı yaşattı.

Geceye YXK-Almanya, Stuttgart'tan Sosyalist Parti taraftarları, Ekim Taraftarları ve Göppingen Kürt Kültür Merkezi dayanışma mesajları sundu.

Duisburg: 24 Mart günü yapılan Newroz gecesi, 4 bin dolayındaki Kürdistanlı'nın coşkulu tilîlî ve sloganları ile başladı. Salonun dar olması nedeniyle geceye gelen yurtseverlerin bir kısmı dışarıda ve geri dönmek zorunda kaldı.

Saygı duruşuyla başlayan gecede Kürtçe, Türkçe ve Almanca yapılan siyasi konuşmalar, kitlelerin daha da canlanmasına ve konuşmaların sık sık sloganlarla kesilmesine neden oldu. Gecede sunulan kültür programında Duisburg'dan Koma Hêzil ve Köln folklor gruplarının yanı sıra Ozan Peywan, Diyar, Selah Resûl ve Zozan ile Koma Berxwedan müzik grubu da vardı. Kitlelere Kürdistan'ın halk oyunlarından güzel örnekler sunan folklor ekipleri beğeniyle izlendi. Ozanlar ve Koma Berxwedan tarafından söylenen türkü ve marşlar da büyük bir coşkuyla karşılandı.

Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki vahşetini ve buna karşı gerillalarla birleşen halkın direnişini ve ayağa kalkışını işleyen tiyatro oyunu, adeta kitleleri Kürdistan'a götürdü, direnişin ateşiyle sardı.

Frankfurt: Newroz bayramını kutlamak amacıyla 23 Mart'ta yapılan geceye 4 bin kişi katıldı. Çoğunluğunu yeni yeni ulusal kurtuluş saflarına katılan Kürdistanlılar'ın oluşturduğu kitleler, başından sonuna kadar çok canlı ve coşkuluydu. Bunda, özellikle Kürdistan'daki Newroz kutlamalarının büyük etkisi oldu.

Şehitlerin anısına saygı duruşuyla başlayan gecede üç dilden siyasi konuşmanın yanı sıra folklor, müzik, tiyatro gibi kültürel etkinlikler de sunuldu.

Geceye Frankfurt'ta bulunan TİKB, Kurtuluş Hareketi, TSK ve Sosyalist Parti Taraftarları'nın yanı sıra YXK Frankfurt Örgütü, Feyka-Kurdistan ve Alman Komünist Partisi İnşa Örgütü de dayanışma mesajları sundular.

Berlin: 30 Mart günü düzenlenen geceye 1.200 dolayında Kürdistanlı katıldı. Üç dilden siyasi konuşmanın yapıldığı gecede kitlelere zengin bir kültür programı sunuldu. Programda Hunerkom tarafından hazırlanan folklor, müzik ve tiyatro büyük bir beğeni topladı.

Geceye Amed ve Êlih (Batman) ERNK çalışanları, YJWK, YXK ve YKWK Avrupa merkezleri, Partiya Sosyalista Kurd, PASOK, ASTA-Berlin, KAWA-Dresden, İndia Elam Papoles İnformation, PKK Almanya Davası tutukluları, Partiya Hevgirtina Gelê Kurd vd. örgüt, kurum ve kişiler dayanışma mesajları yolladılar.

Fransa

Paris: İlk Newroz kutlaması, 20 Mart akşamı düzenlenen meşaleli yürüyüşle oldu. TDKP, TKP-ML, TİKB ve TKP-ML Hareketi'nin de dayanışmacı olarak katıldığı yürüyüşte 1.500 civarında kitle hazır bulundu; kitlenin ezici çoğunluğunu ERNK taraftarları oluşturuyordu. Yürüyüş, Paris'in Republik (Cumhuriyet) Meydanı'ndan başladı, Nation (Ulus) Meydanı'nda sona erdi.

21 Mart günü de 150'yi aşkın ERNK taraftarı bir araya gelerek Newroz kutlaması yaptı. Aynı gün bazı Kürt esnaflar, ERNK'nin çağrısına uyarak üzerinde Türkçe ve Fransızca **"Kürt ulusal bayramı Newroz dolayısıyla bugün işyerimiz kapalıdır"** açıklamasının olduğu levhalar asarak işyerlerini kapattılar. Başka işyerlerinde çalışan çok sayıda yurtsever de, Newroz günü işe gitmedi.

En geniş Newroz kutlaması ise 24 Mart günü düzenlenen geceyle yapıldı. Kutlamaya, beklenenin çok üstünde Kürdistanlı katıldı. Salon, sandalyelerden tüm ara boşluklarına kadar tıklım tıklım doldu. Boşluklarda bile yer bulamayıp geri dönenlerin olduğu görüldü. Newroz gecesine 4.500 kişilik bir kitle katıldı.

Kitleler tarafından ellerde küçük mumların yakılmasıyla şehitlere saygı duruşunun yapıldığı kutlama programı, siyasi konuşmalar ve kültürel etkinliklerle devam edip sonuçlandı. Türkiyeli ve bazı Kürdistanlı sol örgütler de, geceye dayanışma mesajları gönderdiler.

İsviçre

Neuchatel (Neuburg): 30 Mart günü yapılan geceye 6 bin dolayında yurtsever katıldı. Bir hayli coşkulu geçen gecede üç dilden yapılan siyasi konuşma, kitlelere Kürdistan'daki Newroz kutlamalarının coşkusunu getirdi. Hunerkomlu ozanların yanısıra Zamanî'nin de türkülerini seslendirdiği geceye şair Nihat Behram da şiir okuyarak katıldı.

21 Mart - Stockholm'da meşaleli Newroz yürüyüşü — Foto: Berxwedan

Müzik, folklor ve tiyatro gibi kültürel etkinliklerin kitlelerin doğrudan ve canlı bir katılımıyla gerçekleştirildiği geceye çok sayıda dost örgüt de dayanışma mesajlarını sundu. Bunlar arasında İsveçre'de bulunan TKP-Kıvılcım, Ekim, MLSPB, Devrimci Partizan Taraftarları, Türkiyeli İşçiler Federasyonu, Anti-Apartheid Örgütü-MAAS, İsveç-re-Kürdistan Dostluk Derneği-ASK, İranlı Kürt Mülteciler ile Ceyhan, Çanakkale, Amasya ve Dilük (Antep) Cezaevleri'nde bulunan PKK'li tutuklularla, PKK Almanya Davası tutukluları da vardı.

23 Mart - Frankfurt'ta Newroz kutlaması — Foto: Berxwedan

İsviçre

Halklar arası dayanışma gecesi

Belizona *(Berxwedan)*: 23 Mart 1991 tarihinde Kürdistan, Filistin ve Latin Amerika halklarıyla dayanışma gecesi düzenlendi. Gecede yapılan konuşmalarda, genellikle Kürdistan'daki son gelişmeler üzerinde duruldu ve Kürdistan halkıyla dayanışma içinde olunduğu dile getirildi.

400 civarında Kürdistanlı yurtsever ve yabancı dostların katıldığı gecede Kürt yemekleri ve kültürü tanıtıldı. Ayrıca Zürih folklor ekibi ve müzik grubu Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden oyunlar ve türküler sundular.

Almanya

"Kürdistan ve Ortadoğu'da son durum"

Hannover *(Berxwedan)*: **Pavlion**'da 25 Mart günü "Kürdistan ve Ortadoğu'da son durum" konulu bir toplantı gerçekleştirildi. Çoğunluğu Alman 100 kişinin katıldığı toplantıda Körfez savaşı sonrası Kürdistan'da durum, emperyalizmin Ortadoğu'ya vermek istediği "yeni düzen" ve bunun halkların çıkarları karşısındaki durumu tartışıldı. Halkların çıkarlarının, emperyalizmin yönelimleriyle çeliştiği, bu nedenle emperyalist güçlerin hiçbir müdahalesinin bölge halklarınca kabul görmeyeceği vurgulandı.

Dayanışma eylemi

Berlin *(Berxwedan)*: 12 Mart 1991'de bir grup ERNK taraftarı, şehrin en işlek yerlerinden biri olan Gedenknis Kirche (Yıkık Kilise) yanında Şirnex, Hezex ve Kerboran halk direnişleriyle dayanışmada bulunmak ve Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki katliamlarını protesto etmek amacıyla bir oturma eylemi yaptı.

Oturma eylemi esnasında açılan bilgilendirme masası, asılan pankart ve dağıtılan Almanca-Türkçe bildirilerle kamuoyuna eylemin amacı ve Kürdistan'daki son duruma ilişkin bilgi verildi. İki saat süren eylem, çevrede bulunan Almanlarca ilgi ve sempatiyle izlendi.

Frankfurt: 18 Mart günü Almanya'nın, yeni yabancılar yasasına dayanarak **Hanau**'da yaşayan bir Kürt politikacıya politika yapmasını yasaklaması Türkiye ve Kürdistanlı işçiler tarafından Hanau Belediye Binası önünde ve içinde protesto edildi. Çoğunluğunu Kürdistanlı yurtseverlerin oluşturduğu yaklaşık 100 kişilik kitle, Belediye Meclisi toplantısına girerek, bu duruma ilişkin protestolarını ve istemlerini dile getirdiler. Üç saat süren eylem sonrasında talepler kabul edildi. Bunun üzerine eylem de sonuçlandırıldı.

Belçika

Öğrencilere Kürdistan anlatıldı

Liege *(Berxwedan)*: Belçikalı bir lise öğretmeninin çağrısıyla 13 Mart günü iki ERNK taraftarınca lise öğrencileri Kürdistan hakkında bilgilendirildi. Kürdistan tarihi, coğrafik konumu, toplumsal, kültürel ve siyasal durumuna ilişkin bilgilendirilen öğrenciler, Kürdistan halkının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin anlamını daha iyi kavradıklarını ve desteklediklerini söylediler.

Bilgilendirme toplantısı

Liege *(Berxwedan)*: 18 Mart günü Uluslararası Af Örgütü üyesi iki Kürdistanlı yurtsever, örgütün kendi binasında Kürdistan konulu bir toplantı düzenledi.

Kürdistan'daki mevcut durumu anlatan yurtseverler, Helebçe (Halepçe) katliamı ve Kürdistan'daki sosyal yaşama ilişkin iki video filmini de toplantıya katılanlara sundular.

Fransa

Dernek kongresi

Strasburg *(Berxwedan)*: Kürdistanlı İşçiler Derneği'nin 1. Kongresi, 100 dolayında yurtseverin katılımıyla 16 şubat 1991 tarihinde yapıldı. Geçmiş çalışmaların değerlendirilerek geleceğe yönelik planların çıkarıldığı kongrede, yapılan seçimle yeni yönetim belirlendi.

Helebçe katliamının 3. yıldönümünde sömürgeci Saddam rejimi ve emperyalizm bir kez daha protesto edildi

Avrupa'da bulunan binlerce Kürdistanlı yurtsever, 3. yıldönümünde Helebçe (Halepçe) katliamını bir kez daha protesto ederek, Avrupa kamuoyunun dikkatini Güney Kürdistan'daki halk ayaklanmasına ve bunun sömürgeci-faşist Saddam rejimi tarafından yeni bir soykırımla bastırılma girişimlerine çektiler. ERNK taraftarı yurtseverlerin Helebçe katliamını protesto amacıyla Avrupa'nın birçok yerinde düzenledikleri yürüyüş, miting, toplantı vd. etkinlikleri Berxwedan muhabirleri bildiriyor:

16 Mart - Bremen'de Helebçe katliamını protesto yürüyüşü Foto: Berxwedan

Danimarka

Kopenhag: 16.3.1991 tarihinde Helebçe katliamını protesto amacıyla düzenlenen mitinge 100'ü aşkın ERNK taraftarı katıldı. Mitingte Kürtçe, Türkçe ve Danimarka dillerinden yapılan siyasi konuşmalarda, Saddam rejiminin ve diğer sömürgeci güçlerin Kürdistan halkı üzerindeki baskı, işkence ve katliamları bir kez daha teşhir edilerek buna yönelik sloganlar atıldı. Bir saat devam eden miting, çevrede bulunan kitleler tarafından da ilgiyle izlendi.

Yunanistan

Atina: 16 Mart günü Devrimci Birlik Platformu (PKK, TKP-B, 16 Haziran Hareketi, THKP-C Acilciler, TKP-Kıvılcım, DKP), TDKP, TKP-ML, Dev-Sol, TKP-ML/TİKKO ve MLSPB'nin ortaklaşa olarak "Helebçe katliamını lanetliyoruz" sloganı altında düzenlediği protesto yürüyüşüne 300 kişi katıldı. TC ve Irak büyükelçiliklerine kadar planlanan protesto yürüşüne katılan Devrimci Birlik Platformu dışındaki bazı örgütler yürüyüşü TC Büyükelçiliği önünde sonuçlandırdılar. Yürüyüşü, Irak Büyükelçiliği'ne kadar devam ettiren Devrimci Birlik Platformu adına burada yapılan bir konuşma, atılan gür sloganlar ve saygı duruşu ile eylem sonuçlandı. Yürüyüşe Yunan basın-yayın organları geniş yer verdi.

Almanya

Hannover: 16 Mart günü yapılan protesto yürüyüşüne Hannover ERNK taraftarları ile bazı Alman barış gruplarından 300 civarında bir kitle katıldı.

Yürüyüş, TC Hannover Konsolosluğu önünden başlatılarak şehir merkezinde sonuçlandırıldı. Konsolosluk önünde yapılan Türkçe ve Almanca konuşmalarda, Helebçe ve Helebçe'lere karşı olmanın soyut bir slogan olmadığı, Helebçe katliamının insanlığın onurunda açılan bir yara olduğu ve bu nedenle insanlığın önüne vazgeçilmez görevler koyduğu, bunların en başında ise Kürdistan halkının iradesine saygı duymanın geldiği vurgulandı. Burada TC bayrağının yakılmasının ardından başlayan yürüyüş boyunca, çok sayıda Almanca ve Türkçe bildiriler dağıtıldı.

Bremen: 16.3.1991 tarihinde Helebçe katliamının 3. yıldönümü vesilesiyle TC'nin Kürdistan'daki katliam ve Türkiye'deki işkence ve baskılarını protesto etmek için bir yürüyüş ve miting düzenlendi. Bremen ERNK, TİKB, Partizan, TSK ve Devrimci İşçi taraftarlarının içinde yer aldığı Kürdistan ve Türkiye Basın Komitesi ile Alman dostlardan oluşan Bremen Kürdistan Dayanışma Grubu'nun ortak çağrısıyla 200 kişinin katıldığı ve geniş bir kamuoyu yaratan yürüyüş ve miting yapıldı.

Yürüyüş boyunca Alman kamuoyu nezdinde, Helebçe katliamı ve TC ile Saddam rejiminin Kürdistan halkına karşı işledikleri suçlar teşhir edildi.

Miting alanında TC'nin, gerek Kürdistan'daki serîhildanlar sırasında gerekse de Türkiye'deki "meçhul" işkence ölümleri ile ilgili bir suç dosyası okundu. Yapılan konuşmada, Kürdistan halkı bağımsız ve özgür oluncaya kadar Heelebçe gibi katliamların gündeme geleceği, bunların önlenmesi için her duyarlı, sorumlu örgüt ve kişinin Ulusal Kongre olgusuna dürüstçe yaklaşması ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi içinde aktifçe yerini alması gerektiği vurgulandığında, kitle yoğun olarak "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur", "Kürdistan faşizme mezar olacak", "Bijî serîhildana gelê me", "Bijî Serok APO" sloganlarını attı.

Yürüyüş ve miting yerel Alman radyo ve gazetelerinde haber olarak verildi.

Lübeck: ERNK taraftarları ve Alman demokratlarınca ortaklaşa düzenlenen ve 100 kişinin katıldığı bir yürüyüş ve mitingle Helebçe katliamı protesto edildi. Çeşitli kültürel etkinliklerin de yer aldığı mitingte yapılan konuşmalarda TC ve Irak sömürgeciliğinin Kürdistan halkı üzerindeki baskı, işkence ve katliamları teşhir edildi. Ayrıca çok sayıda bildiri dağıtılarak kamuoyu bilgilendirildi.

Yürüyüş ve miting yerel "Lübecker Nachrichten" adlı gazetede yer aldı.

Berlin: 16 Mart 1991 tarihinde Helebçe şehitlerini anmak ve katliamı protesto etmek amacıyla ERNK, EKİM, Dev-İşçi ve TİKB taraftarlarınca ortaklaşa bir yürüyüş düzenlendi.

Yürüyüşe 250'e yakın Türkiyeli ve Kürdistanlı devrimci-demokrat ve yurtsever katıldı. Yürüyüş süresince "Dêrsim-Helebçe- Koçgirî unutulmaz hiç biri", "Kahrolsun sömürgecilik yaşasın bağımsızlık", "Vur gerilla vur Kürdistan'ı kur", "Yaşasın Ortadoğu halklarının devrimci mücadele birliği" vb. sloganlar atıldı. Kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla Almanca-Türkçe dillerinde binlerce bildiri de dağıtıldı. Yürüyüş, Helebçe katliamını kınayan ve protesto eden siyasi konuşmalarla sonuçlandı.

Frankfurt: Türkiye ve Kürdistanlı İşçilerle Dayanışma Komitesi'nin girişimiyle 16 Mart günü Helebçe katliamını protesto yürüyüş ve mitingi düzenlendi. Kürdistanlı ve Türkiyelilerden yaklaşık 500 kişinin katıldığı eylemde yapılan konuşmalarda Türk sömürgeciliğinin ikiyüzlü, sahtekarca politikası ve Saddam rejiminin katliamcı yüzü teşhir edildi. Yapılan konuşmalar ardından, çevrede büyük bir ilgiyle izlenen eylem sonuçlandırıldı.

Hamburg: Helebçe katliamının 3. yıldönümü nedeniyle düzenlenen protesto mitingine yüzlerce Kürt ve Alman katıldı. Dağıtılan çok sayıda bildiri ve Almanca-Türkçe konuşmalarda sömürgeci-faşist Saddam rejimi ve Türk sömürgeciliği bir kez daha kınanarak yeni Helebçeler'in önüne geçilmesi çağrısı yapıldı. Mitingte ayrıca kültürel etkinlikler de yapıldı.

Norveç

Oslo: 16 Mart'ta aralarında Güney Kürdistanlı güçlerinde bulunduğu yürüyüşe 250 kişi katıldı. Merkezi istasyonda başlayıp Ulusal Tiyatro binası önünde son bulan yürüyüş boyunca, yurtseverler attıkları sloganlarla katliamı teşhir ederken, **"Yaşasın Kürdistan"** ve **"Kürdistan'a bağımsızlık"** sloganlarıyla da istemlerini dile getirdiler.

Mart 1991 - Londra'da yurtseverler protestoda Foto: Berxwedan

Stavanger: Aynı gün burada da yapılan bir başka protesto yürüyüşüne ise 400 kişi katıldı. ERNK taraftarlarının düzenlediği bu yürüyüşte de sömürgeci-faşist güçlerin Kürdistan halkı üzerindeki baskı, işkence ve katliamları protesto edilerek, son dönemlerde Güney ve Kuzey Kürdistan'daki gelişmelere dikkat çeken bildiriler dağıtıldı.

Oslo: 17 Mart günü yapılan bir seminerde, Helebçe katliamının 3. yıldönümünde yaşanan gelişmeler, yapıldığı dönemde tüm dünya kamuoyunun sessiz kaldığı Helebçe katliamının Körfez savaşı ile birlikte yoğun bir şekilde propaganda aracı olarak kullanılmasının nedeni ve özellikle Batı'nın bu konuda sergilediği ikiyüzlülük teşhir edildi. 130 kişinin katıldığı seminerde çeşitli örgütleri temsilen konuşmalar yapan bazı dostlar da Helebçe katliamını teşhir ederken, Kürdistan tarihinde Helebçe'nin ne ilk ne de son katliam olduğunu, Kürt halkının bir daha katliamlarla yüzyüze gelmemesinin, ancak bağımsız ve özgür bir Kürdistan'la mümkün olacağını vurguladılar.

İngiltere

Londra: 16 Mart'ta merkezde yapılan bir yürüyüşle Helebçe şehitleri anıldı, katliam protesto edildi. Yürüyüşe 100 dolayında ERNK taraftarları ile Kuzey ve Güney Kürdistan'dan 500'ü aşkın yurtsever katıldı. Yürüyüş boyunca Helebçe katliamını lanetleyen sloganlar atıldı. Eylem İngiliz basın-yayın organlarında geniş olarak yeraldı.

17 Mart günü ise Londra'da bulunan Kürdistan İşçi Derneği'nde 400 dolayında yurtseverin katılımıyla yapılan toplantıda, Helebçe katliamının Kürt halkı için ne anlama geldiği ve yeni Helebçe'leri önlemek için ne yapılması gerektiği üzerinde duruldu. Çok canlı bir tartışma ortamında geçen toplantıda ayrıca Helebçe katliamını görüntüleyen bir film gösterildi. İki saat süren bu toplantıdan sonra Ortadoğu ve Kürdistan konulu bir söyleşi yapıldı. Söyleşiye İngiltere İşçi Partisi Milletvekili **Jeremy Corbyn** ve Filistin halkıyla dayanışma çevresinden bir dost da katıldı. Bu dost Körfez krizinden itibaren İsrail işgali altındaki Batı Şeria'da yaşanan gelişmeleri, milletvekili Jeremy Corbyn ise Kürdistan'daki durumu aktardılar. Corbyn, üç ay önce Türkiye'ye gittiğini ve bununla ilgili olarak İngiliz Parlamentosu'na bir rapor verdiğini söyleyerek gelecekte de Kürt halkının bir dostu olarak dayanışmada bulunacağını belirtti.

Avusturya

Viyana: 16.3.1991 tarihinde ERNK Avusturya Örgütü'nün oluşturduğu Helebçe Komitesi BM binası önünde bir miting düzenledi. 200 dolayında kitlenin katıldığı mitingte Helebçe katliamını sembolize eden pandomim yapıldı. Helebçe katliamında çekilen fotoğraflarla çeşitli protesto sloganlarının yazılı olduğu pankartlar BM binası önüne asıldı. Kürtçe, Türkçe ve Almanca yapılan konuşmalarda sömürgeci güçlerin Kürdistan'daki baskı, işkence ve katliamları teşhir edilerek BM'e yeni Helebçe'lerin olmaması için çağrıda bulunuldu. İki saat süren miting boyunca çok sayıda bildiri ve yayın dağıtıldı. Miting Avusturya televizyonu tarafından da sonuna kadar izlendi.

Hollanda

Arnheim: 400 dolayında ERNK taraftarının katılımıyla 16 Mart günü yapılan mitingte Helebçe katliamı protesto edildi. Mitingte yapılan konuşmalarda Helebçe katliamının unutulmayacağı, buna sessiz kalmanın onaylamak anlamına geldiği, yeni Helebçe'leri önlemenin yolunun bağımsız ve özgür Kürdistan'ı yaratmaktan geçtiği vurgulandı. Eylem kamuoyu tarafından da büyük ilgiyle izlendi.

İsviçre

Bern: 16.3.1991 tarihinde Helebçe katliamını protesto etmek amacıyla düzenlenen miting ve yürüyüşe 2500-3000 arasında bir kitle katıldı. Sloganlar eşliğinde yapılan yürüyüş miting alanında sona erdi. Miting alanında Irak Komünist Partisi, İsviçre Sendikası ve ERNK'den bir yurtsever gününün anlamını belirten konuşmalar yaptılar. Yürüyüşe ayrıca TDKP, EKİM, Hêviya Gel ve Devrimci Partizan'dan bir grup da katıldı.

Ortadoğu'da kalıcı barış Kürt halkının kendi kaderini özgürce tayin etmesinden geçer

Brüksel *(Berxwedan)*: PKK Avrupa Temsilciliği, 29 Mart 1991 günü Belçika'nın başkenti Brüksel'de 30'un üzerinde basın mensubunun katıldığı bir basın toplantısı düzenledi. Uluslararası Basın Merkezi (IPC)'nde yapılan toplantıda konuşan sözcü, Ortadoğu'daki son durum, Güney Kürdistan'daki direniş, Kuzey Kürdistan'da yürütülen ulusal kurtuluş mücadelesinin mevcut düzeyi ile Türk hükümeti ile ateşkes yapılmasına ilişkin önkoşulları açıkladı. PKK Avrupa Temsilcisi'nin basın toplantısında yaptığı açıklama özetle şöyle:

"Ortadoğu'da yeniden yapılanma süreci yaşanıyor. Bu yeniden yapılanma sürecinde etkili güç ABD'dir. ABD, Körfez savaşında askeri üstünlük sağlamasına rağmen politik bir çıkmazı da yaşamaktadır. Çünkü, bu yeniden yapılanmada muhalefet güçleri öne çıkmakta, bu da, ABD'nin bölgedeki çıkarlarını tehdit etmektedir. Dolayısıyla çekişme artık ABD ile bölge halkları arasında olacaktır.

Önümüzdeki dönemde saflar daha da netleşecek ve yine iki taraf belirecektir: Emperyalizmden yana olanlarla ona karşı olanlar. ABD uzun vadede Ortadoğu üzerinde fazla etkili olamaz. Esas etkili güç olmaya hazırlanan Batı'dır. Avrupa, hem dünya genelinde ve hem de Ortadoğu'da daha etkili bir politik güç olmaya adaydır.

Kısaca, yumuşak bir dönem başlamış olsa da, özünde Ortadoğu'da çelişkili ve çatışmalı durum devam edecektir. Bölgenin temel sorunları Arap-İsrail çelişkisi ve Kürt sorunudur. Her iki sorun da gerçekçi bir çözüme kavuşturulmadan, bölgede kalıcı bir barıştan bahsedilemez.

Emperyalizm, her iki sorunu ilişkin de bazı çözümler getirmeye çalışacaktır, ama bunlarda esas olarak boyun eğdirmeyi amaçlayacaktır. Emperyalizm için bölgede Türkiye, Suudi Arabistan, Mısır ve İsrail yine temel dayanak olacaktır. Avrupa daha esnek ve çözümleyici olmaya çalışacak ve TC ile İsrail'i zorlamaya devam edecektir. Bu iki güç de, Avrupa'yı değil, ABD'yi takip edeceklerdir. Dolayısıyla ikisinin de yalnızlaşması gerekecektir.

TC'nin önünde, artık mutlak bir biçimde çözümü dayatan Kürt sorunu vardır. Türkiye, bu sorunu çözmeden dünyada ve bölgede saygın bir kişilik kazanamaz.

Körfez savaşı öncesinde Kuzey-Batı Kürdistan'da silahlı savaş vardı. Bu, halk ayaklanmaları ile devam ediyor ve gelişiyor.

Biz, halkımızın kendi kaderini özgürce tayin etmesi için yola çıkan ve bu temelde mücadele yürüten bir partiyiz. Barıştan yanayız. Ortadoğu'da da kalıcı bir barış, Kürt halkının kendi kaderini özgürce tayin etmesinden geçer. Bu anlamda, bu savaşın sorumlusu biz değiliz, sorumlusu Türk devletinin kendisidir. Eğer Türk devleti bu savaşı sürdürmek istemiyorsa Kürt sorununa ciddi ve köklü bir biçimde yaklaşmalıdır. Bunun için ilk başta ateşkes ve görüşme koşullarını yaratmalıdır.

Ateşkes için;

1– Kürt halkının varlığı kabul edilmeli, buna ilişkin dil vb. yasaklamalar kaldırılmalıdır,

2– Düşünce ve örgütlenme özgürlüğü esas alınmalıdır,

3– Tüm tutuklular serbest bırakılmalıdır,

4– Özel savaş durdurulmalı, Olağanüstü Hal Yasası kaldırılmalı, özel tim, köy koruculuğu vb. örgütlenmeler dağıtılmalıdır.

Yukarıda belirtilen koşulların gerçekleşmesi halinde bir referanduma var olduğumuzu belirtiyoruz. Aksi taktirde Kuzey-Batı Kürdistan'da yürüttüğümüz halk savaşı tüm şiddetiyle devam edecektir."

PKK Avrupa Temsilciliği'nin bu açıklamayı yaptığı 29 Mart tarihli basın toplantısına, başta AFP, BBC, Reuter, DPA gibi uluslararası büyük haber ajansları olmak üzere, AA, ANP, LPS, ABC (Avusturalya), Amerika'nın Sesi, IKON-Televisie, RTL-TV 1, BRT-Radio İnter, BRT-Radio Nation, Cumhuriyet, Güneş, Sabah, Milliyet, Hürriyet, Yüzyıl, Z. A. Radio, Komerlid, RTBF, De Standaart, İnfo-Türk, Libertes, La Derniere Heure, Belga, De Volkskrant, De Morgen ve İtet Laatste News gibi radyo, televizyon ekipleri ile gazete ve ajans muhabirleri katıldılar. Ayrıca, Yunanistan'ın Brüksel Büyükelçiliği Basın Ataşesi ile Belçika Parlamentosu'ndan **Willy Kuipers**, **Nelly Maes** ve **H. v. Rompacy** de PKK Avrupa Temsilciliği'nin basın toplantısını izleyenler arasındaydı.

Yapılan açıklamadan sonra basın mensupları en çok Türk ordusunun Güney Kürdistan'a saldırısı ve PKK'nin referandum ve ateşkes için gerekli gördüğü ön koşullar üzerinde durdu. Sorulan soruların büyük çoğunluğu bu konulara yönelikti. Yine bazı basın-yayın organlarında PKK Genel Sekreteri **Abdullah ÖCALAN**'ın, *"Barzani TC ajanıdır"* dediği iddia ediliyordu. Bu yönlü bir soru üzerine PKK sözcüsü, *"Biz Barzani'nin TC ajanı olduğunu söylemiyoruz, ancak işbirlikçiliğe karşıyız"* yanıtını verdi.

Kürdistan halkının ulusal bayramı "Newroz" ve anlamı

E. Dilavî

Bölgede Kürdistan halkının tarihi ve kültürel değerleri ile oynandığı kadar hiç bir halkın değerleri ile oynanmamıştır. Bu değerlerden büyük zorluklarla korunabilenler de öz ve anlamlarından boşaltılarak basitleştirilmeye ve halkın gözünden düşürülmeye çalışılmaktadır. Bunun en acı yanı ise, Kürdistanlı olan yapıların bu alanda kullanılmaları ya da bu yönelime çekilebilmeleridir.

Günümüzde tarihi geçmişi ve anlamından soyutlanarak, Kürt halkının yılbaşısı anlamına kadar indirgenmeye çalışılan Newroz, Kürdistan halkının en önemli tarihi ve kültürel değerlerindendir. Bunun dejenere edilerek içeriğinden ve anlamından boşaltılmasına Kürdistan halkının yurtseverleri müsaade edemezler. Kürdistan halkının en büyük ulusal bayramı Newroz'un anlam ve içeriğini kavrayabilmek için, tarihi, geleneksel kökenine bakmak gereklidir.

Milattan binlerce yıl önce Kürdistan'da çok tanrılı dönem yaşanırken, Babil'in en büyük baş tanrısı Marduk'tu. Bu tanrının dünyayı ve canlıları yarattığını anlatan yazılı halde bulunan mitolojiye göre Tanrı Marduk, kötü olan düşmanları ile savaşında, düşmanlarını öldürmüş ve parçaladığı düşmanlarının gövdesinden uzayı, gökyüzünü, dünyayı, su ve nehirler ile canlıları yaratmıştır. Bu tanrı, çoğu zaman güneş olarak sembolize edilir, yeryüzü ve sularda canlılara yaşam kuvveti veren olarak da belirtilir. Tabiatın ve canlıların baharla dirilişi, uyku ve ölümü yenme olarak yorumlanır. Bunun yanında, güzel ve iyi olan sıcağın, kötü olan soğuğa; iyi olan aydınlığın, kötü olan karanlığa; yeni günün geceye, güneşin ya da tanrı Marduk'un yardımı ile 21 Mart'ta galip gelmesi ya da kötülerin bu günde iyilere yenilmesi inançlarından dolayı, her sene 21 Mart gününde çok büyük kutlamaların yapıldığı belirtilir. Buna göre, bu kadar önemli ve anlamlı olan bir günün yılbaşı olarak da kabul edilmesi, Newroz'un esas anlamına zarar vermeyeceği, aksine onu daha da güçlendireceği kendiliğinden anlaşılır.

Babil'de bu bayramın kutlanması döneminde Kürdistan'ın diğer alanlarında da Newroz'un kutlanıp kutlanmadığı konusunda elde yeterli belge yoktur. Ancak, aynı dönemlerde Kürdistan'ın diğer kesimlerinde de en büyük tanrılar, güneş tanrıları idi. Bu da, Kürt halkının iyi gördüğü değerlerden olan güneşe, aydınlığa ve sıcaklığa verdiği önemi belirler. Ancak, süreç içerisinde bölgede geleneksellesşerek kutlanan Newroz bayramı, özellikle M.Ö. 612 yılı sonrasından ve Medler zamanından beri, her sene kutlanan en önemli ulusal bayramdır.

Newroz konusunda değişik yazılı belgeler ve anlatımlar mevcuttur. Anlatımlarda bazı farklılıklar olmasına rağmen anlam ve içerik aynıdır. Bu anlatımlardan biri 16. yüzyıl sonlarında Bitlis Beyi Şerefhan tarafından yazılmış olan "Şerefname"de yer alır ve kutlamanın nedeni şöyle açıklanır:

"Kürdistan'a hükmeden Dehak adında bir hükümdarın, her iki omuzundan birer yılan başı çıkar. Her bir yılana, günde bir gencin beyni yedirilir. Sonraları yılanlara koyun beyni yedirilerek, gençler dağlara kaçırılır. İşte bu dağlara kaçırılanlar, sonradan Kürt halkını meydana getirdiler."

Kürdistan halkının dilden dile anlatılan hikayelerinde ise mitoloji şöyledir:

"Hicretten 1234 yıl evvel tüm Kürdistan'a Dehak isimli çok zalim bir kral hükmederdi. Dehak bir kayanın başında çok sağlam yaptırdığı bir kalede otururdu. Bu kral pek çok vahşi hayvan ve yılanları beslerdi. Kendisi gençlerin beyinlerini yediği gibi hayvanlarına da yedirirdi. Kralı olduğu Kürdistan halkına her gün yenilmek üzere hazırlanmış gençlerin beyinlerinin kalesine getirilmesini emretmişti. Bu emre uyan Kürdistan halkı, her gün için gençlerin beyinlerini hazırlayıp kralın kalesine götürmeye devam ediyordu. Bir süre sonra halk bu insanlık dışı beslenmeyi aksattı. Dehak askerlerine, emirlerini aksatmış olan halkı toplayıp kaleye getirmelerini emretti. Böylece halk askerler tarafından toplanıp kaleye götürüldü. Kalede halka işkenceler yapıldı ve bir çoğu orada öldürüldü. Diğer halka da her gün için yenmek üzere hazırlanmış çocuk beyinleri getirmeleri emredildi. Bu olayda halktan bir çoğu çocuklarını korurlarken öldürüldü.

Bir süre daha çocuklarının beyinlerini yenmek üzere hazırlayıp götüren halk, sonraları çocuklarını kurtarmak için bir yol buldu. Çocuk beyini yerine, kuzu ve oğlak beyinlerini temizleyip götürdüler. Bu sıralarda kral Dehak'ın askerleri halk arasında dolaşıp çocukların sayılarını devamlı tespit ettikleri için, halk kurtardıkları çocuklarını dağlara kaçırdı ve orada askeri olarak eğitti.

Bir gün temizlenerek krala götürülen beyinde bir kuzu tüyü çıktı. Bunun üzerine kral durumu anladı. Kral bundan sonra kendi askerlerinin, bizzat çocukları kesip beyinlerini hazırlayarak getirmelerini emretti. Bu emirden sonra, askerler çocukları kesip beyinlerini hazırlayarak krala götürüyorlardı.

Durum böyle devam ederken, kralın oturduğu kaleden üç taş atımı mesafede olan bir köyde Kawa adında bir demirci oturuyordu. Kawa, kralın askerlerine silah ve diğer savaş araçları yapardı. Demirci Kawa da yedi çocuğunun başını yenmek üzere hazırlayıp krala götürülmek üzere vermişti. Sıra son çocuğuna geldiğinde, krala karşı tavır aldı. Depolarda bulunan savaş araçlarını çevre köylülere dağıttı ve köylülere çocuklarını ve mallarını alıp dağlara çekilmeleri çağrısında bulundu. Bu çağrı üzerine bir kaç saat içinde tüm köyler boşaldı. Kralın askerlerinin gözleri önünde bir anda köyler viraneye döndü.

Dağlarda toplanan köylülere Kawa, zalim hükümdardan intikam alınması ve zulmüne son verilmesi gerektiğini anlattı. Zalim kralın zulmü altında ezilen köylüler, Kawa'nın bu önerisi üzerine kraldan intikam almak için yemin ettiler. Eskiden dağlarda eğitim yapanlarla köylüler, Kawa'nın önderliğinde birleştiler.

Demirci Kawa'nın komutasındaki köylülerle savaşçılar, iki gün sonra dağlardan inerek zalim Dehak'ın kalesini sardılar. Bir düzine genç savaşçı gece gizlice kalenin kaya ve taş duvarları önünde bekleyen köylü ve savaşçılara kalenin kapılarını açtı.

Açılan kalenin kapılarından en önde demirci Kawa, elinde bir mızrak ve kralın çığırtkanı için yaptığı kılıçla içeriye girdi. Arkasından da toplu olarak köylüler ve savaşçılar girdiler. Kalede bulunanları hayvanları ile beraber öldürmelerinden sonra, çok sağlam olan bu kaleyi içinde bulunan her şeyi ile beraber ateşe verip yaktılar. Köylüler ve savaşçılar yakılan kalenin alevleri etrafında sabaha kadar çalıp eğlendiler. Böylece demirci Kawa yönetimindeki köylüler ve savaşçılar, zalim kral Dehak'ın yönetimini yıkarak kurtuluşlarını kutladılar. Bu olayın olduğu söylenen 21 Mart 1234 hicretten evvelki tarih, Kürt halkının kurtuluş tarihi olarak bilinir ve o tarihten beri kutlanır."

Yukarıdaki anlatımda belirlenen tarih, miladi tarihe çevrildiğinde 21 Mart 612 yılına denk gelmektedir. Yazılı tarihi kaynaklara göre M.Ö. 21 Mart 612'de, Medler kralları Keyakser önderliğinde, Asurlar'ın başşehri olan Ninova'yı aldılar ve her tarafını yakıp yıktılar. Zalim Asur yönetimine bölgede son verdiler.

Dehak ve Demirci Kawa anlatımı ile aynı tarihlerde denk gelen Medler'in Asur devletini yıkmaları olayında, Medler'in kralı olan Keyaksar'ın ismi bazı kaynaklarda Kawa'dan etkilenerek Kawaksar olarak da yazılmaktadır.

Kürdistan'da bu olaylarla ilgili elde edilen yazılı belgelerde Dehak'ın ismi, çoğu zaman "Azdehak" olarak geçmektedir. Bu ismin Kürdistan'da kötüyü, zalimi, vahşiyi ve korkuyu nitelemek için kullanılan sembolik bir isim olup hikayelerde anlatılan "Ejderha"dan geldiği sanılmaktadır. Buna karşın Demirci Kawa ismi ise -demir, gücü ifade eden bir nesne olmanın yanında-, kötülüklere karşı iyilerin yanında savaşan ve iyileri koruyan, haklıyı ve iyiyi sembolize eden bir isim olduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıdaki anlatımlardan açıkça anlaşıldığı gibi, Kürdistan halkının Newroz'u kutlamasının nedeni, yılbaşı olarak kabul ettiği bir gün olmasından ziyade, bu günde iyilerin, haklıların, güzellerin ve masumların kötüleri, zalimleri, haksızları sembolize eden Dehak'ları yendikleri ve kötülüklerine son verdikleri gün olduğundandır.

Bu anlamda, günümüzde Kürdistan'a hükmeden zalim Dehak'ların tüm kötülüklerine son verilmesi için başlamış olan kavgada, Kürdistan halkının en yiğit evlatlarının canlarını yakarak Newroz ateşini daha da gürleştirdikleri bir dönemde, Kürdistan halkının yılbaşısı diye kutlanması, Newroz'u özünden ve anlamından boşaltma olup mazlum ve haklı olan Kürdistan halkının zalimlerin kötülüklerine son verme mücadelesine bilinçli veya bilinçsiz olumsuz yaklaşımadır. Newroz'un intikam alındığı gün olduğu ve kutlamaların bu nedenle yapıldığı özüne zarar vermektedir.

Günümüzde Newroz, Kürdistan halkı tarafından zalim Dehak'lardan intikam alınması ve tüm kötülüklerine son verilmesi için, halkın silahlarını, kinini bilemesi, güçlerini birleştirmesi, zafer inancını yerleştirmesi ve pekiştirmesi ile intikam alınmasına yemin etmesi günü olarak öz anlam ve içeriğine bağlı kalabilir.

İSVEÇ'TE "KÜRT KONFERANSI" YAPILDI

Stockholm *(Berxwedan):* 1989 yılı Ekim ayında Paris'te yapılan Kürt Konferansı'nın bir devamı niteliğindeki "Stockholm Kürt Hakları Konferansı", 15-17 Mart 1991 tarihleri arasında İsveç'in başkenti Stockholm'de yapıldı.

İsveç devletinin düzenlediği bu konferansın organizasyonu "İsveç Kürt Halkının İnsanlık Hakları Komitesi" tarafından yapıldı. Toplantıya 35'i yabancı toplam 160 kişi çağrılıydı. Bu delegelerden kaçının katıldığı ve katılanlardan kaçının konferansı sonuna kadar izlediği, konferansı düzenleyenler tarafından da tam olarak bilinemedi. Bilinen şuydu ki, daha önce katılacağı söylenen bayan Mitterand ile ABD'li bazı senatörler konferansa katılmadı. Toplantıya, yabancılardan biri İngiliz, ikisi Norveçli ve yedisi de İsveçli olmak üzere toplam 10 milletvekili, bir o kadar da gazeteci ve yazar katıldı. Genelde yabancıların ve basının ilgisi zayıftı.

Konferansa her parçadan irili ufaklı tüm Kürt örgüt ve grupları çağrılıydı; resmi olarak çağrılmayan tek parti PKK idi. Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği (YRWK) adına üç delege davet edilmişti. İsveç Kürt Komitesi, konferansı daha çok Kürt reformistlerinin işbirliği ile hazırlamıştı. Onlar da kendi anlayışlarına yakın, hemen hemen politikada hiçbir ağırlıkları ve Kürdistan sorununa da hiçbir katkı sunabilecek durumda olmayan birçok gereksiz kişi, grup ve örgütü çağırmışlardı. Arkalarında kitlesi ve herhangi bir gücü bulunmayan ve siyasi bir sorumluluğa sahip olmayan bu tür kişilerin katıldığı konferansın politik düzeyinin çok düşük ve Kürdistan sorununa çözüm bulmadan ve önermekten uzak kalacağı açıktı ve nitekim öyle de oldu.

Kürdistan'da kalıntılarına bile rastlanmayan 16 sözümona parti sekreterleri ile bir o kadar parti sekreter yardımcısının katıldığı Stockholm Konferansı'nda, bunlardan ancak dördü söz alıp hiçbir amaç ve hedefleri olmayan, daha çok dert yanma, yakınma kabilinden konuşmalar yaptılar. Kimisi tarih üzerinde durdu, kimisi yeni keşfedilmiş gibi cuntanın son on yıllık uygulamalarına değindi, kimisi de Helebçe (Halepçe) için tazminat talebinde bulunma önerisi getirdi. Kürdistan'da güçleri olmadığı için çözüm önerileri de yoktu. Yaşamdan, mücadeleden uzak olduklarından yetenekleri körelmişti. Her yönüyle tam bir sefalet tablosu sergilemekteydiler. Doğrusu bu konferans, onların kapasite ve yetenekleri için iyi bir ölçü oldu. Sözünü ettiklerimiz daha çok Kuzey-Batı parçasındakilerdi. Diğer parçalardan, özellikle Güney Kürdistan hareketlerinden toplantıda konuşanlardan, zaman zaman bazı öneriler sunanlar oldu. Ancak her şeye rağmen konferans, Kürdistan'daki gerçeği hiçbir yönden yansıtmıyordu.

Konferansın açılışında İsveçli Milletvekili Hermansson, Eski Dışişleri Bakanı Bayan Karin Söder ve İsveç Göçmen Bakanı Maj Lis Lööv birer konuşma yaptılar. İsveç devletinin görüşünü yansıtan Göçmen Bakanı konuşmasında, Kürdistan sorununu insan hakları ve kültürel haklar düzeyinde ele aldı. Hiçbir sömürgeci devletin adını vererek eleştirmeyen İsveçli bakan, Ortadoğu'ya demokrasi gerektiğini belirtti, ama bunun nasıl olacağı hususuna girmedi. Bağımsızlık sorununa hiç yaklaşmadı. Avrupa ve İsveç'teki göçmen sorununa değindi, bu sorunu da son derece basit ve yüzeysel ele aldı. Bu konuda sömürgecilikten kaynaklanan temel sorunu görmemezlikten gelerek hiç değinmedi.

Gündemin ikinci maddesi olan "Kürt Sorunu ve Geleceği" konusunda üç konuşmacı birer tebliğ sundular. Bunlardan Fransız Kürdolog Prof. Joyce Blau, Kürtler'in tarihi ve zengin kültürü üzerinde durdu.

İngiliz yazar David Mc Dovel ise bazı olasılıklar üzerinde durdu. TC'nin Talabani'yle görüşmesinin normal olduğunu fakat bunun Güney'deki Kürdistani Cephe'nin PKK ile ilişkilerini bozmak için yapıldığını unutmamak gerektiğini vurguladı. Türkiye'de Kürt sorununun 2.000 yılına kadar hallolacağına inandığını, tabi bunun da kemalist anlayışın yıkılışına bağlı olduğunu söyledi. Kürt sorunu halledilmediği taktirde tarihin ender tanık olduğu olayların gündeme gelebileceğine dikkat çekerek, bu sorun bugün halledilmezse, yarın sorunu halletmeyenlerin herkesten çok pişman olacakları uyarısında bulundu. İngiliz yazar, eğer legalleşirse PKK'nin silahı bırakabileceğine inandığını da sözlerine ekledi.

Kürdistan ve Körfez krizi çerçevesinde düşünce belirten İsveçli Prof. Johan Galtung da, *"Avrupa devletlerinin çoğunu ilgilendiren Kürtler değil petroldür"* dedi. Galtung, bir ulusun devlet olarak yaşayabilmesi için su ya da petrolünün olması gerektiğini, Kürtler'in ise hem suyu hem de petrolünün bulunduğunu belirtti.

Daha sonra söz alan İsveçli Prof. Richard Falk ise, Kürtler için tarihin en uygun koşullarının oluştuğunu belirtti ve sözlerini şöyle sürdürdü: *"PKK öncülüğünde TC'ye karşı süren bir savaş var. Bu, halk hareketi olup halkın istemini dile getiriyor. Bu hareket TC ile oturup sorunu tartışabilecek bir düzeye gelmiştir."*

Daha sonra Kürdistan'ın her parçasından parti ve örgütler adına konuşmalar yapıldı. Yukarıda belirtildiği gibi, bunlardan ciddi çözüm yolu ve öneriler sunan pek olmadı. Toplantıya katılan Kürt aydın ve şahsiyetlerinden İsmet Şerif Vanlı, Sovyet Kürtler'inden Şakirê Xudo ve benzerleri de söz aldılar. Bunlardan İ. Ş. Vanlı, Kürdistan'ın emperyalizm tarafından iradesi dışında parçalandığını, ancak Kürt ulusunun birleşmesiyle sorunun çözülebileceğini ve herkesin de buna saygı göstermesi gerektiğini belirtti. Ayrıca yurtdışı çalışmalarının da merkezileştirilmesinin zorunlu olduğunu vurguladı.

TC sömürgecileri gibi İsveç sosyal-demokratlarının da beklentisi ve amacı, PKK'nin konferansta resmen temsil edilmemesi ve böylece buradan çıkan kararların kendi düşündükleri çözüm formülünü aşmamasıydı. Çözüm ve temsil sorunundan dolayı PKK konferansı boykot ederse, her iki devlet de PKK'yi kamuoyuna uzlaşmaz örgüt olarak lanse edecekti. Ancak her iki kesim de bu konuda amaçlarına ulaşamadılar. Kürsüye çıkan ve PKK adına konuştuğunu söyleyen bir konuşmacı, konferansın yanlış gidişatına müdahale ederek, inandırıcı ve somut çözüm yöntemleri önerdi. Kürtçe olarak yapılan konuşmada özetle şu görüşlere yer verildi:

"Kürdistan tarihi, ülkemizdeki işgalci ve sömürgecilere karşı direnişler ve ihanetlerin yanyana olduğu bir tarihtir. Kürt halkının tüm direniş ve ayaklanmaları kanla bastırılmıştır. Fakat bu son yıllarda Kürdistan halkının direniş ve bağımsızlık mücadelesi, yeni ve çağdaş bir nitelik kazanmıştır. Kürt halkının bu uğraş ve çabaları en temel insan hak ve özgürlüklerinin, barışın ve en doğal demokratik haklarının elde edilmesi içindir. Bugün direnişle yaratılmış bu değerler, aynı zamanda bir insanlık kazanımıdır da. Eğer bugün Kürt halkının özgürlük mücadelesi pratik bir direnme vê başkaldırıya dönüşebilmişse bu, Kürt halkının kendi tarihi deneyimleri ışığında devrimci bir ruh ve yaratıcı bir çabayla ortaya çıkabilmiştir.

"Kürt sorunu her ne kadar bir hak ve özgürlükler sorunu biçiminde görülüyorsa da, sorunun en temel yanlarından biri de barışın yaratılması sorunudur. Bu sorunun çözülmesinden yana olduğunu söyleyen bir takım kişi ve güçlerin, sorunun çözülmesinden yana hala herhangi bir somut adım atmadıklarını görmekteyiz. Kürt halkının içinde bulunduğu kabul edilmez durum ve bu halkın özgürlük istemleri gözardı edilemez. Kürt halkının kendi öz iradesiyle özgürlük ve bağımsızlığı yolunda attığı adımlara ve bu temelde yarattığı değerlere sahip çıkılmalı. Eğer böylesi bir yaklaşım sahibi olunmazsa, soruna bakış ve değerlendirmede hata ve eksiklikler kaçınılmazdır. Açıktır ki, Kürt halkının dostlarını ve dayanışmacı güçlerini büyük görevler beklemektedir. Fakat bu görevlerin öz ve muhtevasının doğru kavranması gereklidir. Çok ağır ulusal ve toplumsal sorunların yükünü taşıyan Kürt halkına, dostluk ve dayanışmayı, bir nevi bu halkı temsil etme tavrına girmek şeklinde ele alıp ve bu halk üzerinde misyonerliğe kalkışmak, bu halkı küçük düşürmek demektir.

"Üzerinde dikkatle durulması gereken bir husus da, Kürt sorununun salt bir kültür ve dil sorunu olmadığı hususudur. Kürt sorunu küçük bir grup ve topluluk sorunu olmadığı gibi, zindanlarda tutulan birkaç tutuklu ve öldürülen birkaç sivil insan sorunu da değildir. Yani salt insan hakları sorunu olmayıp, daha temel ve geniş ülke ve prensipler sorunudur. Kürt sorunu bir ulusal sorun olup, 25 milyonu aşkın bir nüfusa sahip olan bir halkın özgürlük ve bağımsızlık sorunudur. Yani sorun, dünya uluslarının Birleşmiş Milletler kurumunda her halkın kendi kaderini özgürce belirleme hakkı konusunda alınmış olduğu kararın uygulanması sorunudur. (...)

"Kürdistan işçi Partisi (PKK), Kürt sorununu tüm yönleriyle bir çözüme kavuşturma uğraşı veriyor. PKK Kürt halkının direniş ve başkaldırısının fiili yönetici ve yürütücüsüdür. Kürdistan'da bağımsızlık, özgürlük, barış ve insanlık değerlerinin koruyucusudur. PKK Kürdistan'da yürüttüğü mücadelesiyle bölge ve dünya barışına gerekli katkıyı sunup bu barışın kalıcılaşması için uğraş veriyor. Bundan dolayı PKK kendinde, Kürdistan halkının tüm dostlarına, 'Sorun felsefe sorunu olmayıp bir halkın kendi kaderini özgürce tayin etmesinde doğru bir dostluk ve dayanışma gösterme sorunudur' çağrısını yapma hakkını görmektedir."

Yapılan konuşmalardan sonra tartışma bölümüne geçildiğinde, YRWK adına çağrılı bir delege söz alarak, *"Burada toplanan Kürt örgütlerinin temsilcileri bir basın mensubu konumuna düşürülmüştür. Kürtler destekçi durumunda görülüyor. Oysa biz destekçi değil sorunun esas sahibi ve öncüsü olmalıyız. Güney'de ve Kuzey'de ayaklanma var, biz neler yapabiliriz? Burada Kürt halkına otonomi mi, bağımsızlık mı verilmeli tartışmaları yapılıyor. Bu konu bu toplantının sorunu değildir. Buna doğru yanıtı sadece Kürdistan halkı verecektir"* dedi. Bu konuşma salondakilerin üzerinde oldukça etki bıraktı.

Daha sonra gündemin karar tasarıları maddesine geçildi. Bunun için oluşturulmuş bulunan komisyonlarca alınan kararlar ışığında bir deklarasyon sunuldu. Deklarasyonda; Kürt halkının dünyaya tanıtılması, maddi ve manevi destek sunulması, bütün dost gruplar arasında koordinasyon sağlanması, tüm hükümetlerin Kürdistan sorununu Birleşmiş Milletler'e götürmesi, Avrupa Topluluğu'nun insan hakları temelinde TC'nin Kürdistan'daki insan hakları ihlallerini izlemesi, Kürdistan halkının ulusal kaderini tayin etmesi gibi hususlara yer verildi.

Konferans deklarasyonu okunduktan sonra, İsveç Eski Dışişleri Bakanı Karin Söder'in yaptığı kapanış konuşmasıyla konferans sonuçlandı.

15 - 17 Mart - Stockholm'da yapılan Kürt Konferansı'ndan

Foto: Berxwedan

Konferansa katılan Kürt örgütleri

Kuzey-Batı Kürdistan: TKSP, PPKK, Ala Rizgarî, KUK, PDK, Rizgarî, TSK, Kawa.

Güney Kürdistan: I-KDP, YNK, Yekîtiya Demoqratên Kurdistan, Partiya Sosyalista Kurdistan, PASOK, Irak Komünist Partisi-Muhalefet, KDHP.

Güney-Batı Kürdistan: KDP (Al Parti), Partiya Demoqrata Pêşverûya Kurdên Suriyê, Partiya Hevgirtina Gel.

Doğu Kürdistan: İ-KDP, Komela, İ-KDP Muhalefet.

Ayrıca **Şêx İzzeddîn Hûsênî, Dr. Brahîm Ehmed, İsmet Şerif Vanlı, Şêrko Bêkes, Dr. Nadir Nadirof** ve **Dr. Şakirê Xudo** gibi Kürt şahsiyetler de konferansa katıldılar.

Düsseldorf-PKK Davası'nda yargılananlar:

"BU DAVA TÜMDEN DÜŞÜRÜLMELİDİR"

Düsseldorf'ta yürütülmekte olan Almanya-PKK Davası'nda gelinen noktada görevli mahkeme heyeti artık davayı sürdürmekte bile aciz kalmaktadır. Mahkeme tarafından önerilen sekiz kişi hakkında davanın düşürülmesi talebi, savcılık tarafından da altı kişi için uygun görüldü.

Ancak söz sırası yargılananlara geldiğinde, yapılan açıklama mahkeme heyetinin donup kalmasına neden oldu. Çünkü yargılananlar sekiz kişinin davasının düşürülmesi talebini reddettiler ve bu davanın tümden düşürülmesi gerektiğini söylediler. Bu tür bir açıklamayı pek beklemediği anlaşılan mahkeme heyeti, bir an ne yapacağını, oturumu nasıl sürdüreceğini bilemedi. Sonra on dakika ara verildiğini açıklayarak geri çekildi. Ancak yarım saat sonra dönebilen heyet, bu kez de oturumun bugün için sona erdirildiğini duyurarak adeta kaçarcasına salondan ayrıldı.

19 Mart 1991 tarihli oturumda yargılananlar adına mahkemede yapılan açıklama şöyle:

F. Almanya-PKK Davası adıyla anılan bu dava, dünya tarihinin en ilginç davalarından biri olarak şimdiden tarihe mal oldu. Gelinen noktada, başta koyduğumuz şekliyle hem siyasal ve hem de hukuki açıdan davanın karakteri çok daha net görülüyor. Bugün bizden, sekiz arkadaşımız hakkında verilen "davayı düşürme" kararı hakkında ne düşündüğümüz soruluyor. Bu oldukça ilginç bir soru. Çünkü cevabı üç yıl önce verilmiş ve aşılmış bir sorudur bu.

Bu dava açılırken bunun politik bir dava olduğunu, tümüyle politik amaçlarla açıldığını, hukuki dayanaklardan yoksun olduğunu belirtmiştik. Siyasal mücadelenin ancak siyasal zeminde verilebileceğini, burada olduğu gibi bu mücadeleye polisiye ve hukuki kılıflar giydirmeye çalışmanın baştan iflas etmeye mahkum olduğunu özenle vurgulamış ve bu davanın bir an önce düşmesi gereği üzerinde durmuştuk.

Mahkeme heyeti, şimdi ulaştığı görüşle, bu davada sonuç almanın zor olduğunu söylerken, işte daha ilk günden görülmesi gereken ve bizim ısrarla vurguladığımız bu gerçeği itiraf ediyor. Bu, elbette önemli bir gelişme.

Ama neden şimdi ve neden sadece sekiz kişi hakkında böyle bir karar veriliyor? Bunu anlamak, bizim bu karar hakkındaki tavrımızı anlamak açısından da önemli.

Almanya'da PKK'ye karşı polis operasyonlarının başladığı, PKK'li ya da PKK sempatizanı oldukları için insanların gözaltına alınmaya ve bütün bunların yoğun anti-propaganda savaşıyla birlikte yürütülmeye başlandığı 1987 yılından bu yana ne değişmiştir?

Elbette bu süreçte çok önemli gelişmeler yaşandı. Söz konusu bu operasyonlar ve bu dava, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini PKK şahsında tasfiye etme planının bir parçası olarak geliştirildi. Almanya bu noktada tarih karşısında son derece olumsuz bir rolü üstlendi. Bunun, altından kalkılmayacak bir yük olduğu ise baştan belliydi. Çünkü alınan tavır, ulusal bağımsızlığı için sömürgeci egemenliğe karşı savaşan bir halka karşıydı. PKK'ye karşı mücadele, Kürdistan halkının iradesini ve özgürlük kararını ezme tavrıydı. Bu amaçla uygulamaya konulan yöntemler ise, amacın kendisi kadar kirli oldu. Üstelik bu kirli yöntemlerle sonuç alınabileceği de düşünüldü.

Yaşam, bu yaklaşımı ve bu politikayı mahkum etti. Yapılan hesapların hiç biri tutmadı. Kürdistan'da PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesi, Türk sömürgeci devletinin imha amaçlı saldırılarına ve başta Almanya olmak üzere NATO'nun iri güçlerinin Türk sömürgecilerine sundukları her türlü desteğe rağmen bir adım bile geriletilmek şurda kalsın, çok daha boyutlandı. Kürdistan halkı, PKK önderliğinde siyasal ve askeri olarak gücünü büyüttü. Başta Botan olmak üzere Kürdistan'ın her yerinde halk, ayaklanmalarla iradesini ortaya koydu ve gerillayı böyle kucakladı. Bu, sömürgeciliğe karşı özgürlük mücadelesi veren halkların zorunlu tek konuşma yöntemiydi. Kürdistan halkı da böyle konuştu, iradesini böyle duyurdu.

Kürdistan'da büyüyen gerilla ve halk ayaklanmaları, Türk sömürgecilerine gerçekleri itiraf ettirdiğinde, Almanya hala PKK'yi "terörist" ilan etme tavrında ısrarlıydı. 1989 yazında, dönemin Türk Genel Kurmay Başkanı kendi deyimiyle, "Doğu'da terör olayı değil, gerilla savaşıyla" karşı karşıya olduklarını söylemekteydi.

Şimdi 1991'i yaşıyoruz. Avrupa'da, Ortadoğu'da ve dünyada çok ciddi gelişmeler yaşandı. Ortadoğu'da halkların iradesini hiçe sayan eski statükonun sürdürülemeyeceği gerçeği, Körfez Savaşı ve ona yol açan gelişmelerle de bir kez daha görüldü. ABD, sözcülüğünü yaptığı "Yeni Dünya Düzeni"ni bölgeye oturtmak için, bu zeminde askeri şiddeti dayattı. Ancak, bu politikasının sözcüsü olan ABD bile görüyor ki, bölgede artık halkların iradesine rağmen bir çözümün olanakları son derece zayıftır ve hatta yoktur.

Ortadoğu'da eski politikaların, eski yaklaşım ve yöntemlerin iflas ettiği gerçeği, en açık şekilde Türk sömürgeci devletinin Kürdistan gerçeğine ilişkin olarak geliştirmeye çalıştığı yaklaşımlarda görülebilir. Türkiye, 68 yıldır ısrarla sürdürülen Kürdistan'ı inkar ve imha politikasının sahibidir. Ama Kürdistan'daki mevcut gelişmeler onu, 68 yıldır sürdürdüğü bu inkar ve imha politikasının anlamsızlığını anlamaya ve itiraf etmeye zorlamıştır. Türk Cumhurbaşkanı sıfatıyla Özal, bugün artık Kürt adını kullanmak, Kürtler'e bazı hakların verilmesi gerektiğinden söz etmek zorunda kalıyor. Bunun da ötesinde, bazı Türk devlet yetkilileri PKK ve PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'la diyalog zorunluluğundan söz ediyorlar. İşte, bu kadar başdöndürücü gelişmelerin yaşandığı, klasik politikanın iflas ettiği bir süreçte Almanya, bu dava şahsında "terörizm" suçlamasını terk etmiyor.

Bugün büyük bir çoğunluğun üzerinde birleştiği görüş, şudur: Ortadoğu'da Kürdistan ve Kürdistan'da da PKK gözardı edilerek hiçbir çözüme ulaşılamaz. Elbette ki bu, niyetlere dayanan ya da kendiliğinden varılan bir düşünce değil. Eğer kulaklar gelişmeler karşısında sağır ve gözler kör değilse, yaşadığımız şu günlerde Kürdistan'ın kentlerinde ayaklanma halindeki halkın sloganları duymazdan ve görmezden gelinemez. Ayaklanan halkın sloganları şüphesiz öncelikle Türk sömürgecilerinin kulaklarına çarpıyor. Ancak, Almanya'nın bu ölçüde duyma özürlüsü olması da oldukça ilginçtir.

Almanya, Kürdistan'a ilişkin politikaların hızla gözden geçirilme ihtiyacının duyulduğu şu aşamada bile, yüklendiği ve kendisi açısından son derece talihsiz olan mevcut davada ısrar ederek, ancak ve ancak kör bir politikanın sahibi olduğunu ortaya koyabilir. Almanya, gelişmelerin çok gerisindedir. Ya da, genelde halkların, özgülde ise Kürdistan halkının iradesini tanımama gibi artık hiçbir geçerliliği kalmamış olan eski politikanın sürdürücüsü olmada ısrarlıdır.

Bu davada ulaşılan mevcut durum, Almanya'nın gerçeğini çok güzel sergiliyor.

24 Ekim 1989'da bu mahkeme başladığında bir iddianame okundu. Federal savcılığın, ileri sürdüğü iddialar, sözümona deliller ve tanıkları vardı. Yani biçim itibariyle bir hukuksal kılıf yaratılmıştı. "Terörist" zanlıları olarak bizler cam bir kafesin içinde kamuoyuna sunulmuştuk.

Bir yıl dört ay sonra mahkeme heyeti, kanıtların yetersizliğinden, tanıkların inandırıcı olmadığından, suçlananların uğradığı mağduriyetten, sekiz kişi hakkında verilmesi düşünülen davayı düşürme kararıyla şahsi faaliyet özgürlüklerini ciddi biçimde engelleyen bir durumun ortadan kaldırılacağından söz ediyor. Bu sekiz kişinin suçlu değil kabahatli görülebileceğini, çünkü bu kişilerin kendi deyimiyle "Avrupa Yürütme Komitesi'nin altındaki kişiler" olduklarını belirtiyor. Kanıtların yetersiz, tanıkların inandırıcı olmadığını itiraf ettiği halde, hala PKK içinde "terörist örgüt" iddiasından vazgeçmiyor ve bunun sorumlusu olarak "Avrupa Yürütme Komitesi"ni gösteriyor.

Bu iflas etmiş bir politikada ısrar etmektir. Mahkeme heyeti önerdiği kararla bu iflası gizlemek istiyor. Bu karar kendi içinde tutarsızdır. Polis mantığı ile politika yürütme çabasının yarattığı bir sonuçtur ve bu anlamda da politik zavallılığın göstergesi olarak tanımlanabilir.

Davanın hukuki dayanakları bakımından temelsiz olduğunu, kanıtların yetersiz, tanıkların inandırıcı olmadığını, itirafıyla mahkeme heyetinin kendisi de söylüyor. O halde her aklı başındaki insan şu soruları sormayacak mıdır. Bu insanlar hangi gerekçeyle "suçlu" muamelesine tabi tutuldu? Neden yıllarca cezaevi hücrelerine kapatıldılar ve bir yıl dört ay boyunca duruşmalara gelmek zorunda bırakıldılar? Neden yeterli olmayan delillere ve inandırıcı olmayan tanıklara rağmen böyle bir dava açıldı? Ve neden hala, bu dava ısrarla sürdürülmek isteniyor? Aradan geçen bunca zaman sonrasında kişilerin uğradığı zararlardan bahsetmek ve bunu ucuzca geçiştirmek ne ölçüde ciddiye alınabilir? Bu, söz konusu sekiz kişi açısından ağır bir hakaret değil midir?

Burada uğranılan kişisel kayıplar ve yaşanılan kişisel acılar, sorunun en basit ve tali yanını oluşturuyor. Biz burada esas olarak, PKK şahsında Kürdistan halkına yöneltilen hakaretten ve halka verilen acıdan söz ediyoruz. PKK yönetimini hala "suçlu" ve PKK'li olmayı hala "suç" sayan mevcut karar Kürdistan halkının iradesini tanımama ve hatta bu iradeyi boğma politikasında ne ölçüde ısrarlı olduğunu gösteriyor.

PKK yönetiminin "suçlu" ve PKK'li olmanın "suç" kabul edilmeye devam edildiği söylenirken, çok açık ki, PKK'lilerin bundan böyle de bu ağır itham ve hakaretlere her an maruz kalabilecekleri hatırlatılıyor ve burada siyasal şantaj esas alınıyor. Başta davaları düşürülen kişiler olmak üzere, PKK'ye sahip çıkan herkesin bu tehdit altında olduğu söyleniyor. Kürdistan halkının iradesine tabi olan ve bu iradenin temsilcisi olan PKK'ye yürekten bağlı olan bizlerin, tepemizde daima sallandırılacak olan böyle bir kılıcı kabul etmemiz beklenemez. Çünkü kendi özgürlüğümüzü gerçekte o zaman yitirmiş oluruz.

Biz, kişisel haklarımız nedeniyle de, örneğin baş tanıklardan biri olarak sunulan H. Doğan'ın polis ifadesi nedeniyle suçlanan kişilerin davasını, neden şimdi ve hem de bu konuda hiç bir değişiklik olmamasına rağmen düşürülmek istendiğini sorma hakkına sahibiz. H. Doğan 1988 Mayıs'ından bu yana bir daha ifade vermeme tutumunu seçti ve mahkeme önünde de aynı tutumda ısrar etti. H. Doğan'ın polis ifadesindeki suçlamaları nedeniyle "yargılanan" kişiler hakkındaki karar, mevcut gerekçeye bakılacak olursa, Doğan'ın mahkeme önünde ifade vermeyi reddettiği gün verilmesi gereken karardı. Ancak o zaman böyle bir karar çıkmadı. Benzeri durum, Nusret Aslan'ın ifadeleri nedeniyle suçlanan kişiler açısından da geçerlidir. Onun ifadelerindeki tutarsızlık ve yalanlar, polise verdiği ilk ifade de rahatlıkla görülebilir niteliktedir.

Açık ki, mevcut durum delillerin tespiti ve incelenmesinden doğan bir gecikme değildir. Tersine siyasal gelişmeleri izlemenin, ama çok geriden bir izlemenin sonucudur.

Burada, özel helikopterle ve özel korumalarla getirilip aylarca dinlenen Nusret Aslan'ın basit bir piyon olduğu, onu kullanmak isteyenleri de hayal kırıklığına uğrattığı açıkça görüldü. Nitekim, Nusret Aslan bu salondan sahte bir gerekçenin ardına sığınılarak kaçırıldı. Acaba gelmeye devam etseydi, bu kez hangi itirafla çıkacaktı? Ne yazık ki, savcılık tanığına güvenemedi, onu susturdu ve geri çekti.

Davanın sürdürülmesinin olanaksız hale geldiği, bu davanın kamuoyu nezdinde meşruiyetini bütünüyle yitirdiği, kamuoyu vicdanının artık bu davayı kaldıramayacağı görüldü. Mahkeme heyeti sekiz kişi hakkındaki davanın düşürülmesi kararının gerekçeleri arasında, "ceza takibatının bundan sonra da devam etmesinde kamu çıkarı mevcut değildir" derken, sınırlı bir biçimde de olsa işte bu gerçeği itiraf ediyor. Kürdistan'daki ve davanın kendi içindeki gelişmelerin dayatması sonucu davada bir karara varış kaçınılmaz hale gelmiştir. Almanya, mevcut kararda görüldüğü gibi ucuz manevraları değil, politik ve hukuki ciddiyeti esas alan bir tavrı seçebilmeliydi. Kendi hukuk sistemine de saygısızlık olan bu sözde ceza davasını daha fazla sürdüremeyeceğini, ucuz manevraların durumu kurtaramayacağını görebilmeliydi. Gelişmeler artık bunu zorunlu kılıyor.

PKK, en yetkili kurumlarından çeşitli defalar bu dava hakkında da açıklamalarda bulundu. Bu açıklamalar son derece de somuttur. PKK'nin Alman devlet sınırları içinde Alman yasalarına saygılı olduğu, ne geçmişte ne de şimdi bu ilkesel yaklaşımını aşmadığı, Almanya'nın da politikası ve örgütüyle PKK'yi yargılama hakkına sahip olmadığı, eğer Alman devlet sınırları içinde işlenmiş bir "suç" varsa Almanya'nın sadece bunu takip edebileceği çok önceden söylendi ve artık tekrarına gerek yok.

Gelinen aşamada görülüyor ki, tek tek kişilerin suçlanması bile olanak dışıdır. Sekiz kişinin davasının düşürülmesi hakkındaki karar bunun somut örneği oluyor.

Sonuç olarak; bu davanın sürdürülmesinin artık olanaksız olduğunu, iddiaların iflas ettiğini, bu iflas noktasından kurtuluş için sunulan ara çözüm yöntemlerinin ciddiye alınamayacağını, davanın içinde bulunduğu çıkmaz nedeniyle yaşanan sürüncemenin bir an önce sona erdirilmesi gerektiğini belirtiyor ve sekiz kişi hakkında verilen davanın düşürülmesi kararını yukarda saydığımız nedenlerle kabul etmeyi olanaksız buluyor, esas çözümün davanın bir bütün olarak düşürülmesi olduğunu söylüyoruz.

"Yüreğim zafer şarkısının melodileriyle Dicle kadar coşkulu, Fırat gibi heybetli, Munzur gibi delicesine çağıldıyor"

Körfez savaşı sürerken dava dosyamız (PKK Hilvan-Siverek) Yargıtay'da sonuçlandı ve bildiğiniz gibi bana verilen idam cezası da onaylandı. Tabi benimle birlikte M. Sait Üçlü arkadaşın da idam cezası onaylandı.

Ölüm cezaları sınıflı toplum tarihi boyunca egemen güçlerce, topluma, muhalefete ve özgürlük savaşçılarına karşı uygulanan bir şantajdır. Ölüm cezaları çok çeşitli ve vahşi yöntemlerle uygulanmış, nice kafalar kesilmiş, idam iplerinde boyunlar kırılmış, ancak ne özgürlük ve ne de toplumsal kurtuluş savaşları durdurulabilmiştir, tam aksine alevlenmişlerdir.

Bugün ülkemizde de insanca ve özgür bir yaşam için kutsal savaş verilmektedir. Sömürgeci güçler, bu savaşımdan bizleri alıkoymak için ölümü, darağaçlarını bir tehdit olarak kullanmaktadırlar. Bu tehdite ancak gülünür, çünkü çok gülünç bir tehdittir de ondan. Sanki bizler güzel bir hayat yaşıyordukta, özgürlük mücadelesi yürüttüğümüz takdirde bundan mahrum kalacakmışız gibi... Eğer insani onur ve kişiliğimiz ayaklar altına alınıyor, siyasi ve ulusal kişiliğimiz inkar ediliyorsa, bu zaten ölümün ta kendisi değil midir?.. Demek ki sömürgeci güçler her halukarda karşımıza sonuç itibarıyle ikisi de ölüm demek olan iki seçeneği dikmektedirler, gelki ölümlerden ölüm beğen.

Bu iki seçenek bizce ölüm değildir. Aksi sömürgeci güçlerin safsatası. Egemen güçler, her şeyi bireyselliğe indirgediğinden yaşam ve ölümü de doğal olarak bireyselliğe indirgemektedirler. Oysa bizler ölüm ve yaşamı toplumsal, ulusal gerçeklik içinde değerlendiriyoruz, eğer toplum varsa birey de vardır. Toplum varoldukça bireyi ortadan kaldırmak hiç bir şeyi değiştirmez.

İşte biz olaya bu açıdan baktığımızdan dolayı ölüm canavarına karşı en ufak bir tereddüte kapılmaksızın göğsümüzü açıyoruz. Çünkü şunu çok iyi biliyoruz ki halkların bağımsızlık ve özgürlük mayasında kan, gözyaşı ve katliam vardır. Şu an bağımsiz ve özgür yaşayan halkların tümü bu zaman tünelinden geçerek, çağdaş uygarlık aleminin şerefli birer üyesi haline gelmişlerdir.

Bizler elbetteki ölmek için ölmüyoruz. Sonuçta mutlaka ölüm vardır. Ama biz devrimciler, yaşamak için ölüme meydan okuyoruz.

Şu ana kadar nice kahramanlar bu uğurda kara toprağın sinesine gömüldüler, ve onların en büyük özelliği kendi ölümleriyle yaşamı yaratmış olmaları, ölümleriyle toprağın derinliklerine özgürlüğün tohumlarını salmalarıdır. Yeşeren özgürlük tohumları boy verdiğini, çiçek açtığını ve bunda şehitlerimizin kutsal emeklerinin payını görüyoruz. Yaratılan bütün değerlerin mimarları onlardır, bizler de dahil olmak üzere. Madem ki bizleri de yeni baştan yaratan onlar, o zaman onlara herşeyimizle borçluyuz da aynı zamanda.

Görevlerimizi ne ölçüde yerine getirebildik kaygısı herşeyin üstünde. Madem ki bu yaşam kavgasında bizlere de bir yer verilmiştir, o zaman bunun hakkını vermemiz gerekiyor, ve sürekli olarak bunu mütaala etmek, kendi içimizde yaşam savaşımızın muhasebesini yapmak zorundayız.

Görevimizi tam yerine getirmemişsek bile, şu bakımdan gönül rahatlığı içinde yazıyorum: Ölümü kucaklarken gözüm arkada kalmayacaktır, zira kendisi için yaşayan, yaşamak isteyen ve aynı zamanda kendisi için ölmesini bilen bir halk yaratılmıştır. İşte en büyük yaşam, en büyük kazanım, en büyük zafer budur bence; istenilen, arzu edilen buydu ve bu da yaratıldı.

Elbette sonucu görmek ve yaşanacak mutluluğu paylaşmak isterdim. Bu sanıyorsam, her Kürdistanlı yurtsever insanın gönlünde yatan en büyük arzudur. Ama yazgımızın kollarına bağlanan zincirler henüz parçalanmadığı için bu arzuma kavuşmayabilirim. Olsun, zaten ölüm ve yaşamın toplumsal gerçekliği içinde kavranması gerektiğini yukarıda koymuştum... Arzularım, istemlerim, kurulmasını istediğim dünya yaratılmıştır bile. Bu yüzden şimdiden o sevinci, mutluluğu yaşayabiliyor ve zafer şiarlarını haykırabiliyorum. Yüreğim, zaferin şarkısının melodileriyle Dicle kadar coşkulu, Fırat gibi heybetli, Munzur gibi delicesine çağıldıyor.

Enver Şimşeksoy
Amasya Özel Tip Cezaevi
29 Ocak 1991

Savaş esirlerinden Newroz mesajları

Newroz ateşi zulmün burcunu yakıyor. O ateşte Mazlum'un, Agitler'in sınırsız cesareti, fedakarlığı var. Kürtler'e kahramanlığı öğretti şehitlerimiz. Feqiyê Teyran'ın ağıtları, şimdi serîhildanlarda zafer türküsüne dönüşüyor. Yeniden kuruluyor herşey; kirinden, utancından temizlenerek. Bu kurulan, yeni bir hayat, özgür bir vatan, demokratik bir toplumdur. Emperyalistlerin ve sömürgecilerin komploları Newroz ateşinde, halkların isyan ateşinde eriyip yok olacaktır.

Newroz ateşini yükseltelim. Yakacağımız her kibrit, düşmanın karanlık ruhunu eritecektir. Newroz'u büyük bir şevkle, büyük bir özlemle beklediğimiz ulusal birliğimize harç yapalım. O zaman hiçbir düşman bizi yeniden köleleştiremez, bize boyun eğdiremez. Newroz'umuz kutlu olsun!

Dilûk (Antep) Cezaevi'nden
PKK'li tutuklular

"Yeni gün" Newroz'u her zamankinden daha taze bir ruhla karşılıyoruz. Bir parça özgür vatan toprağı uğruna, toprağa düşenlerin yarattığı değerler ve öğrettiği kavga geleneğiyle dağlarımızda Newroz ateşi daha gür ve özgür yanıyor.

Gürlenen alevlerle yeni yeni serîhildanlar yaratan, tüm halkımızı saran gerçek Newroz bayramı, çağdaş "MED" hareketiyle yaşıyor.

İşte bu ruh ve coşkuyla tüm dostların Newroz bayramını kutlar, kavga sıcaklığıyla kucaklarız.

İstanbul
Sağmalcılar Cezaevi'nden
PKK'li tutuklular

Tarih boyunca köleliğe, haksızlığa ve zulme karşı bağımsızlığın simgesi haline gelen Newroz'u, 1991'de Şirnex'te, Hezex'te, Kerboran'da... ve ülkemizin birçok alanında serîhildanları yükselterek kutlamaktayız.

Bugün emekçi halkımız, tarihinin her döneminden daha çok bağımsız ve özgür yaşam uğruna görkemli bir başkaldırıyı gerçekleştirmektedir. Halkımız Newroz'u bu bilinç ve kararlılıkla karşılamaktadır.

Newroz, salt halkımızın değil, Ortadoğu ve dünya halklarının ırkçılığa, faşizme ve sömürgeciliğe karşı bir mücadele, halklar arasında dayanışma ve kardeşlik günüdür.

Bu anlamlı günde tüm dostları sevgi ve saygıyla selamlıyoruz.

Aydın E-Tipi Cezaevi'nden
PKK'li tutuklular

Özgür halk olma sürecinde ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemizin yükseldiği serîhildanlarla Newroz'u karşıladığımız bu yıl, bayramınızı kutlar, başarılar dileriz.

Çanakkale
E-Tipi Cezaevi'nden
PKK'li tutuklular

Tarihte Demirci KAWA, günümüzde Mazlum DOĞAN'ın eylemiyle bütünleşen serîhildanların coşkusuyla NEWROZ bayramınızı kutluyoruz.

Ceyhan E-Tipi Cezaevi'nden
PKK'li tutuklular

Bütün vahşetiyle Asur despotizmini aratmayan şovenizmin, ırkçılığın, düşmanlığın... ve her türlü soysuzlaşmanın kaynağı, insanlığın başbelası emperyalizme, sömürgeciliğe, siyonizme ve her türlü gericiliğe karşı ortak mücadele etme, kardeşlik ve dayanışma günü olan NEWROZ, halkımızın geleceğini yok etmek isteyen zulüm kalesinde Mazlum'un karanlık hücresini üç kibrit çöpüyle aydınlatırken, bugün sadece dağlarımızın doruklarında değil, halkımızı kucaklayarak serîhildanlarla bağımsızlık ve özgürlüğü müjdeliyor.

Bunun derin coşku ve sevinci içinde, "NEWROZ pîroz be" diyor, başarılar diliyoruz.

Amasya
Özel-Tip Cezaevi'nden
PKK'li tutuklular

Tarihimizin onurlu günlerinden biri olan Newroz, halkımızın Şirnex, Hezex, Kerboran vd. yerlerdeki serîhildanlarıyla tarihsel görkemliliğine adım adım ulaşmaktadır. Bu gelişmelere gururluyuz, coşkuluyuz.

Tüm coşkumuzla, yaşamakta olduğunuz mutluluğa ortak olduğumuzu belirtir, bayramınızı kutlarız.

Yozgat / Akdağmadeni
Kapalı Cezaevi'nden
PKK'li tutuklular

"Halklar silahlarla egemenlik altına alınamazlar"

İnsanlarımızın Türkiye'ye, Avrupa'ya gitmesi hiç de iyi bir durum değil. Bizde yurtseverlik henüz yeterince gelişmemiş, gelişseydi, ülkemizi öyle kolay kolay terketmezdik. Irak ile İran dokuz yıl savaştı, onlar ülkelerinden bu dönemde bile bizim kadar kaçmadılar. İsrailliler, binlerce yıllık kıyıma rağmen her türlü riski göze alarak ülkelerine döndüler.

Bizim ülkemiz çok güzel. Uçsuz bucaksız ovaları, efsanevi dağları, yataklarda nazlı nazlı akan nehirleri, insanın gözlerini kamaştıran güzellikleri var. Ama insanlarımız bunları bırakıp kaçıyorlar. Anılarını, sevdiklerini, mezarlarını, burada bırakıp kaçıyorlar. Yabancı diyarlarda yaşamak, kendine yabancılaşmak, ülkeyi bırakıp kaçmak onurlu insanlara yakışmaz.

İnsanın kendi ülkesinde, kendi toprakları üzerinde insanca bir yaşam için mücadele etmesi, dünyanın en onurlu işidir.

M. Selim Çürükkaya
Bartın-Zonguldak

"Tüm düşüncemiz dağ kartallarımızda, serîhildanlarımız üzerinde"

30 Ocak'ta Ceyhan'dan Bursa'ya sürgün edildim. Benden on gün kadar sonra Selim'i de Bartın cezaevine sürgün etmişler. Uzun bir süredir savcı, bizim orada bulunmamızdan rahatsızdı. Sürgünümüzü bizim cezaeviyle ilişkisi olmayan Adana savcılığı yaptırmış. Bakanlıktan istemiş. Tutsak oldun mu oradan oraya savrulursun. Burada 12 arkadaşız. Sayımızın az olduğu yerlerden birisi burası.

Bilmiyorum, Haydar tahliye oldu mu? Biz de burada tahliyeler bekliyoruz. Dev-Yol'un burada iki davası Yargıtay'da sonuçlandı. Tüm müebbet ve idamlıklar tahliye edildi. Cezaevleri ve tutsaklar onlar için büyük sorundu. Öte yandan bizim toplum üstünde cezaevlerinin ve tutsakların çok büyük bir duygusal etkisi var. Dünyanın hiç bir yerinde böyle bir durumun yaşandığını sanmıyorum. Devlet de bunun farkında. Bu nedenle daha kalabalık tahliyeler beklenebilir. Zaten kısmi bir af yapalım-diyorlar. Zaten beş yıllık bir indirim idamlıklar dışında herkesin tahliyesini getirir. Hatta idamlıkları 36 veya 30 yıla düşürseler içerde çok az insan kalır. Aslında böyle bir durumdan daha çok devlet karlı çıkar diye düşünüyorum. Bugüne kadar istedikleri sonuca ulaştı ya da ulaşamadılar. Bunda sonra fazla bırakmaları amacı aşar. Hatta onlara zarar verir. Neyse, bence bırakmışlar-bırakmamışlar bizim için fazla değiştirici bir sonuç yaratmaz düşüncesindeyim. Yine de arkadaşlarımıza kavuşmak bizim için önemli. Bu istediğimiz had safhada ama, böyle de çok şikayetçi değiliz. Tüm düşüncemiz dağ kartallarımızda, serîhildanlarımız üzerinde. Bunun coşkusu her özlemi giderebiliyor. Biliyorsunuz, Çukurova başta olmak üzere şehirlere büyük bir göç var. Buranın insanlarında da yoğun bir ilgi var. Ama insanların elini tutacak insanlara ihtiyaç var. Bizde eksik olan bu.

Mustafa Karasu

"İsveç cezaevlerindeki hiçbir baskı, bizi kendimize yabancılaştıramaz"

Ben 5 yılı aşkın bir süredir İsveç cezaevlerinde ömürboyu hapse mahkum bir Kürdistanlıyım. Yine benim gibi İsveç'te ömürboyu cezaya çarptırılmış bir başka Kürdistanlı arkadaş, 7 yıla yakın bir süredir İsveç cezaevlerinde yatmaktadır.

Burada kısaca İsveç cezaevlerinde, üzerimizde uygulanan baskıcı, ırkçı, insanlık dışı yöntemleri anlatmaya çalışacağım. Bilindiği gibi 1990'da Türkiye kamuoyunda tartışmalara neden olan ve "tabutluk" olarak adlandırılan tek kişilik hücre tipi cezaevleri, İsveç'te 1970'ten beri faaliyettedir.

Ben ve diğer Kürdistanlı arkadaş cezaevine girdiğimizden beri bu tabutluklar içerisindeyiz ve İsveç cezaevi tarihinde bizim kadar uzun müddet bu tabutluklarda kalan başka bir hükümlü yoktur. Yani, İsveç'te en uzun müddet tabutluklarda kalma rekoru bizde. Bizim üzerimizde geliştirdikleri deneyle, insan iradesinin tabutluklarda kalmaya ne kadar dayanacağı sorusuna cevap arıyorlar. En uygun kurban olarak da bizi seçmişler. Tıpkı Saddam'ın Kürdistan halkına karşı kendi kimyasal silahlarını denemesi gibi İsveç de, bize karşı işkence deneyleri geliştirmektedir. Sovyetler adına casusluk yapanlar ve Yugoslavya'nın Stockholm Büyükelçisi'ni öldüren faşist sağ eylemci bile bizim kadar bu tabut gibi işkence bölümlerinde kalmadılar. Üzerimizde en basitinden en incesine kadar her türlü işkence yöntemi ve baskı uygulanmaktadır.

Esas amaçları bizi bize karşı yabancılaştırmaktır. Ama bunda hiç bir zaman başarılı olamazlar, olamayacaklar da. Psikoloji uzmanlarının bu tip tabutluklarda uzun vadeli kalmanın sakıncalı olduğunu ve mahkum üzerinde onarılmasi güç yaralar açacağını belirtmelerine rağmen, cezaevi yetkilileri bizim sağlıklı olarak dışarıya çıkmamızı engellemek, bizleri Kürdistan toplumu içine birer deli ya da birer çılgın olarak göndermek istemektedir. Yani kısacası bizlerin toplum içinde pimi çekilmiş serseri mayın gibi olmamız amaçlanmaktadır. Bununla da kendilerinin emperyalist, mazlum halklar düşmanı aşağılık duygularını tatmin etmek istemektedirler.

İsveç'te ömürboyu hapse mahkum edilenler 8 ile 9 yıl arası değişen cezadan sonra serbest olmaktadır. Buna göre diğer Kürdistanlı arkadaşım 1 ya da 2 yıl sonra serbest bırakılması gerekmektedir. Tabi eğer ona da özel muamele yapıp bir de cezaevinde kalma rekoru kırdırtmak istemezlerse. Onun için ömürboyu hapis cezasını kasıtlı olarak tabutluklarda çekmeye zorlanıyoruz.

Nuri Candemir
İsveç / 18 Mart 1991

Destpek di rûpela dawiyê de

banga xwe bilind dike: "Biji Serok APO", "Biji PKK", "Biji Kurdistan". Firotgehên ku serê sibê hatibûne vekirin, ew jî hatine girtin.

Di vê domanê de hejmara kesên di raperinê de geleki binlind dibe. Ji lew ra Polis û hêzên taybeti hêrs dibin, çi ku nedikarin dengê dirûşmeyan qut bikin, êgir direşinin ser girsên gel. Di wê agir reşandinê de, welatparêzê bi navê Ali Turan (32 salî), ji Hezexê, gundê Dopiçê şehîd dikeve. Nêzîka 50 kesî ji birindar dikevin. Zarokeki 2 sali ji di hembêza dayîka xwe de birîndar dikeve, nagihêje nexweşxaneyê û şehîd dibe.

Ji ber vê birîndar û girtina bêhtirî sed kesî, gel girgin bû û bi dar, kevir û kuçan êrişî ser hêzên dagirker kirin. Mina ku nûçevanê me dibêje, gelek ji polisan ji birîndar ketine.

Dema gel bihist Ali Turan şehîd ketiye, hejmara wan giha ser 20.000 kes û li dijî Hezên Taybeti li berxwedan. Heya ku ji wan hat dirûşmeyên xwe bilind kirin û gotin: "Biji Serok APO", "Biji PKK", "Biji Kurdistan", "Newroz Pîroz be".

Roja 22'ê Adarê Nûçevanê me diçe mala şehîd Ali TURAN û bi diya wî Zeyneb TURAN re diaxife. Zeyneb weha dibêje: "Kurê min Ali 15 salan şîfêrtî kir tiştek pê ne hat, bi şeref û namûs dixebiti. Berî her tiştî ji ji gelê xwe hiz dikir. Ji ber ku di vê riyê de şehîd bûye, ez geleki serbilind im..."

Jina Alî, Emine jî weha dibêje: "Dema ku cendekê wî rakirin, dengê lilindinan bilind bû. Ji ber ku Alî ji bo Kurdistanê şehîd bûye, ez tu caran dilê xwe teng nakim. Du zarokên min hene, ezê wan ji ji Kurdistanê re bikim gorî..."

Pireke welatparêz, tiştên di roja 21'ê Adarê de çêbûne weha tîne ziman: "... polisan, heya bi jinên ducan jî digirtin û dixistine otomobilan. Zarok didane bin lêdanê, Özel Timan işkence bi zarokaên min jî kirin, hingê min xwe avête ser zarokên xwe, li min ji dan, lê em bi awahekî jî wan xelas bûn. Ma nebes e, emê her dem weha bindest biminin, emê tim weha zilmê bibinin!? Êdî bes e..."

Her weha Nisêbînê bi dirûşmeyên mîna "Biji Serok APO", "Biji PKK", "Biji Kurdistan" Newroza xwe pîroz kir û raperîna xwe bi serkevti da meşandin.

KERBORAN

Şeva dagîrkeriyê bi agirê Newrozê hate çirandin

Roja 21'ê Adarê, kadjimar 08.00 li Taxa Bahçe, 2-3 hezar kes gihane hev. Li pêşiya çavên hêzên dagirker helbest û dirûşmeyên xwe yên şoreşgerî bilind kirin.

Gundên li hawîr dora kerboranê tev li hev diçivin û kadjimar (saat) 06.00 berê xwe didine navenda Kerboranê. Lê polis nahêlin ku ew derbasî nava bajêr bibin. Ji lew re gundî li derveyî bajêr bi giyaneke şoreşgerî Newroza xwe pîroz dikin. Heya rojava li wir diminin û di piştre li gundên xwe vedigerin.

Li navenda bajêr ji, bi germayî Newroz hate pîroz kirin û dirûşme weha hatine bilind kirin : "Bimre Zordarî", "Biji Serok APO". "Biji PKK", "Biji Newroz".

GIRÊ AMO

Şerek di nevbera girsên gel û hêzên dagîrkeran de

Şeva 21'ê Adarê li der dora Girê Amo (Silopi) agirê Newrozê bilind û geş bû.

Roja Newrozê, ji serê beyanê vê rêveçûneke girseyî hate amadekirin û nêzîka 3000 kes berê xwe dane avahiya hukûmetê. Di rêveçûnê de dirûşme weha hatin bilind kirin: "Biji PKK", "Biji Serok APO", "Biji Kurdistan", "Biji Newroz". Wê demê polis û hêzên taybeti agir reşandine ser gel, gel ji bi dar, kevir û kuçan li berxweda û êrişi avahiya hukûmetê kir. Hingê polisan gelek kes girtin û gelek ji birîndar xistin.

Li milleki din, gerîllayên ARGK li ser çiyayê Bêxêr (Kurdistana Başûr) dadabûn. Vê yekê geleki kêfa şêniyê Girê Amo xweş kir û agirê Newroza wan gurr kir.

SÊRT

Pîrozkirina Newrozê ji Goirstana Şehîdan a Netewî, ji Newala Qesaban dest pêdike

Beyana Newrozê, şêniyê Sêrtê li hev dicive û berê xwe dide Newala Qesaban ku bi biryara Kongra PKK a Çaremin, nav lê bûye "Goristana şehîdan a Netewî". Li wir kêliyekê li ser giyanê şehîdan bê deng disekinin. Di piştre girêdana xwe bi PKK re tînin ziman û dirûşmeyan weha bilind dikin: "Biji Serok APO", "Biji PKK..."

li Sêrtê ji Newroz bi biranina şehîdan hate piroz kirin.

ÊLIH

Dagirkeran agirê Newrozê kirin hiccet û êrîş birin ser IHD

Şeva 21'ê Adarê agirê Newrozê geş bû û mîna cejneke fermî Newroza xwe hembêz kirin.

Roja 23'ê Adarê kadjimar 09.00 HEP'ê dest bi piroz kirina Newrozê kir. Ji bajarê Fargin û gelek deverên din komên müzik û folklorê hatine şevê. Şev bi dirûşmeyên weha hate vekirin: "Biji Serok APO", "Biji PKK", "Biji Kurdistan". Ji ber ku salon bi çûk bû, bêhtirî 100 kesî li derve man, lê di pişt re ew 800 kesên di hundir salonê de derketine derve û li ber baranê govend û dîlan girtin. Hingê dagirkeran êriş birin ser welatparêzan. Lê li hemberê wan êrîşan dirûşmeyên şoreşgerî bilind bûn. Wê demê şerek di navbera girsên gel û hêzên dagirker de derket, şer nêzîka 2 kadjimaran dirêj kir.

Di vî şerî de du berpirsiyarên Partiya HEP ji hatine girtin yek ji wan birîndar e.

Dagirkerên Tirk li hicceteke digeriyan ku êrişê bibin ser IHD (Komela Mafên Mirovan". Bi rastî ji êriş birin û dest danîn ser arşîfa wê.

Lê gelê me li Êlih ê bi şereki germ Newroza xwe piroz dike.

HEZO

PKK bi êgir dinivîsin û Newroza xwe li ber pîroz dikin

Berî Newrozê bi du rojan belavokên ERNK li ser şêniyê Hezo yê hate belav kirin. Şêniyê Hezo bi biryara ERNK şeva Newrozê agir dada û Newroza xwe piroz kir. Li gundên der dora bajêr ji gundîyan agirê Newrozê bilind kirin. Navê PKK bi êgir li ser çiyan nivisandin. Gava Ev temaşgeh ji hêla şênî ve xuya bû, hêrsa gel ji şabûna re rabû û dirûşme weha bilind kirin: "Biji PKK", "Biji Serok APO", "Biji Kurdistan".

Roja 21'ê Adarê, 2000 kes bi rêveçûnekê berê xwe danê avahîya Belediyê. Bi dirûşmeyên şoreşgerî ber bi avahiyê ve çûn. Polisan rê li wan girtin û hinde dane bin lêdanê, lê gel jî êriş birin ser polisan û li wan dan.

Heya rojava Pîroz kirina Newrozê bi raperîn hate çêkirin. Ev cara yekemîne ku tişeki weha çêdibe.

AMED

Li kela Berxwedanê, Diyarbekrê, agirê Newrozê şeva bindestiyê ronî dike

Di 13'ê Adarê de ERNK belavokek belav kiribû, ku gel şeva 21'ê Adarê li her der û deverê welat êgir dade.

Li ser banga ERNK, areki gurr li ser Kela Amedê hate dadan. Roja 21'ê Adarê, nêzikî 1000 walatparêzî, bi serdanekê çûne ser gora şehîd Aziz TURHALLI ku li Çewlikê şehîd ketibû. Li ser gora wî kêliyekê bê deng man. Her weha guleke sor û ala ERNK bi serde dakişandin. Li ser wateya şehîdbûnê axifin û giranbuhabûna şehîdan anîn ziman. Li ser gora şehîd zilxit, lîlî û dirûşme hatine bilind kirin.

Piştî ku ji ser gora şehîd vedigerin, berê xwe didin Komela Mafên Mirovan û Newroza xwe bi dilekî geş piroz dikin.

Li zaningeha Dicle ji nêzîka 2000 xwendevan Newroza xwe piroz dikin.

Ji bilî zaningehê jî, Liseyên Amdê bi rêveçûneke girseyî ku ji sedî-Heştê (% 80) xwendevan tevlê bûne radibin. 200 xwendevan girtî hene.

BISMIL

Banga ERNK cihê xwe digire û Newroz bi biryara wê tê pîroz kirin

Roja 20'ê Adarê, ERNK belavokekêbelav dikê,ku Newroz bi fermî were pîroz kirin

Roja 21'ê Adarê piroz kirina Newrozê çêdibe. 2000 kes li navenda bajêr digihêjine hev û weha dirûşme yan bilind dikin: "Biji Serok APO", "Biji Kurdistan", "Newroza we piroz be". Her weha bi hêrs û kineke mezin Bismilê ji Newroza xwe piroz kir.

WAN

Wan jî, bi dirûşmeyên şoreşgerî Newroza xwe pîroz dike

Roja 21'ê Adarê, HEP'ê di salonekê de Newroz piroz kir. Bêhtirî 1000 kesî di salonê de bi cih bûn, lê nêzîka 2000 kes ji li derveyî salonê man. Dirûşme weha hatin bilind kirin: "Biji Serok APO", "Biji PKK", "Biji Kurdistan".

Di şerekî di navbera gel û polisande 30 welatparêz hatine girtin. Lê di piştre ji bilî 2 kesan tev hatine berdan.

Li gelek deverên din jî ji Kurdistan bakûrê rojava Newroz bi girseyî hate piroz kirin. bi hezaran tevlî piroz kirinê bûn. Em tenê li navê deveran dinivisin:

"Qilaban, Tûx (Tatvan), Misric, Gercews, Pirsûs (Suruç), Xana Hewêl, Hênê (Hani), Çewlik (Bingol), Pirrin (Adiyaman), Dilûk (Antep), Dih (Eruh), Girê Sor (Siverek), Meledî, Ruha (Urfa), Licê, Kosar (Kiziltepe), Wêranşehir, Midyad, Gihadîn, Bazîd Kaqizman, Idir, Golan, Serhedan, Agri.

Di pirozkirina Newrozê de, li tevayî van deveran dirûşme weha hatin avêtin: **"Biji Serok APO", "Biji PKK", "Biji Kurdistan".**

Bi sedhezaran welatparêz, li Kurdistana başûrê rojava Newroza xwe pîroz dikin

QAMIŞLO

200.000 kes Newroza xwe pîroz dikin

Roja Newrozê kadjimar 08.30 şêniyê Qamişlo li derveyî bajêr li hev dicive û bi dileki geş Newroza xwe piroz dike.

Programa rojê heya dakjimar 17.00 domand, geleki dewlemend hate derbas kirin.

Programê weha dest pê kir: Kêliyekê li ser giyana şehîdan raswestiyan, axaftina remyarî, Koma Botan, Şano, folklor, helbest.

Dirûsmeyên mîna "Biji Serok APO", "Biji PKK", "Biji Newroz" geleki hatin bilind kirin.

Qamişlo ji bi agirê serhildanan bilind dibe û Newroza xwe bi giyaneke şoreşgerî pîroz dike.

KOBANÊ

100.000 kes bi giyaneke şoreşgerî Newroza xwe pîroz dikin

Roja 21'ê Adarê, ji saat 06.00 ve şêniyê Kobanê berê xwe dide derveyî bajêr û li Miştenûr civîneke mezin çêdike.

Li çar cihan Newroz tê piroz kirin. Bêhtirî 100.000 welatparêz cihê xwe di piroz kirinê de digirin.

Her weha şêni bi kincên xwe yên Kurmancî Newroza delal pêrgin dikirin.

Programê ji kadjimar 08.00 ve dest pêkir û heya 15.00 domand. Naveroka programê bi vî awahî bû: Axaftina ramyari, Koma Botan a Kobanê, folklor, şano, helbest... Mirov dikare bêje ku dirûşmeyên şoreşgerî ji beşêki programê digirt. Dirûşme weha hatine bilind kirin: "Biji Serxwebûn", "Biji PKK ..."

Heya dawiya programê şêniyê Kobanê dilgerm û dilgeş ma. Newroza xwe bi giyaneke şoreşgerî bire serî.

EFRÎN

70 hezar kes li 6 cihan Newroza xwe pîroz dike

Roja 21'ê Adarê, 35 hezar kes li Maladê dicive ser hev û Newroza navendî li wir piroz dike. Li Maladê program saat 09.00 dest pêdike û heya saat 16.00 didomine.

ji bilî Malatê ji, li Bilbil û Şerran 2000 kes, li Reco 10000 kes, li Cindirês 6000 kes, û li Mabetan 15000 kes... Newroz bi giyaneke şoreşgerî te piroz kirin.

Di piroz kirina Newroza Efrînê de dirûşme weha têne bilind kirin: "Biji Serok APO", "Biji PKK", "Biji Newroz", "Serdhildan jiyan e".

Her weha li çiyayên Efrînê navê Mazlûm DOXAN bi êgir tê nivisandin.

HELEB

Li vê metropola Erebî ku gelek Kurd lê dijîn 200.000 welatparêz Newroza xwe pîroz kirin

Roja 21'ê Adarê, nêzîka 200 hezar welatparêzên Kurd li Heqil Elremî civiyane ser hev. Girsên gelê Kurd kincên kurmancî yên kesk û sor û zer bi ser xwe de berda bûn. Tev bi dileki geş ji bo piroz kirina Newrozê li hev kombû bûn.

Programê kadjimar 09.00 dest pêkir, heya 17.00 domkir. Programeke geleki dewlemend hate pêşkêş kirin. Di programê de: Koma Agirî, Koma Cûdi ya şanogerî, Koma Armanc a partiya Komonist, axaftina ramyari, helbest, folklor û gelek bang bilin bûn.

Her weha dirûşmeyên mîna "Biji Newroz", "Biji Serhildan" hatine avêtin. Li milleki din wêneya Serok APO û ya Mazlûm DOXAN hatin dalaqandin.

Çend endamên Meclisa Gel a Sûriyê û nûçevanên BBC, Rojnameya Güneş û Yeni Ülke ji li Newrozê amade bûbûn, gelek hevpeyvîn bi gel re çêkirin.

Weki tê zanin sala buhurî tenê 70 hezar kes tevlî Newrozê bûbûn.

Newroza Helebê bi giyaneke şoreşgerî hate piroz kirin.

Li gelek deverên din jî bi dehhezaran Newroza xwe piroz kirin.

HESEKÊ

25 hezar kes bi giyaneke şoreşgerî Newroza xwe piroz dikin.

DÊRÎKA HEMKO

15 hezar welatparêz tevlî Newrozê dibin. Koma Botan û Koma Dicle programa Newrozê bi rêve dibin.

AMÛDÊ

20 hezar kes Newroz Pîroz dikin.

BAB

Li vî bajarê Erebî, gelek Kurd hatine asimilekirin. Cara yekemîne ku Newroz li vê tê piroz kirin. Ji lew re geleki hikariya xwe li Kurdên ku li wê derê diminin.

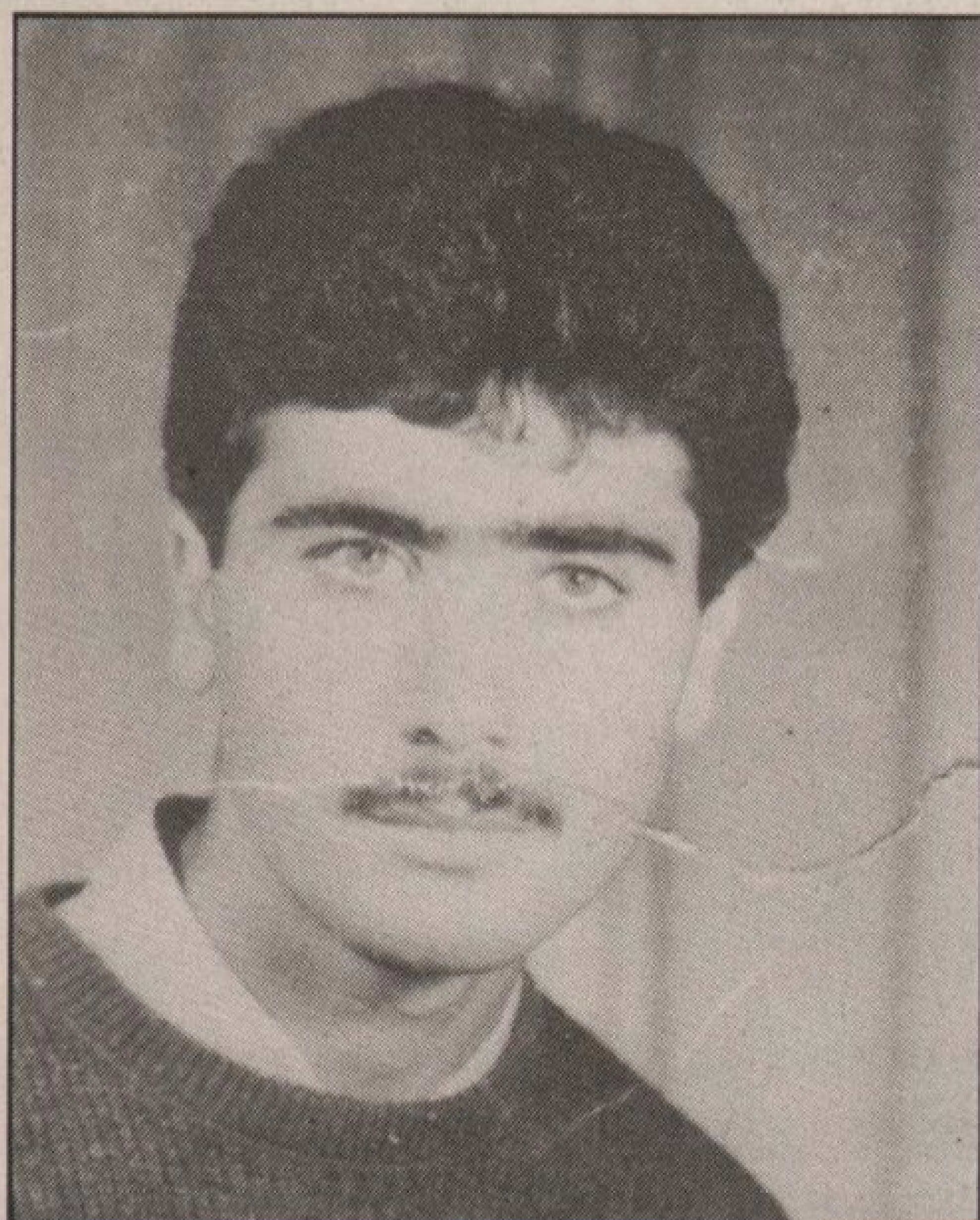
6 hezar kes tevlî piroz kirina Newrozê bûn.

REQQE

Gelek karkerên kurd li bajarê Reqqê dixebitin, wan jî bi hejmareke ne hindik, 25 hezar kes Newroza xwe piroz kirin.

Hema-hema li tevayî deverên ku Newroz lê katiye piroz kirin dirûşme weha hatin bilind kirin: **"Biji PKK", "Biji Serok APO", "Biji Kurdistan", "Biji Newroz".**

Di sînga dîroka şoreşê dê şehîd NEZÎR şaxeke jiyanê ye

Di dîroka tekoşîna gelan de her dem kesên dilsoz û dilpak bûne stêrên geş di sînga dîrokê de kutane û bi vî rengî bûnê şewqên ronak û tariya şevên bindestiyê ronahî kirine. Ji bo ku riyên serfiraziyê li pêşberî gelê xwe vekin. Xwendiyên vê kesbûnê jî di dîrokê de şehîd in.

Şehîd, lewên gel ên hest tenik, xwedî mirovahiyeke bê nişe ne, ku dikarin canê xwe yê şêrîn bi gorî gelê xwe bikin. Kesên ku dikarin vê rolê bimeşînin di dilê gelê xwe de, di dilê mirovahiyê de jiyaneke bê mirin berdewamdikin. Ew bi xwe ji, dibin berpirsiyarên jiyana gelê xwe.

Belê, şehîd ji dilê civatê, ji nav tariya dîrokê dertên û dibin çirayên ronak, taristana bindestiyê diçirînin, ji bo pêkanîna jiyaneke nûjên, jiyana mirovahî ya azad û serbixwe.

Di Kurdistanê de ji, ev rol ji destpêka dîrokê ve dihê meşandin, ji dema ku Kawayê hesinkar bi çakûçê xwe yê pîroz serê Zihakê xwînxwar perçiqand û dilê dîrokê yê paqij vekir, ji bo bike mizgîn ji gelên Rojhilata Navîn re. Ji wê demê û şûnde pêlên xwînê di Kudistanê de nesekinine. Çiya û deştên me biharên xwe ji vê xwînê avdidin û rengê kesk û sor û zer dixemilînin. Dîroka Kurdistanê dîroka berxwedan û şehîdbûnê ye, dîroka ketin û rabûnê ye, lê mixabin gerek bû tevayê çiya, deşt, gund, şikeft û berqefên me bi van navên pîroz bi nav bûbûna, ji bo hîn bêtir bi karîbûna eniya xwe bilind bikirina û bigihindana pozê rojê. Belê, navê van şehîdan her dem di nav tariya dîrokê de, di nav gemara civatê de wenda dibû û dihat ji bîr kirin.

Îro dem dihê guhartin. Di Kurdistanê de rûpelên nû ji dîroka şehîdbûnê re vedibin. Şehîdbûn dibe jiyan, jiyaneke bê mirin diafirine. Şehîdên Serxwebûn û azadiya Kurdistanê bi vê zanebûnê nezîkî şehîdbûnê dibin. Şehîdên me dibin çirayên geş, rê û şopên me bi şewq û evîna xwe ronakdikin. Şehîdên me canên xwe yên pîroz dikin pire ji bo ku gelê me bigihêje mirovahiya xwe. Îro her derên Kurdistanê serê xwe bi navê şehîdan bilind dikin. Amed bi navê Mazlûm, Gabar bi navê Egît, Cizîr bi navê Bêrîvan, Dicla bi navê Mihê, Ehmed Zinar, Zozan û Hacir, Qamişlo bi navê Reşo, Tirbespî bi navê **Nezîr**, **Xebat û Sebrî** Kobanê bi navê **Akîf, Firas, Eşref, Ehmo, Dicle** ... û **Sebrî**. Efrîn jî bi navê **Rûken, Celal, Munzur** ... û **Ferîd**.

Belê her ciyekî ji Kurdistanê bi dehan ji ceger û mêlakên xwe bi gorî şoreşê kirine û lawên xwe yên milawin bi germî hembêz dikin û eniya xwe bi wan bilind dikin.

Yek ji van pakrewanên nemir **Nezîr** lawê "Cerihê" neviyê kalê Zeredeşt ku îro "Diyarê felekê" li gundê "Otilce" wî hembêz dike mîna diyeke dilgerm û dilovan, eniya xwe pê bilind dike, heta digihêje mijika ezmanê jor.

Bi rastî kesbûneka (şexsiyet) şoreşgerî mîna ya rêhevl **Nezîr (Cemal)** mirov şaş û heyirî dihêle, ji ku destpêbike û çi li ser bêje, ji ber ku em çi li ser binivisin em nikarin hemî taybetiyên wî yên şoreşgerî binin ziman.

Di der heqê şehîdan de nivisandin û gotin her kêm e, bi tenê şopandina riya wan heta dawiya bê dawî, ew e mafê şehîdûna wan û her dem soza me bi wan re ev e. Ji bo hevalê **Nezîr** jî, em soz didin ku, çeka wî hilgirin û riya wî bişopînin, heta pêk anîna armancên ku canê xwe jê bo gorî wan kirî.

Şehîd **Nezîr**, li gundê Cerihê, nêzîka Tirbespiyê hate dinê. Çavên xwe di nav malbateke zehmetkêş de li jiyanê vekir. Bavê şehîd (Ûsifê Hemo) û diya wî (Behiya Tehlo) ji ola Zeredeştî ne, ji bo vê jî, zordariyeke ducem li ser wan dihat meşandin ji bilî bindestiya dijmin, rastî nexweşiyên civatê yên olî û êlî (eşîrtî) dihatin. Ji hêla dijmin ve jî, şerekî taybetî li hember gelê me di vir de dihê meşandin, şerê wî bi pariyê devê wî dihê kirin. Ne erd, ne col, ne cobar ne jî kar. Ev tev qedexene. Malbata hevalê şehîd mîna bêtirî malbatên Kurd di vir de rastî feqîrî û birçîbûnê dihat, ev bû sedema ku malbata wî ji gundê xwe kocbar bû û berê xwe da bajêr, ji bo debara pariyê nanê xwe. Demekê li bajarê Qamişlo niştecîh bû û paşê hat Tirbespiyê. Bavê şehîd, hemî karê zor û zemhet dikir ji bo debara zarokên xwe, **Nezîr** jî di demên havînê de, gava dibistan dihatin girtin, berê xwe dida Şamê, karê herî zehmet mîna baton, bêr, qazme... dikir, ji bo alîkariya bavê xwe bike. Bi vî rengî jiyana xwe ya nû li bajêr berdewam dikir. Ev rewş dibû hêvan û hêvir tirş bo guhartina kesbûne wî. Dilê wî yê tenik û sipî bi agirê kîn û nifretê dihat şewûtandin, ji hêleke din ve taybetiyên gelê Kurdistanê, ku Kurdên Zerdeştî ji kûraniya dîrokê bi xwe re hilanin û di serê çiyayên Kurdistanê de parastin, di nav malbata wî de peyde dibûn, ev taybetî jî, hevalê şehîd wî yê netewî, ji hêla din ve jî barekî giran bû li ser milê malbata wî. Ji bo vê di zivistana 1989'an de dest jî xwendina dibistanê berda û xwe ji xebata welêt re vala kir.

Nezîr xortekî dev li ken can sivik, ziman şêrîn û heta tu bêjî dilovan û dilsoz bû. Ji bo van taybetiyan jî, di dilê her kesî de cî digirt. Heta hevîna 1989'an kar di nav xwendevanan de dimeşand, di vê domanê de pêşveçûnên mezin di kesbûna xwe de çêkirin.

Di mêjûya 28.06.1989'an de ji bo dewra kadroyetiyê hat hilbijartin di vê rojê de derbasî **Akademiya Mahsûm KORKMAZ** bû. Di nava çalakiyên Akademiyê de bi serkevtin tedrîbên xwe birin serî. Ew û hevalê şehîd Sebrî di dawiya dewrê de cara yekemin ji hev dûrketin. **Nezîr** vedigere Tirbespiyê û hevalê zarokiya wî **Sebrî (Cemil)**, berê xwe dide Botana rengîn, bûka Kurdistanê lê bi hev re sozdidin ku wê bi dil, can û giyan heta dilopa dawiyê ji xwîna xwe, digel hevûdin bin.

Piştî guhartinên mezin di kesbûna xwe de, **Nezîr** vedigere nava gel û bê dilovanî dest bi kar û xebatê dike, şevê bi rojê re dike yek. Bi qasî ku li ser dijmin bi kîn û nifret bû, ewqasî jî li ser dûvik û xwesparên wî dibûn mizgîna başûr li bakur, lê belê mixabin ku dîtina bûka Kurdistanê (Botana) rengîn di dilê **Nezîr** de bû hesret û evîn. Meydana şerê germ her dexwaza wî bû, da ku mîna atom û volkanan kîna dilê xwe li ser serê dijminê mêtinger vala bike.

Di 7 Tebaxa 1990'î de li gundekî li ser sînorê bakur karekî pîrozayî di nav gel de bi rê ve dibir, di bûyerekê (hadîse) de ku dilê mirov bi êş dike û di şewûtîne, hevalê **Nezîr** gihişt karwanê şehîdên bê mirin û hilpişkîna 15'ê Tebaxê bi xwîna xwe ya şêrîn pîrozkir. Di 8'ê Tebaxê de bi hezaran ji gelê kurd, Ereb û Siryanî bi cendekê şehîd re derketin goristanê, **"Diyarê Felekê"** li gundê **"Otilce"** ku îro eniya xwe bilind dike bi hembêz kirina vî şehîdê nemir. Belê, bi hezaran bi yek bangê, bi yek dilî diqêrin **"şehîdên me namirin, heval Nezîr namire"**.

Şehîdbûna hevalê **Nezîr** bû serhildaneke gelî û hîkariyên (tasîr) pir fireh kir. Di domana 10 rojan de konek bi navê "konê serxwebûn û azadiyê" hat vegirtin, ji serê sibê û heta nivê şevê bi hezaran gel diçûn û dihatin. Helbest, axaftin û dirûşmeyên (şiar) netewî dihatin avêtin, bi dehan xort û keçan li ser cendekê şehîd û di bin konê sexwebûn û azadiyê de biryarên (qerarên) xwe yên şoreşgerî didan, ji bo ciyê heval dagirin û çeka wî hilgirin.

Şehîd Nezîr û diya xwe

hildigirtin.

Di nav van rewşan de şşehîd **Nezîr** roj bi roj mezin dibû, di wê domanê de jî tevgera serxwebûn û azadiya Kurdistanê bi rêberiya PKK bi calakiyên (fealiyat) bilind û bangeşiyên (propagande) xurt pêşde dicû û cî (cih) di nav gelê êrdimê de digirt. **Nezîr** jî roj bi roj nêzîkî çalakiyên ERNK dibû û gav bi gav pêşve dicû. Ew jî bi alîkariya şehîdê nemir heval Xebat û heval Xidir û hevalê şoreşger Mistefa.

Di nav komên folklor û hunerê de bi xurtî ciyê xwe digirt û her weha xwe digihand dilê gel. Bi reqs û livbaziyên hunerî û şanogerî (temsîlî) di cejnên netewî û rojên şadîmaniyê de gel dil şad dikir û her dem rêkxistinên sexte û dûvik di Kurdistanê de pişange dikirin (teşhîr) di şanoyên (tiyatro) ku dihatin pêşkêşkirin de. Bi vî rengî di nav xebata bengeşî û komkirina alîkariya diravî de jî bi lez gav ber pêş de diavêtin, lê xwendina dibistanê jî hêlekê ve dibû kelem li pêşiya karê bi kîn bû, ev dibû sedema ku li hember lîstik û kompiloyên rêkxistinên sexte û xwespar têkoşîneke bê nişe bi rê ve dibir û her dem xeta şoreşê diparst. Ji hêla din ve berxwedana bi lehengî li hember pîlanên (muamere) ku li ser kesên wî dihatin hûnan ji bo dûrî şoreşê bikeve. Lê xwesparî nepejirand (qebûl nekir) û girêdanên wî xurttir dibûn bi şoreşê û bi doza serxwebûn û azadiya Kurdistanê re. Bi vî rengî li hember kelemên ku ji hêla malbatê ve li pêşiya wî dihatin çandin da ku dest ji kar berde û berê xwe bide Ewropa, lê van tev nedikarîbûn wî ji riya şoreşgeriyê derbixin, ji ber ku her dem jiyana xwe di nava têkoşîna reizgariya netewî de didî û ji vê jiyanê bi şeref û rûmettir nedidît.

Li ser tixûb û sînorên mêtingerî (istimarî) ku dijminan xaka welat pê parçekiriye bi kîn û nifret bû. Di van sînoran re bi hostayî wî û hevalê şehîd Xebat komên pêşmergeyan derbasî meydana şerê germ dikirin û her

Dîsa kesên bêbext û xwe firoş ku her dem dixweazin masiyan di nav ava bi qirêj de bigirin. Lîstik û kompiloyên xwe bi rê ve birin, dixwestin malbata şehîd bikin çekekê û têxine destê xwe û pê li şoresêxin. Lê belê, em baş dizanin ku malbata kesekî mîna **Nezîr** mezinkirî tu caran di destê welatfiroş û xayînan de nabe destik û li pêşber şoreşê nabe kelem û tûk.

Îro Diyarê Felekê li gundê Otilce bû serdangeheke (ziyareteke) pîroz ji bo gelê kurd, ku diçe serdana gora şehîd û pêre soz dide. Em jî bi van serdanan re soz didin şehîd **Nezîr** ku çeka wî hilgirin û riya wî bişopînin, heta roja serkevtinê. Şehîdên me namirin, şehîd **Nezîr** wê di dilê me de bibe bihar ê bê mirin bijî.

Silavên şoreşê ji bo herdu perîyên buhuştê re çiçekên gulistanan şehîd: **Ronahî û Rûken**

Hevalên Tifingê

Hozanvan Dr. Karlênê ÇAÇANÎ:

"Dema ku Kurdistan tê bîra min, kezeba min dişewûte. Dema ku kezeba min dişewûte jî, ez helbestan dinivisînim"

Şerefxanê Kurd

Heya ku birîna te jan nede, tu li berxwenadî. Heya ku tu li berxwenedî jî, tu nikarî wê birîna xwe ya kûr û xedar derman bikî. Da ku ezman bi ewrên girgîn û kîndar ji avis nebe, baran nayê xwar û gulîlk, nêrgiz û sosin nabişkivin. Heya ku nebişkevin jî, bihar û Newroza delal naxemilin. Heya ku nexemilin jî, girsên gelê me, ji 7 salî heya 70 salî dernakevin çiya û zozanên niştimanê bav û bapîran û cejna yekîtî, berxwedan û serfiraziyê pîroznakin.

Belê, heya ku welatê te ji mêtingeran re, nebe mêtingeh û dagîrker bi namûsa te nelîzin, tu serî li darê zorê hilnadî. Heya tu zora şoreşgerî jî di qada mêraniyê de bi kar neynî, bê guman e tu nikarî namûsa xwe biparêzî û sawa hov û hirçên devbixwîn bitewînî. Heya ku tu tirsa wan ji ser xwe hilînî û wê tirsê jî bitirsînî, divê tu bi xwe li ser wan bibî tirs û kabûsa mirinê. Heke tu weha nekî, tu nikarî jiyaneke bi rûmet derbas bikî û bi serbestî bêjî "Bijî Kurdistan!". Wê tim dengê te qurtifî û hestiyê çavê te şikestî bimîne. Wê her tim jî paya te nizm û daketî be. Wê tu di welatê xwe de dîl, girtî û berdîwar bimînî. Her çendî bikî hawar, tu kes hawara te nayê, gelo dizanî çima? Çi ku hingê tu ne tu kesî, heya ku kes hawara te were.

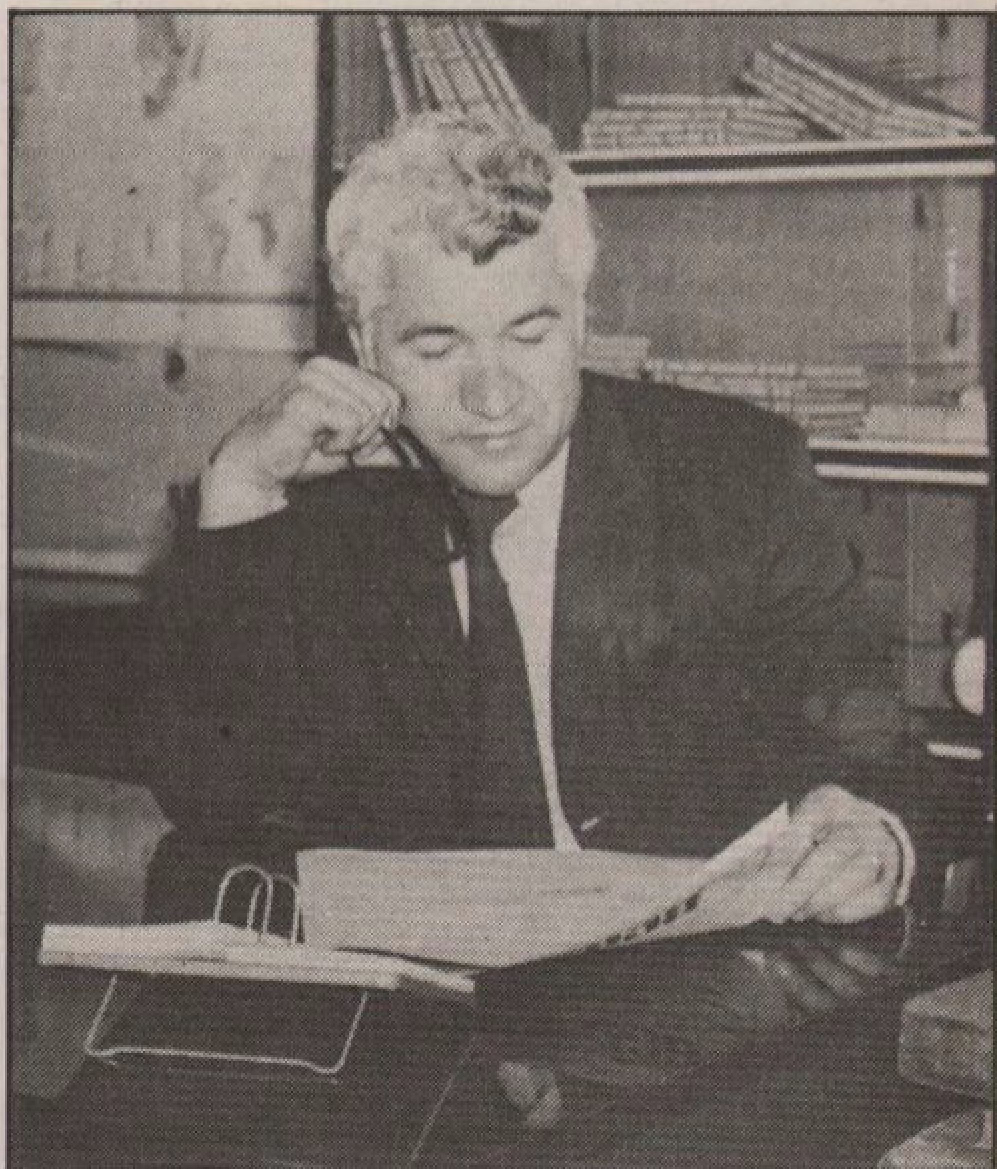
Bi vê pêşgotina kurt, em dixwazin hinekî deriyê dilê hozanvan û helbestvanê ku di her kêliyekê de, bi deh caran ji bo Kurdistaneke ser bi xwe û azad ditê sojândin Dr. Karlênê Çaçanî, vekin û wan rûpelên ku xwe di dil de veşartine bixwînin. Gelo, temenê wî yê xwe dajo ser 50 salî, çi dîtibe û çi jî neditibê? Wê çi bêjê û çi jî nebêje? Ev temenê ku her dem bi hesreta kurdistanê dinalîne.

Li milekî din biyanîbûn jî, roleke mezin di deranîna hlebestan de dilîze û dihêle ku mirov hozanvan bête afirandin. Bi hesret û ramûsandina axa Kurdistanê, ya ku bi xwîna gelek ciwanan mîna hêvîr hatiye strandin û sorbûye. Roj bi roj êşa birînê tev radibe û biyanî di her kêliyekê de wê vedixewirîne.

Nayê niximandin, nayê veşartin jî, biyanî gelekî zor e. Ceger û kezebê li mirov dikuzirîne, dişewûtîne û dax dike. Çiqa dijware dema ku di wê şeva bê stêr de mirov bi ber pêla welat dikeve! Dost û hogir, palevanî, colê pez û sewalan, şevbuhêrkên li gund û çîrokên li ber çiraxa gazê ya melûl, bi şewat û hizrîngên kûr têne bîr û bala mirov. Ji lew re em dibêjin, hozanvanî gelek caran ji êş û êtigiyan tê. Ne destkariyeke û ne jî ji hînkirina li dibistanan tê. Di der heqê vê rastiyê de me ji hozanvan Dr. Karlênê Çaçanî, serokê nivîskarên Kurd li Ermenistanê, yê ku bi mîvandarî hatibû cem me, pirsî: "Gelo, tu çi demê dadikevî derya hozanvaniyê û hozanan dihûnî?" Li vir hozanvan Çaçanîhinekî bi ser xwe ve mijûl dibe. Wekî ku ev pirs şox û şemaliya Kurdistanê bîne bîra wî û mîna wêneyeke çeleng di ber çavên wî re biçe û bê.

Di wê kêliya bê dengiyê de li ciwaniya xwe vegeriya, ev tamenê (imrê) derbasbûyî, ku hejmareke ne hindik ji nivîsar û berhemên torvanî pêşkêşî pirtûkxaneya Kurdî kirine. Ew temena anî ber çavan û her du mijang lê anîn hev. Di piştre serê xwe hilda û got: "Ne hewqas hesan e bersiva vê pirsê. Ev pirs birîna min tev radike, jana dilê min xurt dike û cigerê li min dikewîne. Dîsa jî, ezê bersiva pirsa te bidim û weha bêjim: "Dema ku Kurdistan te bîra min, kezeba min dişewûte. Dema ku kezeba min deşewûte jî ez helbestan dinivisînim. Ew helbest, çawabin jî min vedihesînin û hinekî hêrsa dilê min dadixînin. Ez dikarim bibêjim ku mîna dermên, helbest jana birîna min sivik dikin."

Hozanvan Karlênê Çaçanî dibêje ku, dema Kurdistan tê bîra wî birînên wî yên kûr jan didin. Ev rastiyeke, lê gelo sedem çiye? Dîsa Çaçanî bersivê weha dide û dibêjê: "Ez miroveki dîrokzanim, min di dermafê pismamtiya Kurd û Ermeniyan de (di navbera çerxa 19-20'an de) doktoriya xwe çêkiriye. Ji ber vê yekê, ez baş dizanim di dîrokê de çi hatiye sere gelê Kurd. Dîroka Kurdistanê bi xwînê hatiyê nivîsandin, xaka niştiman bi laş û cendekên me bûye goristan, bûye goristana şehîdan. Ma tu caran Dêrism, Koçgirî, Mehabad û Diyarbekara şewûtî ji bîra diçin! Ma tu caran Kalê dilovan Şêx Seîd, Seyîd Riza û Qazî Mihemed ji bîra diçin! Ma tu caran qehremanên hemdemî, yên mîna Mazlûm Doxan, Kemal Pîr, Egît, Bêrîvan ... ji bîra diçin! Kesê ku wan gernas û hogiran ji bîr bike, bê guman e ew xwe jî ji bîr dike.

Dijminê me mêtinger e, nizane dilovanî û mirovahî çiye, di her demê de xwestiye me bi sungiyan qirbike. Li alaiyekî din dev ji pîlanên xwe bernedaye, ji kîjan hêlê ve delîve dîtiye bi me lîstiye. Bi navê oldariyê şerekî bê sînor di navbera me û Ermernan de gurr û gerim kiriye. Hinde xwefiroşan xwe ji Sultanê Osmanî re kirin destik û li dijî gelê Ermenî derketin. Lê ev nayê wê maneyê ku gelê Kurd zordarî li Ermeniyan kirin. Çîroka van bûyeran gelekî dûr û dirêjê, ez naxwazim bi dorfirehî verêsim. Wer hasil ji ber van sedeman ez dibêjim Kurdistan birînan li canê min vedike û biranîna wê, jana wan birînan giran dike..."

Di dermafê şoreşa hemdemî de, ya ku bi pêşengiya Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) rêveçûna xwe ya şoreşgerî bi rê ve dibe, me pirseke weha jê kir: "Wekî hûn dîrokzanin, bi kurtî, hûn PKK çawa dibînin?" Di cih de bersiva me da û got: "PKK mizgîna serxwebûn û azadiya Kurdistanê ye. Ev şerê ku îro PKK dimeşîne, şerekî pîroz e, serê me Kurdan bilind dike û ez bê dudilî dikarim bibêjim rûmet, şeref û namûsa me diparêze. Ji ber vê yekê giringe her kesê niştiman perwer heya ku jê were alîkarî û piştgirtina vê partiyê bike. Çi bi helbest, çi bi nivîsar, çi bi ziman û çi ji bi xwîna xwe. Heçî kesê ku bi van alîkariyan çikûsiyê bike, ez wî wekî kurd nabînim. PKK kurdayetiya me bilind kir, ji lew re heya ku em kurdayetiya xwe biparêzin divê em, heya ku ji me were PKK biparêzin û xurt bikin. Ev di dermafê PKK de . Lê di dermafê Serokê PKK APO de jî, ez dikarim, heke hûn destûrê bidin vê helbesta ku min nivîsandiye ji were bixwînim. .."

Lêxe APO ez heyran

Dengê APO ji ku tê?
Ji çiya, baniyên Kurda tê
Dengê APO ji ku tê?
Ji dil, rihê Kurda tê

Dengê te her dinê be
Destê te ser desta be
Dijmin ber te pepûk be
Kurdistan jî aza be

Lêxin, lêxin ez qurban
Ez qurbane we şêran
Lêxin hevre tifaqbin
Lawên Kurda hişyarbin

Îro hawar, hawar e
Gazya mêrê Kurdane
Rabin xort, keçên kezî
Şerkin, kibar mêrxazî

Tere sihet û quwet
APO yê me OCALAN
Teyrê simir firaqazke
Kurdistanê aza ke

Lêxe, lêxe ez qurbarn
Ez heyrane wan zendan
Lêxe APO, em yekin
Dayka xwe jî aza kin

Her weha, mina ku me goti, Karlênê Çaçani gelek berhem bi kurdî nivîsandine, yên ku em dizanin, emê li vir rêz bikin: **Zîne, Azê, Zerê, Dil û Weten, Amedê Egît** (Ji bo zarokan), **Şêr û Kew** (ji bo Zarokan ... û glekên din. **Bi Rûsî jî Keske Sor**

Di derheqê pirsa serbest kirina zimanê kurdî ji hêla rejîma Tirk a mêtinger de, weha daxuyaniya xwe dide: "Ez naxwazim tu kes ji girsên gelê me were xapandin. Tu caran qedexekirin û serbestkirina zimanê me, dijmin nikare biryara wê bide, emê bi xwe biryara wê bidin. Dîsa ez dikarim bibêjim ku, bilindbûna şoreşa di bin pêşengiya PKK de, dijminê Tirk xiste astengiyekê ku mejbûr bibe vê biryarê bide... Lê divê em neyên xapandin û şerê xwe yê mafdar û netewî sar nekin..."

Me jê xwest ku helbesteke din, ji wan helbestên xwe bixwîne. Weha gote me: "Piştî ku min hûn dîtin, bi rastî wekî min Kurdistan dît. Bi dîtina ala ERNK, PKK û ARGK, wekî min serxwebûna Kurdistanê dît. Ji ber vê yekê, ezê helbesteke ku min li vê dawiyê, li roja 18.03.1991'an de li Bonnê nivîsandiye pêşkêşî we bikim:

Rabûn ha rabûn

Rabûn, rabûn, ha rabûn
Navên kurdan zor rabûn
Beyraqa sor stêrk li ser
Geş milmilî li nav şer

Kurd civiyan û yek bûn
Dora APO belav bûn
Roma xayîn lerizî
Özal l'wir kir gazî :

"Gelî kurdan nekin şer
Zimanê we aza ger
Wella hûn in xût mêrxaz
Hûn milletkî lapî xas"

APO: "Bes e tere ey dirzî
Li me neke dexesî
Kurd êdî nayên xapandin
Ew in zana, mêrxasin

Meşa me îd giran e
Dawa me Kurdistan e
Heya saxbin em dinê
Wella nayên xapandinê

Kurdistana me rengîn
Bese li me bikî înk û kîn
Ew e îdber miraz e
Wella gula gewez e

Rabin, rabin, de rabin
Lawên Kurdan, de rabin
Hevre bibin pişt komek
Kurdistanê bikin yek

Enîşka Rêzimanî

S. Biçûk

Di hînkirina zimanê kurdî de Alfabêya kurdî destpêkeke pêwist e. Ji hêla dîn ve jî, stûna yekemîn e ji bo hînkirina rêzimanê kurdî. Ji ber vê yekê emê xeleka 1 ê ji vê rista nû ji hînkirina rêzimanê kurdî bi Alfabêya kurdî dest pêbikin. Di xelekên bên de bi berfirehî, ders bi ders emê biweşînin. Lê belê, daxwaza me ji xwendevanên hêja ew e ku bê dilovanî me bidne ber tîr û berrikên rexne, dîtin û nêrînên xwe.

Alfabeya Kurdî
Dersa -1-

Alfabêya kurdî ji 31 Tîpan saz dibe, ev tîp jî ji hêla nivîsandinê ve bi 2 beşan (cûran) parvedibin:
1-Tîpên Girs, 2-Tîpên Hûr

1 - Tîpên Girs

A, B, C, Ç, D, E, Ê, F, G, H, I, Î, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, Ş, T, U, Û, V, W, X, Y, Z

2 - Tîpên Hûr
a, b, c, ç, d, e, ê, f, g, h, i, î, j, k, i, m, n, o, p, q, r, s, ş, t, u, û, v, w, x, y, z

Lê belê, ji hêla lêvkirina tîpan ve jî bi 2 beşan têne parkirin:
Tîpên dengdar, Tîpên bêdeng

1 -Tîpên dengdar:
Di zimanê kurdî de 8 Tîp hene, ji wan re dengdar tê gotin: **(A, E, Ê, I, Î, O, U, Û)**

Bi lêvkirina van tîpan mirov devê xwe ji hev vedike û her tîpek bi serê xwe dengekî dide.
Nimûne: **A:** Kar, **E:** Ker, **Ê:** Kêr, **I:** Kir, **Î:** Kîn, **O:** Kor, **U:** Kur, **Û:** Kûr.

Lê hinde ji van tîpên dengdar, dengekî kin (Kurt) û sivik didin ji wan re "dengkurt" tê gotin. Hinde jî ji wan dengekî dirêj û kûr didin, ev jî "dengdirêj" ji wan re tê gotin.

Dengdarê dengkurt:
Di zimanê kurdî de 3 dengdarên dengkurt hene ew ji ev in: **E, I, U**

Nimûne: **E:** Ez, Em, Ber, Şer, Ser

I: Dimdim, Dil, Bilbil
U: Tu, Gul, Ez kurd im

Dengdarê dengdirêj :
Di zimanê kurdî de 5 dengdarê dengdirêj hene ew ji ev in: **A - Ê - Î - O - Û**

Nimûne :
A: AV, BAV, DAV, GAV, BARAN, BA, GA, BADAN, AL, AP, ALAN,
Ê: ÊL, ÊM, DÊM, RÊ, ÊRÎŞ, MÊR, BÊR, BÊRÎ, BÊRÎVAN
Î: ÎN, DÎN, ŞÎN, JÎN, ZÎN, SÎR, ŞÎR, ŞÊRÎN, PERWÎN
O: OL, SOL, ZOR, SOR, ŞOR, ÇOL, OSO, SORO, ZORO, BOZO
Û: Tûr, ŞÛR, RÛ, MÛ, NÛ, KÛR, DÛR, HÛR

2 -Tîpên Bêdeng:
Ji bilî her Heşt tîpên dengdar, di zimanê kurdî de her 23 tîpên din, bêdengin, mirov dikare van tîpan bi lêvbike bêyî ku devê xwe ji hev vebike, ev tîp jî bi serê xwe tu dengî nadin.

Tîpên bê deng di kurdî de ev in:
A, C, Ç, D, F, G, H J, K, L, M, N, P, Q, R, S, Ş, T, V, W, X, Y, Z

Ji van tîpan dema ku tîpa **"X"** û tîpa **"W"** li dû hev werin tîpek ji van her çarê dengdar **"A, E, Ê, Î"** bi dewîya wan ve dibe:
XW: "xwa, xwe, xwî"

Nimûne :
xwê - xwî "dengekî teybetî bi hevre didin"
Xwa: xwarin, xwas, xwazgîn
Xwe: xwere, xweser, serxwebûn.
Xwê: xwêdank, xwêsî
Xwî: xwîn - xwînmij - cegerxwîn

Ji yekîtiya van tîpan re "Pevdeng" tê gotin

Tîpên Cêwî:
Birek ji tîpên bêdeng di zimanê kurdî de bi 2 awa têne lêvkirin, awakî nerm (sist) û awayê din hişk (sert). Ev ji 5 pênc tîpin: **Ç, K, P, R, T**

Nimûne:
Awayê nerm (sist)
Ç: Çem - Çêlek - Çîrok
K: Ker "nabihîsê" - Kil - Kezeb
P: Pîr - Pîrek - Pêlav
R: Rol - Berf - Mirin
T: Tûr - Tîr - Tirî - Tîrej

Awayê hişk (sert)
Ç: Çap - Çep - Ço - Çal
K: Ker "Lawir" - Kum - Kol
P: Por - Per - Pirç
R: Reş - Rabûn - Rewş - Birîn
T: Têr - Tor - Top - Teşt

Bi vî awayî em dikarn Alfabêya kurdî bi cûre û beşên wê li gor nexşeya jêr bidine nişandan:

Alfabê 31 Tîp in
Tîpên Girs:
A, B, C, Ç, D, E, Ê, F, G, H, I, Î, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, Ş, T, U, Û, V, W, Y, Z

Tîpên Hûr:
a, b, c, ç, d, e, ê, f, g, h, i, î, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, ş, t, u, û, v, w, x, y, z

Tîpen dengdar
A, E, Ê, I, Î, O, U, Û

Tîpên bêdeng
A, B, C, Ç, D, F, G, H, J, K, L, M, N, P, Q, R, S, Ş, T, V, W, X, Y, Z

Dengdirêj
A Ê - Î - O - Û

Dengkurt
E - I - U

Tîpên Cêwî
Ç - K - P - T - R

Di nivîsandinê de, bilî van rewşên ku li jêr em rêz bikin, her dem tîpên hûr tên nivîsandin, lê di van rewşan de tîpên gir tên nivîsandin:
1- Navên Bernas: Ev nav ber dem bi tîpa girs dest pêdike û bi tevayî ji gava bi tîpên girs bên nivîsandin raste.
Nimûne:
Azad: AZAD, Narîn: NARÎN,
Botan: BOTAN, Kurdistan: KURDISTAN,
Amed: AMED
2- Hevok (Pevek): Herdem bi tîpa girs dest pêdike.
Nimûne: Şoreşa Kurdistanê xwe gihandiye koçbera şerê gelî. Di şerê gel de jî, hemû hêzên civakê dibin eniyên cengê. Îro li Kurdistanê, her kesek, her malbatek, her gundek û bajarek, li hember dijmin eniyeke cengê vadike.
3- Dema mirov bixwaze gotinekê yan jî navekî di hevokê de ber çav bike, bi tîpên girs di navbera du kevanên bi çûk de di nivîse.

Nimûne:
Li welat "ÇAPKIRINA" Pirtûkan qedexe ye.
Di dersa bê de, BÊJE

FERHENGOK

Afirandin: Çêkirin, Çêbûn, "Xwedê mirovan diafirîne", Afirand, Biafirîne. "Xeliq"
Axaftin: Peyvandin, Xeberdan, Qisekirin, Bêjandin, Ştexlandin, Axavtin, Şorkirin, Axift, Biaxife. "Heids, Tekelum"
Asteng: Ciyekî teng, an jî rewşeke teng mirov bi zor karibe derbaske, Tengav, Rêçikeke teng, Astengî, "Ezme" Astengbûn, Astengbibe
Abone: Hevpar, "Muşterik", "Ez bi Berxwedanê re abone me.
Alav: Destek, Amraz "Edat", "Rêkxistinên reformîst alavên şerê taybetî ne"
Axur: Xan "Êxtexane", Ciyê ku sewal û lawir têde êm dixun bi şev bi cîdibin "zerbe, malef"
Aram: Sebir, Bêdengî, Netirandin, Nedeykirin "Semt" hidûi"
Aliyan: Kulbûn, Kovanbûn, Sorbûn, Kul "Ilthab", Sojen
Araste: Berê tifingê dide nîşanê "min qilêşa xwe arasteyî sînga dijmin kir"
Aza: Mêrxas, Merd xwedî ceger, Çeleng, Çalak "Şehim"
Azad: Xelas, Berdayî, Bê qeyd bend, Serbixwe, "Huriyet, Telîq, Hur"
Amade: Hazir, Karûbarkirî, Cahiziyet, "Muste'id- Cahiz, Mûte'ehib", Amadebûn, Amadebû, amadebe.
Aso: Ciyê ku li ber çavê mirov erd û ezman lê digihêjine hev, ango dawiya çavbirîna mirov ji erdre. "Ufiq"
Avbazî: Avjenî, Melevanî, Sobeyî "Sîbaha, Om"
Aşitî: Li hevhatin, lêkhatin, Dijî şer "Selam, silm"
Alandin: Badan, Herbilandin, Fitilandin "Fetil, teşabik"
Avrû: Abrû, Şeref, Rûmet, "ittîbar"
Astge: Ciyê seknandina tîrêna. "Mihete"
Armanc: Hedef, Mirad, Daxwaza ku mirov berçavbike û ji bo pêkanîna wê bixebite. "Hedef, Xaye"
Ancuman: Komel, Meclis, Komek kes ku ji bo armancekê bigihijin hev, Komîte
Artêş: Ordî, Esker, Leşker. "Cêş"
Ancam: Netîce, Encam "Hasil"
Afsan: Çîrokeke ecêb, dûrî aqila "Istûre, Xerafet"
Agah: Xeber, Pêxam, "Agahî, agahdarî, istixbarat", Peyam
Ayîn: Dîn, Ol, Bawerî, Îman, "Eqîde, Mebdei".

Hevalên hêja û giran buha yên di sernivîsariya rojmaneya Berxwedan de. Gelek silavên şoreşgerî li hemû hevalan

Şoreşgerên Kurdistanê, di demên îro de lêdana mirinê dighînine dijminê kedxwar û faşîst û bivî awahî gerîllayên me dadikavin hola cengê û jiyanê li dijminê me dikin dojeh.

Ta ku em karbin hola cengê firehtir bikin, divêt her mirovê kurd dakevê qada xebatê û her yek li gora xwe bixebite. Çawa ku tifing eniya dijmin bihist dikê, pênivîsa poz zirav jî sînga dijmin digelêşe û jehrê berdide hindirê wan. Lewre ji hemû kesê niştiman perwer tê xwestin ku her derfetên xwe ji bo Kurdistaneke azad bi kar bînin.

Bi Kurtî li ser kovara **"Doza Karker":**

"Doza Karker" Kovareke konevanî û çandîye, bi zimanê erebî û Kurdî her 2 mehan carekê tê weşandin. Heya niha 13 hejmar jê hatine weşandin. Digel van 13 hejmaran, hejmareke taybetî jî weşandiye.

Bimînin di xweşiyê de li gel silavên şoreşgerî
Sernivîsariya **Doza Karker**
25.02.1991

EHA WUSA FERÎQ ÛMER WEHBÎ PAŞA DI PÊKOLÎNA NEHÊLANA ÊZDİYATİYÊ DE RÛSAR BÛYE...

Wergerandin ji tîpên Erebî:
Mehabad Kurdî

Li dor sala 1892 Sultanê hov (Ebulhemîdê Dûyê) bi her awayî dixwest milletên ne Tirk di gola xûnê de bigevzînit, welê bixenqînit. Lê weha renge ku ji vê çendiyê zivêr bûye, çiku westiya bû ji ramyara kîşwerîyê ya bê kêr. (1) Vêca ji kerbên xwe de rabûye kabê xwe li ser nehêlana Êzdiyatiyê, û vebirandina Êzdiyan hildayê, û vîyayê bi darê zorê Êzîdî Êzdiyatî bihêlin û Busilmanetiyê himbêzke (anko bihebênin) daku yasa serbaziyê bi her teherî li ser Êzdiyan biguncet. Çiku wî çaxî yasa serbaziyê di kişwera Alî Osman de tenê li ser Musilmanan digunca, lê olên dî yên wekî: "Cuhîyan, Felan û Êzdîyan" pare bi terze bedelê didane fermangehên kişwerî. (2) Ji lew re Sultanê hov xwestiye, Êzîdiyan Busilmans ket; Daku bibne hêzeke leşkerî di nav leşkerê wî de û ji kinarekî dî ve jî vîyaye bizava rizgarîxwaza netewa Kurdku hingê li Kurdistanê hindik, hindik pêşve diçû-biterpînit û pişta meja milletiyê ya azadariyê di nivekê re bişkînit.(3)

Eha li duwîv vê hizra Toranî, dergehê bala serleşkerek bi rutba "Ferîq Rukin" bi navê "Ûmer Wehbî" ser Êzîdiyan kirye ku li roja 5'ê Tîrmehê li sala 1892 z, gehişte melbendê wîlayetê; şarî Mûsil. (4) Û bi çend kiryarekên durindanê şîyaye tirs û sehmeke mezin di kakla dilê aginciyên wîlayetê de biçînit. (5) Û şunde dest bicê înana pêrabûna xwe ya sereki û bingehî, nehêlana Êzîdiyatiyê kiriye, û dirba xwe ya pêşin gehandiye Êzîdiyên devara Şêxane. Welê piştî zanî ku devera şêxan qormik û ziyaretgeha giştî Êzîdiyên cîhanê ye. Ji lew ra li berahiyê hinartiye duwîv mîr û mezinên Êzîdiyanê li şêxan û kermandine şarê Mûsilê, Herçende Êzîdiyan nêt û meremê Ferîqê navbirî; ji vê kermandinê nedizanin: Lê ji tirsan nedwêrin neçin. Ji lew ra komek ji mîr û mezinên Êzîdiyan ber bi şarê Mûsil bi rê ketine. Vêca Ûmer Wehbî bi xwe hatiye pêşwaziya wê koma Êzîdiyan kirye û bi qedir û rêzeke ciwan li hindûr sera (Darulhikume) Mûsilê êxistine, û bi vê çendê qaziyê şarê Mûsil peyama hebandina Busilmanetiyê bi serê wê koma Êzîdiyan de xwendiye. Vêca ji tirsan çar kesan ji wê koma Êzîdiyan; Busilmanetî hebandine. Lê piştî sê înîyan (heftiyan) careka dî wê dizivrîne ser Êzîdiyatiya xwe. Lê belê yên mayîn ji zorê nedayne paşe, ew ferman li ser xwe qebûl nekrîne. Ji lew ra deseldarên Osmanî mêvanên xwe yêt Êzîdî ajotine zindanê ye û di jêr fermana îşkence û lêdanê vekrîne. (6)

Û ji kinarekî dî ve jî hêzeke mezin ji leşkerê xwe yê gunehbar pêk-inaye û bi serdariya pisê xwe yê efser (Asim Beg) rewaney ser Êzîdiyên devera Şêxan kiriye. Û şagirdê Babê li ser rêbaza Cingizê Xan û Holako kefte kuştar û qirkirinê, bi dehan zar û zîcên bê guneh dibin ateş û agirê vê êrîşa heye dijminkarane de can daye, çendaha gund û bajar, kuçik û sera, buric û kelat li seranserî welêt kavil û çol û wêran mayne, û ji gundê qûçê re bûyne kan û meskene, ku ta niha vê gavê ji jimareka wan gund û dêyên ku di pêxama wê êrîşê de xirabe mayîn, nehatîne avakirine. Û her di nava vê bahozê de; Leşkerê dagîrker her êrîşeke hovîtî û durindane ku bi ser şax û baxên Şengalê de bêtin, ji lew ra çavên Ûmer Wehbî gelek ji qolê Şengalê tirsiyan. Heçoke dizanî ku Şengal wekî agirî bi pêta xwe dagîrkeran dipertînit. Vêca ew bi xwe rabûye serperiştiya qolê Şengalê kiriye... û li roja 15'ê Nîsanê sala 1893 z bi piştevaniya hêzeke leşkerî ya mezin û pêkhatî ji deh fewcên leşkerî û du ketîbên siwaran, û du betalyonên şaxawî eve û ji bilî ku (... Di nav vî serîhe de pazde ji cengawerên Êzîdiyan gorî Şengalê bûn. Û dûsed serbaz ji leşkerê dagîrker di kaxa şer de vezelîyan, û çil kes ji koylevankên ku li fermana nefîramê xirvekirin hatine kujtin...). (10) Ev e û leşkerê dagîrker cendekên kujtiyên xwe ji di kaxa şer de hêlabûn û demekî hirç û hovên çolê xine bûyne, welê ancex bi reva xwe ra gehiştiye.

Eha usa Êzîdiyan li Şengalê li berxwedaye, û bi vî awayî hîviya

evaya "Tawus" û nişanên Êzîdiyan ji avahîya "Xeznetulreman" ji mala mîrgeha Êzîdiyan ji ba edrê bi xwe re birbûn, ku hindek jê di Mozexana Leşkerê Şeşê li Bexdayê hatibûne paraztin, taku sala 1895z ku waliyê wîlayeta Mûsil (Silêman Nezîf Paşa) sixmeratî vê çendê çoye Bexdayê ye, û her nişaneka Êzîdiyan ku di mozexanê de mayî bi xwe re inane Îsfinê, û li roja 21 Sibatê dane Êzîdiyan ji lew ra her sal Êzîdî li roja 21 Sibatê cejina nişanan diken. Lê 3 tawus digel jimareke nişanan hatine berzekirin, û ta niha vê gavê ji dibê ser û şûnin. (7) Usa ji gelek Aqid û nişangehên xas û çakên Êzîdiyan li deverê heraftine, û hindek ji kirîne xwendingehên olêye; Ji bo belavkirina Busilmanetiyê li deverê, her usa li sala 1893 z xwendingeheke wetov; Ji kinarê kişwerê ve li geliyê Laliş xwe li ber pêlên vê bahoza reş ragirin. Çiku bawer nedikirin ku usa ji nişkê li ser wan bite zivistan. Vêca bo çol û çiya keftine û di nav dehil û deviyan de xwe paraztine. Welê hindekan ji xwe gehande çiyayê Şengalê; keleha Bergirî û berxwdanê.

Xwîn û şevên Şêxanê karekî mezin li derûnê Êzîdiyên Şengalê kiriye; Nemaze piştî saloxên dagirkirina Laleşê û herfandina bi dehan aqid û nişangehên xas û çakên Êzîdiyan bihîstin. Vêca Êzîdiyên Şengalê li gundê Bekran di çiyayê Bakûr de bi rêkxistineke ciwan li hev êwrîn û karê cengê kirin. Çiku herdem û cax Êzîdî li Şengalê wekî supayekî di amade û meşiqdar bûn, ji bo bersing girtina nefîrama hoz û xêlan. Vîya di rêka gundê Mihîrkan re di çiyê re derbazî Bakûr bit, û êrîşê ser Êzîdiyan biket. Li gundê Bekran, ku Êzîdî li wêderê civîyabûn, û jimara wan Êzîdiyan ji bilî erz û eyalî nedigehişte sê hezar cengawerî bi serdariya Sifokê Meto mezinê hoza Misqore. (9) Lê piştî zanî ku leşkerê wî yê dagirker neşêt di geliyê "Bêrinî"re derbaz bit. Çiku geliyekî asê û pirî şikefte, û qûnaxa Êzîdiyanê li tengaviyê, çend gernasekên Êzîdî dê karin bi sanahî koka leşkerê, wî reş ken. Vêca neçar bûye rêka xwe ji wêderê veguhaztiye biyabanê ye, û çadirên xwe li ser girê "Zoqayê" vegirtine-ev girê he dorên niv demjimêrê ji gundê Bekran dûr dikeft- û bi vî awayî Ûmer Wehbî bi hemû hêza xwe ya leşkerî ve sê şev û sê rojên derander êriş li peyî êrîşê dibire ser Êzîdiyan, û serê xwe li koçik û kevrê çiyayê Şengalê dida. Lê Êzîdiyan lep hilanine, û li ber hemû zoriyê sing-vegirtine, ku bi roj Êzîdiyan serê kozik û çeperan kirine, û bi şev jî reşidên piyadeyên Êzîdiyan dirbên dijwar û kujek li tengêşa leşkerê dagirker dayne. Vêca vê çendê çak ji Ûmer Wehbî ra rovekir ku êdî bi hêza leşkerî nikarit Êzîdiyatiyê di nav biber û Êzîdiyan vebirinit. Çiku di dirokê de xuyaye ku çi cara hêzên dagirker nekarîne û nikarin xwe li ber pêta agirê berxwedana milletên bindest û mêtingeh ragirin; Belku her revîne û direvn. Ji lew ra leşkerê wî yê gunehbar neçar bûye li roja çarê çadirên xwe ji girê Zoqayê raket, û paşde vegerête bajarê Şengalê. Wa ji hejî gotinêye serkeftinê di dilê Ûmer Wehbî de vazelîye. Her çende şûnde vîyaye bi fend û fêlan Êzîdiyan li Şengalê bi xapînit. Lê weha renge ku havil neditine, û dîsan poşeman bûye. Vêca xerîkbûna Ûmer Wehbî bi qolê Şengalê ve, û nebûna wî ya berdewam li Mûsil, Delîveda wekîlên dewletên biyaniyan li Mûsil ku saloxên kiryarên wiyê durindane bigehînne balyozên xwe li "Stenbûl" (11)Bê gumane ku ev kiryarên hene di berjewendiya wan balyozan de bûyne. ji lew ra bi her teherî dergehê bala qayîl kirîne, ku desteka tehqîqê sixemeratî kiryarên Ûmer Wehbî bihnêrte şarê Mûsil. Vêca heku desteka navbirî dadgehe bi Ûmer Wehbî kirî; Aşkera kiriye ku dipêkola nehêlana Êzîditiyê de rûsar bûye. Ji lew ra ferman daye ku di cihda Mûsil bihêlit û beçte Stenbûl. Çiku wêder cêy heq û hisêbê bû. Li roja 25'ê Nîsanê li sala 1893 z, ji Mûsilê bi rê keftiye. (12) Şunde dergehê bala ew ji serdariya leşkerî êxistiye. (13) Lê weha renge ku dergehê bala ji vê çendê pitir têhniyê firfirandina xûna zar û zîcên Êzîdiyan bûye! Çiku piştî Ûmer Wehbî ji pîkola nehêlana Êzîdiyatiyê û vebirandina Êzîdiyan kiriye. Lê dîsan di pêkola xwe de rûsar û fedîkar bûye. (14) Û li xwendingeha ku li Laleşê sixumetî belavkirina Bu silmanetiyê hatiye vekirin daêxist, û ji per serbaziyê ve ji li ser yasa pare û bedelê qayîl bû. (15)

Jêder û dehmen

(1) Ordixanê Celîl, sitranê zargotina Kurda ya tarîqiyê, Şukir mistefa û Enwer Qadir Mihemmed veguhaztiye ser rênivîsa Kurdî ya tazeye û ferhengok bo dirustkiriye, çapxana Korî Zanyarî Kurd, Bexda 1977 Berper: 29

(2) Elseyid Ebdulrezaq Husnî, Elyezidîyûn fî hadirîhum we madîhum, Menşûrat mektebet Elyeqze Elerebiye, Bexdad 182 s: 141

(3) Ji bona miyaserkirina eynî nêt û meremê sultanê hov; Ebdulhemîdê dûyê; Di nîveka çirya paşin de li sala 1890 z fermana dirustkirina Siwarên hemîdiyê daye. (Bi hûgilî birêne: Ortixanê Celîl, Jêrderê berê berper: 29)

(4) Her çende hindek nivîsevan welê bawerdiken ku Ferîq Ûmer Wehbî paşa li roja pêncî hizîranê li sala 1890 wê gehiştiye Mûsilê. Bê di rastiyê de li Pêncî meha Tîrmehê li sala 1892 gehiştiye bajarê Nabirî; Her wekî usa pertuka "Bîranînên Elxurî Bedirye El Mewsilî de" Rovedibit (Birêne: Elhusnî Elmesder Elsabiq)

(5) Li berahiyê; hekû Ferîq Ûmer Wehbî Paşa gehiştiye Mûsil, Rabûye endamên cibata rêveberiya birdina malê mîryê gunehbar kirîne, û digel hindek cêgiran (eiyan) zindana giştî kirîne; Daku millet bitirsit, û gel jê paşve bihêlit... û şunde lijneke destekeftê (licne tehsîliye) dirustkiriye, û bi demekî kurt şiyayê destkeftekî baş xirveket. Ku bi hêceta qerên mîrî ji maliya distand. Usajî ew hoz û xêlên ku li beramberî kişwerî di asê; Desteser kirîne...û htd. (Birêne: Elhusnî, Elmesder Elsabiq, s: 143)

(6) Sedîq Eldemelocî, Elyezîdiye, Elmûsil 1949 s:507, usajî birênê: Elhusnî, Elmesder El Sabiq s: 134

(7) Xidrê Silêman, Gundiyatî, Bexda 1985 berper: 27-50

(8) Ji hejî gotinêye ku "Şêx Emin Qeredaxî" seydayê wê xwendingehê bûye. Vêca kişwerê; sixumet berdewambûna xwendinê li wêder; Rabûye mûç ji destkurtî hindek Busilmanên deverê heyamekê li wêderê xwendine. (Birêne: Eldemelocî, Elmesder Elsabiq, usajî bizivre ser pertuka: Elhusnî Elmesder Elsabiq s: 143

(9) Eldemelocî, Elmesder Elsabiq s: 508

(10) Jêderê berî berper s: 508

(11) Elhusnî, Elmesder Elsabiq s: 144

(12) Eldemelocî, Elmesder Elsabiq s: ?

(13) Elhusnî, Elmesder Elsabiq s: 509

(14) Li meha Gulanê li sala 1894 Dergehê Bala, hêzeke leşker ya mezin bi serdariya mîrlîwa "Bekir Paşa" rewaney ser Êzîdiyên Şengalê kiriye, li weke her car Êzîdiyan li ber xwe daye, û li ber hemû zoriyê sing vegirtine, û leşkerê rateqandine, (Bi hûrgilî birêne: Eldemelocî, Elmesder Elsabiq s: 510)

Têbinî: Nivîsîna witar (s. Silo), Neynewa (Mûsil) / Elqûş / Şêxke.
Cavkanî: Kovara Roşinbîrî Niwê, hejmar 121 / 1989, rûpel 189-191

* * *

Çiya, deşt, gund û bajarên Kurdistanê, bi agirê Newrozê geş dibin

Berxwedan

Sal 9
Hejmar 122
31 Mart 1991
Buha 2.50 DM
Rojnameya 15 rojîn

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

FARQÎN

Di 14'ê Adarê de, li Farqînê mamostayek dibêje xwendevanên xwe: "Hûn tiştekî hîn nabin, hûn bi kêrî tiştekî nayên, hûn nezanin... û hûn piştgiriya Apociyan dikin..." Bi vê yekê xwest wan tewanbar (sûcli) derîne hole. Ji bo vê xwendevanan li mamosteyê xwe xistin, ji lew re kargêriya dibistanê zilm û zordariyek li ser xwendevanan da meşandin. Xwendevanan jî çûndina dibistanê protesto kirin û berê xwe dane meşekê. Bi hezaran şêniyê Farqînê tevlî vê meşê bûn.

Di 18'ê Adarê de jî li dibistaneke Farqînê ya destpêkê, zarokên ku temenê wan di navbera 7-14 salan de. Li heberê mamosteyên dibistanê derketin û weha gotin: "Em dixwazin li welatê xwe bi zimanê xwe yê dê bixwînin. Em naxawazin zimanê dagirkeran bixwînin. " Ji ber vê kargêriya dibistanê bang li polisan kir. Polis û hêzên çalak ên taybetî hatin û şagirtên dibistanê dane bin lêdanê. Ji bo piştgitina şagirtên bi çûk, xwendevanên dibistana navîn û ya di ser re alikariya zarokan hatin û digel hev êrîş birin ser polisan. Hingê şerê di navbera xwendevan û hêzen leşkerî de giha nava kolanên bajarê Farqînê.

Dema ku meşa xwendevanan digihêje kolanên bajêr, xwediyên xwendevanan jî tevlî meşê dibin. Li vir ev rêveçûn dibe raperîn û serhildaneke gelî. Ji bo vê polis û hêzên çalak bombên dûmanî û yên ku çavan dişewûtîne berdidine ser gel. Bi dar û baştonan ajotine ser gel. Di encama vê hovîtiyê de 12 kes birîndar ketin, ji wan 2 kes birîn giran in. Li milekî din gelek xwendevan hatine girtin.

Ji bo vê serhildanvan berê xwe didin avahiya Qameqam û dora wê dorpêç dikin. Qameqam, piştî danstandinekê soz dide wan ku kar ji dest amaostayan bigire.

Di roja 18'ê Adarê de, yên ku hatibûne girtin, dadgeh ji bo wan hate vekirin. Dadgehê saat 17.00 despêdikir. Lê şêniyê Farqînê saat 16.00, tev li ber deriyê avahiya dadgehê amadebûbûn û weha dengê xwe bilind dikirin: "Bijî PKK", "Bijî Serok APO", "wê Kurdistan ji dagirkeran re bibe goristan..!" Hîna ev protestoya berdewam bû, şerekî dijwar li jora Ferqînê, li Çiyayê Batûyan di navbera gerîllayên ARGK û hêzên dijmin de derket. Şer li dora nîvro dest pêkir, di encama şer de 5 gerîlla şehîd dikevin û bêhtirî 20 leşkeran têne kuştin. Kesên ku avahiya dadgehê dorpêçkiribûn, di wê beyanê de saloxa şer digihêje wan. Ji lew re dirûşmeyên xwe hîn xurttir û bi kintir davêjin û bilind dikin.

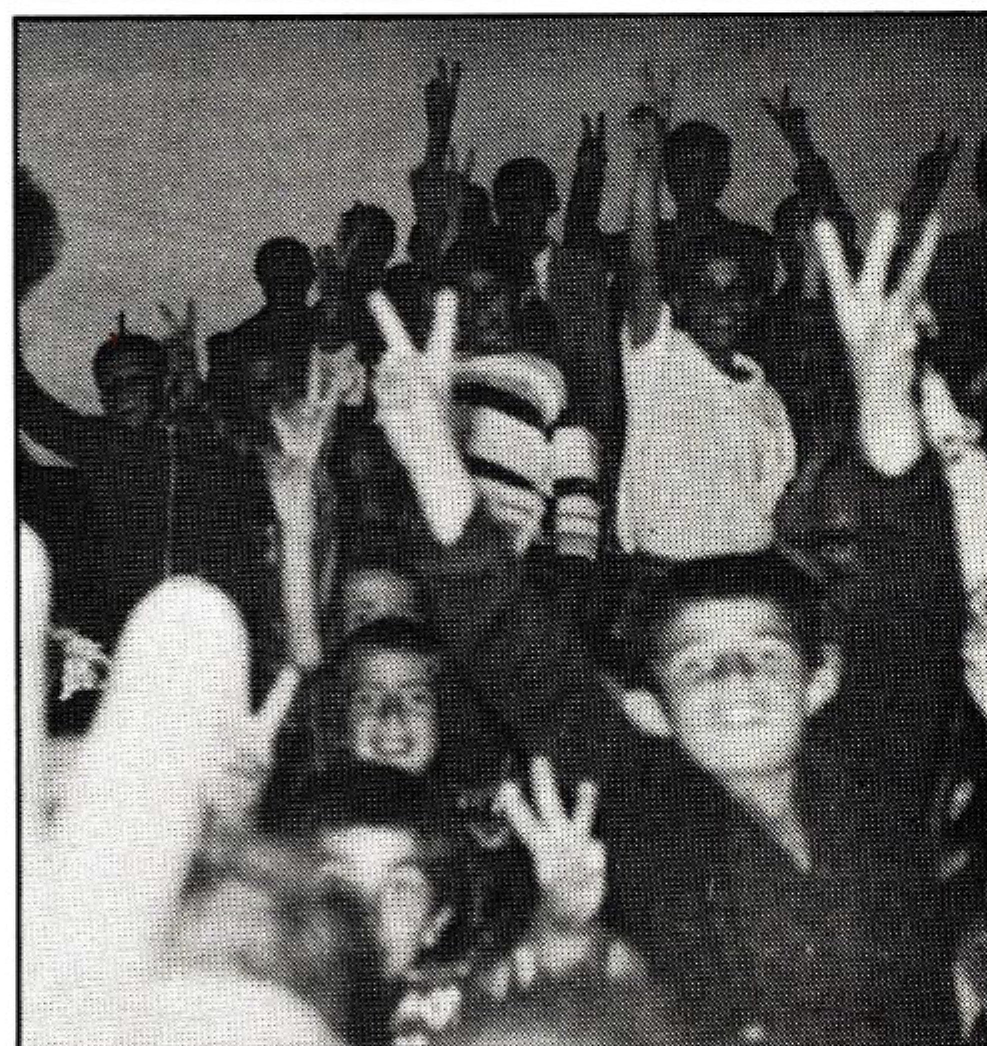
Piştî ku dadgeh biryara berdana zarokan dide û xwendevan derdikevine nava gel, dirûşme û slogan bilin dibin, polis û hêzên çalak dirinde dibin, bi hovîtî êrîşî şêniyê Farqînê dikin, û fişekan dibarînin. Ên ku di serhildanê de cih girtibûn, bi piranî jin û zarokan bûn. Ji wan 5000 kesî, bêhtirî 12 kesan bi berrikan birîndar dikevin. Tenê ev 12 kes çûne nexweşxaneyê. Lê ji bili van jî gelek birîndar hene, ev hejmar li nava malan hatine derman kirin. Li milekî din doxtoran hinde birîndar li nava kolanan derman kirine.

Bi milyonan girsên gelê me, bi serhildanan Newroza xwe pîroz dikin

Şeva 20'ê Adarê, Komîteya ERNK, Eyaleta Navîn, bangek ji şêniyê Farqînê re şand. Di wê bangê de Cejna şêniyê Farqînê pîroz dikir û serhildaneke gelî li dijî dagirkeran ji wan hêvê dikir. Ev belavoka ku li ser şênî hatibû belavkirin bi dilekî geş ji hêla gel ve hate wergirtin. Piştî wê li Farqînê agirê Newrozê pêket û weha dirûşme bilind bûn "Bijî Serok APO", "Bijî Newroz..!"

Agirekî gurr li ser kela Zembîl Firoş a dîrokî hate vêxistin. Heya serê beyanî vî agirî Farqîn ronahî kiribû.

Li 21'ê Adarê Newroz hate pîrozkirin. Heya rojava şêniyê Farqînê bi dîlan, govend û şadimaniyeke bilind di serhildaneke gelêrî de jiyan bûn.

Cizîra Botan, 21'ê Adarê 1991

Serokê ERNK Abdullah OCALAN dibêje:

Di malê de jin çiye, kiye û çi dimeşîne?

Bi rastî di dîrokê de, rewşa ku jina Kurd jiyana xwe têde derbas dikir gelekî xerab û riswa bû. Ji lew re me got ev jiyan, ji bo jina Kurd nayê pejirandin (qebûlkirin). Divê mirov li hemberî wê jiyanê bisekine.

Belê, me di detpêkê de sedema xerabbûn û ne başbûna rewşa jiyana jina Kurd nizanibû. Me nizabibû jî ji bo çi têkiliya di malê de weha riziye û ji hev ketiye. Lê hema me zanibû ku, tesîra jina Kurd li ser mêrê Kurd xurt bû, ango bandoriya (tesîra) malê li ser xurt bû.

Di malê de, çi bi zarok re were gotin ew li ser wê bingehê mezin dibe. Yanî, mal him xayînan dertîne û him jî egîtan. Di destpêkê de kesbûn (şexsiyet) ji malê derdikeve. Sedema girtin û nevekirina jina Kurd jî mal bi xwe ye. Jina Kurd di nava wan têkiliyên malbatî, yên girtî, yên ku mirov ji pirsa welatparêziyê bi dûr dixe de mezin bûye, ji lew re koletiya ku ew dimeşîne xurt e. Belê, têkiliyên malbatî yên civaka Kurdî, koletî û ne welatparêzî peyda kirine.

Ez mirovê Kurd baş dinasim, ew tenê têkiliyekê nasdike û pêwîst dibîne. Ji bo wê têkiliyê amadeye ku xwe bide kuştin, wê jiyan dibîne, navek lê kiriye, dibêjinê "Namûs". Jin di malê de fetisandine û gotine "ev Namûs e!" Pirsa nexweş û ya mezin ji vê "Namûs" ê der tê.

Hûn baş dizanin, dema ku jin bi mal dibe, gelek tişt ji dest derdikevin. Ew jina dibe "mal", "mal" jî "milk"e. dema ku jin dibe "milk", yanî dibe "kole", dema ku dibe "kole" jî yanî mirinê hembêz û qebûl dike, dimire. Hîngê azadî namîne, li şûna wê koletî peyda dibe.

Jin, mêr û xortên Kurd di dîrokê de xwe bi vî awahî kuştine, heya niha jî berdewam dike. Ev kuştina jî, bi navê "Namûs" ê jî malbatê derdikeve. Ne ku ez dixwazim baweriya jin û mêrên Kurd bişkînim... na! Lê hema ez dixwazim ku, wan têkiliyên malbatî di xizmeta welatparêziyê kin.

Di destpêkê de, min xwe nexist bin bandoriya malbatê. Min xwe ji wê mirina xerab parast, heya miha jî ez xwe roj bi roj diparêzim.

Rastiyek heye, heke têkiliyên malbatî ne li ser bingeha welatparêziyê bin, dikevine xizmeta dijmin.

HEZEX

Bi serfirazî Newroz tê pîroz kirin

Şeva 20-21'ê Adarê şêniyê Hezexê xwe ji bo pîrozkirina Newrozê Amadekir. Li her der û devera vê êrdimê agirê Newrozê hate geşkirin.

Li gor ku nûçevanê me li wir dibêje, li hêhtirî 200 cihî agir hate vêxistin. Lîle-lîla jinan û dirûşmeyên ku şoreşê bijî dikin hatin bilind kirin.

Şêniyê Hezexê 14.000 kes e, lê behtirî 14.000 kes Newroza xwe piroz kirin. Ji ber ku hêzên dagirker tu ziyan negihandine şênî, lew tu bûyerên girtin, şehîd kirin û birîndar kirinê nehatin çêkirin.

Digel piroz kirina Newrozê, rêveçûneke mîna serhildanekê hate bi rê ve birin. Ala ERNK di pêş rêveçûnê de pêl dida. Li millekî din gelek wêneyên Serok APO, Mazlûm... û Zekiye Alkan hatin bilind kirin.

Nêzîka 13.000 kes tevlî vê meşê bûn, dirûşme weha bilind dikirin û ber bi cihê piroz kirinê ve diçûn: "Bijî Serok APO", "Bijî PKK", "Bijî Kurdistan", "Bijî Newroz..!"

ŞIRNEX

Di pîroz kirina Newrozê de Ala ERNK pêl dide

Şeva 21'ê Adarê kadjimar 20.30, 5.000 kes li Taxa Gazi Paşa li hev dicivin û berê xwe didin avahiya Waliyê Şirnexê. Li gora ku tê gotin her 50 metrî agirê Newrozê hate dadan. Li hawîr dora Şirnexê ji, lê bi piranî li çiyayê Cûdi gerîllayên ARGK agir dada bûn û Newroz pîroz dikirin. Dema ku şêniyê Şirnexê agirê gerîllayan dîtin, hîn bêhtir hêrsa wan rabû û dirûşme bilin kirin: "Bijî Serok APO", "Bijî PKK..!" Dengê biji kirinê çiyayên derdora Şirnexê hilanîn.

Li Avka Masiyan ji, ku ne pir dûrî Şirnexê ye. Şênî rêveçûnek çêkir û ber bi pûtê Ata Türk ve çûn. Li wir agir dadan û ala ERNK daçikadin.

Raja 21'ê Adarê, şêniyê Şirnexê xwe bi kesk û sor û zer xemilandibû û xwe ji bo pîroz kirina Newrozê Amada kiribû. Kadjimar 12.30 şênî li Meydana Ata Türk civiyan û govendeke fireh girtin. Li wê Meydanê 2 alên dewleta Tirk hebûn, herdu hatine daxistin û li şuna wan ala ERNK û ya ARGK hatine hildan. Dirûşmeyên ku Serok APO û şoreşê bilind dikin hatine avêtin, hingê polis û hêzên taybetî xwestin wan bidin rawestandin. Lê belam (lê hema) nikaribûn. Di piştire serekê polisan hat û gote şênî: "Nebêjin bijî PKK, ji bilî vê çi dibêjin bêjin..." Gel jî weha bersiva wî da: "Em ji bilî vê tiştekî nizanin ku bêjin..."

Piştî wê şênî berê xwe da goristana şehîdan û kêliyekê bê deng dimînin.

CIZÎRA BOTAN

Li ser minara mizgefta Cizîrê ya mezin du alên ERNK pêl didin

Şeva 20-21'ê Adarê, nêzîka 10.000 kes, kadjimar 17.00 dest bi meşeke girseyî dikin û ber bi mizgefta mezin ve diçin. Bi ser minara mizgeftê ve 2 alên ERNK daleqandin.

Nûçevanê me li Cizîrê ku di nava rêveçûnê de bû weha got: "Çiqasî şêrîn bûn ew her du alên rengîn..." Şêniyê Cizîrê tev bi dilekî geş li wan her du alên Kurdistanê dinêrin.

Dirûşmeyên ku hatine bilind kirin weha bûn: "Bijî Serok APO", "Bijî PKK", "Newroza we pîroz be" Newroz di bin otorîta ERNK de hate pîroz kirin. Polis û hêzên taybetî jî, nedikarîn tu ziyanê bigihînin şêniyê ku bi raperîn Newroza xwe pîroz dike.

Bi hezaran kes li navenda Cizîrê kom bûn. Ciwanek rabû ser xaniyekî û weha bang li pîrozvanan kir: "Divê em tev kêliyekê li ser giyanê şehîdan bisekinin". Tev deqqakê li ser ruhê şehîdan disekinin. Di pişt re ew ciwan, li ser wateya (maneya) Newrozê diaxife û li dawiyê Serok APO, PKK, ERNK û ARGK bijî dike. Li wir jî gel tev dirûşmeyan bilind davêje.

Di piştre hemû berê xwe didin ser goristana ku şehîda nemir Bêrivan tê de xwe bi cih kiriye. Li wir jî kêliyekê bê deng disekinin. Her weha ala ERNK bi ser gora şehîd Emîn û Edbûlvahap Îmret (Haşim) tê daçikandin û dengê dirûşmeyên wan ezman hilanîn.

Ew 16.000 kesê li ser goristanê, piştî serdana ji bo şehîdan berê xwe didine navenda bajarê Cizîrê. Hingê polisan xwestin wêneyên wan bigirin. Lê şênî êrîş birin ser polisan û kamîrayên di dest wan şikandin. Vê rêveçûnê nêzîka 3 kadjimaran dirêj kir.

Ev Newroz bi biryarên ERNK hatibû pirozkirn. Her weha kes nêçû dibistanan û heya rojava firotgeh girtî man.

Her weha Şirnex du rojan bi ala ERNK xemilî û bi vê serhildana serkevtî wê ji xwe nêzîkî serxwebûna Kurdistanê kir.

NISÊBÎN

Bi deh hezaran kes di rêvecûneke girseyî de. Dagîrker êrîş dikin, welat parêzek şehîd dikeve

Roja 21'ê Adarê Nisêbîn jî bi banga ERNK re serê beyana Newrozê kadjimar (saat) 09.00 li du cihan Newroza xwe piroz dike.

Berî vê du hevalên ku dixwestin pira Aleman bi bomban hilweşînin, bomba di dest wan de dipeqe û herdu heval bê mirin şehîd dikevin. Ji bo bîranîna wan, şêniyê Nisêbînê bi du beşan pare vedibe, beşek bi 7.000 kes diçe ser gora Amhet DILMAÇ. Û bi 8.000 hezar kes diçe ser gora A. Hamit ALGAN. Piştî ku kêliyekê li ruhê şehîdan disekinin, bi helbest, stran, lîlî û dirûşme berê xwe didine navenda bajêr.

7.000 hezar kes li pêşiya Pirtûkxaneya Nisêbînê dicive ser hev û weha

Dûmahîk rûpela 23'an